

*Не забудемо, пам'ятаємо:
співробітники ОНУ імені І. І. Мечникова
в роки Другої світової війни*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

*Не забудемо, пам'ятаємо:
співробітники ОНУ імені І. І. Мечникова
в роки Другої світової війни*

Інформаційне видання

Одеса 2015

УДК 378.4(477.74-21)(03)
ББК 74.584(4Ук-4Од-2О)6я2
Н44

Головний редактор:

І. М. Коваль - проф., д-р політ. наук.

Відповідальний редактор:

М. О. Подрезова

Упорядники та бібліографічні редактори:

А. П. Бахчиванжи, А. С. Ложешник

Н44 Не забудемо, пам'ятаємо: співробітники ОНУ ім. І. І. Мечникова в роки Другої світової війни : інформаційне видання / гол. ред. І. М. Коваль ; відп. ред. М. О. Подрезова ; упоряд. та бібліогр. ред. : А. П. Бахчиванжи, А. С. Ложешник. – Одеса, 2015. – 437 с.

ISBN

Одеський університет імені І. І. Мечникова в роки Другої світової війни зробив значний внесок в історію захисту Вітчизни. З перших днів війни колектив університету вступив у боротьбу: сотні студентів і викладачів пішли добровольцями на фронт, велика частина колективу воювала у партизанських та підпільних загонах, працювала в тилу. Не припиняв своєї роботи і університет, що знаходився в евакуації.

Видання призначене для духовного та патріотичного виховання молоді. Буде корисним для істориків, краєзнавців, біографістів та всіх, хто цікавиться воєнною історією.

УДК 378.4(477.74-21)(03)
ББК 74.584(4Ук-4Од-2О)6я2

© Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова, 2015
© Наукова бібліотека ОНУ, 2015

ISBN

Від укладачів

Кожен рік віддаляє нас все далі від важких історичних подій Другої світової війни. І кожен наступний День Перемоги ми все нижче схиляємо голови перед мужністю й стійкістю солдатів, які пішли на фронт, воювали у партизанських та підпільних загонах, працювали в тилу. Здійснені ними безсмертні подвиги, ще й досі, вражають нас силою нескореного духу наших співвітчизників.

За 70 років про ці трагічні та героїчні сторінки в історії нашої Батьківщини, написано дуже багато. Подвиги полеглих захисників, їхня стійкість і мужність – увічнені в бронзі та граніті пам'ятників, у мармурі обелісків та меморіалів, у назвах вулиць та площ, у творах літератури, мистецтва та кінематографа. Але цього завжди буде недостатньо.

Час від часу відкриваються нові історичні документи, які доповнюють та розкривають ці трагічні події, публікуються нові відомості про війну, які дають нам змогу краще уявити та зрозуміти всю велич подвигу співвітчизників.

Чимало сторінок у справу захисту Вітчизни вписав і Одеський університет імені І. І. Мечникова, який з перших днів нападу разом із усім народом вступив у боротьбу проти фашизму. Сотні студентів і викладачів пішли добровольцями на фронт, велика частина колективу героїчно боролась у партизанських та підпільних загонах, приймали участь у обороні Одеси. Ті, хто залишився у тилу, своїм трудовим подвигом наближали час до Перемоги. Ні на мить не припиняв своєї роботи і евакуйований Одеський університет.

З нагоди святкування 70-ї річниці Великої Перемоги, з метою духовного та патріотичного виховання молоді, Науковою бібліотекою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова здійснено проект, присвячений вшануванню світлої пам'яті загиблих солдат та ветеранів-співробітників Одеського університету – учасників бойових дій, партизанів та працівників тилу. Всім тим, хто з гідністю і честю захищав нашу землю, для того щоб розквітало наше щасливе майбутнє. Всім тим, хто повернувся живим та продовжив свій трудовий шлях в університеті.

Інформаційне видання включає в себе інформацію про ветеранів, які працювали в університеті до війни; ті, що повернулися з фронту чи евакуації і в подальші роки пов'язали своє життя з університетом. Це - 212 співробітників університету, які винесли весь тягар війни на своїх плечах, а дехто з них навіть поклав своє здоров'я та життя за наше світле майбутнє.

Наукова бібліотека виявляла інформацію про зазначених осіб за джерелами, які зберігаються у фондах НБ, за бібліотечним архівом, а також від самих ветеранів та їх родичів. Матеріал оброблено, систематизовано та укладено в інформаційне видання.

Структуру видання поділено за категоріями: учасники бойових дій, партизани, учасники підпілля та працівники тилу. В середині розділу статті розміщено за абетковим принципом. Основна частина видання складається з біографічних статей, присвячених зазначеним особистостям, що дають змогу дізнатися про їх бойовий та трудовий подвиг. Біографічну довідку доповнюють перелік нагород, фотографії, по можливості воєнного та сучасного часу. Наприкінці кожної статті є посилання на позиції списку використаної літератури, що додається наприкінці книги. Крім сформованих біографічних статей видання містить два списки з короткими біографічними даними. Це - учасники бойових дій та викладачі-солдати, які загинули на полях війни та про яких, на жаль, майже не збереглося інформації.

В книзі є допоміжний матеріал, зокрема: перелік орденів та медалей, якими нагороджували у період Другої світової війни. До кожної нагороди сформовано історичну довідку про її заснування та перелік імен тих, хто ними був нагороджений. Назви орденів написані за згодою орфографічних правил, в лапках або без них. Назви медалей за орфографічними правилами всі взято в лапки. Наприкінці видання додається список літератури, іменний покажчик, список скорочень, які зустрічаються в тексті.

Видання призначене для духовного та патріотичного виховання молоді. Буде корисним для істориків, краєзнавців, біографістів та всіх, хто цікавиться воєнною історією.

**УЧАСНИКИ
БОЙОВИХ
ДІЙ**

Абрамов Микола Ілліч

*Нагороджений
орденом
Трудового Червоного Прапору
бойовими та ювілейними медалями*

Абрамов Микола Ілліч – директор учбово-експериментальних майстерень. Народився у січні 1913 р. на Курщині. Закінчив артилерійське училище. Викладав у військових закладах.

Учасник Другої світової війни. Кадровий офіцер. Учасник бойових дій на різних фронтах.

Після війни завідував учбово-експериментальними майстернями Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапору, бойовими та ювілейними медалями.

Літ.:

// За наукові кадри. 1983. 14 січня (№3). С. 4

Абрамов Микола Олександрович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни I ст.
медалями
«За відвагу»
«За оборону Ленінграда»
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-
1945 рр.»*

*«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні
1941-1945 рр.»*

«20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні»

«30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні»

*«За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з
дня народження В. І. Леніна»*

«40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні»

Абрамов Микола Олександрович – юрист, кандидат юридичних наук, професор. Народився 22 січня 1923 р. в с. Болгвіно Борисоглібського району Ярославської області. В 1940 р. вступив до Ленінградського юридичного інституту.

Воював на фронтах Другої світової війни (червень 1941-січень 1942 рр.). Знаходився в добровільному народному ополченні в особливому Ленінградському партизанському загоні під керівництвом капітана прикордонних військ Савченка, що діяв на території Ленінградської та Псковської областей і в 1942 р. був перетворений в Особливий винищувальний батальйон. Був поранений. Інвалід війни I групи.

В 1944 р. закінчив Ленінградський юридичний інститут за спеціальністю «Правознавство». Працював на посаді члена Дніпропетровського обласного суду та Табірного суду ВТЛК МВС УРСР (м. Київ) (1945). Був членом Верховного Суду УРСР (м. Київ) (1949). Працював: заступником директора та викладача Одеської юридичної школи (Одеських юридичних курсів) (1951), завідувачим юридичною консультацією та адвоката Одеської колегії адвокатів (1955-1960), головним арбітром державного арбітражу при Одеському облвиконкомі (1960-1979).

Захистив кандидатську дисертацію на тему: «Вина як суб'єктивна умова майнової відповідальності господарських організацій за порушення договірних зобов'язань» (1971). Працював на посаді: старшого викладача (1979), доцента (1980), професора кафедри адміністративного та господарського права (2006) економіко-правового факультету Одеського державного (національного) університету імені І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень – господарсько-процесуальне право України. За темою досліджень опубліковано низку наукових статей та видано коментар Господарського процесуального кодексу України (1996), науково-практичний посібник «Господарсько-процесуальне право» (2002, 2003).

Організатор конференцій та засідань Бізнес-клубу кафедри адміністративного та господарського права. Виконувач обов'язків голови бюро секції товариства «Знання» юридичного факультету ОДУ (1979-1987). Під його науковим керівництвом підготовлено до захисту декілька кандидатських дисертацій.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни I ст., медалями: «За відвагу», «За оборону Ленінграда», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні», «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні», «60 років Збройних Сил УРСР», «За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна», «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні».

Помер 22 червня 2011 р. в м. Одеса.

Літ.:

Архів НБ, №1, стр. 3; Яковых А. // Профком. 2008. жовт. С. 2-4; Хозправо и процесс в ОНУ им. И. И. Мечникова URL: <http://hozpravo-odessa.com/index.php/nashi-avtory/27-abramov-n-a/203-abramovgeneral>. - (дата звернення 27.03.2015).

Адлер М. Д.

Адлер М. Д. – доцент, завідуючий кафедрою політичної економії Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з 1941 р. Учасник бойових дій на різних фронтах. Загинув.

Літ.:

Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2

Алексєєв-Попов Вадим Сергійович

Нагороджений:

медалями

«За оборону Ленінграда» (1945)

«За перемогу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Алексєєв-Попов Вадим Сергійович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 17 червня 1912 р. в м. Дніпропетровськ в сім'ї службовця. З 1931 р. навчався в хімічному технікумі. В 1931-1933 рр. працював за спеціальністю. В 1933 р. вступив на історичний факультет Одеського державного університету (нині Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова). З 1934 по 1938 рр. навчався на історичному факультеті Ленінградського університету (нині Санкт-Петербурзький державний університет). В 1941 р. закінчив аспірантуру при кафедрі нової історії.

В 1941-1942 рр. воював на фронтах Другої світової війни. Учасник оборони Ленінграда. Був перекладачем в штабі військ Ленінградського фронту.

В 1942-1943 рр. працював директором середньої школи с. Воскресенськ Воскресенського району Саратовської області. В 1943-1944 рр. – виконуючим обов'язки завідуючого кафедрою та старшим викладачем кафедри всесвітньої історії Харківського педагогічного інституту іноземних мов.

В 1944 р. – старший викладач кафедри всесвітньої історії Одеського інституту іноземних мов. В 1944-1947 рр. – викладач історії в Художньому училищі. З 1947 р. заступник директора з наукової частини музею «Оборона Одеси». В 1947 р. захистив кандидатську дисертацію «Рабочий класс и социал-демократия Германии в дни франко-прусской войны и Парижской Коммуны 1870-1871 гг.». В 1948-1953 рр. працював доцентом кафедри загальної історії Одеського державного університету. В 1953-1956 рр. – доцент в партійній школі при Одеському обкомі КПУ. В 1956-1978 рр. – викладач Одеського державного університету.

Основний напрямок наукової діяльності – історія французької буржуазної революції кінця 18 ст., Паризької комуни, якобінської диктатури.

Автор 50 наукових праць, які публікувалися не тільки в нашій країні, а також у НДР, Франції. Загальне визнання одержали видані за його редакцією та передмовою «Трактати» французького філософа Жан-Жака Руссо. Брав активну участь в організації та проведенні наукових конференцій. Учасник наукових семінарів у Берліні та Марселі.

Вів велику громадську роботу, неодноразово обирався членом профспілкового бюро факультету. Як заступник голови правління обласного відділення Товариства радянсько-болгарської дружби та член правління Товариства «СРСР-Франція», проводив значну роботу в галузі інтернаціонального виховання студентства.

Нагороджений медалями: «За оборону Ленінграда» (1945), «За перемогу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Помер 3 березня 1982 р.

Літ.:

За наукові кадри. 1982. 19 берез. (№12). С. 4; Архів НБ, №1, спр. 24; Гребенник Г. П. // Дерибасовская-Ришельевская. 2011. №47. С. 96-106; За наукові кадри. 1970. 6 листоп. (№31). С. 4.

Альошкін Орест Тимофійович

Нагороджений

*бойовими та ювілейними
медалями*

Альошкін Орест Тимофійович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 1919 р. в с. Улусе Зоне Аларського району Іркутської області. Навчався в Іркутському педагогічному інституті. Викладав у 1938-1941 рр. у середній школі.

У 1941-1946 рр. служив у лавах Радянської Армії.

Після закінчення аспірантури викладав історію КПС в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського. З 1965 р. викладав на історичному факультеті Одеського державного університету. Захистив кандидатську дисертацію присвячену революційному руху та діяльності більшовиків Херсонської губернії у роки Першої світової війни і лютневої буржуазно-демократичної революції.

Нагороджений бойовими та ювілейними медалями.

Помер 24 грудня 1975 р. в м. Одеса.

Літ.:

За наукові кадри. 1975. 10 січ. (№1). С. 4.

Ануфрієв Лев Олександрович

Нагороджений:

- *орденами*
- Вітчизняної війни I ст. (1985)*
- Вітчизняної війни II ст.*
- Червоної Зірки (1943)*
- Богдана Хмельницького*
- *медалями*
- «За відвагу» (1945)*
- «За взяття Будапешта» (1946)*
- «За визволення Праги» (1947)*
- «За перемогу у Великій*
- Вітчизняній війні 1941-1945*
- рр.» (1945)*
- «Маршала Жукова» (1998)*
- «Захиснику Вітчизни» (1999)*

Ануфрієв Лев Олександрович – політолог, доктор філософських наук, професор. Народився 27 жовтня 1925 р. в с. Праві Ламки Тамбовської області в родині службовця. У 1941 р. евакуйований разом з верстатобудівним заводом до Башкирії.

Воював з 12 грудня 1942 р. у складі Південно-Західного та 1-го Українського фронтів (1943), 2-го Українського фронту (з 1944). Закінчив Одеське військово-піхотне училище у м. Уральське. Служив шофером артполку 2-ї окремої винищувальної протитанкової артилерійської дивізії Уманської бригади. Учасник форсування річок Сіверський Донець, Грон, Нітра, Морава у складі 212-го стрілецького полку 39-ї стрілецької Барвінковської дивізії 8-ї гвардійської армії та 1030-го артилерійського полку 78-ї стрілецької дивізії. Учасник боїв за Прагу. У 1947 р. був демобілізований.

У 1947-1953 рр. навчався в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. Працював старшим викладачем кафедри філософії Одеського технологічного інституту харчової промисловості (1955-1960) (нині Одеська національна академія харчових технологій). В 1965 р. захистив кандидатську дисертацію «Основні принципи та актуальні проблеми створення системи науково-атеїстичного виховання трудящих», отримав вчене звання доцента (1967).

В 1972-1980 рр. – ректор Одеської Вищої партійної школи. Захистив докторську дисертацію (1980). Професор, завідуючий учбово-методичним відділом Академії суспільних наук при ЦК КПРС (1980-1982), проректор Одеського державного університету (1982-1992). З 1992 р. – завідуючий кафедрою політології Інституту соціальних наук в Одеському державному (національному) університеті імені І. І. Мечникова.

Основний напрямок наукової діяльності – проблеми релігії та атеїзму, політології як науки та навчальної дисципліни, розвиток та удосконалення громадянського суспільства. Автор понад 236 наукових публікацій.

Дійсний член (академік) Академії політичних наук України, Неапольського філософського товариства (Італія). Виступав з лекціями в багатьох європейських університетах: Берлінському і Регенсбургському (Німеччина), Ліверпульському (Великобританія), Сегедському (Угорщина), Празькому (Чехія), Неапольському і Салернському (Італія). Голова товариства «Знання» Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

За участь у війні нагороджений орденами: Вітчизняної війни I ст. (1985), Вітчизняної війни II ст., Червоної Зірки (1945), Богдана Хмельницького; медалями: «За відвагу», «За взяття Будапешта» (1946), «За визволення Праги» (1947), «За перемогу у Великій Вітчизняній війні 1941 - 1945 рр.» (1945), «Маршала Жукова» (1998), «Захиснику Вітчизни» (1999). За трудову діяльність отримав орден Трудового Червоного прапора (1971), орден «Знак Пошани» (1966), Почесну грамоту Верховної Ради УРСР.

Помер 26 грудня 2015 р. в Одесі.

Літ.:

Ануфрієв Л. А. // *Времена и годы*. 1998. Вып. 1. С. 14-18; *Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту*. 2005. Вип. 1. С. 21; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 63-64; *Архів НБ*. №2, спр. 46; Успенів М. // *За наукові кадри*. 1986. 20 черв. (№23). С. 1.

Ахламов Геннадій Миколайович

*Нагороджений
бойовими та ювілейними
медалями*

Ахламов Геннадій Миколайович – голова ДСТААФ університету. Народився у 1924 р. Працював монтажником на одному із заводів Донбасу. На початку війни був евакуйований разом із заводом на Урал.

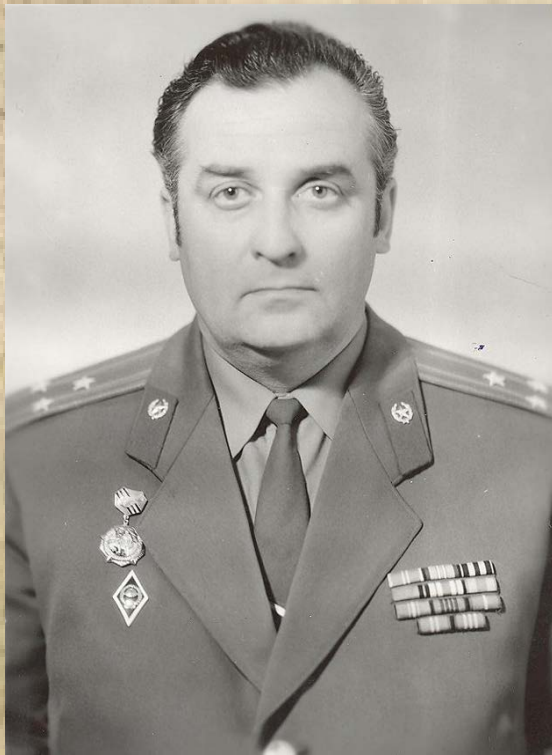
Учасник Другої світової війни з 1941 р. Закінчив з відзнакою Московське військово-мінометно-артилерійське училище. Був залишений при училищі інструктором для підготовки артилеристів особливого профілю. Учасник першого Параду Перемоги у Москві.

У 1973-1985 рр. голова ДСТААФ, член ради військово-патріотичного виховання і обороно-масової роботи Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Літ.:

За наукові кадри. 5 трав. (№18). 1985. С. 2.

Багрій-Шахматов Леонід Васильович

*Нагороджений:
орденами
Вітчизняної війни I ст.
Вітчизняної війни II ст.
Богдана Хмельницького (2000)
медалями
«За бойові заслуги»
«За оборону Кавказу»
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-
1945 рр.»
«За перемогу над Японією»*

Багрий-Шахматов Леонід Васильович – юрист, доктор юридичних наук, професор. Народився 27 грудня 1927 р. в Одесі.

Воював на фронтах Другої світової війни (серпень 1943–березень 1944 рр.) у складі Чорноморського флоту. Моряком-катерником приймав участь в охороні рейдів військово-морської бази, що дислокувалася в м. Туапсе і охороні водного району головної військово-морської бази Чорноморського флоту, що дислокувалася в Поті. Учасник бойових операцій морської піхоти в Феодосії та на Керченському півострові. В 1944 р. направлений в спеціальну команду Військово-морських сил СРСР, в складі якої приймав участь в перегоні військових кораблів із США до СРСР по ленд-лізу. В серпні – вересні 1945 р. приймав участь у війні з Японією. Інвалід війни II групи. В 1946-1950 рр. проходив службу на Чорноморському флоті (Севастополь, Одеса).

В період з 1947 по 1952 рр. навчався на юридичному факультеті Одеського державного університету. В 1953-1957 рр. працював на комсомольській, партійно-політичній роботі, був першим помічником капітана торговельного флоту. В 1957-1975 рр. служив в Органах внутрішніх справ: працював у Одеській школі міліції (1957-1959), навчався в ад'юнктурі при кафедрі виправно-трудового права Вищої школи МВС СРСР (1959–1961).

В 1961 р. захистив кандидатську дисертацію «Роль радянської громадськості в діяльності виправно-трудових установ». Працював у Мінській філії Академії МВС СРСР: викладачем, старшим викладачем, доцентом, завідуючим кафедрою кримінального права (1962-1975). За сумісництвом працював викладачем кафедр кримінального права Білоруського державного університету і Мінських вищих курсів при КДБ СРСР. У 1969 р. у Білоруському університеті захистив докторську дисертацію «Система покарань за радянським кримінальним правом та їх класифікація і правове регулювання виконання». У 1970 р. отримав вчене звання професора. Після виходу у відставку: з 1975 р. – завідуючий кафедрою кримінального права і процесу Південного федерального університету (Ростов-на-Дону), з 1978 р. – завідуючий кафедрою кримінального права, процесу і криміналістики Одеського державного університету. З 1998 р. працював в Одеській державній юридичній академії завідуючим (1998), професором (2000) кафедри кримінального права. За сумісництвом був директором Одеського центру Української Академії наук національного прогресу (з 1994 р.), завідуючий відділенням правових наук Академії (з 1996 р.).

Проходив стажування за кордоном: в університеті ім. Аттілі Йожефа та у Вищій школі Угорщини (1976), в університеті Пассау (Німеччина, 1996), в Регенсбурзькому університеті (Німеччина, 1996). З 2000 р. проректор з координації правознавства і завідуючий кафедрою кримінального та адміністративного права Одеського національного морського університету. З лютого 2002 р. – старший інспектор Української секції Міжнародного розшуку (Інтерполу).

З 1989 р. – персональний член від України у Міжнародній Асоціації кримінального права. Займав суспільну посаду наукового радника постійної комісії Верховної Ради України з правової політики та судово-правової реформи, член Міждержавної асоціації кримінологів України, член Союзу юристів України. У 1994 р. обраний академіком Української Академії наук національного прогресу та присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»; у 1996 р. – почесний член (академік) Національної академії наук Грузії. В 2000 р. визнаний юристом року України.

Галузь наукових досліджень – кримінальне, кримінально-виконавче право, кримінологія. Створив школу вчених-спеціалістів кримінально-правового профілю. Автор понад 600 наукових робіт.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни I і II ст., Богдана Хмельницького (2000), медалями: «За бойові заслуги», «За оборону Кавказа», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За перемогу над Японією», медалями за вислугу років у органах МВС, Почесною Грамотою Митрополита Київського та всієї України (2002). Усього мав 30 нагород.

Помер 12 вересня 2009 року.

Літ.:

Архів НБ, №3, спр. 61; Багрий - Шахматов Леонид Васильевич. 2002. 55 с.; Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Вип. 1. С. 22; Видные ученые Одессы. 2005. С. 19-20; Вчені-юристи України. 1998. С. 97-98; Співробітники Одес. нац. ун-ту імені І. І. Мечникова. 2010. С. 22-23; Проф. Одес.(Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 74-76; Іванов В. М. // ЕСУ. 2003. Т. 2. С. 64; Нероденко А. // За наукові кадри. 1983. 18 лют. (№8). С. 1; Пospelов А. С. // Белорусская юридическая энциклопедия. 2007. Т. 1. С.92-93.

Батюк Іван Григорович

Батюк Іван Григорович – філософ, кандидат філософських наук, доцент.

У 1942 р. закінчив Орловське бронетанкове училище. Воював на фронтах Другої світової війни. Учасник боїв у районі Харкова, Сталінграду. У званні лейтенанта командував танком у складі 644-го окремого танкового батальйону. Після війни працював викладачем кафедри наукового атеїзму, етики і естетики Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Іскрова Я. // За наукові кадри. 1988. 19 лютого (№ 7). С. 3

Бевзенко Степан Пилипович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1947)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

«За перемогу над Німеччиною у Великій

Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Бевзенко Степан Пилипович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 7 серпня 1920 р. у с. Станіславка Первомайського повіту (нині Новоархангельський район Кіровоградської області). У 1935-1938 рр. навчався в Уманському педагогічному технікумі. У 1938 р. вступив на філологічний факультет Одеського державного університету.

У 1941-1943 рр. у складі 317-го гаубичного артилерійського полку 27-ї артилерійської дивізії командував вогневим взводом на Південно-Західному фронті. Закінчив артилерійське училище. Під час бою біля м. Стара Русса був важко поранений (1943).

У 1943 р. поновив навчання в Одеському державному університеті, який закінчив з відзнакою в 1945 р. В 1945-1948 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі української мови Одеського державного університету. Працював в Одеському державному університеті: лаборантом (1944-1945), викладачем (1945). Після закінчення аспірантури був направлений на роботу до Ужгородського університету, де працював старшим викладачем (з 1949 р.), доцентом (1951), завідуючим кафедрою української мови (1950-1962). У 1950 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження синтаксису українських літописів XVII ст.». У 1962-1981 рр. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: професора, завідуючого кафедрою української мови. Перейшов на роботу у Київський педагогічний інститут (нині Національний педагогічний інститут ім. М. Драгоманова): завідуючий кафедрою мовознавства й методики викладання мови (1982-1991), професор кафедри української мови (1991-1999).

Галузь наукових досліджень – вивчення проблем історичного синтаксису, проблем української мови, діалектології та ономастики. Під його керівництвом створений перший в Україні словник зворотів української мови. Автор 320 наукових праць.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1947), Вітчизняної війни I ст. (1985), медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер 15 січня 2005 р. у Києві.

Літ.:

Бондар О. І. // Записки з українського мовознавства. 2000. Вип. 9. С. 3-6; Бондар О. І. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 94-97; Железняк М. Г. // ЕСУ. 2003. Т. 2. С. 361; Історія філологічного факультету. 2012. С. 53; Касім Ю. // За наукові кадри. 1970. 16 верес. (№24). С. 3; Німчук В. В. // Українська мова. 2004. С. 43; Професор Степан Пилипович Бевзенко. 1999. 91 с.

Бельтюков Опанас Григорович

***Нагороджений:
орденами
Вітчизняної війни II ст. (1944)
Червоної Зірки (1943)
Червоної Зірки (1944)
медаллю
«За оборону Ленінграда» (1943)***

Бельтюков Опанас Григорович – викладач військової кафедри. Народився 30 листопада (13 грудня) 1910 р. в с. Б.-Тимгінно Унівського району Кіровської області. З 1939 р. навчався у Військово-медичній академії (м. Куйбишев).

Воював з 1941 р. в складі Волховського, 2-го Прибалтійського, Західного фронтів. В званні капітана, військового лікаря 3-го рангу командував 233 медико-санітарним окремим батальйоном 115 стрілецької дивізії. Учасник оборони Ленінграда.

У післявоєнний період понад 15 років керував роботою військових госпіталів в групі радянських військ у Німеччині і Одеському окружному військовому госпіталі. Працював головним лікарем санаторію МО СРСР в м. Одеса, викладачем військової кафедри Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Протягом кількох скликань обирався депутатом Одеської міськради.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1944), двома орденами Червоної Зірки (1943, 1944), медаллю «За оборону Ленінграда» (1943).

Помер 1975 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1975. 30 трав. (№20). С. 4.

Бельфор Давид Самійлович

Нагороджений:

*орденами
Вітчизняної війни II ст.
Червоної Зірки
медалями
«За відвагу»
«За оборону Кавказу»
«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»*

Бельфор Давид Самійлович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 16 жовтня 1918 р. в Херсоні. В 1940 р. закінчив з відзнакою історичний факультет Одеського державного університету. Після закінчення викладав на кафедрі марксизму-ленінізму.

З 1941 р. воював у складі 274-ї і 4-ї стрілецьких дивізій 12-ї армії Південного фронту, 18-ї і 45-ї армій Північно-Кавказького фронту та в Приморській армії. Приймав участь у звільненні Криму та Севастополя. Під час війни пройшов шлях від лейтенанта до майора. Демобілізований у жовтні 1945 р.

Після закінчення Другої світової війни працював старшим викладачем, доцентом кафедри марксизму-ленінізму в Інституті інженерів морського флоту (нині Одеський державний морський університет), доцентом в Одеському сільськогосподарському інституті (нині Одеський державний аграрний університет). У 1947 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Отдельная Приморская армия в борьбе за освобождение Крыма». З 1952 р. викладав на кафедрах марксизму-ленінізму, історії КПРС та наукового комунізму, був доцентом кафедри наукового комунізму Одеського державного університету.

Галузь наукових інтересів – дослідження робітничого класу Одещини, тематики Другої світової війни. Автор близько 30 наукових робіт.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни II ст., Червоної Зірки, медалями: «За відвагу», «За оборону Кавказу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер у 1970 р.

Літ.:

// За наукові кадри. 1970. 16 лютого (№ 5). С. 4; Лещенко Д. Д., Лещенко Л. Д. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 85-87.

Березняк Зельман (Зіновій) Якович

Нагороджений:

*орденом
Вітчизняної війни I ст.
медалями
«За відвагу»
«За оборону Одеси» (1943)
«За бойові заслуги» (1944)
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-
1945 рр.» (1945)
«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946)*

Березняк Зельман (Зіновій) Якович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 1907 р. у м. Бобринець Єлисаветградського повіту (нині Кіровоградська область). Почав трудову діяльність наймитом на Кіровоградщині на сезонних роботах в господарствах, а також у якості робочого-підлітка на олійному заводі. Згодом був ватажком сільської комсомольської організації в Бобринецькому районі. У 1924 р. вступив на навчання кравецькій справі до артелі «Швейтруд». Працював секретарем місцевої профорганізації сільгоспробітників. В кінці 1929 р. – очолював дитбудинок, через рік – секретар КСМ колективу в радгоспі «Відродження». З вересня 1931 р. вступив на 2-й курс робітничого факультету при Одеському інституті професійної освіти. У лютому 1932 р. – перервав навчання у зв'язку з направленням на роботу завідувачим школою-семирічкою Баштанського району. У 1935-1940 рр. навчався на історичному факультеті Одеського державного університету. Залишений при університеті на посаді старшого викладача.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р.: 22 червня – 20 серпня 1941 р. – інструктор армійської газети «За Батьківщину» 13-ї Приморської армії; 20 серпня – 2 вересня 1941 р. – політрук кавалерійського ескадрону 13-ї Кавалерійської дивізії. Брав участь у боях за Одесу в складі 1-ї Кавалерійської дивізії Приморської армії Південного фронту. В районі Дальника замінив убитого командира і повів ескадрон в атаку. Під час бою був поранений в голову, через що втратив зір. Інвалід війни I групи.

В 1942 р. вступив до аспірантури Середньоазіатського державного університету (Ташкент), одночасно вів практичні заняття із студентами. З 1944 р. – старший викладач на кафедрі марксизму-ленінізму в Одеському державному університеті. З 1952 р. викладав на заочному відділенні. В 1953-1956 рр. навчався в докторантурі Київського державного університету (нині Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка).

Редактор університетської багатотиражки «За більшовицькі кадри», секретар партгрупи історичного факультету.

Член пленуму Баштанського райпарткому, брав активну участь в організації колгоспів.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни I ст. (1944), медалями: «За оборону Одеси» (1943), «За відвагу», «За бойові заслуги» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946).

Літ.:

Архів НБ, №4, спр. 97; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 423; Лещенко Д. Д., Лещенко Л. Д. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 85-87; За наукові кадри. 1980. 19 груд. (№39). С. 4.

Богуненко Дмитро Ілліч

Нагороджений:

орденом

Червоної Зірки (1944)

медалями

«За бойові заслуги» (1944)

«За оборону Кавказу» (1945)

«За взяття Будапешта» (1945)

«За взяття Відня» (1945)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»(1945)

Богуненко Дмитро Ілліч – географ, кандидат географічних наук, доцент. Народився 10 червня 1919 р. в Одесі. В 1937 р. закінчив десятирічну школу. В 1937-1941 рр. навчався на географічному факультеті Одеського державного університету.

З 15 червня 1941 р. воював на фронтах Другої світової війни у складі діючих армій Південного, Північнокавказького, Закавказького, 2-го Українського, Забайкальського фронтів. В листопаді 1941 р. у зв'язку з контузією, звільнений від військової служби і в грудні 1941 р. вступив до аспірантури Одеського державного університету у Майкопі. У травні 1942 р. добровільно повернувся на фронт. В травні 1942-липні 1943 рр. – старший техник-лейтенант загону глибинного буріння. В липні 1943-травні 1945 рр. інженер-геолог Приморської армії 2-го Українського фронту. В травні 1944 - липні 1945 рр. – інженер-геолог 2-го Українського, Забайкальського фронту. У 1943 р. приймав участь у Керченсько-Ельтигенській десантній операції. Звільняв Румунію, Угорщину, Австрію, Чехословаччину. Демобілізований в званні інженер-капітана.

Після демобілізації закінчив аспірантуру при кафедрі економічної географії Одеського державного університету. З 1946 р. працював на геолого-географічному факультеті на посаді: старшого викладача, доцента кафедри економічної географії, завідуючого кафедрою економічної та соціальної географії (1970-1973).

В 1948 р. захистив кандидатську дисертацію «Про сільськогосподарські карти». У 1959 р. йому було присвоєно вчену ступінь кандидата географічних наук.

Громадський діяч, активний член товариства «Знання».

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1944), медалями: «За бойові заслуги» (1944), «За оборону Кавказу» (1945), «За взяття Будапешта» (1945), «За взяття Відня» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Помер у 1983 р. в Одесі.

Літ.:

Амброз Ю. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 8-12; // За наукові кадри. 1983. 2 груд. (№37). С. 4;
Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лют. (№8). С. 2.

Бойко Олександр Семенович

Бойко Олександр Семенович – інженер другої частини.

Народився в с. Ріпки Лисецького району Київської області. У 1935 р. вступив на фізичний факультету Одеського державного університету. У 1936 р. переведений на навчання до філіалу військового училища ім. Фрунзе (Кронштадт). Після закінчення училища служив у морських прикордонних військах на Далекому Сході.

Воював на фронтах Другої світової війни. Учасник розгрому Японії.

Після війни працював інженером другої частини Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Іскрова Я. // За наукові кадри. 1988. 19 лютого (№ 7). С. 3

Бондаренко Петро Михайлович

Нагороджений:

орденом

Вітчизняної війни I ст. (1985)

медалями

«За відвагу» (1942)

«За бойові заслуги» (1942)

«30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975)

«60 років Збройних Сил СРСР» (1978)

«40 років перемоги

у Великій Вітчизняній війні

1941-1945 рр.» (1985)

«70 років Збройних Сил

СРСР» (1988)

Бондаренко Петро Михайлович - історик, директор Наукової бібліотеки Одеського університету. Народився 13 червня 1922 р. в с. Трикрати Вознесенського району Миколаївської області. З 1938 р. навчався у гірничо-хімічному технікумі м. Кіровськ Мурманської області.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Спочатку працював на будівництві оборонних споруд (аеропортів) біля станиці Апатити. З серпня 1941 р. служив у лавах Радянської Армії. Направлений на навчання до 112-го запасного полку в Мурманську. Воював у Заполяр'ї на Волховському і Карельському фронтах, служив у 13-й гвардійській розвідувальній роті 10-ї гвардійської дивізії. На Карельському фронті був заступником політрука розвідувальної роти. В грудні 1941 р. був поранений під час розвідувальної операції. З 1942 р. – заступник політрука 13-ї гвардійської окремої розвідувальної роти 10-ї гвардійської стрілецької дивізії. Демобілізувався у вересні 1953 р. в званні старшого інженера-геодезиста.

Після війни працював старшим геодезистом у м. Ленінабад Таджикиської РСР (нині м. Хунджант, Таджикистан).

В 1946 р. вступив на історичний факультет Одеського державного університету. Був слухачем Знаменської офіцерської школи МВС Красносільського району Ленінградської області (1948-1950). Займав посаду старшого інженера-геодезиста у м. Томськ (1950-1953). В 1958 р. закінчив з відзнакою історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Працював в Одеському державному університеті на посаді: начальника учбової частини (1958-1959), проректора з господарської частини (1959-1961), директора Наукової бібліотеки (1961-1988), головного бібліографа (з 1988 р.).

Галузь наукових досліджень – історія та бібліотечна справа. Займався вивченням іменних фондів, історією бібліотеки.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни I ст. (1985), медалями: «За відвагу» (1942), «За бойові заслуги» (1942), «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975), «60 років Збройних Сил СРСР» (1978), «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985), «70 років Збройних Сил СРСР» (1988).

Літ.:

Архів НБ, №4, спр. 134; Наукова бібліотека Одес. нац.ун-ту ім. І. І. Мечникова . 2002. С. 185; Бондаренко П. М. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 42-46; Фельдман В, Савельєва Є. // За наукові кадри. 1982. 11 черв. (№24). С. 4.

Бочаров Леонід Миколайович

***Нагороджений:
орденом
Леніна (1957)
бойовими та ювілейними медалями***

Бочаров Леонід Миколайович – старший інженер проблемної лабораторії.

Воював на фронтах Другої світової війни. Разом з бойовими частинами дійшов до Ельби.

Після війни працював старшим інженером проблемної лабораторії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденом Леніна (1957), бойовими та ювілейними медалями.

Літ.:

За наукові кадри. 1970. 23 лютого (№6). С. 2

Бракін Семен Самуїлович

Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки
Вітчизняної війни I ст.
Вітчизняної війни II ст.
медалями
«За оборону Ленінграду»
«За оборону Радянського Заполяр'я»
«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Бракін Семен Самуїлович – географ, кандидат сільськогосподарських наук, доцент. Народився в 1905 р. в с. Калініндорф Херсонської області. У 1918-1924 рр. працював по найму. У 1924-1930 рр. навчався на робфаці Одеського сільськогосподарського інституту. У 1928-1930 рр. паралельно з навчанням працював інструктором Одеського окружного колгоспного союзу. У 1930-1931 рр. працював у Березовському районному окружному союзі. У 1931-1932 рр. проходив службу у лавах Червоної Армії. Після демобілізації у 1933-1935 рр. працював заступником директора по виробничій частині Львівської МТС. У 1935-1938 рр. навчався в аспірантурі Одеського сільськогосподарського інституту. Паралельно з навчанням у 1936-1941 рр. працював асистентом кафедри ґрунтознавства Одеського сільськогосподарського інституту та старшим викладачем учбового комбінату Наркому УРСР. У 1941 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук.

Воював на фронтах Другої світової війни з 22 червня 1941 р. у складі артилерійського гаубичного полку. Заступник командира бригади гвардійських мінометів «Катюш». Учасник бойових дій на Західному, Калінінському, Волховському, Карельському та 2-му Білоруському фронтах. Учасник боїв під Смоленськом, Вязьмою, Берліном, оборони Ленінграду, форсування Вісли. Учасник боїв на території Норвегії, Польщі, Німеччини. Демобілізований на початку 1946 р.

З червня 1946 р. працював старшим викладачем кафедри історії геології, доцентом кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів, з жовтня 1947 р. також був заступником декана геолого-географічного факультету Одеського державного університету.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки, Вітчизняної війни I ст., Вітчизняної війни II ст., медалями: «За оборону Ленінграду», «За оборону Радянського Заполяр'я», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Літ.:

Бугаєнко Петро Олексійович

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1945)
медаллю
«За бойові заслуги» (1945)*

Бугаєнко Петро Олексійович – медик, кандидат медичних наук. Народився 1916 р. в с. Опішня Опішнянського району Полтавської області. Закінчив Полтавський медичний технікум, Харківський медичний інститут.

Зарахований до кадрового складу радянських збройних сил. У 1938-1964 рр. служив в Радянській Армії – спочатку в лінійних частинах, а потім в різних військово-учбових і лікувальних закладах.

Воював у складі 2-го Далекосхідного фронту з 1941 р. В званні майора медичної служби командував пересувним відділом санітарно-епідеміологічного загону № 2. Очолював протиепідеміологічну роботу на Сахалінському напрямі. Полковник медичної служби запасу.

В Одеському державному університеті майже 10 років викладав курси медичної підготовки на військовій кафедрі. Був вихователем студентської молоді.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1945) та медаллю «За бойові заслуги» (1945).

Помер у 1976 р. в Одесі.

Літ.:

// За наукові кадри. 1976. 26 берез. (№12). С. 4.

Булаєв Г. С.

Булаєв Г. С. – економіст.

У 1934 р. завідував школою. В 1939-1966 рр. служив у Радянській Армії.

Під час Другої світової війни служив на Далекому Сході.

Після звільнення з армії працював в Одеському інституті зв'язку на кафедрі політекономії. З 1970 р. працював на кафедрі політекономії Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Вайсбейн Юрій Самойлович

Нагороджений:

***орденами
Червоного Прапора
Червоної Зірки
Вітчизняної війни II ст. (1945)
медаллю
«За оборону Радянського Заполяр'я»***

Вайсбейн Юрій Самойлович – викладач юридичного факультету. Народився 1917 р. в Одесі. Працював електриком на Одеському заводі «Кінап». Служив у лавах Радянської Армії. Навчався у військово-політичному училищі.

Воював на фронтах Другої світової війни. Кореспондент газети «Боевой путь» у складі 14 -ї, 19-ї та 32-ї армій.

Після звільнення в запас у 1960 р. працював редактором університетської газети «За наукові кадри». Закінчив Всесоюзний заочний юридичний інститут. Працював на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова викладачем кафедри цивільного права і процесу.

Нагороджений орденами: Червоного Прапора, Червоної Зірки, Вітчизняної війни II ст. (1945), медаллю «За оборону Радянського Заполяр'я».

Помер у 1984 р.

Літ.:

// За наукові кадри. 1976. 23 листопада (№36). С. 4.

Валлер Володимир Ісакович

*Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1944)
Червоної Зірки (1945)
Вітчизняної війни II ст. (1985)*

Валлер Володимир Ісакович - співробітник навчально-експериментальних майстерень Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1912 р. у с. Доманівка Одеської області, нині м. Доманівка Миколаївської області. У 1932 р. закінчив Березовський технікум механізації сільського господарства. Після закінчення технікуму працював на Далекому Сході. З 1934 р. проходив службу в Червоній Армії. Екстерном закінчив Одеське артилерійське училище.

На початку Другої світової війни у званні лейтенанта служив у артилерійському полку, що знаходився у Мостиську. Воював на Південно-Західному (1940-1941) та 1-му Білоруському (1941-1944) фронтах. Помічник начальника штабу 1171-го легкого артилерійського полку 21-ї легко-артилерійської бригади 6-ї артилерійської дивізії прориву. Учасник першого Параду Перемоги у Москві.

Після закінчення війни продовжив службу в одній з військових частин. У 1956 р. приймав участь у подоланні заколоту в Угорщині. Після звільнення в запас працював у навчально-експериментальних майстернях Одеського державного університету.

Нагороджений орденами Червоної Зірки (1944), Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985).

Літ:

За наукові кадри. 5 трав. (№18). 1985. С. 2.

Вінцевська Зінаїда Григорівна

Нагороджена:

орденом

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

«За бойові заслуги» (1944)

знаком

«70 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників» (2014)

Вінцевська Зінаїда Григорівна – співробітник військової кафедри. Народилася 1921 р. у м. Первомайськ.

Воювала на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. Закінчила курси медсестер. Служила санітаркою (грудень 1941-лютий 1944 рр.), медичною сестрою (з лютого 1944 р.) у складі хірургічного польового госпіталю № 4359 у складі 5-ї армії. У оборонних боях пройшла від Бугу до Волги. Учасниця боїв під Сталінградом, Берліном. Визволяла Одесу. Демобілізована у 1972 р.

Викладач військової кафедри Одеського державного університету.

Нагороджена орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За бойові заслуги» (1944), знаком «70 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників» (2014).

Літ.:

// За наукові кадри. 1970. 6 листопада (№31). С. 4.

Воробйов В. Д.

Воробйов В. Д. – підполковник запасу, співробітник військової кафедри.

Воював на фронтах Другої світової війни у складі 57 мотострілецької бригади 2-ї гвардійської танкової армії. Учасник битв у Берліні, штурму тюрми-фортеці Моабіт.

Після війни працював на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Пережняк Б. // За наукові кадри. 1974. №17. С. 3

В'язовський Григорій Андрійович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст.
двома орденами
Червоної Зірки
медалями
«За взяття Берліна»
«За перемогу над Німеччиною
у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

В'язовський Григорій Андрійович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 2 лютого 1919 р. у с. Баштанка Миколаївської області. В 1938 р. вступив до Одеського державного університету на філологічний факультет.

Під час Другої світової війни у складі військ 1-го Українського фронту. У 1942-1944 рр. – курсант Харківського військового училища хімічного захисту Червоної Армії.

Після війни поновив навчання на 4-му курсі філологічного факультету Одеського університету, який закінчив у 1947 р. В 1950 р. закінчив аспірантуру при кафедрі української літератури. У 1953 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Становлення і розвиток принципу комуністичної партійності в творчості П. Г. Тичини». Працював в Одеському державному університеті на посаді: старшого викладача (1951-1957), доцента (1957), завідуючого кафедрою української літератури (1957-1967), проректора з учбової частини (1962-1968). Паралельно працював в Українському драматичному театрі ім. Жовтневої революції (нині театр ім. В. Василька) на посаді завідуючого літературною частиною (1947-1951). У 1967 р. захистив докторську дисертацію «Проблеми специфічних закономірностей творчої праці письменника». У 1967-1991 рр. очолював створену ним в університеті кафедру теорії і методики викладання літератури, був професором кафедри української літератури (1991-1996).

Паралельно з науковою роботою виступав як літературний та театральний критик. Був головним редактором альманаху «Літературна Одеса» (1950) та збірника «Горизонт» (1970).

Галузь наукових досліджень – літературознавство, теорія літератури, психологія художньої творчості. Автор монографій «Орбіти художнього слова» (1969), «Творче мислення письменника» (1982), «Світ художньої літератури» (1987). Співавтор і науковий редактор книги «Тарас Григорович Шевченко. Біографія» (1960), співавтор і науковий співредактор підручника для студентів філологічних факультетів вузів України «Теорія літератури» (1975). Приділяв велику увагу роботі з науковою молоддю, керував аспірантами. Серед його вихованців: доктори філологічних наук, професори: Г. Д. Ключек, Є. М. Черноіваненко, Н. М. Шляхова; кандидати філологічної науки, доценти: Г. В. Авксентьєва, М. Р. Грицкевич, М. В. Пашенко, В. І. Сподарець.

Брав активну участь у роботі двох спеціалізованих рад із захисту дисертацій з філології: кандидатських в Одеському державному університеті, докторських в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН України. Член Національної Спілки письменників України (1962).

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст., двома орденами Червоної Зірки, медалями: «За взяття Берліна», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер 26 лютого 1996 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №6, спр. 238; Письменники Одещини. 1999. С. 387; В'язовський Григорій Андрійович. 1986. 42 с.; Жаборюк А. // Історико-літературний журнал. 2002. № 7. С. 309-311; Зленко Г. Д. // ЕСУ. 2006. Т. 5. С. 243; Історія філологічного факультету. 2012. С. 80; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лют. (№8). С. 2; Шляхова Н. М. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2000. Т. 2. С. 285-287; Шупта-В'язовська О. Г. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 128-130.

Гаврилов Микола Іванович

Нагороджений:

медаллю

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Гаврилов Микола Іванович – математик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 24 листопада 1917 р. у с. Орловка Рязанської області. У 1935 р. вступив на фізико-математичний факультет Московського університету ім. М. В. Ломоносова.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. З 10 липня до 6 листопада 1941 р. воював на Західному та Калінінградському фронтах у складі 249-ї стрілецької дивізії 917-го стрілецького полку 22-ї армії. 6 листопада 1941 р. поранений біля с. Козлівці Кіровського району Калінінської області, потрапив у полон. Вважався безвісти зниклим. Звільнений з полону після закінчення війни.

У 1945 р. поновив навчання у Московському університеті, який закінчив у 1946 р. У 1946-1949 рр. навчався в аспірантурі Московського університету. До 1950 р. працював асистентом кафедри вищої математики фізичного факультету Московського університету ім. М. В. Ломоносова. З 1950 р. – старший викладач фізико-математичного факультету Одеського державного університету. У 1952 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Об устойчивости по Ляпунову систем линейных дифференциальных уравнений» та у 1954 р. – докторську дисертацію «Новый метод исследования нелинейных дифференциальных уравнений, основанный на теории моментов». Засновник, завідуючий кафедрою диференціальних рівнянь (1958-1988), декан механіко-математичного факультету (1960-1989), професор кафедри диференціальних рівнянь (1989-2004). У 1956-1958 рр. за сумісництвом працював на посаді старшого викладача у Одеському педагогічному інституті.

Наукові інтереси – дослідження теорії чисел, диференціальних рівнянь, теорії дзета-функції Рімана, проблеми Бібербаха в теорії аналітичних функцій. Його наукова діяльність сприяла становленню механіко-математичного факультету і Одеської математичної школи. За його участю на механіко-математичному факультеті були засновані кафедри: диференціальних рівнянь, обчислювальної математики, геометрії і топології, методів математичної фізики. Автор більше 60 наукових робіт, в тому числі 4 монографій.

Був головою спеціалізованої ради математичних наук при Одеському державному університеті.

Нагороджений медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Помер 13 березня 2004 року.

Літ.:

Архів НБ, №3, спр. 241; Вчені вузів Одеси. Вип. 2, ч. 2. 2010. С. 46-48; За наукові кадри. 1956. 1 трав. (№16). С. 3; Мірак'ян Г. М., Панич О. І. // За більшовицькі кадри. 1955. 7 груд. (№37). С. 2; Тихоненко Н. Я. // Времена и годы. 1998. Вип. 1. С 103-105.

Гагжаєв Костянтин (Казан) Єгорович

Нагороджений:

медалями

«За оборону Ленінграду»

«За перемогу над Німеччиною у Великій

Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Гагжаєв Костянтин (Казан) Єгорович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 25 травня 1912 р. у с. Калгарон Владикавказького округу Терської області, нині Північна Осетія. У 1929-1932 рр. навчався на філологічному факультеті мови та літератури Осетинського педагогічного інституту. У 1932-1935 рр. навчався в аспірантурі Ленінградського науково-дослідного інституту. З 1935 р. викладав на кафедрі російської мови Вищій сільськогосподарській школі у Грозному. У 1936-1937 рр. працював на посаді молодшого наукового співробітника Інституту мови і писемності АН СРСР (Москва). У 1937 р. захистив кандидатську дисертацію «Синтаксис осетинских падежей».

Воював на фронтах Другої світової війни з 1942 р. Працював військовим кореспондентом ТАРС. Учасник бойових дій на Ленінградському та Білоруському фронтах.

У 1946-1947 рр. навчався у докторантурі АН СРСР. У 1947 р. очолював кафедру російського та загального мовознавства Узбецького університету (Самарканд). З 1948 р. очолював кафедру російського та загального мовознавства Осетинського педагогічного інституту. У 1952-1959 рр. працював на посаді доцента кафедри російської мови Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1959 р. очолив лінгвістичний відділ науково-дослідного інституту в Осетії. З 1965 р. повернувся працювати на посаду доцента кафедри російської мови, доцента кафедри загального і слов'янського мовознавства (з 1968 р.) Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1972 р. захистив докторську дисертацію.

Галузь наукових інтересів – проблеми історії осетинського та загального мовознавства.

Нагороджений медалями: «За оборону Ленінграду», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер 1986 р. у Владикавказі.

Літ.:

К 100-летию со дня рождения профессора Константина Гагкаева // Осетинское радио и телевидение. 2012. июнь. URL: <http://osradio.ru/personi/49208-k-100-letiju-so-dnja-rozhdenija-professora.html> (дата звернення 30.03.2015). Моя Осетия URL: http://nslib.tmweb.ru/oset_lang/index.php?value=4 (дата звернення 30.03.2015). Рядченко Н. Г. // Профес/ Одес/ (Новорос) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 292-294.

Галяс Василь Терентійович

Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст (1985)
медалями
«За оборону Кавказу»
«За бойові заслуги» (1945)

Галяс Василь Терентійович - історик. Народився 13 січня 1921 р. у м. Журавно Жидачівського повіту Станіславського воєводства, нині Жидачівський район Львівської області. У 1939 р. закінчив середньої школи №117 в Одесі, вступив на історичний факультет Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни з 1939 р. На фронті мав прізвисько – Бравий солдат Влодик Гейзерман. Служив у військах протиповітряної оборони у Новоросійську. Був прожектористом, телефоністом, зенітчиком. Пройшов бойовими дорогами до Владикавказа. Воював на Північнокавказькому фронті (червень 1941 – січень 1943) Чорноморській групі військ Закавказького фронту (по травень 1944 р.), 1-му Білоруському фронті (по квітень 1944 р.). Звільняв Білорусь, Литву, Східну Прусію, Польщу. Брав участь у штурмі Кенігсберга, Шверина, Берліну. Учасник прориву укріплення і глибоко ешелонованої оборони противника, що прикривала Берлін зі сходу (23 квітня 1945 р). Завершив війну на Ельбі. Демобілізований влітку 1946 р.

Після демобілізації відновив навчання на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1951-1954 рр. навчався в аспірантурі. З 1954 р. працював старшим лаборантом кафедри історії СРСР, у 1956-1983 рр. – лаборантом кафедри історії України Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1980-х рр. працював у Науковій бібліотеці Одеського університету.

Галузь наукових досліджень торкалась краєзнавчих досліджень. Брав участь у підготовці видань: «Визначні місця України». «Історія міст і сіл України»; діяльності наукової секції «Книга» і «Одесика» при Одеському будинку вчених. Автор книги «Краткий очерк истории 454-го зенитно-артиллерийского полка противовоздушной обороны», в якому воював на початку війни.

Член Одеської топографічної комісії.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст (1985), медалями: «За оборону Кавказу», «За бойові заслуги» (1945).

Помер у 2006 р. в Одесі.

Літ.:

Галяс О. В. // Історична україністика в Одеському університеті: визначні віхи, персонажі, доробок : Матеріали конф. V Історіографічні читання. 2013. - С. 189-214; Мисечко А. І. // Думська площа. 2006. №31. С. 2 ; Галяс А. Из сорок первого... // Порто-франко. 2011. №29 (1076). URL: http://4friends.od.ua/~porto-fr/index.php?art_num=art020&year=2011&nnumb=29 (дата звернення 27.05.2015)..

Гоголев Іван Миколайович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст. (1985)
бойовими медалями*

Гоголев Іван Миколайович – географ, доктор сільськогосподарських наук, професор. Народився 24 серпня 1919 р. у с. Бор, нині м. Бор Нижньогородської області. У 1937 р. закінчив середню школу у П'ятигорську. Працював референтом народного комісара землеробства. У 1942 р. закінчив з відзнакою факультет агрохімії та ґрунтознавства Московської сільськогосподарської академії ім. К. Д. Тімірязєва.

Учасник Другої світової війни. З серпня 1942 р. перебував у складі 10-го гвардійського повітряно-десантного стрілецького полку 3-ї повітряно-десантної гвардійської стрілецької дивізії на Північно-Західному та Центральному фронтах. Учасник боїв під Старою Русою, Львовом, на Орлово-Курській дузі. Був призначений молодшим командиром взводу розвідки полівітрянодесантного гвардійського стрілецького полку. Навчався в 1-му Московському Червонопрапорному піхотному училищі ім. Верховної Ради РРФСР. Після закінчення призначений командиром 58-го полку резерву офіцерського складу, яка розміщувалася у Львові. У 1944 р. присвоєно звання молодшого лейтенанта. У 1945 р. призначений на посаду викладача фізкультури військової кафедри Львівського політехнічного інституту.

Після демобілізації у 1946-1952 рр. працював у Львівському сільськогосподарському інституті на посаді: старшого лаборанта (1946-1947), асистента (1947-1952), доцента (1952) кафедри агрохімії та ґрунтознавства. У 1951 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Темноцветные (рендзинные) почвы западных областей Украины». У 1955-1967 рр. працював на посаді доцента кафедри фізичної географії Львівського університету ім. І. Франка. У 1957 р. організував при кафедрі ґрунтознавчу експедицію з метою обстеження і картографування ґрунтів господарств України, з 1960 р. ореал дослідження поширився на нечорноземну зону Росії. У 1965 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Бурые горно-лесные почвы Советских Карпат». У 1967-1995 рр. працював на посаді завідуючого кафедрою ґрунтознавства і географії ґрунтів геолого-географічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1967-1992 рр. керував створеною ним експедицією із дослідження ґрунтів колгоспів і радгоспів Красноярського краю, Іркутської, Читинської та Магаданської областей Росії, півдня України та Центрального Казахстану. У 1971 р. виступив ініціатором відкриття проблемної науково-дослідної лабораторії географії та охорони ґрунтів Чорноморської зони, і залишався її директором до 1996 р.

Галузь наукових інтересів – ґрунтознавство та географія ґрунтів, дослідження природно-екологічних умов та процесів утворення буроземних ґрунтів Українських Карпат. Автор більше 200 наукових праць.

Почесний член Всеукраїнського товариства ґрунтознавців, член Європейської спілки охорони ґрунтів, експерт і багаторічний керівник проблемної комісії Південного наукового центру НАН України.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), бойовими і ювілейними медалями, срібною медаллю ВДНГ СРСР, Почесною грамотою Міністерства сільського господарства Російської Федерації за дослідження ґрунтів Сибіру, медаллю «За освоєння цілини».

Помер 10 травня 1996 р. у Москві.

Літ.:

Анастасьєва О. М. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 317-323; Біланчин Я. М. // Вісник ОНУ. 2009. Т. 14, вип. 7. С. 11-15. Ильницкая Н. М. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 73-77; Вечерняя Одесса. 1996. май; Тригуб В. І., Біланчин Я. М. // Вісник ОНУ. 2010. Т. 15, вип. 5. С. 47-55.

Головко Іван Данилович

Головко Іван Данилович – історик, кандидат історичних наук, доцент.

Народився 26 січня 1920 р. у с. Сасиновка Пирятинського району Полтавської області. У 1938 р. вступив на історичний факультет Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Демобілізований у 1945 р.

У 1947 р. закінчив історичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Вступив до аспірантури, захистив дисертацію. З 1954 р. працював у Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова: старший викладач (з 1954 р.), доцент кафедри загальної історії (з 1954 р.).

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1985). Помер у 1963 р.

Літ.:

// За наукові кадри. 1963. 15 листопада (№31). С. 4

Гребеня Галина Порфирівна

*Нагороджена:
орденом
Вітчизняної війни II ст. (1985)
медалями
«За взяття Будапешту»
«За бойові заслуги» (1942)*

Гребеная Галина Порфирівна – кандидат педагогічних наук, доцент. Народилася у 1923 р. на станції Вапнярка Вінницької області.

Учасниця Другої світової війни з 1941 р. Як санінструктор піхотної роти 186-го стрілецького полку брала участь в боях на Західному фронті (м. Козельськ, Сухиничі, Воскресенськ). З жовтня 1941 р. була санінструктором 24-ї танкової бригади 20-ї армії на Малооярославському напрямленні. Учасниця боїв під Малооярославлем, оборони Москви. З квітня 1943 р. – медсестра у складі 53-ї армії Північно-Західного та Степового, 2-го Українського (1944-1945) фронтів. Учасниця боїв на Курсько-Орловському та Білгород-Харківському напрямках. Звільняла Білгород, Харків, Молдавію (Яси, Кишинів), Румунію (Арад, Тимишоара, Бухарест), Угорщину (Сегед, Балашадьярмат, Будапешт), Чехословаччину (Брно). Приймала участь у складі 53-ї армії у війні з Японією.

Після війни працювала доцентом кафедри педагогіки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджена орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), медалями: «За взяття Будапешту», «За бойові заслуги» (1942).

Літ.:

Гребенная Г. П. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 22-26; За наукові кадри. 1975. 8 травня (№17).

Гриценко Михайло Семенович

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1945)
медаллю
«За бойові заслуги» (1944)*

Гриценко Михайло Семенович – доктор педагогічних наук, професор. Народився 7 листопада 1907 р. в с. Великі Сорочинці Полтавської губернії. У 1924-1927 рр. навчався на Великосорочинських вищих педагогічних курсах. У 1928-1930 рр. працював учителем у школах Полтавщини. У 1930 р. закінчив Київський інститут народної освіти. Навчався в аспірантурі Харківського науково-дослідного інституту педагогіки. Працював у Харківському обласному відділі професійної освіти (1931), завідувачим кафедрою педагогіки Запорізького інституту народної освіти (1933-1941).

На початку Другої світової війни знаходився в евакуації: викладав у навчальних закладах Таджицької та Киргизької РСР (1941-1943), захистив кандидатську дисертацію «Школа УРСР у роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945» в Середньоазіатському університеті ім. В. І. Леніна (1943). У 1943-1945 рр. був інспектором політуправління 2-го Українського фронту.

У 1946-1949 рр. очолював кафедру педагогіки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1949-1956 рр. працював на посаді директора Одеського педагогічного інституту іноземних мов. У 1956-1983 рр. працював у Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського на посадах викладача та професора кафедри педагогіки. У 1970 р. захистив докторську дисертацію «Развитие общеобразовательной школы в Украинской ССР».

Галузь наукових інтересів – дослідження історії української школи та педагогіки.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1945), медаллю «За бойові заслуги» (1944), знаком «Відмінник народної освіти УРСР».

Помер 21 січня 1989 р. в Києві.

Літ.:

Путівник ДАОО. 2012. Вип. 1. С. 113-114; Педагогічний музей України Національної академії педагогічних наук України. URL: <http://pmu.in.ua/exhibitions/pedagogical-history-gricenکو/> (дата звернення 29.03.2015).

Грінбарт Семен Борисович

Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1944)
Вітчизняної війни II ст. (1985)
«Знак Пошани» (1953)
медаллю
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.» (1945)

Грінбарт Семен Борисович – гідробіолог, зоолог, доктор біологічних наук, професор. Народився 19 березня 1904 р. у м. Волочиське Волочиського району Хмельницької області. Навчався у Волочиській трудовій школі. Працював секретарем школи (1922), практикантом-вихователем дитячого будинку для безпритульних у с. Фрідріхівка (1923-1924). Навчався в 1924-1928 рр. на агробіологічному відділі Одеського інституту народної освіти.

Після закінчення університету викладав біологію та хімію у сільськогосподарському технікумі с. Говори. Служив у лавах Червоної Армії (однорічні курси командирського складу) (Сімферополь, 1929). Після повернення в 1931-1932 рр. викладав фізичну географію на робітничому факультеті медичного інституту (нині Одеський національний медичний університет). В 1932-1935 рр. навчався в аспірантурі Науково-дослідного зоолого-біологічного інституту Одеського державного університету, спеціалізувався з гідробіології.

В 1936 р. захистив дисертацію на тему: «Бентос і перифитон Одеської затоки». Був зарахований до Зоолого-біологічного інституту науковим співробітником сектору гідробіології.

Педагогічну роботу в Одеському державному університеті розпочав у 1933 р. Працював асистентом кафедри зоології, гідробіології та заступником завідуючого кабінетом гідробіології (1933-1934). В 1936-1941 рр. – доцент кафедри гідробіології. В 1936-1938 рр. завідуючий зоологічним музеєм університету. Отримав вчений ступінь кандидата наук (1937) та був затверджений у вченому званні доцента (1938). Працював старшим науковим співробітником Зоолого-біологічного інституту (1938-1941).

Учасник Другої світової війни. З 22 червня 1941 р. воював у складі 4-ї армії Першого Прибалтійського фронту. В званні майора командував хімічною службою 155-го укріпленого району. Учасник боїв під Москвою, Вітебськом, визволення Білорусії, Латвії. Демобілізований в 1945 р.

Після демобілізації продовжив роботу в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: доцента кафедри гідробіології, завідуючого сектором гідробіології Зоолого-біологічного інституту (1948-1950). За сумісництвом викладав у Одеському педагогічному інституті та Одеському гідрометеорологічному інституті. В 1967 р. захистив докторську дисертацію «Зообентос лиманів північно-західного Причорномор'я та суміжних з ними ділянок моря». Був затверджений у вченому ступені доктора біологічних наук (1968), отримав вчене звання професора (1970). На посаді професора кафедри гідробіології працював у 1968-1974 рр. У 1974-1978 рр. та 1980-1981 рр. – професор-консультант цієї ж кафедри.

Наукові дослідження – вивчення зообентосу та кормових ресурсів лиманів північно-західного Причорномор'я. Проводив дослідження донної фауни та біоценозів Одеської затоки. Автор понад 90 наукових праць.

Був тривалий час членом редколегії збірників наукових праць біологічного факультету. У 1976-1980 рр. член Спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій Одеського державного університету. Член бюро секції Комісії АН СРСР Азово-Чорноморського басейну з дослідження проблеми охорони природних вод, член іхтіологічної комісії Мінрибпрому СРСР.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни II ст. (1985), «Знак Пошани» (1953), медалями: «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), «Ветеран праці» (1977).

Помер 5 березня 1997 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №8, спр. 311; Богачик Т. А. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2004. Т. 1, № 1. С. 14-18; Віннікова М. А. // ЕСУ. 2007. Т. 7. С. 88; Віннікова М. А. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 356-359; Гринбарт С. Б. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7. № 2. С. 1-2; Гринбарт С. Б. // За наукові кадри. 1974. 11 січ. (№ 1). С. 2; Зайцев Ю. П. // Морская энциклопедия Одессы. 2012. С. 143; Прендель О. Р. // За наукові кадри. 1962. 15 червня (№20). С. 4.

Грудський Михайло Наумович

Грудський Михайло Наумович – історик. Народився у 1908 р. в Одесі. До війни викладав на кафедрі марксизму-ленінізму історичного факультету Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Служив старшим політруком 270 стрілецької дивізії. Загинув в грудні 1941 р. під Харковом.

Літ.:

// За наукові кадри. 1974. 18 жовтня (№30). С. 1.

Губерник В. Л.

Губерник В. Л. – співробітник військової кафедри.

Воював на фронтах Другої світової війни. Помічник командира взводу протиповітряної оборони. Охороняв небо Москви.

Після війни працював на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Пережняк Б. // За наукові кадри. 1974. 9 травня (№17). С. 3.

Гудимович Федір Мефодійович

Нагороджений:

медалями

«За оборону Кавказу» (1944)

«За бойові заслуги» (1945)

*«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-
1945 рр.» (1945)*

«За перемогу над Японією» (1948)

«За відвагу» (1949)

Гудимович Федір Мефодійович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 11 жовтня 1905 р. в с. Петрані Жмеринського району Вінницької області в родині селянина-бідняка. До 1924 р. працював у сільському господарстві батька. В 1924-1928 рр. навчався в педагогічному технікумі м. Вінниця. У 1928-1929 рр. працював учителем історії у школі колгоспної молоді в с. Потоки Жмеринського району. У 1929 – 1930 рр. обіймав посаду вчителя історії у середній школі м. Жмеринка. У 1930 – 1931 рр. працював завідувачим відділом народів освіти Жмеринського райвиконкому. У 1931 – 1934 рр. – директор Жмеринського залізничного училища. В 1934-1938 рр. навчався в Московському державному інституті історії, філософії і літератури ім. М. Г. Чернишевського. Після закінчення отримав направлення в Бердянський учительський інститут на посаду старшого викладача історії, де і працював до дня евакуації.

У серпні 1941 р. був евакуйований. Працював старшим викладачем Ленінабадського педагогічного інституту ім. Кірова (Таджикистан). Воював на фронтах Другої світової війни. З 30 серпня 1942 р. учасник боїв у складі Мостового залізнично-дорожнього батальйону 44-ї залізнично-дорожньої бригади 1-го та 2-го Українських фронтів. Демобілізований у червні 1946 р.

Після демобілізації працював у Кіровоградському педагогічному інституті (нині Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка) на посаді: старшого викладача, декана історико-філологічного факультету (1947), завідувачого кафедрою історії (1951). У 1954 р. захистив кандидатську дисертацію «Колективізація сільського господарства на Кіровоградщині». У 1956 р. був переведений до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, де обіймав посаду старшого викладача (1956) та доцента кафедри загальної історії (1957-1967).

Нагороджений медалями: «За оборону Кавказу» (1944), «За бойові заслуги» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), «За відвагу» (1949).

Данилко Костянтин Юхимович

*Нагороджений:
медалями
«За бойові заслуги» (1946)
«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

Данилко Костянтин Юхимович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 1 жовтня 1913 р. у с. Мотовилівка Любарського району Житомирської області. У 1929 р. вступив до Новочарторійської агропрофшколи, залишив навчання у 1931 р. З 1932 р. навчався в Одеському зубопротезному технікумі. Після закінчення працював у 1934-1937 рр. зубним техніком у Мелітопольському диспансері. У 1937 р. вступив на філологічний факультет Одеського державного університету. З 1940 р. працював на посаді методиста літературного факультету Одеського педагогічного інституту.

Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. З липня 1941 р. воював на Південному фронті. Фельдшер 1-го дивізіону 22-го запасного артилерійського полку 4-ї бригади 28-ї армії Північно-Кавказького фронту. З травня 1942 р. перебував у частинах Сталінградського військового округу. З листопада 1943 р. направлений до Сибірського військового округу. Демобілізований у грудні 1945 р. у званні старшого лейтенанта. Інвалід війни III групи.

У 1946 р. закінчив філологічний факультет та вступив до аспірантури при кафедрі української літератури Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1950 р. захистив кандидатську дисертацію «Образ нового человека в украинском советском фольклоре». Після захисту працював у 1948-1968 рр. на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: викладач, доцент, завідуючий кафедрою української літератури, декан факультету (1953-1957).

Галузь наукових досліджень – вивчення поезики українських наукових дум та історичних пісень. Вивчав творчість Т. Г. Шевченка та І. Я. Франка.

Нагороджений медалями «За бойові заслуги» (1946) та «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер 5 серпня 1968 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №339, спр. 339; Данилко П. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 64-68; Осадчук П. // Историко-літературний журнал. 1998. №4. С. 115-118.

Данилко Панас Юхимович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст. (1985)
ювілейними медалями*

Данилко Панас Юхимович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 29 січня 1918 р. у с. Мотовилівка Любарського району Житомирської області. Навчався у Одеському технікумі педагогічної освіти. У 1938 р. закінчив факультет мови та літератури Одеського вчительського інституту. Працював вчителем української мови та літератури у Знамянській залізничній школі № 10. З роботою поєднував навчання на заочному відділенні філологічного факультету Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. Учасник боїв на Балтиці.

З 1946 р. навчався на українському відділенні філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Відвідував семінар педагогів-філологів, що діяв у Будинку вчених. Викладав на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на кафедрах: української літератури (1957-1965), теорії та методики літератури (1965-1999). З 1976 р. працював заступником декана філологічного факультету університету.

Галузь наукових досліджень – вивчення творчості М. Рильського, Т. Шевченка, Марка Вовчка, І. Франка, П. Тичини. Досліджував сонети.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), ювілейними медалями.

Помер 29 вересня 2007 р. в Одесі.

Літ.:

Зленко Г. Д. // ЕСУ. Т. 2007. Т. 7. С. 203; Ісаєнко Л. // Чорноморські новини. 2006. №11/12.

Деякін Гаврило Єгорович

Нагороджений:
орденами
Бойового Червоного Прапора
Червоної Зірки (1944)
медалями
«За оборону Сталінграда»
«За бойові заслуги» (1943)

Демякін Гаврило Єгорович – військовий, начальник другого відділу. Народився 29 березня 1920 р. в с. Ніколо-Олександрійському Левокумського району Ставропольського краю (Північний Кавказ). З 1939 р. навчався в Орджонікідзевському військовому училищі. З 1940 р. направлений на навчання до Грозненського військового училища. Після закінчення у 1941 р. направлений в розпорядження відділу кадрів Одеського військового округу.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. у складі 38-ї мотострілецької бригади 20-го танкового корпусу 64-ї армії. Командував розвідротою, працював в особливому відділі. Учасник оборони Харкова, Сталінградської битви, Курської дуги, формування Волги, Корсунь-Шевченківської операції. Визволяв Угорщину, Чехословаччину.

Після війни служив у Київському військовому окрузі. Навчався у Військовій академії ім. Ф. Е. Дзержинського. Після навчання продовжив службу у Радянській Армії. З 1970 р. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова – начальник другого відділу.

Голова Ради ветеранів війни і праці Одеського державного університету.

Нагороджений орденами: Бойового Червоного Прапора, Червоної Зірки (1944), медалями: «За оборону Сталінграда», «За бойові заслуги» (1943).

Літ.:

Демякін Г. Є. // За наукові кадри. 1970. 23 лютого (№6). С. 3; Демякін Г. Є. // За наукові кадри. 1984. 4 травня (№17). С. 3; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Ростунов Т. 1980. 9 травня (№17). С. 2; Школаєв В. // За наукові кадри. 1983. 4 лютого (№6). С. 3.

Дементанко Василь Корнійович

Дементанко Василь Корнійович – капітан, співробітник військової кафедри.

Воював на фронтах Другої світової війни. В званні капітана командував батареєю. Учасник оборони Ленінграду.

Після війни працював на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Пережняк Б. // За наукові кадри. 1974. 9 травня (№17). С. 3.

Дітчук Захар Гнатович

Дітчук Захар Гнатович – мікробіолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1906 р. в с. Кутки Славутського району Хмельницької області. У 1926 р. закінчив Новгород-Волинський педагогічний технікум. Працював учителем, директором школи на Шепетівщині. У 1934 р. закінчив біологічний факультет Одеського державного університету за спеціальністю «Мікробіологія» та вступив до аспірантури. З 1934 р. працював на біологічному факультеті Одеського державного університету на посаді: старшого лаборанта, завідуючого кабінетом, асистента кафедри мікробіології, заступника декана, доцента кафедри гідробіології (1939). У 1938 р. захистив кандидатську дисертацію. За сумісництвом працював співробітником науково-дослідного інституту рибного господарства, де був членом наукової групи, що входила до складу невеликого екіпажу судна «Ернст Тельман».

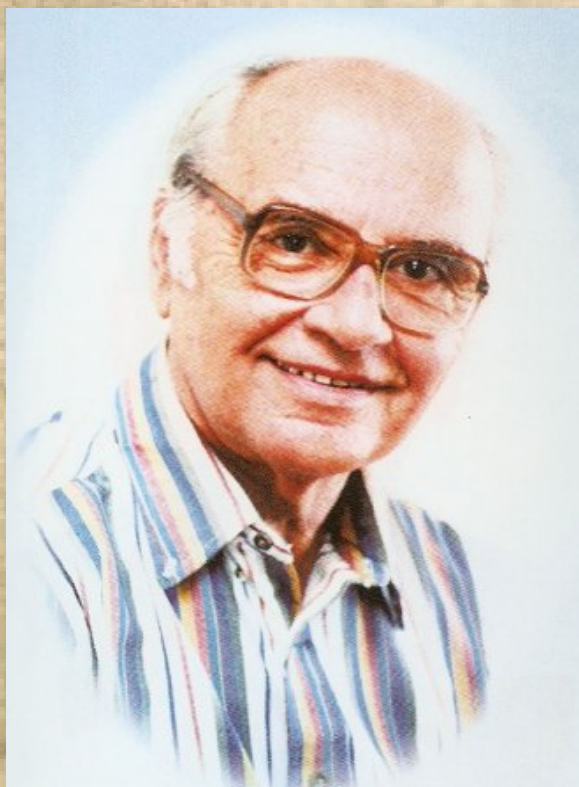
З початку війни приймав участь в оборонних роботах для захисту Одеси. Воював на фронтах з липня 1941 р. в складі мікробіологічної лабораторії 337-го окремого медико-санітарного батальйону. Брав участь у військових діях на різних фронтах. Загинув у 1944 р. при звільненні Західної України.

Галузь наукових досліджень – вивчення мікробіології моря та лиманів. Автор 5 наукових праць.

Літ.:

Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 6-7; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 74; Рясиков Л. В., Суворов Ю. В. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 8; Титаренко С. // За наукові кадри. – 1978. 5 травня(№17). С. 2.

Дихан Михайло Дмитрович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1944)

Слави III ст. (1944)

«Кирило та Мефодій» II ст. (1969)

медалями

«За відвагу» (1944)

«За бойові заслуги» (1944)

«За оборону Кавказу» (1944)

«За перемогу над Німеччиною у

Великій Вітчизняній війні 1941-

1945 рр.» (1946)

«20 років перемоги у Великій

Вітчизняній війні» (1966)

«30 років перемоги у Великій

Вітчизняній війні» (1976)

«60 років Збройних сил СРСР» (1978)

«40 років перемоги у Великій

Вітчизняній війні» (1985)

«50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1995)

«60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (2005)

Дихан Михайло Дмитрович – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 25 серпня 1925 р. в с. Благоево Іванівського району Одеської області. Закінчив 7 класів болгарської школи. У 1939 р. вступив до Бобринецького сільськогосподарського технікуму (Кіровоградська область).

На фронтах Другої світової війни з 1941 р. Почав службу в 1941 р. у Ольшанському винищувальному батальйоні, учасник боїв за Первомайськ (Миколаївська область). Воював у складі Південного (1943) та 1-го і 2-го Українських (1944) фронтів. В званні старшого сержанта командував відділом 82 м/м мінометів 3-ї мінометної роти 869-го стрілецького полку 271-ї Горлівської стрілецької ордену Богдана Хмельницького дивізії. Учасник визвольних боїв в Ростовській, Донецькій, Житомирській, Вінницькій областях, взяття Карпат. Демобілізувався з армії в 1945 р. інвалідом війни I групи.

Після війни закінчив з відзнакою Одеський культурно-освітній технікум. У 1946 р. вступив на юридичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка.

В 1951-1954 рр. працював адвокатом в Одеській області. Захистив кандидатську дисертацію «Участь трудящих болгар та гагаузів Півдня Бессарабії у соціалістичній революції і в боротьбі з інтервентами в 1917-1920 рр.» (1961). В 1961-1965 рр. – викладач Одеського медичного інституту (нині Одеський національний медичний університет). Працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: доцента кафедри наукового комунізму (1965-1972), завідуючого кафедрою нової і новітньої історії (з 1972 р.). Захистив докторську дисертацію (1972). В 1975-1990 рр. очолював кафедру наукового комунізму в Одеському інституті народного господарства (нині Одеський економічний університет). Працював професором Софійського електротехнічного інституту (1987-1988).

У 1993-1997 рр. знаходився в еміграції в США. Після повернення до Одеси, з 1999 р., працював професором кафедри теорії держави і права Одеської національної юридичної академії (нині Національний університет «Одеська юридична академія»).

Займався проблемами революційних зв'язків між Болгарією і Росією в новий і новітній час, а також періодом болгарського відродження. Автор 25 монографій, науково-популярних книг, нарисів та спогадів. Надрукував біля 250 наукових робіт у журналах Києва, Кишинева, Москви, Софії, Торонто (Канада) і більше 500 статей у газетах Одеси, Софії, Кишинева, Сан-Франциско, Варшави та ін.

Член Настоятельства міжнародної асоціації болгар від України (1991). Апогеєм у його громадській діяльності стало відкриття в Одесі Всеукраїнського болгарського культурного центру (1999).

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1944), Слави III ст. (1944), Кирила та Мефодія II ст. (1969); медалями: «За відвагу» (1944), «За бойові заслуги» (1944), «За оборону Кавказу» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946), «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1966), «За доблесну працю» (1970), «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1976), «60 років Збройних сил СРСР» (1978), «40 років соціалістичній Болгарії» (1984), «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1985), «Ветеран праці» (1987), «70 років Збройних сил СРСР» (1988), «50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1995), «Жукова» (1995), «1300 років Болгарії» (1995), «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (2005), «Іван Вазов» (2005). Нагороджений почесним званням «Патріарх болгар України» (1995).

Помер 6 червня 2006 р. у м. Одеса.

Літ.:

Ромм А. // Одеські вісті. – 2005. – 27 серпня.

Доброгорський Микола Іванович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст.
медаллю
«За відвагу» (1944)
ювілейними медалями*

Доброгорський Микола Іванович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 1918 р. у с. Слобідка Талалаївського району Сумської області. У 1928 р. закінчив Роменську середню школу. У 1928 р. вступив на філологічний факультет Одеського державного університету. У 1941 р. евакуйований до Узбецької республіки, де працював учителем фізкультури та військової справи.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1942 р. Служив хімінструктором 50-го гвардійського мінометного дивізіону 318-го гвардійського мінометного полку. Демобілізований у званні ефрейтора у 1945 р.

Після демобілізації продовжив навчання на філологічному факультеті Одеського державного університету. З 1947 р. працював вчителем української мови та літератури в залізничній школі №3. З 1955 р. займав посаду шкільного інспектора відділу навчальних закладів Одесько-Кишинівської залізниці, у 1956 р. вчителя школи №3 станції Одеса-Товарна. У 1956 р. закінчив вечірній університет марксизму-ленінізму. Працював нештатним інструктором міськкому КПУ. У 1962-1982 рр. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: літературний редактор при видавництві, при кафедрі української літератури, заступник декана філологічного факультету (-1972), старший викладач (1974) та доцент (1979) кафедри української літератури. У 1974 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Життя і творчість Пилипа Йосиповича Капельгородського».

Галузь наукових інтересів – дослідження української радянської літератури та творчості Івана Франка.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст., медаллю «За відвагу» (1944), ювілейними та меморіальними медалями.

Літ.:

Профком. 2008. № 5. С. 7.

Домбровський Павло Іванович

Нагороджений:

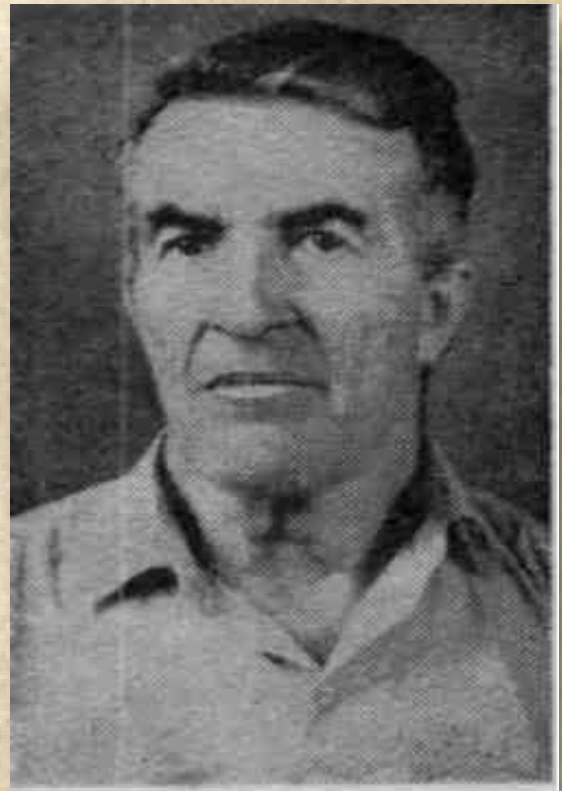
медалями

«За оборону Кавказу» (1944)

«За оборону Одеси» (1945)

«За оборону Севастополя» (1945)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Домбровський Павло Іванович – фізик, старший викладач кафедри загальної фізики. Народився 28 січня 1902 р. в м. Гайсин Вінницької області. В 1931 р. закінчив фізико-хіміко-математичний інститут м. Одеси. У 1934 р. закінчив аспірантуру по кафедрі молекулярної фізики при Науково-дослідному інституті фізики Одеського державного університету. Після закінчення аспірантури працював асистентом кафедри загальної фізики у будівельному (1931-1941) (нині Одеська державна академія будівництва і архітектури) та водному інститутах (нині Одеський національний морський університет) (1938-1947), Одеському державному університеті (1935-1936).

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. Замісник командира продовольчої частини 2-го окремого зенітно-артилерійського дивізіону (1941). Служив у Військово-морському флоті на Чорному морі.

З 1944 р. працював на посаді: старшого викладача, доцента (1946) кафедри загальної фізики Одеського державного університету. У 1946 р. захистив кандидатську дисертацію «Влияние упругих колебаний на вязкость жидкостей». За сумісництвом працював завідуючим кафедрою фізики Одеського медінституту (нині Одеський національний медичний університет).

Брав активну участь у громадському житті вузу. Був секретарем партбюро фізичного факультету, вченим секретарем фізичного факультету.

Нагороджений орденом «Знак Пошани», знаком «Відмінник народної освіти», медалями: «За оборону Кавказу» (1944), «За оборону Одеси» (1945), «За оборону Севастополя» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Помер у 1967 р.

Літ.:

Архів НБ, № 9, спр. 370.

Драгоморецький Дмитро Олександрович

Нагороджений:

орденами

Слави II ст. (1945)

Слави III ст. (1944)

Вітчизняної війни I ст. (1945)

Бойового Червоного прапора

медалю

«За відвагу» (1944)

Драгоморецький Дмитро Олександрович – кандидат економічних наук, доцент. Народився у 1924 р. в с. Молдаванка Грушківського району Одеської області.

Воював на 2-му Українському фронті з 1944 р. Приймав участь: у складі 25-ї гвардійської стрілецької дивізії у ліквідації Ясько-Кишинівського угруповання; у складі полкової кінної розвідки 78-го гвардійського стрілецького полку 25-ї гвардійської стрілецької Синельниковсько-Будапештської дивізії в боях у Австрії, Південній Словаччині. Визволяв Братиславу, Південну Чехію, Брно, Будапешт, форсував р. Мораву. Демобілізований у червні 1947 р. на Курільських островах.

У 1952 р. закінчив економічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, залишений при аспірантурі. З 1956 р. працював на кафедрі політекономії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: асистента, викладача, доцента (1968). У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Основные межколхозные фонды и их использование (на материале межколхозных строительных организаций Украинской ССР)». Працював у Гірничо-металургійному інституті м. Острава.

Член спеціалізованої ради захисту кандидатських дисертацій в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. Перебував у науковому відрядженні у Сегедському університеті ім. Йожефа Аттіли (Угорщина). Виступав на наукових конференціях в Одесі, Києві, Ленінграді, Мінську, Москві, Свердловську, Уфі, Сегеді, Празі, Брно, Будапешті, Остраві.

Нагороджений орденами: Слави II ст. (1945), Слави III ст. (1944), Вітчизняної війни I ст. (1945), Бойового Червоного прапора, медаллю «За відвагу» (1944).

Помер 7 лютого 1994 р. в Одесі.

Літ.:

Драгоморецкая Л. Т. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 69-72; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1979. 1 травня (№15). С. 3; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1975 р. 14 лютого (№6). С. 3.

Дроздовський Володимир Петрович

Нагороджений:

орденами

Слави III ст. (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

«За відвагу» (1945)

Дроздовський Володимир Петрович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 9 листопада 1926 р. в с. Миколаївка Кривоозерського району Миколаївської області.

Воював на фронтах Другої світової війни з вересня 1944 р. Командував відділом 1-ої стрілецької роти 400-го стрілецького Севастопольського полку 89-ї стрілецької Таманської дивізії 33-ї армії 1-го Білоруського фронту. Учасник форсування Высли, Одера, боїв за Будапешт, Прагу, Берлін.

У 1955 р. закінчив філологічний факультет і вступив до аспірантури Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1958-1977 рр. працював на філологічному факультеті Одеського державного університету на посаді: асистента, старшого викладача, доцента кафедри української мови, завідуючого кафедрою російської мови для іноземних студентів, доцента кафедри російської мови, заступника декана, доцента кафедри загального і слов'янського мовознавства. У 1962 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1969-1970 рр. та 1980-1981 рр. працював на посаді викладача української мови та літератури Загребського університету в Хорватії. У 1971-1973 рр. навчався у докторантурі. Очолював кафедру Одеської вищої партійної школи. З 1982 р. працював в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського на посаді: доцента (з 1982 р.), виконуючого обов'язки декана факультету з підготовки вчителів початкових класів (1982-1985), професора, завідуючого кафедрою української мови та літератури (з 1983 р.). У 1984 р. захистив докторську дисертацію «Стилистика индивидуально-художественной речи (на материале произведений М. М. Коцюбинского и других украинских писателей конца XIX – первой половины XX века)». З 1994 р. працював на посаді професора-консультанта Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. З 1994 р. працював на посаді професора кафедри української мови Ізмаїльського педагогічного інституту.

Галузь наукових інтересів – дослідження лінгвістичного аналізу тексту і стилістики загалом, методики навчання усної та писемної форм мовлення. Досліджував українські говірки Причорномор'я. Автор більше 50 наукових праць.

Нагороджений орденами: Слави III ст. (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За відвагу» (1945).

Помер 31 грудня 1994 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1955. 1 травня. (№15). С. 3; В. М. Букач Історія Південноукраїнського держ педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. 2005. С. 28; Карпенко Ю. О. // ЕСУ. 2008. Т. 8. С. 422; Карпенко Ю. О. // Українська. 2004. С. 162.

Дузь Іван Михайлович

Нагороджений:

орденами

Червоного прапора (1945)

Вітчизняної війни I ст. (1941)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

медаллю

*«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

Дузь Іван Михайлович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 18 листопада 1919 р. у Волочиську Хмельницької області.

Закінчив Волочиську середню школу і у 1937 р. вступив на філологічний факультет Одеського державного університету. Навчання було перерване війною.

Учасник Другої світової війни з серпня 1941 р. Воював у складі Західного, Центрального, 1-го Українського фронтів. В званні старшого лейтенанта командував артилерією 1130-го стрілецького Тернопільського полку 336-ї стрілецької Житомирської дивізії. Учасник визволення Житомира, Тернополя, Кракова, Братислави. Майор запасу.

Після війни у 1947 р. закінчив філологічний факультет, аспірантуру Одеського державного університету. Працював учителем, журналістом. В 1951-1952 рр. працював редактором Волочиської районної газети «Зоря», кореспондентом Хмельницької обласної газети «Радянське Поділля». У 50-ті рр. був редактором газети Одеського державного університету «За наукові кадри». В 1955 р. захистив кандидатську дисертацію «Правда в боротьбі за ідейність та художнє удосконалення української радянської літератури (1929 - 1941 рр.)». Працював на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача, доцента, декана (1957-1964, 1970-1981), завідуючого кафедрою української літератури (1972-1988), професора (1988-1994). В 1967 р. захистив докторську дисертацію «Остап Вишня та розвиток української радянської сатири та гумору».

Галузь наукових інтересів – дослідження сатири, розвитку українського театрального мистецтва. Автор оповідань (збірка «На все життя», 1986), віршів.

Був головою спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій з філології в Одеському державному університеті. Читав лекції в Канаді і США. Очолював обласні відділення товариства «Знання» та «Україна». Був організатором і одним із засновників щорічних всеукраїнських Олійниківських читань. Перебуваючи на посаді заступника голови обласного відділу Товариства українсько-болгарської дружби, заснував газету на болгарській мові, відкрив болгарські школи. Очолював правління Одеської організації Спілки письменників України.

Нагороджений орденами: Червоного прапора, Вітчизняної війни I ст. (1941), Вітчизняної війни II ст. (1944), «Знак Пошани», «Кирило і Мефодій» I ст., медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», Почесною відзнакою Президента України «За заслуги» (1994). Заслужений працівник культури УРСР.

Помер 22 листопада 1994 р. в Одесі.

Літ.:

Безсмертя : Книга пам'яті України, 1941-1945 рр. Київ, 2000. С. 840; Дузь Іван Михайлович. 1980. 63 с.; Дузь І. М. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 4; Дузь І. М. // За наукові кадри. 1983. 4 лютого (№6). С. 2-3; Здоровше з гумором живеться. Лауреати літературної премії імені Степана Олійника. 2011. С. 40; Зленко Г. Д. // ЕСУ. 2008. Т. 8. С. 520; Історія філологічного факультету. 2012. С. 67; Комар С. // Вечерня Одеса. 01/12/2009. № 180; Мороз В. // Літературна Одеса. 2004. №4. С. 78-80; Мостова Л. Б. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 402-406; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Спогади про Івана Михайловича Дузя. 2004. 398 с.

Дятлов Євгеній Іванович

**Нагороджений:
орденами**

Бойового Червоного Прапора (1943)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

«За оборону Сталінграда» (1942)

Дятлов Євгеній Іванович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився у 1920 р. в Одесі.

Воював на Воронезькому, Донському, 1-му і 2-му Українських, Брянському, Сталінградському, Прибалтійському фронтах Другої світової війни з 1941 р. Командував взводом 327-го окремого гвардійського мінометного дивізіону 85-го гвардійського полку, командував батареєю 1-го дивізіону 301-го гвардійського Кременчуцько-Олександрійського мінометного полку. Учасник боїв на території Польщі, на Курсько-Орловській дузі, форсування Волги.

Працював викладачем кафедри історії КППС історичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами: Бойового Червоного Прапора (1943), Вітчизняної війни II ст. (1944), Вітчизняної війни II ст. (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За оборону Сталінграда» (1942).

Помер 23 липня 1991 р.

Літ.:

Комар С. // За наукові кадри. 1978. 5 травня(№17). С. 2; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одеський університет (1865-1990). 1991. С. 69; Школаєв В. // За наукові кадри. 1983. 4 лютого (№6). С. 3; Штернштейн Я. // За наукові кадри. 1964. 4 грудня (№34). С. 2.

Дяченко Микола Григорович

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1944)*

Дяченко Микола Григорович – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 18 січня 1925 р. в с. Оболонь Полтавської області. У 1941 р. закінчив одеську середню школу, працював трактористом МТС в Казахстані.

У 1943 р. після закінчення Серпухівської школи авіамеханіків направлений на 3-й Білоруський фронт. У чині молодшого лейтенанта командував стрілецьким взводом 2-го стрілецького батальйону 205-го стрілецького гвардійського Львівського полку 7-ї гвардійської Глухівської дивізії. Учасник боїв на 1-му Українському фронті. У складі 173-го гвардійського штурмового авіаполку дійшов до Берліну. Демобілізований у 1949 р.

У 1954 р. закінчив фізичне відділення фізико-математичного факультету Одеського державного університету. Після закінчення направлений до м. Москва на роботу в Центральному Науково-дослідному інституті. З 1960 р. працював в Науково-дослідному інституті фізики Одеського державного університету: старшим науковим співробітником, заступником директора Науково-дослідного інституту фізики.

Галузь наукових інтересів – дослідження розвитку оптики, фізики напівпровідників та діелектриків, фізики горіння.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1944).

Помер 24 грудня 1989 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1990. 19 січня (№3). С. 4.

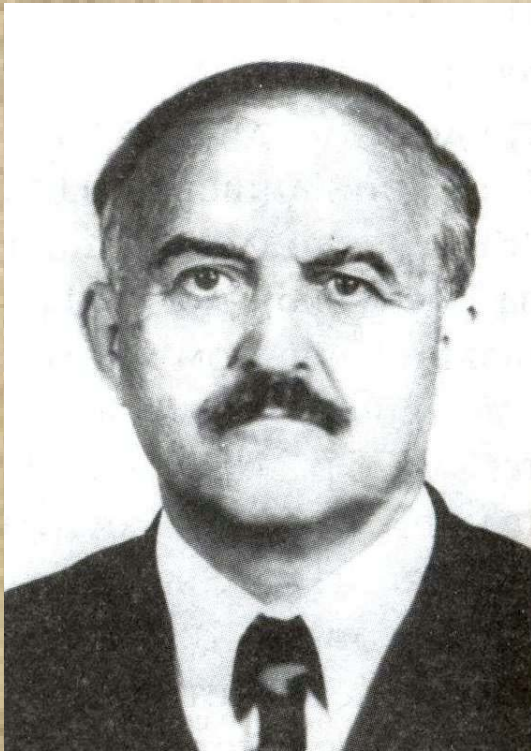
Єльчанінов М. О.

Єльчанінов М. О. – юрист, кандидат юридичних наук, доцент.

Воював на фронтах Другої світової війни у складі 5-ї повітряної армії. Учасник боїв на території Угорщини, Австрії.

Після війни працював на юридичному факультеті Одеського державного університету.

Єрлих Яків Мойсейович

Нагороджений:

орденом

Червоної Зірки (1944)

медаллю

*«За перемогу над Німеччиною
у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945
рр.» (1945)*

Єрлих Яків Мойсейович – викладач економічного факультету. Народився 8 жовтня 1910 р. в Одесі. У 1931 р. закінчив Київський фінансово-економічний інститут. У 1932-1939 рр. працював на промислових підприємствах. У 1938 р. вступив до аспірантури при кафедрі статистики Одеського кредитно-економічного інституту. Працював за сумісництвом на посаді асистента у даному інституті.

Воював на Південно-Західному, 1-му та 2-му Прибалтійських, Ленінградському фронтах Другої світової війни з 1943 р. Навчався в Уляновському піхотному училищі. Був командиром стрілецького взводу, командиром стрілецької роти, ад'ютантом старшини стрілецького батальйону, начальником штабу стрілецького полку. Демобілізований у званні капітана.

З 1946 р. працював в Одеському кредитно-економічному інституті на посаді: старшого викладача, виконуючого обов'язки завідуючого кафедрою статистики і математики (1949). У 1947-1950 рр. працював на посаді старшого викладача кафедри теорії статистики на економічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1950 р. захистив кандидатську дисертацію «Статистика рабочей силы в социалистической промышленности СРСР». За сумісництвом у 1947-1955 рр. завідував кафедрою статистики Одеського державного економічного факультету.

Галузь наукових досліджень торкалась вивчення теорії статистики. Автор 52 наукових робіт.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1944), медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Похоронений в Бендерах.

Літ.:

Архів НБ, №36, спр. 1388; Одеський державний економічний університет. 2000. С. 107-108.

Єрмаков Д.

Єрмаков Д. – викладач військової кафедри.

Воював на фронтах Другої світової війни. Учасник оборони Сталінграду.

Після війни працював на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Єрмаков Д. // За наукові кадри. – 1958. – 20 лютого (№5). – С. 2

Жаборюк Анатолій Андрійович

Нагороджений:

орденами

Слави III ст. (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

За мужність III ст. (1999)

Жаборюк Анатолій Андрійович – філолог, кандидат філологічних наук, професор. Народився 1 травня 1924 р. в с. Ново-Миколаївка Яновського, нині Іванівського, району Одеської області. Отримав середню освіту та вступив на курси вчителів української мови та літератури при Одеському облоно.

Воював на фронтах війни з квітня 1944 р. У складі 3-го Українського фронту командував протитанковою гарматою 523 стрілецького полку 188 стрілецької дивізії. Учасник боїв на території Молдови, Румунії, Болгарії, Югославії.

В 1945-1951 рр. працював вчителем, директором Ново-Миколаївської школи. Навчався в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського (нині Одеський національний університет ім. К. Д. Ушинського). Вступив до аспірантури. В 1955 р. захистив кандидатську дисертацію. Викладав та працював на посаді проректора Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. З 1960 р. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. В 1964-1970 рр. – декан філологічного факультету.

Наукові пошуки зосереджені навколо проблем історії і теорії образотворчого мистецтва, взаємозв'язків літератури і живопису. Обґрунтував національну специфіку українського образотворчого мистецтва, вдаючись до конкретного аналізу його шедеврів, вказуючи на витoki: фольклорні, міфологічні, християнські тощо. Порівнюючи з російським живописом, виділив ознаки індивідуального стилю і своєрідності поетики українських живописців.

Автор 9 монографій, 3-х посібників та 40 наукових статей, що були надруковані на території СРСР, Європи і США.

Нагороджений орденами: Слави III ст. (1944), Вітчизняної війни II ст. (1985), За мужність III ст. (1999) та медалями.

Літ.:

Архів НБ, №10, спр. 405; Історія філологічного факультету. 2012. С. 83; Пашенко М. В. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 433-436.

Замбриборщ Федір Сергійович

**Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни I ст. (1985)
медалями**

**«За бойові заслуги» (1945)
«За взяття Будапешту»
«За взяття Відня»
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.»
«20 років перемоги у Великій
Вітчизняній війні»
«30 років перемоги у Великій
Вітчизняній війні»**

**«50 років перемоги у Великій Вітчизняній
війні»
«30 років Радянської Армії і флоту»
«50 років Збройних Сил СРСР»
«60 років Збройних Сил СРСР»
«70 років Збройних Сил СРСР»**

Замбриборц Федір Сергійович – гідробіолог, доктор біологічних наук, професор. Народився 5 лютого 1913 р. у с. Стара Ущиця Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. У 1931 р. закінчив Голозубинецький зоотехнікум Дунаєвського району. У 1931-1934 рр. працював районним зоотехніком Васильківського районного земельного відділу Дніпропетровської області. У 1939 р. закінчив з відзнакою біологічний факультет Одеського державного університету.

З червня 1941 р. воював на Південно-Західному фронті у складі 218-го артилерійського полку 51-ї Перекопської дивізії, де в званні молодшого лейтенанта командував взводом боєпостачання. В листопаді 1944 р. потрапив до Миколаївського табору військовополонених. Після втечі з табору, працював до звільнення Одеси в зоопарку. 10 квітня 1944 р. призваний до діючої армії. Учасник боїв на Дністровському плацдармі у складі 20-го окремого полку резерву офіцерського складу 3-го Українського фронту. У червні 1944 р. приймав участь в розгромі Ясько-Кишинівського угруповання у складі окремого штурмового батальйону. Командував артилерійським парком 127-го гарматного артилерійського полку 30-ї гарматної артилерійської Нижньодніпровської бригади. Визволяв Румунію, Югославію, Угорщину, Австрію, Болгарію. Демобілізований у червня 1946 р. у званні лейтенанта.

З 1946 р. працював у Одеському державному університеті: асистент кафедри зоології хребетних тварин (1946), старший викладач (з 1948 р.), доцент (1951-1966), заступник декана та декан біологічного факультету (1970-1973), професор кафедри гідробіології (1984-1986), виконуючий обов'язки завідуючого кафедрою гідробіології (1984-1986), професор кафедри зоології та гідробіології (1986-1990), професор кафедри гідробіології та загальної екології (1991-1996). Захистив кандидатську дисертацію на тему «Видові ознаки чорноморських кефалей та їх розвиток» (1948) та докторську дисертацію на тему «Рыбы низовьев рек приморских водоемов Северо-Западной части Черного моря и условия их существования» (1966).

Під його керівництвом на кафедрі гідробіології виник новий напрямок наукових робіт, пов'язаний з експериментальними дослідженнями водної токсикології. Автор близько 110 наукових робіт.

Був головою спеціалізованої гідробіологічної Вченої Ради із захисту кандидатських дисертацій, членом Наукової Ради АН СРСР із проблем гідробіології, іхтіології і вивчення біологічних ресурсів водоймищ, членом Іхтіологічної комісії Міністерства рибної промисловості СРСР, членом біосферної секції Південного наукового центру.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни I ст. (1985), медалями: «За бойові заслуги» (1945), «За взяття Будапешту», «За взяття Відня», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні», «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні», «50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні», «30 років Радянської Армії і флоту», «50 років Збройних Сил СРСР», «60 років Збройних Сил СРСР», «70 років Збройних Сил СРСР», «Ветеран праці», «За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна».

Помер 17 травня 1998 р. в Одесі.

Літ.:

Винникова М. А. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 47-50; Винникова М. А. // ЕСУ. 2010. Т. 10. С. 209.
Винникова М. А. // Развитие зоологических исследований в Одесском университете. Академик Д. К. Третьяков и его научная школа. 1999. С. 23-28; Виншекова М. // За наукові кадри. 1983. 25 бер. (№ 12). С. 1;
Дьяков В. А. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 457-462; Зайцев Ю. П. // Морская энциклопедия Одессы. 2012. С. 196; Замбриборщ Ф. С. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 1-2; Випусники Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Вип. 1. С. 86.

Земляних П. І.

Земляних П. І. – історик, викладач кафедри марксизму-ленінізму історичного факультету Одеського державного університету. Редактор університетської газети «За більшовицькі кадри». Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Воював на різних фронтах. Загинув.

Літ.:

// За наукові кадри. 1974. 18 жовтня (№30). С. 1; Одесский университет (1865-1990). – Одесса, 1991. – С. 74.

Зенькова Євгенія Максимівна

«30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»
«40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»
«50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»
«60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Нагороджена:

орденом

Вітчизняної війни I ст. (1985)

медалями

«За оборону Кавказу» (1944)

«За бойові заслуги» (1944)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

«20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

«25 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Зенькова Євгенія Максимівна – філолог, бібліограф Наукової бібліотеки Одеського державного університету. Народилась 1922 р. в с. Дон-Ізбищі Лебедянського району Воронежської області.

Закінчила 8 класів середньої школи. Вступила до Московського текстильного технікуму. Захисту диплому завадила війна. Після здачі держіспиту за розподілом працювала на Краснохолмському камвольному комбінаті Москви. Брала участь у копанні окопів.

З 1942 р. добровольцем пішла на фронт. Служила зв'язківцем-телефоністом на батареї 36-го зенітно-артилерійського дивізіону. Обороняла багато об'єктів: переправу через Дон, Тихорецьк, Грозний, Керч, Рівне, Кіров. Була поранена. Закінчила війну в Бунцлау (Німеччина), нині Болеславець (Польща). Демобілізована у серпні 1945 р. інвалідом II групи.

В 1950 р. закінчила філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працювала в Науковій бібліотеці університету бібліотекарем, бібліографом, головним бібліографом.

За участь у бойових діях була нагороджена орденом Вітчизняної війни I ст. (1985), медалями: «За оборону Кавказу» (1944), «За бойові заслуги» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), ювілейними медалями «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «25 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Літ.:

За наукові кадри. 1971. 19 березня (№8). С. 3; Профком. 2008. № 2. С.7; Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. 2002. С. 123.

Іванов Аркадій Петрович

*Нагороджений:
бойовими нагородами*

Іванов Аркадій Петрович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився у 1923 р. У 1941 р. закінчив середню школу і був призваний до лав Радянської Армії. Закінчив Одеське артилерійське училище.

В роки Другої світової війни в званні лейтенанта командував розвідкою артилерійського дивізіону на Калінінському та 1-му Прибалтійському фронтах. Учасник боїв під Вітебськом, Бобруйськом, Могильовом (Білорусія). Визволяв Смоленщину, Калінінщину, Прибалтику. В 1944 р. важко поранений.

Закінчив філологічний факультет, аспірантуру Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1954 р. захистив кандидатську дисертацію з історії профспілкового руху.

З 1961 р. працював доцентом кафедри історії КПРС історичного факультету Одеського державного університету.

Протягом багатьох років був ученим секретарем спеціалізованої ученої ради, підготував велику групу кандидатів історичних наук. Брав активну участь в громадському житті університету і міста. Обирався членом парткому університету, був головою профкому університету, очолював університетську організацію товариства «Знання».

Нагороджений бойовими нагородами.

Помер 27 січня 1984 р. в Одесі.

Літ.:

Іванов А. П. // За наукові кадри. 1961. 24 червня (№21). С. 2; Няньчук В. // За наукові кадри. 1975. 7 листопада (№33). С. 2; Шамко В. И. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 136-140.

Іванов Микола Федорович

(Іванов М. Ф. на фото справа)

Іванов Микола Федорович – фізик.

Учасник Другої світової війни з 22 червня 1941 р. Учасник оборони Ленінграду, прориву блокади в районі Невської Дубровки, форсування Неві. Закінчив війну на Ельбі. Демобілізований у званні полковника.

Після війни працював в Науково-дослідному інституті фізики Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Кужко С. // За наукові кадри. 1977. 6 травня (№16). С. 3; // За наукові кадри. 1988. 6 травня (№19). С. 3.

Іванченко Прокіп Леонтійович

*Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1944)
Трудового Червоного Прапора
Знаком Пошани
медалями
«За оборону Сталінграда» (1942)
«За взяття Кенігсберга» (1945)
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-
1945 рр.» (1945)*

Іванченко Прокіп Леонтійович – біолог, доктор біологічних наук, професор. Народився 14 липня 1907 р. в с. Добровеличківка Кіровоградської області.

До 1927 р. навчався в середній школі. В 1933 р. закінчив біологічний факультет Одеського інституту професійної освіти. Навчався в аспірантурі.

Працював на біологічному факультеті Одеського державного університету на посадах: асистент кафедри дарвінізму (1935-1935), викладач, штатний доцент кафедри дарвінізму, заступник декана (1936-1939). За сумісництвом працював у Одеському медичному інституті (нині Одеський національний медичний університет), Одеському сільськогосподарському інституті (нині Одеський державний аграрний університет), Миколаївському педагогічному інституті (нині Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського). В 1938 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Видові особливості в проявленні геотропічних властивостей у рослин» та отримав вчене звання доцента.

У 1939-1941 рр. працював в Уманському сільськогосподарському інституті (нині Уманський національний університет садівництва) на посаді декана плодовоовочевого факультету і завідуючого кафедрою дарвінізму, генетики та селекції.

Воював на фронтах Другої світової війни з липня 1941 р. Служив: виконуючим обов'язки комісара літерного батальйону 226-ї стрілецької дивізії, виконуючим обов'язки лекторської групи Політуправління Одеського військового округу, парторгом 7840-го окремого автомобільного батальйону, заступником командира з політчастини 275-го окремого ремонтно-відновлювального батальйону, агітатором Політвідділу 3-го Білоруського фронту, старшим інструктором агітації та пропаганди політуправління Білоруського військового округу. Брав участь у бойових діях під Сталінградом, Старою Русою та у Східній Пруссії.

Після демобілізації у 1946-1954 рр. працював на посаді завідуючого кафедрою дарвінізму та заступника декана, потім деканом біологічного факультету Одеського державного університету. У 1949-1953 рр. працював ректором університету. За період його керування в експлуатацію було введено декілька нових корпусів. Це надало змогу повністю перейти до навчання в одну зміну. Було відкрито власну друкарню. Розгорнулася видавнича діяльність університету.

В 1952 р. захистив докторську дисертацію «Введення в біологію» на спеціалізованій раді Ленінградського університету. В 1953 р. отримав вчене звання професора на кафедрі дарвінізму Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. В 1954-1975 рр. очолював кафедру біології Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова (нині Одеський державний медичний університет). У 1959-1960 рр. знаходився у відрядженні в Іраку, де працював завідуючим кафедрою Мосульського медичного коледжу.

Галузь наукових досліджень – питання загальної біології, біохімії, дарвінізму, крайової паразитології Півдня України. Автор більше 60 наукових праць.

Нагороджений орденами: Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки (1944) та Знаком Пошани; медалями: «За оборону Сталінграда» (1942), «За взяття Кенігсберга» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.» (1945).

Помер 25 січня 1975 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №11, спр. 471; Бажора Ю. І., Тимченко А. Д. // Видные ученые Одессы. 2004. Вып. 12/13. С. 77-79; Золотарев А. Е., Ильин И. И., Луки Л. Г. Биографический словарь профессоров Одесского медицинского ин-та имени Н. И. Пирогова (1900-1990). 1992. С. 125; Знамя коммунизма. 1975. 28 января; Кузнецов В. О. // ЕСУ. 2011. Т. 11. С. 146; Кузнецов В. О. // Проф. Одес. (Новорос.) ун.ту. 2000. Т. 1. С. 82-84.

Ільянков Михайло Миколайович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст. (1985)*

Ільянков Михайло Миколайович – філолог, вчений секретар Наукової бібліотеки Одеського державного університету. Народився 17 листопада 1920 р. в Одесі. Навчався на філологічному факультеті Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни. Розвідник.

У 1945 р. закінчив філологічний факультет Одеського державного університету. Працював кореспондентом газет «Радянський селянин», «Радянська Волинь», «Червоний прапор». У 1946-1965 рр. працював вченим секретарем Наукової бібліотеки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Потім працював старшим бібліотекарем Одеського сільськогосподарського інституту і Одеського інституту інженерів морського транспорту. З 1979 р. був заступником директора, методистом, викладачем російської мови і літератури підготовчого відділення Одеського державного університету.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1985).

Помер 17 листопада 1989 р. в Одесі.

Літ.:

// За наукові кадри. 1989. 1 грудня (№37). С. 4.

Калібердін Іван Юхимович

Калібердін Іван Юхимович – декан географічного факультету ОДУ. Народився 27 січня 1898 р. в с. Баланда, нині м. Калінінськ, Саратовської області. Закінчив Саратовський державний університет за спеціальністю «Географ-гідролог». Працював слідчим ЧК, секретарем партійної організації Одеського суднобудівного заводу ім. А. Марті. У 1937-1941 рр. працював в Одеському державному університеті на посаді: старшого наукового співробітника Зоолого-біологічного інституту, завідуючого кафедрою гідрології, декана географічного факультету, керівника учбової частини (1939-1941).

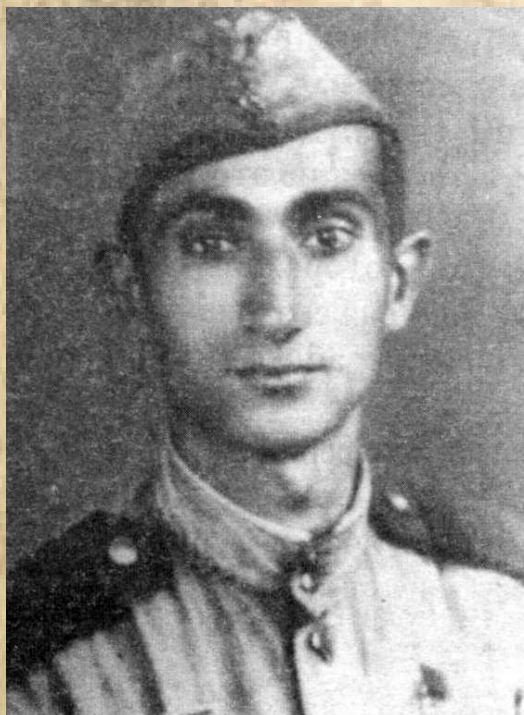
На початку війни керував евакуацією університету. За сумісництвом працював співробітником науково-дослідного інституту рибного господарства, де був членом наукової групи, що входила до складу невеликого екіпажу судна «Ернст Тельман».

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. в званні капітана 1-го рангу. Учасник оборони Одеси, Севастополя, Новоросійська. При відступі радянських військ з Одеси, направлений на військовому кораблі до Севастополя. Після відступу з Севастополя – направлений до Новоросійська, де загинув у травні 1942 р.

Літ.:

Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 8; За наукові кадри. 1974. №30. С. 2; Рясиков Л. В., Суворов Ю. В. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 8.

Калустян Леон Хачикович

Нагороджений:

орденами

Вітчизняної війни I ст. (1985)

Вітчизняної війни II ст. (1943)

Трудового Червоного Прапора

За заслуги (2006)

медалями

«За відвагу» (1942)

«За оборону Москви» (1944)

«За взяття Кенігсберга» (1945)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Калустян Леон Хачикович – географ, кандидат геолого-географічних наук, доцент. Народився 15 лютого 1922 р. в Одесі. Закінчив в Одесі на відмінно семирічну вірменську школу № 45 (1929 - 1936) та російську середню школу № 39 (1936 - 1940). Вступив на геолого-географічний факультет Одеського державного університету, але закінчив його після війни (1939-1940; 1945-1949).

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. в складі артилерійської частини 283-ї окремої зенітної батареї 33-ї армії. Командир зенітної гармати. Учасник бойових дій на Західному та 3-му Білоруському фронтах (1942-1945). Брав участь у боях за Москву, Кавказ, Сталінград, Одесу, Смоленськ, взятті Кенігсбергу. Учасник визволення України, Білорусії та Польщі. Неодноразово був важко поранений.

Працював на геолого-географічному факультеті Одеського державного (національного) університету ім. І. І. Мечникова (1949-2006) на посаді: асистента, викладача, старшого викладача та доцента кафедри економічної та соціальної географії. В 1968 р. затверджений у вченому званні доцента.

Брав активну участь в громадському житті університету. Був секретарем партійної організації (1958-1983), головою президії профспілкового комітету працівників університету (1988-2006). Був одним з найавторитетніших членів Одеської вірменської общини, ініціатором і основоположником створення Одеської Спілки вірменської культури (1990), Одеської вірменської релігійної спілки (1992) та спілки будівництва Одеської вірменської церкви Св. Григорія Просвітителя (1993).

Галузь наукових інтересів – вивчення економічної географії. Надрукував більше 30 наукових праць.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни I ст. (1985), Вітчизняної війни II ст. (1943), Трудового Червоного Прапора, За заслуги (2006), медалями: «За відвагу» (1942), «За оборону Москви» (1944), «За взяття Кенігсберга» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945). Заслужений працівник освіти України (2006).

Помер 22 червня 2006 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №12, спр. 492; Амброз Ю. А. Единство фронта и тыла. (В далеком Байрам-Али). // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 8-12; Калустян Л. Х. Люди общественного долга // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 34-36; Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту. Вип.1. 2005. С. 99; Співробітники Одес. нац. ун-ту імені І. І. Мечникова – лауреати державних нагород України. 2010. С. 45-46; Мемориальные чтения памяти Л. Х. Калустяна, 14-15 июня 2007 г. 2010. 77 с.; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 74

Касім Юрій Федорович

**Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1945)
медаллю
«За відвагу» (1942)**

Касім Юрій Федорович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 21 квітня 1919 р. в Одесі. У 1942 р. закінчив філологічний факультет Одеського державного університету.

Учасник війни з вересня 1942 р. Воював у складі 428-го та 493-го Київських мінометних полків Воронежського, Південно-Західного, 3-го Українського фронтів. Командир мінометної батареї. Лейтенант у відставці. Навчався в Краснодарському мінометному училищі. Учасник боїв під Сталінградом, Ростовом, Будапештом. Звільняв Україну, Угорщину, Румунію, Чехословаччину.

Після війни закінчив аспірантуру при кафедрі української мови Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1949 р. працював на філологічному факультеті університету на посаді: старшого викладача, завідуючого, доцента (з 1960 р.) кафедри української мови. Працював деканом мовно-літературного факультету Одеського педагогічного інституту. Захистив кандидатську дисертацію, присвячену вигуківі в українській мові.

Галузь наукових досліджень – вивчення структури складнопідрядних речень різного типу у пам'ятках української мови. Розробляв проблему мовних засобів комічного у творах українських радянських письменників, аналізував індивідуальні новотвори і взагалі словотворчі засоби, фразеологію багатьох сатириків та гумористів. Автор 63 наукових робіт.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1945), медаллю «За відвагу» (1942).

Помер 25 січня 1984 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1984. 3 лютого (№5). С. 4; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Смагленко Ф. П. // За наукові кадри. 1977. 6 травня (№16). С. 2; Трачук Т. // За наукові кадри. 1975. 4 квітня (№13). – С. 2.

Каспарьянц Арам Асфодорович

*Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1944)
Вітчизняної війни II ст. (1945)
бойовими медалями*

Каспарьянц Арам Асфодорович – фізик-механік, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 22 червня 1918 р. в Ялті. У 1941 р. закінчив механіко-математичний факультет Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова за спеціальністю «Механіка».

Учасник Другої світової війни з липня 1941 р. Закінчив курси військових техніків при Артилерійській академії ім. Ф. Е. Дзержинського. З листопада 1941 р. воював на Західному, Південно-Західному, Карельському, 3-му Українському фронтах. Помічник командира авторемонтного відділу 107-ї ремонтної майстерні 7-ї артилерійської Запорізької дивізії 46-ї армії. Приймав участь в обороні: Москви (грудень 1941 – січень 1942 рр.) у складі 336-ї стрілецької дивізії, Харкова (лютий – березень 1943 р.) у складі 1 гвардійського кавалерійського корпусу. Звільняв Одесу (березень – квітень 1944 р.), Будапешт (лютий 1945 р.) у складі 7-ї Артилерійської дивізії прориву. Демобілізований у званні капітана у 1946 р.

У 1946 р. вступив до аспірантури механіко-математичного факультету Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова. У 1949 р. захистив кандидатську дисертацію «О форме распадаения стационарного поля коротких звуковых волн». З 1950 р. працював на механіко-математичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача, доцента, завідуючого кафедрою теоретичної механіки, доцента кафедри методів математичної фізики.

Галузь наукових досліджень – вивчення розповсюдження хвиль (звукових, теплових та ін.) в газі та рідині. Досліджував ефект Ранка в теорії вихрових течій. Автор більше 50 наукових робіт.

Учасник багатьох міжнародних, республіканських та всесоюзних конференцій та симпозіумів.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни II ст. (1945), бойовими медалями.

Літ.:

Серпневий Л. // За наукові кадри. 1984. 6 квітня (№13). С. 2; Тихоненко Н. Я. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С 103-105.

Кобилянський Іван Іванович

Кобилянський Іван Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент. Народився 21 січня 1907 р. у м. Новомосковськ, нині Дніпропетровська область. У 1930 р. вступив до Ленінградського технікуму рибної промисловості. Після закінчення технікуму працював на риболовних суднах на р. Камі. У 1935 р. закінчив педагогічний факультет Московського інституту комуністичного виховання ім. Н. К. Крупської. У 1939-1941 рр. працював на посадах вчителя і завуча Торолецького педагогічного училища Калінінської області, викладача і завуча Карагандинського вчительського інституту.

Воював на фронтах Другої світової війни. Учасник боїв у складі окремого кулеметного батальйону. У 1942 р. внаслідок поранення був демобілізований.

Після демобілізації у 1942-1944 рр. викладав у Карагандинському вчительському інституті. У 1944-1953 рр. призначений на посаду ректора Черкаського педагогічного інституту. У 1953 р. захистив кандидатську дисертацію «Воспитание честности и правдивости у детей в советской семье». У 1953-1954 рр. працював на посадах завідуючого кафедри педагогіки, проректора з навчальної роботи Миколаївського педагогічного інституту.

У 1954-1966 рр. працював у Чернівецькому університеті на посадах завідуючого кафедрою педагогіки, проректора з навчальної роботи. У 1966-1986 рр. очолював кафедру педагогіки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Після виходу на пенсію продовжив працювати у Херсонському педагогічному інституті.

Галузь наукових інтересів – вивчення педагогіки вищої школи. Автор 397 наукових праць.

Помер у вересні 1996 р.

Літ.:

Архів НБ, №13, спр. 540; Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспектива розвитку. Херсонська область. 2010. С. 193.

Ковальчук Олена Петрівна

Нагороджена:

медаллю

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Ковальчук Олена Петрівна – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народилася у жовтні 1918 р. У 1936 р. закінчила Одеський лінгвістичний технікум. З навчанням поєднувала викладання фізики у школі ФЗО та роботу у Музеї російського та українського живопису. У 1940 р. закінчила історичний факультет та у 1941 р. вступила до аспірантури при кафедрі зарубіжної літератури Одеського державного університету.

Воювала на фронтах війни з червня 1941 р. Працювала в госпіталі Північного Кавказу медичною сестрою. З 1942 р. працювала у фронтовому госпіталі при діючій армії. Учасниця боїв на Південно-Західному та 3-му Українському фронтах, а також на Курській дузі, форсуванні Дніпра, обороні Воронежа. Визволяла Київ.

У 1945-1947 рр. навчалася в аспірантурі при Київському університеті. З 1947 р. до середини 60-х рр. працювала на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: викладача, доцента кафедри зарубіжної літератури.

Нагороджена медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945), урядовими нагородами.

Літ.:

Архів НБ, №13, спр. 551; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 74; Северний В. // За наукові кадри. – 1976. 7 травня (№18). С. 2.

Кожунов Микита Ілліч

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1944)
медаллю
«За оборону Ленінграда»*

Кожунов Микита Ілліч – співробітник військової кафедри. Народився 1918 р. в с. Петрівське Сердобського району Пензенської області.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. В званні лейтенанта командував стрілецьким взводом 947-го стрілецького полку 268-ї стрілецької Мінської дивізії, мінометною ротою 286-ї стрілецької дивізії. Учасник визволення Ленінграда, Латвії, Литви, боїв на Карельському перешийку.

Працював на військовій кафедрі Одеського державного університету.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1944), медаллю «За оборону Ленінграда».

Літ.:

Ольшевський М. // За наукові кадри. 1974. 9 травня (№ 17). С. 1; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1974. 9 травня (№17). С. 3.

Колесников Александр Иванович

Колесников Александр Иванович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився у серпні 1904 р. у с. Нікольське Шебекинського району Курської області. У 1935 р. закінчив історичний факультет, у 1936 р. – аспірантуру при кафедрі історії України Одеського державного університету. Навчання в аспірантурі поєднував з роботою на посаді заступника декана історичного факультету. З 1936 р. працював при Одеському державному університеті на посаді: викладача філологічного та історичного факультетів, завідуючого та доцента кафедри історії УРСР (1940-1941). У 1939 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Крестьянское движение на юге Украины в период реформы 1961 г.».

Воював на фронтах Другої світової війни з 24 червня 1941 р. Служив начальником політвідділу армії. Учасник оборони Одеси, Ізмаїли, Мелітополя, форсував річки Дунай та Сіверський Донець. Учасник боїв на Південному фронті. Загинув під час наступальних дій в Ізюмо-Барвінківському напрямку в травні 1942 р. під Павлоградом (Дніпропетровська область).

Літ.:

Архів НБ, №13, спр. 560; Закриничний П. // За наукові кадри. 1978. 24 лютого (№7). С. 2; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 74.

Колмаков Віктор Павлович

Нагороджений:

медалями

«За відвагу» (1945)

«За бойові заслуги» (1945)

«За оборону Києва»

***«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.»***

***«20 років перемоги у Великій
Вітчизняній війні»***

Колмаков Віктор Павлович – правознавець, доктор юридичних наук, професор. Народився 29 вересня 1913 р. в с. Велика Іня Краснодарського краю. З 1927 р. працював у шахті. Закінчив робітничий факультет. В 1932 р. вступив до Ленінградського юридичного інституту. Був направлений на слідчу роботу до Сибіру і в 1935 р. переведений на заочне відділення Свердловського юридичного інституту, який закінчив у 1936 р. Згодом працював на посаді: прокурора району, військового слідчого, помічника прокурора Новоросійська, заступника директора Харківського філіалу Всесоюзного юридичного заочного інституту, помічника прокурора Харківської області. В 1938-1941 рр. навчався в аспірантурі на кафедрі криміналістики і судової медицини Харківського юридичного інституту. Захистив в 1941 р. кандидатську дисертацію на тему «Методика розслідування справ про вбивства з розчленуванням трупа».

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. в складі 289-ї стрілецької дивізії 26-ї армії 4-го Українського фронту. Служив прокурором дивізії (з 1941 р.), слідчим військової прокуратури фронту, експертом-криміналістом судово-медичної лабораторії, інспектором контрольно-ревізійного відділу інтендантського постачання евакопункту № 61 (з 1944 р.). З 18 вересня 1941 р. вважався зниклим безвісти (знаходився в полоні). Втік з полону в жовтні 1943 р.

Після закінчення війни працював у Харківському науково-дослідному інституті судової експертизи ім. Н. С. Бокаріуса на посаді: старшого наукового співробітника (1945), директора (з 1946 р.). За сумісництвом працював у Харківському юридичному інституті на посаді: доцента кафедри карного процесу (1946-1957), завідуючого кафедрою криміналістики (1952-1957). У 1957 р. був у спецвідрядженні в Китайській Народній Республіці. Ряд його робіт в цей період було перекладено китайською мовою. Був першим директором Харківських всесоюзних курсів Прокуратури СРСР (1962). Захистив докторську дисертацію, присвячену методиці розслідування і попередження злочинів проти життя, а в 1964 р. отримав звання професора.

В 1967-1973 рр. працював на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: завідуючим кафедрами криміналістики та карного права і процесу, деканом факультету.

Протягом багатьох років здійснював підготовку кадрів криміналістів. Біля 30 учнів стали кандидатами наук, деякі з них захистили докторські дисертації. Був членом редколегій або редактором багатьох збірників наукових робіт, що видавалися у Києві, Москві, Одесі та Харкові, протягом 9 років був відповідальним редактором українського республіканського міжвідомчого збірника «Криміналістика та судова експертиза», організатором багатьох наукових конференцій.

Галузь наукових досліджень – вивчення методик експертного криміналістичного дослідження, криміналістичної тактики, методики розслідування. Автор понад 130 наукових праць. Вчений написав низку розділів до багатьох підручників з криміналістики, був одним з авторів і редактором підручника «Радянська криміналістика» (1973).

Нагороджений медалями «За оборону Києва», «За бойові заслуги» (1945), «За відвагу» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»; 7 медалями за заслуги в розвитку криміналістики і судової медицини, медалями «50 років Збройних сил СРСР», «За доблесну працю», «Китайсько-Радянська дружба», «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні». Указом Президії Верховної Ради УРСР від 3 жовтня 1963 р. за заслуги в розвитку радянської криміналістики нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР.

Помер 20 березня 1973 р.

Літ.:

Архів НБ, №13, спр. 564; // За наукові кадри. 1973. 28 березня (№11). С. 3; Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Наукова бібліотека URL: http://library.nulau.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=558:kolmakov-viktor-pavlovych&Itemid=130. (дата звернення 29.03.2015).; Постіка І. В. // Проф. Одес. (Новорос.) ун.ту. 2005. Т. 3. С. 89-92.

Коновалова Ніна Іванівна

Нагороджена:

медаллю

«За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна»

Коновалова Ніна Іванівна – гідролог, кандидат геолого-географічного факультету, доцент. Народилася в Калінінградській області. У 1939 р. вступила до Московського державного університету.

Воювала на фронтах Другої світової війни. Брала участь у боях на Воронежському та 1-му Білоруському фронтах.

У 1947 р. закінчила Московський державний університет. У 1947-1950 рр. працювала старшим інженером-гідрологом інституту рибного господарства, учасник Камчатської експедиції. Захистила кандидатську дисертацію при Московському державному університеті. У 1953-1972 рр. працювала на геолого-географічному факультеті Одеського державного університету на посаді: старшого викладача, завідуючого кафедрою гідрології та метеорології (1956-1957), доцента кафедри фізичної географії (з 1957 р.).

Наукові дослідження – зливі стоки та захист ґрунтів від водної ерозії. Автор більше 20 наукових праць.

Була членом і головою профбюро геолого-географічного факультету Одеського державного університету.

Нагороджена медаллю «За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна».

Літ.:

За наукові кадри. 1972. 27 жовтня (№32). С. 4.

Конопльов Григорій Іванович

Конопльов Григорій Іванович – гідробіолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1906 р. в Одесі. З 1922 р. навчався ремеслу розрівнювання скла в розпечених печах складовного заводу. У 1928-1932 рр. навчався на біологічному відділенні Одеського інституту професійної освіти. У 1934-1936 рр. працював асистентом кафедри гідробіології Одеського медичного інституту. У 1935 р. знаходився у науковому відрядженні на Севастопольській біостанції та закінчив аспірантуру за спеціальністю «Гідробіологія» в Зоолого-біологічного інституті. З 1936 р. працював старшим науковим співробітником Зоолого-біологічного інституту. У 1938 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Зоопланктон Одеської затоки». Працював доцентом кафедри гідробіології (1937-1941), деканом біологічного факультету (з 1939 р.) Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. у складі 241 стрілецького полку Приморської армії. Учасник оборони Одеси, Севастополя. Загинув під час оборони Севастополя у листопаді 1942 р.

Галузь наукових досліджень – дослідження рибних ресурсів Одеської бухти та її санітарно-гідробіологічного стану, вивчення зоопланктону лиманів Північного Причорномор'я.

Літ.:

Архів НБ, № 14, спр. 577; Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 3-4; Грінбарт С. // За наукові кадри. 1979. 11 травня (№16). С. 3; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Прендель О. Р. // За наукові кадри. 1962. 15 червня (№20). С. 4.

Корсаков Андрій Костянтинович

*Нагороджений:
орденом*

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медалями

«За взяття Відня»

*«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»*

(Корсаков А. К. на фото другий зліва)

Корсаков Андрій Костянтинович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 30 жовтня 1916 р. в Таганрозі. У 1941 р. закінчив Ленінградський політехнічний інститут за спеціальністю «Інженер-електрик». Напередодні війни працював інженером-електриком на будівництві електростанції на кордоні з Фінляндією, на Кавказі. У червні 1941 р. знаходився в Кабардино-Балкарській АРСР.

Воював на фронтах Другої світової війни. Перебував у полоні, концтаборі. Після звільнення був перекладачем 69-ої Звенигородської стрілецької дивізії. Учасник штурму Відня.

У 1946-1948 рр. викладав у Львівському технікумі деревообробної промисловості. Одночасно навчався на відділенні англійської мови Львівського університету, який закінчив у 1952 р. У 1952-1968 рр. – викладав на кафедрі англійської філології Львівського державного університету. У 1963 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1968 р. працював на факультеті романо-германської філології Одеського державного університету на посаді: декана факультету, завідуючого, професора кафедри англійської граматики. У 1972 р. захистив докторську дисертацію.

Вивчав інтерпретацію англійського синтаксису та морфології через парадигми. Засновник одеської школи англійської граматики. Одним із першим обґрунтував пояснення граматичних явищ. Автор 50 наукових робіт.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), медалями: «За взяття Відня», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер у 2007 р.

Літ.:

Архів НБ, № 14, спр. 594; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 116; Лобунець О. Г., Корсаков А. К. // За наукові кадри. 1973. 9 травня (№16). С. 2.

Котельников Василь Григорович

**Нагороджений:
орденами
Червоного Прапора
Червоної Зірки
Вітчизняної війни I ст. (1985)
медаллю
«За бойові заслуги» (1943)**

Котельников Василь Григорович – інженер Проблемної науково-дослідної лабораторії. Народився в 1907 р. в м. Верхньоуданськ Забайкальської губернії, нині Забайкальський край, РФ.

Після закінчення залізничної школи працював робітником на аптечному складі, учнем слюсаря депо, брав участь в чергуваннях по охороні залізниці. З 1925 р. працював токарем школи ФЗН при паровозоремонтних майстернях. У 1929 р. служив у Червоній Армії, де пройшов шлях від курсанта полкової школи до полковника.

Війну розпочав на Далекому Сході в званні капітана, помічника начальника артпостачання дивізії. Наприкінці 1941 р. з групою командирів-далекосхідників був направлений на формування нових частин для фронту. У березні 1942 р. в чині командира артпостачання 51-ї танкової бригади 3-го танкового корпусу брав участь у боях Південно-Західного фронту. Був демобілізований в званні майора.

Після війни працював на штабній роботі в Збройних Силах. З 1962 р. працював інженером Проблемної науково-дослідної лабораторії-2 Одеського державного університету.

Нагороджений орденами: Червоного Прапора, Червоної Зірки, Вітчизняної війни I ст. (1985), медаллю «За бойові заслуги» (1943).

Літ.:

Євдокимова К. // За наукові кадри. 1977. 11 березня (№9). С. 1.

Котов-Хроменко Віктор Омелянович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1944)

Червоної Зірки (1944)

Слави III ст. (1944)

медалями

«За бойові заслуги»

«За перемогу над Німеччиною у Великій

Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Котов-Хроменко Віктор Омелянович – психолог, кандидат психологічних наук, доцент. Народився 29 вересня 1924 р. в Одесі.

Учасник Другої світової війни з 1942 р. Воював на Південному, Центральному, Прибалтійському, Калінінському, Брянському фронтах. Командував взводом 4-ї стрілецької роти 43-го стрілецького полку 306-ї стрілецької дивізії. Демобілізувався у 1946 р.

У 1948-1951 рр. працював вчителем середньої школи в Одесі. У 1952 р. закінчив філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Після закінчення університету вступив до аспірантури при кафедрі психології Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. У 1956-1960 рр. працював старшим викладачем кафедри педагогіки і психології Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1958 р. захистив кандидатську дисертацію «Особенности временной перспективы у ребенка среднего школьного возраста». Працював у Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського на посаді: проректора з навчально-виховної роботи (1960-1965), доцента кафедри психології (1963), проректора з наукової роботи (1965-1970), завідуючого кафедрою психології (1967-1975). З 1976 р. очолював кафедру психології Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень торкалася вивчення актуальних проблем психології навчання. Автор 32 наукових праць.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1944), Червоної Зірки (1944), Слави III ст. (1944), трьома орденами Червоного Прапора; медалями: «За бойові заслуги», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер у 27 вересня 1978 р. в Одесі.

Літ.:

Збандуто С. Ф. // Это было недавно, это было давно. 2006. С. 76-78; Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах. 2005. С. 33-34.

Крук Леонід Борисович

***Нагороджений:
медалями
«За бойові заслуги» (1943)
«За відвагу» (1945)***

Крук Леонід Борисович – кандидат економічних наук, доцент. Народився 1923 р. в Одесі у сім'ї робітників. У 1940 р. вступив до Одеського індустріального інституту.

Учасник Другої світової війни з грудня 1941 р. Воював на Південно-Західному, Західному, 3-му Білоруському та Забайкальському фронтах у складі 192-ї стрілецької Оршанської дивізії.

Після війни закінчив економічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Направлений інженером-економістом на паровозоремонтний завод Новосибірська. У 1952 р. перейшов на викладацьку діяльність. З 1973 р. працював доцентом кафедри політичної економії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений медалями «За бойові заслуги» (1943), «За відвагу» (1945).

Помер 1983 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1983. 8 квітня (№14). С. 4.

Лісничий П. О.

Лісничий П. О. – історик, кандидат історичних наук, доцент.

До війни працював на посаді доцента кафедри історії України історичного факультету Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.

Літ.:

Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2

Левченко Михайло Олександрович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни I ст. (1985)
медалями
«За відвагу» (1945)
«За бойові заслуги» (1945)
«За визволення Праги»*

Левченко Михайло Олександрович – філолог, доктор філологічних наук, професор. Народився 4 листопада 1922 р. у с. Петрівка Пирятинського району Полтавської області. Навчався в Київському державному університеті. Студентом пішов на війну (1943).

Воював на фронтах Другої світової війни в складі 74-го окремого винищувального протитанкового дивізіону 70-ї стрілецької Глухівської дивізії 4-го Українського фронту. Служив полковим розвідником, командиром стрілецького відділення, співробітником газети «Патріот Батьківщини». Учасник бойових дій за Київ, Львів, Прагу.

Після війни закінчив навчання в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. З 1948 р. викладав українську літературу у Криворізькому педагогічному інституті. На початку 50-х років повернувся до Одеси. Вчився, працював у газеті. В 1954 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «В. Маяковський і українська радянська поезія». В 1966 р. захистив докторську дисертацію «Шляхи розвитку української прози». Працював на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: засновник та завідуючий кафедрою російської літератури класичного періоду (1968-1987) (від давніх часів до 1917 р.), професор (1989). Довів слушність розробки курсу історії російської літератури кінця ХІХ - початку ХХ ст.

Член Спілки письменників СРСР, заступник голови Одеської обласної філії письменників; працював в альманасі «Горизонт».

Автор книжок: «На півдні» (1959), «Чехов у зв'язках з Україною» (1960), «Нескорена молодість» (1961), «Випробування історією» (1970), «Живий серед живих» (1974), «Художній літопис вогненних років» (1977). Ним написані наукові дослідження про Шевченка і Коцюбинського, Брюсова і Чехова, Збанацького і Бажана.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни І ст. (1985), медалями: «За відвагу» (1945), «За бойові заслуги» (1945), «За визволення Праги».

Трагічно загинув 25 січня 1989 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 16, спр. 670; Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту. 2010, Вип. 1. С. 215-217; Левченко Михайло Олександрович : Біобібліогр. показчик. 2000. 43 с.; За наукові кадри. 1989. 27 січня (№4). С. 4; Силантьєва В. І. // Проф.Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 215-217; Таранець В. // За наукові кадри. 1982. 19 листопада (№36). С. 3.

Леденьов І. В.

Леденьов І. В. – полковник, начальник військової кафедри.

Воював на фронтах Другої світової війни у складі 494 гірничо-в'ючного мінометного полку 38 армії РВГК 4-го Українського фронту. Учасник Карпато-Ужгородської та Західно-Карпатської наступальних операцій. Учасник визвольних боїв за Карпати, міста Ужгород, Мукачев, Краків, на території Чехословаччини.

Після війни завідував військовою кафедрою Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Леонов Иван Григорович

Леонов Іван Григорович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився в 1900 р. в Єпіфанівському районі Тульської області. Закінчив сільську школу, вище початкове училище. В 1916 р. вступив до вчительської семінарії. Воював на фронтах громадянської війни. Працював комсомольським працівником в Тульській і Рязанській губерніях.

Воював на фронтах Другої світової війни, служив політпрацівником.

Наприкінці 1945 р. був відряджений Центральним Комітетом партії до Молдови з метою організації Кишинівського університету, де був ректором майже 6 років.

Працював на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: викладача, завідуючого кафедрою історії КПС (1955-1968). У 1956 - 1962 рр. був відповідальним редактором усіх наукових праць, що видавалися в університеті в галузі суспільних наук.

Автор близько 20 наукових праць.

Працював на комсомольській, партійній роботі, був начальником політвідділу МТС, на посту першого секретаря сільського райкому, першого секретаря Ставропольського міськкому партії.

Персональний пенсіонер союзної категорії, учасник громадянської війни. Нагороджений трьома орденами і трьома медалями, Почесною грамотою Верховної Ради Молдавської РСР та Грамотою Міністерства вищої й середньої спеціальної освіти.

Літ.:

За наукові кадри. 1958. 13 березня (№8). С. 3; Ружейников В. // За наукові кадри. 1978. 6 жовтня (№30). С. 2.

Лобунець Олексій Григорович

*Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки
Вітчизняної війни II ст. (1985)
медаллю
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.»*

Лобунець Олексій Григорович – економіст, доктор економічних наук, професор. Народився 27 березня 1920 р. у с. Гельмязів Золотоніського району Черкаської області. У 1938-1941 рр. навчався на геологічному факультеті Київського державного університету. На початку війни евакуйований до Ташкенту, де навчався у Середньоазіатському університеті (1941-1942) та Ташкентському училищі хімзахисту (1942-1944).

Учасник Другої світової війни. З 1944 р. воював на I-му Українському фронті командиром взводу окремої роти хімзахисту 4-ї танкової армії. Звільняв Львів, Тернопіль, форсував Шпрею. Учасник боїв за Прагу, Берлін. Демобілізований у серпні 1945 р.

У 1945 р. працював завучем Крюковщинської семирічної школи. У 1946 р. закінчив Київський державний університет за спеціальністю «Економічна географія» та вступив до аспірантури при кафедрі політичної економії. Після закінчення аспірантури працював асистентом, старшим викладачем кафедри політичної економії, заступником декана економічного факультету. За сумісництвом у 1949-1955 рр. викладав політичну економію в університетах марксизму-ленінізму Києва, Донецька, Одеси. У 1955-1958 рр. працював на посаді завідуючого кафедрою політичної економії Донецького індустріального інституту. Працював у Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: завідуючий (1958-1988) та професор (1987) кафедри політичної економії.

У 1961 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Экономические проблемы пропорционального социалистического производства на современном этапе». У 1973 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Экономические проблемы пропорционального общественного производства развитого социализма». У 1974 р. знаходився у науковому відрядженні в Сегедському університеті (Угорщина).

Був головою Вченої ради із захисту кандидатських дисертацій в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень – проблема пропорційності суспільного виробництва. Автор більше 100 наукових праць.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки, Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер 1 серпня 1995 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 17, спр. 692; Левченко Л. А. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 261-262;
Лобунець О. Г., Корсаков А. К. // За наукові кадри. 1973. 9 травня (№16). С. 2.

Любаров Петро Юхимович

*«За оборону Кавказу» (1944)
«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)
«За звільнення Варшави» (1945)*

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1945)
медалями
«За бойові заслуги» (1944)
«За бойові заслуги» (1945)*

Любаров Петро Юхимович – філолог. Народився 17 жовтня 1918 р. в Одесі. Закінчив середню школу. Працював на конвертно-палітурно-поліграфічній фабриці (1932 - січень 1938 рр.). Навчався в Одеському індустріальному технікумі (відрахований з IV курсу в 1936 р.). В 1937-1946 рр. навчався на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Воював на фронтах Другої світової війни. Коректор фронтової газети «За Отечество» (згодом «Фронтвик») з грудня 1941 р. Учасник військових операцій у складі 47-ї армії на Кримському, Північнокавказькому, Закавказькому, Воронезькому, I-му Українському та I-му Білоруському фронтах. Демобілізований у 1946 р.

Вступив в 1946 р. до аспірантури при кафедрі марксизму-ленінізму Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1947 р. працював на посаді: асистента, викладача на юридичному та геологічному факультетах Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Захистив кандидатську і докторську дисертації. Працював в Одеському інституті зв'язку (нині Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова) та Одеському гідрометеорологічному інституті (нині Одеський державний екологічний університет).

Учасник багатьох міжвузівських конференцій.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1945), медалями: «За бойові заслуги» (1944), «За оборону Кавказу» (1944), «За бойові заслуги» (1945) «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), «За звільнення Варшави» (1945).

Літ.:

Архів НБ, №17, спр. 702. Любаров П. Иначе я не мог. 2004. 228 с.

Любашевський Василь Тимофійович

Нагороджений: орденами

Бойового Червоного Прапора (1941)

Вітчизняної війни II ст. (1943)

Червоної Зірки (1943)

Бойового Червоного Прапора (1944)

Вітчизняної війни I ст. (1945)

Червоної Зірки (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

«За оборону Москви»

Любашевський Василь Тимофійович – військовий, історик. Народився 1910 р. в с. Морозовському Ростовської області. Служив у лавах Червоної армії з 1932 р.

Під час Другої світової війни був кадровим офіцером, комісаром 72-го кавалерійського полку. Служив у 1-му гвардійському кавалерійському корпусі генерала П. О. Белова. Воював на Південно-Західному напрямку, Західному, 2-му і 3-му Українських, Калінінградському фронтах. Учасник боїв на р. Прут, оборони Кишинєва, Москви. Визволяв Рівно, Підмосков'я, Сталіногорськ, Вязьму. У 1943 р. закінчив вищу кавалерійську школу. Призначений начальником кавалерійського відділення Козачого Донського корпусу. Визволяв Угорщину, Румунію, Чехословаччину, Австрію. Війну закінчив в званні підполковника.

Після війни працював старшим лаборантом, старшим викладачем кафедри нової та новітньої історії, інспектором учбової частини Одеського державного університету.

Нагороджений орденами: Бойового Червоного Прапора (1941), Вітчизняної війни II ст. (1943), Червоної Зірки (1943), Бойового Червоного Прапора (1944), Вітчизняної війни I ст. (1945), Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За оборону Москви».

Літ.:

Белозорова Л. // За наукові кадри. 1970. 8 травня (№18). С. 3; Любашевський В. Т. // За наукові кадри. 1975. 28 лютого (№8). С. 3; Плавич В. // За наукові кадри. 1975. 7 лютого (№5). С. 3.

Мазур Віра Пантеліївна

Нагороджена:

орденами

Червоної Зірки (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медалями

«За бойові заслуги»

«За відвагу» (1945)

Мазур Віра Пантеліївна – географ. Народилася у 1922 р. в с. Ново-Григорівка Варварівського району Миколаївської області. До війни вступила на геолого-географічний факультет Одеського державного університету.

Учасниця Другої світової війни з жовтня 1943 р. Навчалася у запасному полку зв'язку у м. Чебоксари, потім м. Калінін. Воювала на Західному, 2-му Білоруському фронтах у складі 563-го окремого батальйону зв'язку 42-ї стрілецької Смоленської дивізії 49-ї армії. Пройшла дорогами війни Брянщину, Смоленщину. Учасниця боїв за Мінськ, на території Польщі, Німеччини, форсування р. Одер. Демобілізована у травні 1945 р.

Після демобілізації повернулася на геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, який закінчила у 1947 р. У 1947-1977 рр. працювала на кафедрі економічної географії геолого-географічного факультету університету: лаборантом, асистентом, старшим викладачем.

Нагороджена орденами: Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), медалями: «За бойові заслуги», «За відвагу» (1945).

Літ.:

Мазур В. П. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 88-91.

Макаров Олексій Костянтинович

Макаров Олексій Костянтинович – гідробіолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1904 р. в Одесі. Закінчив у 1929 р. біологічний факультет Інституту народної освіти. Разом з навчанням поєднував роботу препаратора на кафедрі зоології хребетних тварин та гідрології в Інституті народної освіти. Після закінчення інституту працював іхтіологом в Українському науково-дослідному інституті рибного господарства і океанографії. Працював доцентом (з 1934 р.), завідувачим (з 1938 р.) кафедрою гідробіології Одеського державного університету. У 1938 р. йому була присуджена ступінь кандидата біологічних наук. За сумісництвом працював співробітником науково-дослідного інституту рибного господарства, де був членом наукової групи, що входила до складу невеликого екіпажу судна «Ернст Тельман».

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. Учасник оборони Одеси та Севастополя. Загинув під Севастополем у 1942 р.

Галузь наукових досліджень – прісні води, лимани і моря. Спеціаліст із водної фауни, зробив великий внесок у вивчення фауни лиманів північно-західного Причорномор'я. Автор 17 наукових статей.

Керував студентськими і польовими практиками, виїжджав на плавні Дністра, Дніпра, нижньої Волги і морів (Чорного, Азовського, Каспійського). Створив при кафедрі експозицію із фауни Баренцового, Білого, Каспійського і Чорного морів, озера Байкал та інших водоймищ.

Літ.:

Архів НБ, № 19, спр. 713; Винникова М. А. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 47-50; Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 5-6; Замбриборщ Ф., Чернищенко А., Шауніта Н. // За наукові кадри. 1975. 16 травня (№18). С. 3; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 74; Прендель О. Р. // За наукові кадри. 1962. 15 червня (№20). С. 4; Рясиков Л. В., Суворов Ю. В. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2010. Т. 7, № 2. С. 8.

Маркушевський Петро Трохимович

Нагороджений:

орденами

Олександра Невського (1944)

Вітчизняної війни I ст. (1944)

Червоної Зірки (1943)

медаллю

«За оборону Сталінграда» (1942)

Маркушевський Петро Трохимович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 22 вересня 1919 р. у м. Літин Вінницької області. Закінчив Літинську середню школу. У 1937 р. вступив на філологічний факультет Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з серпня 1941 р. У 1941-1942 рр. навчався у Краснодарському військовому артилерійському училищі. Після закінчення училища воював на Південно-Західному, Південно-Східному (Сталінградському), 3-му та 2-му Українських фронтах. Командував батареєю 140-го мінометного полку 23-ї окремої мінометної Запорізької бригади 62-ї армії. Учасник форсування Дніпра, Дунаю, Дністра, Сіверського Донця, боїв під Сталінградом. Звільняв Україну, Молдову, Румунію, Болгарію, Югославію, Угорщину, Австрію. Демобілізований у званні капітана у 1946 р.

Після війни викладав українську літературу в Житомирському педагогічному інституті. Працював у Одеському учительському інституті, Ізмаїльському педагогічному інституті. Доцент кафедри української літератури філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Досліджував роль Шевченкового слова в боротьбі радянського народу проти німецько-фашистських загарбників під час Другої світової війни. У 70-х – 80-х рр. ХХ ст. працював над етнографічним проектом, метою якого було виявлення, збирання і фіксування фольклору у різних областях України.

Нагороджений орденами: Олександра Невського (1944), Вітчизняної війни І ст. (1944), Червоної Зірки (1943), медаллю «За оборону Сталінграда» (1942).

Помер 2001 р. в м. Одеса.

Літ.:

Архів НБ, № 19, спр. 736-а; За наукові кадри. 1970. 8 травня (№18). С. 2; Дрьомін В. // За наукові кадри. – 1976. 7 травня (№18). С. 2; Ісаєнко Л. М. Пам'ять і слово: Українознавча філологічна сторінка Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова. 2004. С. 60-64; Кужко С. // За наукові кадри. 1975. 11 квітня (№14). С. 4; Макушевський П. // За наукові кадри. 1970. 23 березня (№10). С. 4; Маркушевський П. // За наукові кадри. 1973. 12 січня (№2). С. 3; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 74; Смагленко Ф. П. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 111-115. Школаєв В. // За наукові кадри. 1983. 4 лютого (№6). С. 3.

Меліхов Олексій Миколайович

Меліхов Олексій Миколайович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився в Царицині на Волзі. Учасник громадянської війни. Пройшов фронтами з Царицина до Кавказу. Після війни керував піонерськими загонами в Грузії. Навчався в Інституті червоної професури в Москві. Після закінчення інституту захистив кандидатську дисертацію. Працював у Тбіліському державному інституті та Науково-дослідному інституті.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Служив військовим комісаром шпиталю для поранених бійців. Демобілізований у 1945 р.

Після демобілізації очолював кафедру Сухумського педагогічного інституту та відділ Абхазького науково-дослідного інституту літератури та історії. У 1949-1956 рр. працював на посаді завідуючого кафедрою історії СРСР та декана історико-філологічного факультету Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. У 1956-1964 рр. працював на посаді доцента, завідуючого кафедрою історії СРСР на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових інтересів – громадянський рух і громадянська війна на Кавказі, історія культури в СРСР. Проводив археологічні розкопки. Знайдене ним при розкопках срібне блюдо нині знаходиться в експозиції Ермітажу.

Помер у лютому 1964 р.

Літ.:

Меліхова І. О. // Это было недавно, это было давно. 2006. С. 55-56; За наукові кадри. 1964. 29 лютого (№7). С. 4.

Мельник Степан Кирилович

*Нагороджений:
бойовими медалями*

Мельник Степан Кирилович – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 28 жовтня 1918 р. в с. Могильне Єлисаветградської губернії, нині Кіровоградська область. У 1939 р. закінчив історичний факультет Одеського державного університету. У 1939-1940 рр. працював у Одеському історичному архіві. У 1940-1941 рр. викладав у Кишинівському педагогічному інституті.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р.: політрук роти, начальник клубу полку, інструктор політвідділу дивізії у запасних та навчальних частинах. Демобілізувався в грудні 1945 р.

Після демобілізації у 1946-1953 рр. працював на посадах викладача, старшого викладача кафедри марксизму-ленінізму Одеського вищого інженерного морського училища. У 1950 р. захистив кандидатську дисертацію «Одесская организация РСДРП накануне первой русской революции».

Очолював кафедри: марксизму-ленінізму Одеського педагогічного інституту (1953-1955), історії партії та філософії Одеського кредитно-економічного інституту (1955-1958), марксизму-ленінізму Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1958-1964). У 1964-1973 рр. працював на посаді доцента, професора (1969) кафедри історії СРСР Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1967 р. захистив докторську дисертацію «Перемога Радянської влади на Півдні України: березень 1917 – березень 1918 рр.». У 1973-1989 рр. очолював кафедру історії КПРС в Одеському інституту народного господарства. У 1989-1995 рр. працював на посаді професора кафедри нової історії та філософії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Голова секції історії Одеської обласної організації Українського товариства охорони пам'ятників історії і культури.

Автор 70 наукових та науково-методичних робіт.

Нагороджений почесними грамотами і бойовими медалями.

Помер у 1995 р.

Літ.:

Зайченко А. В. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 331-332; Букач В. М. Історія Південноукраїнського держ. педагогічного ун-ту ім. К. Д. Ушинського в особах. 2005. С. 37-38; Путівник ДАОО. 2012. Вип. 1. С. 148-149; Одеський державний економічний університет: Нариси історії. 2000. С. 246.

Михайлов Степан Володимирович

Михайлов Степан Володимирович – біолог.

Учасник Другої світової війни з 1941 р. Служив політрукком протитанкової батареї.

У 1946-1983 рр. працював у зоологічному музеї біологічного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Помер у 1983 р. в Одесі.

Літ.:

Успенев М. // За наукові кадри. – 1984. – 21 грудня (№40). – С. 3

Молчанов Олександр Петрович

Молчанов Олександр Петрович – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився у 1898 р. У 1914-1930 рр. працював телефоністом. У 1923-1925 рр. викладав фізику у профшколі. З 1930 р. працював у фізичному інституті при Одеському державному університеті на посаді: аспіранта, асистента, викладача кафедри експериментальної фізики, заступника директора. Захистив кандидатську дисертацію із дослідження вольтового ефекту.

Під час Другої світової війни командував мінометним взводом. Учасник боїв біля сіл Татарка і Дальник. Проводив підпільну роботу на базі фізичних лабораторій. Розробив «акустичний приціл», що використовувався солдатами при обороні Одеси. У вересні 1941 р. евакуйований разом з частинами армії до Севастополя, де продовжив свою роботу. Ним було сконструйовано простий міномет із стріляних гарматних гільз, що використовувався при обороні Севастополя. Загинув у листопаді 1942 р. під Севастополем.

Галузь наукових досліджень – створення звукового кіно. Проводив роботу з акустичної корекції приміщень кінотеатрів Одеси. Брав активну участь в розробці питань фізики фотографічних процесів.

Літ.:

Архів НБ, № 11, спр. 777; Демидов К., Сизоренко Є. // За наукові кадри. 1978. 17 березня (№10). С. 2; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 109; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 68.

Назаренко Леонід Ферাপонтович

*Нагороджений
орденами
Червоної Зірки (1945)
Вітчизняної війни I ст. (1985)
медаллю
«За бойові заслуги» (1944)*

Назаренко Леонід Ферапонтович – орінтолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 17 серпня 1921 р. у м. Знамянка Кіровоградської області в сім'ї залізничника. У 1939 р. вступив на біологічний факультет Московського університету ім. М. В. Ломоносова. Учасник бойових дій радянсько-фінської війни січні-березні 1940 р..

Учасник Другої світової війни з грудня 1943 р. Учасник бойових дій у складі 138 стрілецької дивізії 4 Українського фронту. Службу проходив на посаді таршого писаря адміністративно-господарської частини 138 Карпатської стрілецької дивізії. Учасник Корсунь-Шевченківської операції, боїв за Карпати.

Після війни продовжив навчання у Харківському та Одеському університетах. В 1950 р. закінчив біологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1950-1960 рр. працював на посаді наукового співробітника Зоологічного музею Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1951 р. за сумісництвом працював на геолого-географічному та біологічному факультетах Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1959 р. захистив кандидатську дисертацію по темі орінтології Пониззя Дунаю. Після захисту дисертації переходить на посаду старшого викладача, доцента (1961), завідувачий кафебри зоології хребетних (1971) біологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень торкалась орінтогалії. Займався дослідженням еколого-фауністичного дослідження штучних полезахисних насаджень півдня України та Молдови, Пониззя Дністра. Вивчав колоніальних птахів та їх роль у водно-болотних екосистемах. Засновник школи орінтологів України. Створив Азово-Чорноморський орнітологічний союз.

Почесний член Українського орінтологічного товариства, Українського товариства охорони природи, голова одеського відділу Українського товариства охорони птахів

Нагороджений орденами Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни I ст. (1985) , медаллю «За бойові заслуги» (1944).

Літ.:

Корзюков А. И. // Вечерня Одесса. 17/08/2006. № 121. С. 4; Корзюков А. И., Русев И. Т // Вечерня Одесса. 17/09/2011. № 138/139. С. 2.

Недзвідський Андрій Володимирович

*Нагороджений:
медаллю
«За оборону Одеси»*

Недзвідський Андрій Володимирович – філологдоктор філологічних наук, професор. Народився 23 листопада 1908 р. в Одесі. З 1925 р. працював на заводі ім. Жовтневої революції, Одесхімілтресту. У 1928-1938 рр. працював у редакціях газет «Коммунист», «За техніку», «Молода гвардія». У 1930 р. закінчив економічний факультет Одеського інституту народного господарства. У 1938-1941 рр. навчався за спеціальністю «Українська література» в аспірантурі Одеського державного університету. Поряд з навчанням в аспірантурі працював асистентом кафедри української літератури Одеського державного університету. У 1941 р. захистив кандидатську дисертацію «Т. Г. Шевченко і російська революційна демократія».

У роки Другої світової війни до початку окупації міста працював у газеті «Большевицкое знамя». Учасник оборони Одеси у 1941 р. Після початку окупації працював економістом у майстернях, робітником на розбиранні розбомблених будинків. У квітні 1944 р. був тимчасово призначений на посаду ректора Одеського державного університету, щоб підготувати навчальний процес до повернення університету з евакуації.

Після повернення Одеського державного університету працював у 1944 р. на посаді проректора. Потім перейшов працювати на філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: завідувачий кафедрою української літератури (1944-1947, 1965-1970), професор кафедри радянської літератури (1970-1984). У 1964 р. захистив докторську дисертацію «Марко Вовчок у російському та українському літературному оточенні».

Галузь наукових досліджень – взаємозв'язок Т. Г. Шевченка з російською революційною демократією, дослідження літературних та журналістських зв'язків Марка Вовчка. Створив одеську школу літературознавців. Автор 15 монографій, більше 100 статей та рецензій.

З 1961 р. – член Спілки письменників України. У 1965-1968 рр. був відповідальним секретарем редакції «Історія Одеського університету за 100 років». З 1940 р. до початку 80-х рр. очолював науково-дослідну групу з вивчення творчості В. Маяковського при Одеському Будинку вчених. Виступив одним із ініціаторів створення Пушкінського музею в Одесі.

Нагороджений медаллю «За оборону Одеси», урядовими нагородами.

Помер 1984 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №21, спр. 800; Письменники Одещини на межі тисячоліть. 1999. С. 410; Недзвідський Андрій Володимирович : Бібліогр. покажчик. 1986. 46 с.; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 374-377.

Нейдорф Яків Якович

*Нагороджений:
медаллю
«За бойові заслуги»*

Нейдорф Яків Якович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 19 жовтня 1912 р. в Дніпропетровську. Після закінчення школи працював слюсарем на заводі «Комунар» в Запоріжжі. У 1935 р. вступив на німецьке відділення Одеського педагогічного інституту соціального виховання. З 1935 р. працював у Педагогічному інституті іноземних мов на посаді: викладача, декана факультету німецької мови, заступника директора із навчальної роботи.

Учасник Другої світової війни з 23 червня 1941 р. у складі 7-го відділу (дислокація військ ворога) Політуправління Південного, Прибалтійського, та 1-го Білоруського фронтів. Разом з солдатами 58, 9, 18, 16, 3 гвардійських армій пройшов шляхами війни від Кавказу до Берліна. З початком наступу радянських військ був призначений командиром МГУ («Мощная говорительная установка»), основним завданням якої було дезорганізація військ ворога та дезорієнтація направлення вогню. Офіцер-політпрацівник, старший лейтенант запасу. Учасник визвольних боїв у Берліні, на території Чехословаччини, Польщі. Визволяв: Миколаїв, Запоріжжя, Донецьк, Ворошиловград, Батайськ, Ставрополь, Краснодар, Новоросійськ. Після закінчення війни продовжив службу в Дрездені та Берліні у Радянській Військовій Адміністрації Німеччини (СВАГ). У 1948-1949 рр. очолював економічний відділ редакції газети «Теглихе Рундшау» (орган СВАГ у Берліні). Демобілізований в званні майора.

З 1951 р. викладав у Одеському педагогічному інституті іноземних мов. У 1960-1984 рр. працював на факультеті романо-германської філології Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: декана, завідуючого кафедрою іноземних мов, старшого викладача кафедри німецької філології, доцента. У 1972 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «К истории языкового «Плодоносного общества» XVIII века в Германии».

Нагороджений медаллю «За бойові заслуги».

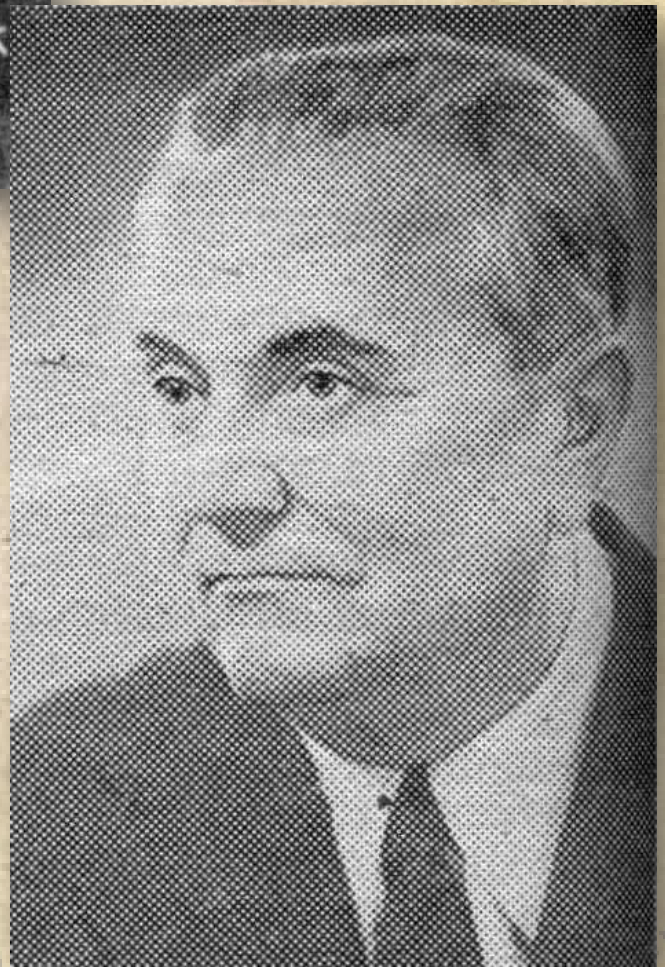
Літ.:

Аркадьєв Б. // За наукові кадри. 1975. 21 березня (№11). С. 3; За наукові кадри. 1972. 30 червня (№24). С. 3; Левицкая Е. А., Левицкая Л. Я. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 81-84; Смагленко Ф. П. // За наукові кадри. 6 травня (№16). С. 2; Таранець В. // За наукові кадри. 1982. 19 листопада (№36). С. 3; Хороша Л. // За наукові кадри. 1978. 3 лютого (№5). С. 1-2.

Некрасов Петро Андрійович

*Нагороджений:
медаллю:
«За бойові заслуги» (1943)*

Некрасов Петро Андрійович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 26 березня 1917 р. в Одесі. У 1938-1942 рр. навчався на історичному факультеті Одеського державного університету (закінчив у Майкопі).

На фронтах Другої світової війни з серпня 1942 р. Командував відділом 5-го стрілецького батальйону 130-го армійського запасного стрілецького полку 9-ї армії. Воював на Південному та Південно-Кавказькому фронтах. Учасник оборони Північного Кавказу, Кубані. Служив автоматником, командиром гармати.

Закінчив аспірантуру при кафедрі історії СРСР історичного факультету Одеського державного університету ім.І. І. Мечникова. Захистив кандидатську дисертацію, присвячену участі радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Працював на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: доцента, заступника декана, проректора університету.

Досліджував внесок радянського народу у Велику Вітчизняну війну. Автор більше 500 наукових робіт.

Нагороджений медаллю «За бойові заслуги» (1943).

Помер 28 травня 1979 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1979. 1 червня (№19). С. 4; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2; Самойлов Ф. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 78-82.

Немченко Віктор Миколайович

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1942)
медалями
«За оборону Кавказу»
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.»*

Немченко Віктор Миколайович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 19 листопада 1917 р. у м. Ананьїв Одеської області. В 1937 р. закінчив школу. Вступив на історичний факультет Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з серпня 1941 р. у складі Північнокавказького, 4-го Українського, 3-го Українського, Кримського фронтів. В травні 1942 р. закінчив Краснодарське військово-училище. Брав участь у боях на Північнокавказькому фронті: під Новосибірськом, станицями Абинською та Кримською. Звільняв Крим, Румунію, Угорщину, Австрію. Командував мінометним взводом окремого мінометного батальйону 81-ї морської стрілецької бригади. Пройшов шлях від молодшого лейтенанта до капітана. Демобілізований в званні капітана у грудні 1946 р. через хворобу.

Після демобілізації продовжив навчання в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова, який закінчив у 1947 р. В 1948-1951 рр. навчався в аспірантурі університету за спеціальністю «Історія УРСР». З 1951 р. працював на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: викладач кафедри історії УРСР, доцент. В 1960 р. захистив кандидатську дисертацію «Селянський рух на півдні України в 1917 р.».

Трудова діяльність проходила у стінах університету. Вів навчально-виховну і наукову роботу, брав активну участь у громадському житті історичного факультету.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1942), значком «Ветеран морської піхоти», медалями: «За оборону Кавказу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер 4 вересня 1981 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №21, спр. 805, За наукові кадри. 1972. 9 травня (№17). С. 2; За наукові кадри. 1981. 11 вересня (№25). С. 4; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; За наукові кадри. 1974. №32. С. 2.

Ніконов Василь Васильович

Нагороджений:
чотирма орденами Червоної Зірки
орденом Вітчизняної війни I ст.
срібним хрестом Virtuti Militari
медалями
«За відвагу»
«За бойові заслуги»
«За свободу і незалежність Польщі»
«За Одер, Нейсе і Балтику»

Ніконов Василь Васильович – правознавець, викладач юридичного факультету. Народився в м. Киржач Володимирської області. Закінчив середнє професійно-технічне училище. Працював слюсарем-інструментальником на заводі «Красный Октябрь». Навчався в Горьківському університеті. В 1932 р. працював секретарем комітету комсомолу Киржачького профтехучилища. В 1934 р. направлений на навчання у Вищу школу Головного управління державної безпеки СРСР. В 1936-1955 рр. служив в органах державної безпеки СРСР.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. начальником особливого відділу 160-ї стрілецької дивізії. З грудня 1941 р. начальник оперативних груп Особливих відділів Воронежського, Центрального, I Українського фронтів. Закінчив війну працівником Управління особливих відділів Центральної групи військ. Служив в Туркестанському та Одеському військових округах.

З 1955 р. працював на посаді начальника відділу кадрів та спецроботи Одеського руберойдового заводу. Закінчив юридичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1964 р. працював асистентом, старшим викладачем кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений чотирма орденами Червоної Зірки, орденом Вітчизняної війни I ст., орденом – срібним хрестом *Virtuti Militari*, медалями: «За відвагу», «За бойові заслуги», «За свободу і незалежність Польщі», «За Одер, Нейсе і Балтику».

Літ.:

Добровольський В. // За наукові кадри. 1977. 6 травня (№16) С. 2; Євдокимова К. // За наукові кадри. 1977. 21 жовтня (№31). С. 2.

Нікушин Павло Гнатович

*Нагороджений
орденом
Леніна
бойовими та ювілейними медалями*

Нікушин Павло Гнатович – старший інженер проблемної лабораторії.
Учасник Другої світової війни. Воював на різних фронтах.
Після війни працював старшим інженером проблемної лабораторії Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.
Нагороджений орденом Леніна, бойовими та ювілейними медалями.

Літ.:

За наукові кадри. 1970. 23 лютого (№6). С. 2.

Ольшевський Микола Трохимович

***Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1945)
Вітчизняної війни II ст. (1985)
бойовими медалями***

Ольшевський Микола Трохимович – співробітник ректорату, полковник у відставці. Народився 14 грудня 1923 р. в с. Ведмеже Вушко Вінницької області.

Учасник Другої світової війни. З 8 грудня 1942 р. воював у складі 2-го Українського фронту. В званні лейтенанта командував кулеметним взводом. Учасник оборони м. Опішня (в бою був контужений). В лавах Радянської армії відслужив 37 років, пройшовши шлях від рядового до полковника.

Працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: старший викладач військової кафедри з 1967 р., співробітник ректорату з 1979 р.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), бойовими медалями.

Помер у 1992 р.

Літ.:

Ольшевський М. // За наукові кадри. 1974. 9 трав. (№ 17). С. 1.

Опаловський Аркадій Анатолійович

Нагороджений:
орденом
«Знак Пошани»
медаллю
«За оборону Кавказу» (1944)

Опаловський Аркадій Анатолійович – хімік, доктор хімічних наук, професор. Народився 1 жовтня 1926 р. у станиці Пролетарська Сальського району Ростовської області.

Воював на фронтах Другої світової війни (вересень 1942 - лютий 1943 рр.) в складі винищувального батальйону військ НКВС на Північному Кавказі.

Навчався: в Північнокавказького гірничо-металургійному інституті (вересень 1944 – серпень 1945 рр.), на хімічному факультеті Чернівецького державного університету (нині Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича) (вересень 1945 – серпень 1947 рр.). У вересні 1947 – жовтні 1948 рр. викладав хімію в школі. У жовтні 1948 - серпні 1950 рр. був поновлений на хімічному факультеті Чернівецького державного університету.

У 1950-1955 рр. очолював хімічну лабораторію геологічної експедиції № 248 Далекосхідного геологічного управління (м. Гарь Мазановського району Амурської обл.).

В 1955-1958 рр. навчався в аспірантурі Інституту загальної та неорганічної хімії ім. М. С. Курнакова. В 1959 р. захистив кандидатську дисертацію і йому було присуджено ступінь кандидата хімічних наук. Працював у Сибірському відділі АН СРСР (Новосибірськ): молодший науковий співробітник Інституту неорганічної хімії (1958), старший науковий співробітник (1958), завідуючий лабораторією урану і торію (1960-1961), завідуючий лабораторією синтезу неорганічних речовин і завідуючий відділом структурної хімії (1963-1972). У 1961 р. йому присвоєно звання старшого наукового співробітника, і в 1963 р. – звання доцента. У 1970 р. захистив докторську дисертацію «Исследование в области химии неорганических фторидов».

За сумісництвом працював доцентом, професором (1972) кафедри аналітичної хімії Новосибірського державного університету. В 1972-1978 рр. – завідуючим кафедрою неорганічної хімії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. В 1978-1987 рр. працював в Інституті мінералогії, геохімії, кристалохімії рідких елементів: завідуючим лабораторією техногеохімії, завідуючим відділом техногеохімії, старшим науковим співробітником. До 1993 р. працював заступником директора з навчальної роботи в Інституті підвищення кваліфікації керівних працівників і фахівців Міністерства геології СРСР.

Галузь наукових досліджень – сполуки фтору, хімія благородних газів. Автор понад 350 наукових праць, серед них – 22 авторських свідоцтва на винаходи.

Нагороджений медаллю «За оборону Кавказу» (1944), орденом «Знак пошани».

Помер 2 березня 1998 р. у Москві.

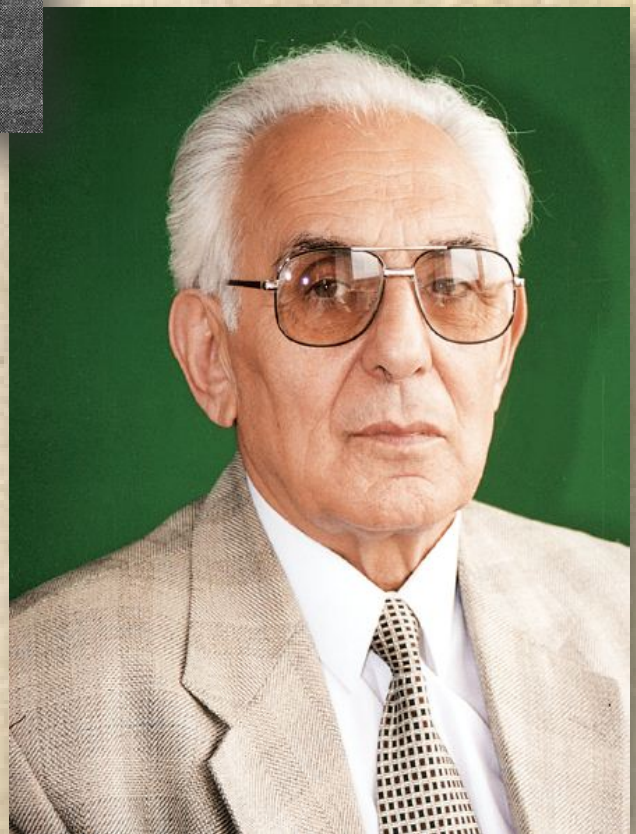
Літ.:

Архів НБ, №21, спр. 836; Березіна Л. П., Лобков С. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 405-409; Вчені вузів Одеси. Вип. 2, ч. 3. 2002. С. 67-69.

Орзiх Марко Пилипович

*Нагороджений:
орденами
За заслуги III ст. (1997)
За заслуги II ст. (2010)*

Орзіх Марко Пилипович – правознавець, доктор юридичних наук, професор. Народився 26 жовтня 1925 р. у Одесі. До війни працював вантажником, кіномеханіком, токарем на воєнному заводі. Закінчив у 1941 р. Одеську спецшколу Військово-повітряних сил СРСР.

Учасник Другої світової війни. Закінчив кулеметно-мінометне училище, Серпухівське військово-повітряне училище (1943). Направлений на 2-й Прибалтійський фронт. Воював у складі 724-го Радомського гвардійського полку штурмової авіації на Білоруському фронті. Учасник бойових дій при звільненні м. Лодзь та Варшави, штурмі фортеці Кюстрин, взятті міст Штрагард, Наугард, Польцін, Франкфурт, Берлін. Після війни був залишений разом із полком штурмової авіації для проходження військової служби в Німеччині.

Після повернення до Одеси працював в аероклубі, токарем на заводі. Закінчив Одеську вечірню школу №9. У 1954 р. закінчив юридичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працював у прокуратурі, міліції, мав звання полковника міліції. З 1955 р. за сумісництвом викладав в Одеському філіалі Всесоюзного юридичного інституту. Навчався в аспірантурі Москви. У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Реализация советской общественностью норм общенародного социалистического права». З 1968 р. працював на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: старший викладач (1968), доцент (1967), професор (1977), завідувач кафедри державного та адміністративного права. Одночасно обіймав посади: заступника декана, декана факультету підвищення кваліфікації. У 1976 р. захистив докторську дисертацію на тему «Основные вопросы теории правового воздействия на личность развитого социалистического общества». З 1997 р. працював на факультеті державного управління та міжнародних відносин Одеської юридичної академії: проректор, завідувач кафедри конституційного права (1997-2011).

Галузь наукових досліджень – теорія права, політологія, державне управління, місцеве самоврядування, конституційне право. Засновник наукової школи людського виміру права. Один із авторів – упорядників проектів Конституцій СРСР (1977) та УРСР (1978), Конституції України (1996). Автор понад 500 наукових праць.

Один із засновників Української муніципальної академії, дійсний член Української академії політичних наук, радник Комітету з правової політики Верховної Ради України, експерт Конституційного Суду України, член Науково-дослідних рад Вищого адміністративного суду та Вищого господарського суду України. Член правління і експерт Фонду місцевого самоврядування при Президентові України, радник Одеського міського голови, віце-президент Фонду сприяння розвитку культури Причорномор'я, заступник голови та юридичний консультант Асоціації культурної українсько-китайської співдружності. Виконував обов'язки експерта від України в Європейському суді з прав людини, був офіційним представником України у Комісії Ради Європи «За демократію через право» (Венеціанська комісія). Головний редактор журналу «Юридичний вісник», член редколегії журналу «Право України».

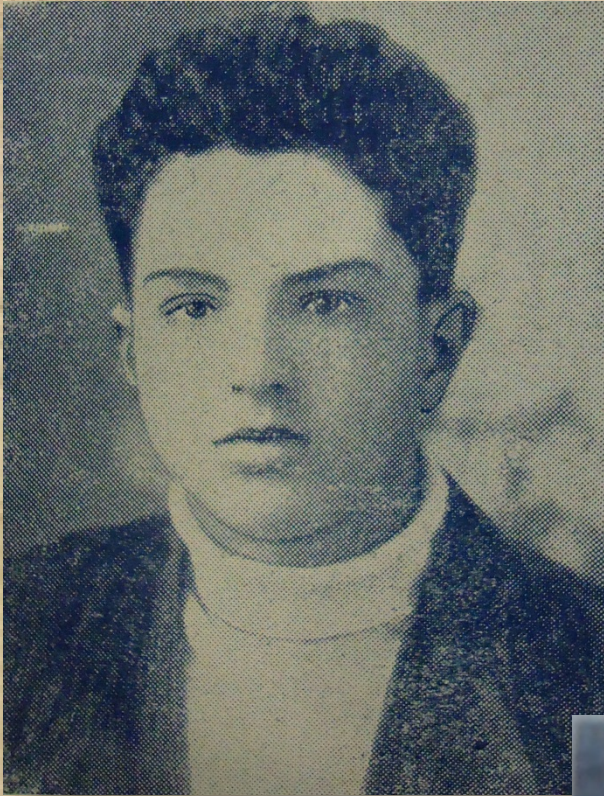
У 1992 р. обраний академіком Академії правових наук України, у 1994 р. – Української академії політичних наук, у 2000 – Української муніципальної академії. Заслужений діяч науки і техніки (1992), Почесний професор Національного університету «Одеська юридична академія» (2002).

Нагороджений 34 державними нагородами СРСР та України, знаком «Гвардія», 8 грамотами-подяками Верховного Головнокомандуючого Збройних Сил СРСР, грамотами, почесними відзнаками державних органів та громадських організацій, медаллю «Пошани», медаллю Одеської міської ради, орденами: За заслуги III ст. (1997), За заслуги II ст. (2010). У 2004 р. американським біографічним інститутом визнаний Людиною Року. У 2005 р. обласною організацією Спілки юристів України обраний «Юристом року Одещини». У 2008 р. визнаний видатним мислителем XXI століття.

Літ.:

Безсмертя. Книга пам'яті України. 1941-1945 рр. 2000. С. 851; Горбатенко В. П. // Юридична енциклопедія. 2002. Т. 4. С. 323; Орзих М. Ф. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 52-57; Вчені-юристи України. 1998. С. 23-24; Проф.Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 412-415; Співробітники ОНУ імені І. І. Мечникова : лауреати державних нагород України. 2010. С. 56-60; Орзих Марко Пилипович : біобібліографічний покажчик. 2010. 221 с.; Орзих Марк Филиппович : публикации о научно-педагогической и общественно-политической деятельности. 1990. 35 с.

Осенко Гаврило

Осенко Гаврило – історик, керівник комсомольської організації Одеського державного університету. У 1934 р. вступив на історичний факультет Одеського державного університету. З 1938 р. працює на посаді відповідального редактора обласної газети «Молода гвардія». У 1941 р. працює в відділі пропаганди газети «Чорноморська комуна».

Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Кореспондент фронтової газети «За Родину». Учасник оборони Одеси, Севастополя, боїв на Керченському перешийку. В останній день оборони Севастополя у 1942 р. оточений на мисі Херсонес разом з групою солдат та матросів. Щоб не здатися в полон, застрелився останньою кулею.

Галузь наукових досліджень торкалась вивчення боротьби колоніальних народів за звільнення. Готував кандидатську дисертацію.

Літ.:

Штеренштейн Я. За наукові кадри. 1958. 30 жовтня (№30). С. 2; За наукові кадри. 1974. 18 жовтня (№30). С. 2.

Павлюк Микола Володимирович

***Нагороджений:
медаллю
«За бойові заслуги» (1945)***

Павлюк Микола Володимирович – філолог, директор НБ ОДУ. народився 16 жовтня 1920 р. в Одесі. У 1938 – 1941 рр. навчався на літературному факультеті Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни. Воював на Західному, 3-го та 2-го Українських фронтах. Закінчив Горьківське училище зенітної артилерії. Брав участь у боях під Москвою, на Орловщині і Смоленщині. Командир 527-го зенітного артилерійського полку 86-ї дивізії протитанкової оборони. Закінчив вищу офіцерську школу в Оренбурзі. Брав участь у визволенні Криворіжжя, Миколаєва, Одеси. Демобілізувався в званні старшого лейтенанта.

З 1946 р. працював викладачем української мови і літератури у Одеській школі №25. Протягом 1946-1948 рр. – секретар з агітації і пропаганди райкому, потім – обкому комсомолу. В 1947 р. закінчив Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова. Наприкінці 1948 р. вступив до аспірантури Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Славістика», яку закінчив у Львові – на кафедрі слов'янської філології. З 1951 р. працював директором Наукової бібліотеки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. До 1978 р. працював на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: доцент кафедри української мови, доцент кафедри загального і слов'янського мовознавства, професор, завідувач кафедри російської мови.

Приділяв велику увагу вивченню проблем, пов'язаних з основними розділами мовознавства: морфологією, синтаксисом та лексикою. При цьому розглядав їх на матеріалі ряду слов'янських мов. Багато праць присвятив вивченню розвитку мовознавства, переважно українського.

Член наукової ради бібліотеки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений медаллю «За бойові заслуги» (1945).

Помер 1 квітня 1978 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №22, спр. 854.1; Дузь І. // За наукові кадри. 1970. 15 жовтня (№28). С. 3; За наукові кадри. 1978. 7 квітня (№13). С. 4; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2; Сандарова М. Г. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 83-86; Фролова В. // Одеський університет. 1995. 25 грудня.

Пахомов Іван Микитович

***Нагороджений:
орденами
Вітчизняної війни II ст. (1985)
За заслуги III ст. (2006)
За заслуги II ст. (2011)
бойовими медалями***

Пахомов Іван Микитович – правознавець, доктор юридичних наук, професор. Народився 15 вересня 1922 р. у м. Біла Глина Краснодарського краю.

Воював на фронтах Другої світової війни. Демобілізувався у травні 1944 р. Інвалід війни II групи.

У 1946-1966 рр. навчався та працював у Львівському державному університеті. У 1952 р. захистив кандидатську дисертацію «Акти державного управління», у 1964 р. – докторську дисертацію «Основні питання державної служби в адміністративному праві». У 1966-1972 рр. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. У 1972-2011 рр. очолив кафедру правознавства Одеського державного економічного університету. Працював на кафедрі адміністративного та фінансового права Одеської національної юридичної академії.

Галузь наукових досліджень – адміністративне право. Розробив проект закону про державну службу. Автор понад 150 наукових та науково-методичних праць.

Виступав з академічними лекціями в університетах Варшави, Любліну, Будапешту, Сегеду, Делі. Експерт Одеської обласної ради з правових питань. Очолював комісію з етики Союзу юристів України.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни II ст. (1985), За заслуги III ст. (2006), За заслуги II ст. (2011), бойовими медалями. У 1993 р. надано почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки».

Літ.:

Проф. Одес.(Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 445-447; Почесні імена України – еліта держави URL: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=piued2&id=976> (дата звернення 26.03.2015).

Перлов Ізраїль Самойлович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1943)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

Вітчизняної війни I ст. (1945)

медалями

«За бойові заслуги» (1942)

«За оборону Кавказу»

«За звільнення Варшави»

«За взяття Берліна»

***«За перемогу над Німеччиною
у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»***

Перлов Ізраїль Самойлович – філософ, кандидат філософських наук, доцент. Народився у серпні 1907 р. в Одесі. У 1921 р. закінчив середню школу. З 1923 р. працював на Одеській фабриці взуття. У 1926-1930 рр. навчався на юридичному факультеті Одеського інституту народного господарства. Після закінчення інституту був залишений при кафедрі теорії права і держави. У 1931-1932 рр. служив у рядах Червоної Армії. У 1932-1936 рр. викладав у Одеському фармацевтичному інституті. У 1936-1938 рр. очолював учбову частину ЦК ЛКСМУ. З 1938 р. працював на посаді доцента кафедри діалектичного та історичного матеріалізму Одеського педагогічного інституту. У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Плеханов в боротьбі проти філософських і соціологічних основ народництва».

Воював на Південному, Південно-Західному, Закавказькому, Північнокавказькому, 1-му Білоруському, 4-му Українському Другої світової фронтів з 1941 р. Служив на посадах: політрук роти 78-го полку Приморської армії (1941), інструктор пропаганди і воєнком 45-го полку зв'язку (1941-1942), лектор політбюро 9-ї армії, резерв політуправління фронту (1942-1943), лектор політчастини 69-ї армії (1944), лектор політуправління Бакинського воєнного округу (1945-1946). Учасник боїв на території Польщі, Німеччини. Демобілізований у званні майора у 1946 р. Інвалід війни II групи.

Працював на посаді доцента кафедри філософії Одеського педагогічного інституту, а за сумісництвом – на посаді доцента філософського факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1949 р. перейшов на посаду доцента кафедри філософії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1943), Вітчизняної війни II ст. (1944), Вітчизняної війни II ст. (1944), Вітчизняної війни I ст. (1945), медалями: «За бойові заслуги» (1942), «За оборону Кавказу», «За звільнення Варшави», «За взяття Берліна», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Літ.:

Архів НБ, №22, спр. 875; За наукові кадри. 1656. 11 вересня (№24). С. 4.

Петряєв Костянтин Дмитрович

Нагороджений:

орденами

Червоного Прапору

Червоної Зірки (1945)

Вітчизняної війни I ст. (1985)

Вітчизняної віцни II ст.

Слави III ст.

медалями

«За відвагу»

«За бойові заслуги»

«За оборону Ленінграду» (1942)

«За доблесну працю у Великій

Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946)

«30 років перемоги у Великій

Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975)

«40 років перемоги у Великій

Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985)

*«25 років перемоги у Великій Вітчизняній
війні 1941-1945 рр.» (1970)*

ЗНАКОМ

*«Ветеран Волховського фронту – учасник
битва за Ленінград 1941-1945 рр.» (1979)*

Петряєв Костянтин Дмитрович – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 19 січня 1917 р. у Березівському Заводі Катеринославського повіту Пермської губернії, нині Свердловська область. Закінчив школу трудової молоді без відриву від виробництва на міделиварному заводі м. Калата, нині м. Кіровоград Свердловської області. У 1934-1938 рр. навчався на історичному факультеті Свердловського педагогічного інституту, який закінчив з відзнакою. Навчався в аспірантурі за спеціальністю «Нова та новітня історія зарубіжних країн» при Ленінградському педагогічному інституті ім. О. І. Герцена. У 1941 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «І і II з'їзди Рад в германській революції 1918-1919 рр.». Після захисту дисертації був прийнятий на посаду доцента кафедри нової історії Ленінградського педагогічного інституту.

Учасник Другої світової війни з липня 1941 р. Воював у складі 78-го стрілецького полку 36-ї окремої стрілецької бригади 311-ї стрілецької дивізії 54-ї армії Ленінградського фронту (Невський плацдарм). Служив заступником начальника штабу 1067-го стрілецького полку 311-ї стрілецької дивізії, керував взводом молодший лейтенантів на Волховському фронті. Учасник оборони Ленінграда. У липні-грудні 1943 р. був помічником військового коменданта Казанського вокзалу. Демобілізований у грудні 1943 р. після важких поранень і контузії.

З 1944 р. працював в державному педагогічному інституті Комі АРСР: викладачем, завідувачим кафедрою загальної історії. У 1953-1972 рр. працював завідувачим, професором кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1966 р. захистив докторську дисертацію на тему «Сучасна історіографія історії Германії 1871-1914 рр.». У 1972-1975 рр. працював професором кафедр суспільних дисциплін в Одеському технологічному інституті холодильної промисловості та Інституті підвищення кваліфікації керівних осіб і спеціалістів Міністерства морського флоту СРСР. У 1975-1982 рр. очолював кафедру наукового комунізму в Одеській Вищій партійній школі. У 1982-1987 рр. працював на посаді професора кафедри марксистсько-ленінської філософії, політекономії та наукового комунізму Інституту підвищення кваліфікації керівних працівників та фахівців Міністерства морського флоту СРСР.

Галузь наукових досліджень – нова і новітня історія та історіографія країн Європи і Америки, теорія і методологія теоретичного пізнання. Автор близько 300 наукових праць.

Нагороджений орденами: Червоного Прапора, Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни I ст. (1985), Вітчизняної війни II ст. Слави III ст., медалями: «За відвагу», «За бойові заслуги», «За оборону Ленінграду» (1942), «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946), «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975), «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985), «25 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1970), знаком «Ветеран Волховського фронту – учасник битва за Ленінград 1941-1945 рр.» (1979).

Помер 30 вересня 1987 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №22, спр. 873; Аппатов С. И. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 19-21; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 460-462; Путівник ДАОО. 2012. Вип. 1. С. 159-161.

Позігун Андрій Іванович

Нагороджений

медалями

*«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-1945*

рр.»

«За оборону Одеси»

«За оборону Севастополя»

Позигун Андрій Іванович – хімік, кандидат хімічних наук, доцент. Народився в 17 червня 1910 р. в с. Костромка Апостолівського району Дніпропетровської області. У 1925-1927 рр. навчався у сільськогосподарській школі в Херсонській області. В 1935 р. закінчив хімічний факультет Одеського державного університету. Працював на хімічному факультеті Одеського державного університету: лаборант при лабораторії технічної хімії (1935-1936), асистент кафедри неорганічної та загальної хімії (1936-1939), старший викладач кафедри неорганічної хімії (1939-1941). В 1938 р. закінчив аспірантуру при кафедрі неорганічної хімії Одеського державного університету. В 1939 р. захистив кандидатську дисертацію.

Воював на фронтах Другої світової війни з 23 червня 1941 р. В званні лейтенанта служив у частинах хімічної служби: 421 Одеська стрілецька дивізія (1941), 172 стрілецька дивізія Приморської армії (1941-1942). Учасник оборони Одеси і Севастополя. Вважався зниклим безвісти з липня 1942 р. Знаходився в німецькому полоні, звільнений в травні 1945 р. Повернувся на службу. Демобілізований у грудні 1945 р.

З 1946 р. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача, доцента, завідуючого кафедрою неорганічної хімії (1951-1968).

Наукові дослідження – вивчення впливу зовнішнього середовища на природу зв'язку і стійкість комплексних сполук.

Нагороджений медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За оборону Одеси», «За оборону Севастополя».

Помер 31 грудня 1973 р. в м. Одеса.

Літ.:

Архів НБ, №23. СПР. 911; За наукові кадри. 1974. 11 січ. (№ 1). С. 3; Позигун Е. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 65-66; Ольшевський М. // За наукові кадри. 1974. 9 трав. (№ 17). С. 1.

Поліщук Дмитро Іванович

Нагороджений:

орденами

Слави III ст. (1945)

Червоної Зірки (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медалями

«За звільнення Праги» (1945)

***«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945)***

Поліщук Дмитро Іванович – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 22 лютого 1920 р. в с. Адамівка Любашівського району Одеської області.

В 1937 р. закінчив середню школу, вступив на фізико-математичний факультет Одеського державного університету. Навчання в університеті було перерване війною.

Воював на фронтах Другої світової війни (липень 1941 - серпень 1942 рр., квітень 1944 – травень 1945 рр.). У листопаді 1941 – червні 1942 рр. навчався у Полтавському тракторному училищі м. П'ятигорськ. В 1942 р. поранений в бою під м. Прохладним на Північному Кавказі і залишений на окупованій території (потрапив в полон). 3 квітня 1944 р. брав участь в боях у складі 284-го гвардійського стрілецького полку 95-ї гвардійської стрілецької Полтавської дивізії 5-ї гвардійської армії 1-го та 2-го Українських фронтів. Учасник боїв на території Молдавії, Чехословаччини, Польщі, Німеччини. Учасник взяття Шпремберга, Дрездена, форсування р. Ніса. Демобілізувався у жовтні 1945 р.

В 1947 р. закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет за спеціальністю «Електрофізика» і вступив до аспірантури Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: молодшого наукового співробітника Науково-дослідного інституту фізики (1947-1948), аспіранта (1950-1953), старшого викладача кафедри загальної фізики (1953), доцента (1963), заступника декана (1956-1960), декана фізико-математичного факультету (1960-1968), завідуючого кафедрою загальної фізики (1963-1988), проректора з учбової частини (1970-1982), професора кафедри загальної фізики (1988-2002). За сумісництвом в 1953-1955 рр. очолював кафедру біофізики, інформатики і медичної апаратури Одеського державного медичного університету. В 1951 р. захистив кандидатську дисертацію. В 1973 р. захистив докторську дисертацію та отримав вчене звання доктора фізико-математичних наук і професора кафедри загальної фізики.

Належав до одеської школи фізики горіння. Вивчав фізику аеродисперсних систем, займався проблемами удосконалення викладання фізики у середніх та вищих навчальних закладах. Автор понад 200 наукових праць, в т. ч. 2 монографій та 9 навчальних посібників, а також багатьох статей в закритих виданнях.

Нагороджений орденами: Слави III ст. (1945), Червоної Зірки (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), медалями: «За звільнення Праги» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945), «Ветеран праці» і 12 ювілейними медалями. У 1990 р. присвоєно звання Заслуженого працівника освіти України.

Помер 16 серпня 2002 р. в Одесі.

Літ.:

Амброз Ю. А. // *Времена и годы*. 1998. Вып. 1. С. 8-12; *Архів НБ*, №23, спр. 920; *За наукові кадри*. 1980. 22 лютого (№7). С. 3; *Дрьомін В.* // *За наукові кадри*. 1976. 7 травня (№18). С. 2; *Ніколаєв В.* // *За наукові кадри*. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; *Поліщук Д. И.* // *Времена и годы*. 1998. Вып. 1. С. 68-73; *Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту*. 2005. Вип. 1. С. 160; *Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту*. 2005. Т. 3. С. 513-514; *Чесноков М. Н.* // *Видные ученые Одессы : По воспоминаниям учеников и сотрудников*, 1995. Вып. 5. С. 12-16.

Полунін Лев Миколайович

*Нагороджений
бойовими орденами та медалями*

Полунін Лев Миколайович – військовий, старший викладач, підполковник.

Закінчив Одеське військове училище, геолого-географічний факультет Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни. Учасник бойових дій.

Після війни продовжив службу у Радянській армії. Працював в Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова з 1960-х рр. – старший викладач військової кафедри.

Літ.:

За наукові кадри. 1982. № 8 (19 лютого). С. 1.

Потапенко Порфирій Іванович

***Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1944)
Вітчизняної війни II ст. (1945)
бойовими та ювілейними медалями***

Потапенко Порфирій Іванович – голова воєнізованої охорони Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1904 р. в с. Іванівка Ворошиловградської області, нині Луганська область. Учасник громадянської війни. Учасник боїв на Луганщині. Після закінчення громадянської війни працював на шахтах Донбасу. У 1926-1930 рр. проходив службу на Балтійському флоті на лінкорі «Марат». У 1935 р. закінчив Московський університет суспільних наук. Працював викладачем кафедр політичної економії та історії КПРС у Сталінграді. Направлений на комсомольську роботу до Червоної Армії. Служив батальйонним комісаром під Очаковом у Севастополі. У 1941 р. працював інструктором Фрунзенського райкому партії Москви.

Учасник Другої світової війни з кінця 1941 р. Воював на Центральному, Білоруському, Брянському та 4-му Українському фронтах. Був старшим оперуповноваженим органів військової контррозвідки «Смерш» 246-ї стрілецької дивізії із обслуговування 908-го стрілецького полку. Визволяв Прагу. Учасник боїв на території України, Польщі, Чехословаччини. Учасник Параду Перемоги у Москві у складі зведеного полку від 4-го Українського фронту.

Після війни займався підготовкою кадрів міліції. У 1961-1975 рр. очолював воєнізовану охорону Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни II ст. (1945), бойовими та ювілейними медалями.

Літ.:

За наукові кадри. 5 травня (№18). 1985. С. 2; Москаленко І. // За наукові кадри. 1985. 13 грудня (№38). С. 1, 4.

Преснов Віктор Олексійович

Нагороджений:

орденом

Червоної Зірки (1943)

медаллю

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1947)

Преснов Віктор Олексійович – фізик, доктор технічних наук, професор. Народився 2 грудня 1917 р. в Анжеро-Суджанську, нині Кемеровська область. У 1935 р. вступив до Новосибірського інженерно-будівельного інституту. У 1936 р. перевівся на фізико-математичний факультет Томського державного університету ім. В. В. Куйбишева, який закінчив у 1941 р. за спеціальністю «Фізика, оптика і спектроскопія». З 1941 р. працював вчителем фізики у с. Ребриха Алтайського краю. З 1941 р. працював старшим науковим співробітником Всесоюзного інституту експериментальної медицини.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1942 р. Служив сапером. Учасник боїв під Сталінградом. Демобілізований у вересні 1945 р.

Після війни закінчив аспірантуру Томського державного університету. До 1950 р. працював науковим співробітником Сибірського фізико-технічного інституту. Після захисту у 1950 р. кандидатської дисертації перейшов працювати у Томський університет на посади: асистента, доцента, професора (1961), завідуючого кафедрою фізики напівпровідників і діелектриків (1958-1964). В 1954 р. виступив одним із ініціаторів створення лабораторії та кафедри напівпровідників при Сибірському фізико-технічному інституті. В 1961 р. захистив докторську дисертацію «Дослідження фізики спаю». У 1964-1968 рр. працював директором, науковим керівником галузевого Науково-дослідного інституту Міністерства електронної промисловості СРСР. У 1968-1987 рр. працював на фізико-математичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: професор кафедри експериментальної фізики (1969), завідувач кафедри фізичної електроніки (1969).

Наукові інтереси – дослідження властивостей скла і електровакуумної кераміки, вивчення природи механічно міцного вакуумно-щільного з'єднання скла і кераміки з металом. Автор 340 наукових робіт, у тому числі 6 монографій. Одержав 56 авторських свідоцтв на винаходи.

Редактор журналу «Фізика и техника полупроводников».

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1943), медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1947). Лауреат Державної премії УРСР (1985).

Помер 17 липня 1987 р.

Літ.:

Архів НБ, №24, спр. 953; Вернікова Б. // За наукові праці. 1985. 15 лютого (№7). С. 2; Проф. Одес.(Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 563-565; Томский государственный университет [Електронний ресурс]. – URL: <http://ff.tsu.ru/node/909> (дата звернення 29.03.2015); Євдокимова К. // За наукові кадри. 1977. 1 травня (№15). С. 2.

Проскуров Микола Іудович (Іванович)

Нагороджений:

орденами

Вітчизняної війни I ст. (1943)

Червоної Зірки (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1945)

Вітчизняної війни I ст. (1986)

медаллю

«За відвагу» (1942)

Проскуров Микола Іудович (Іванович) – викладач кафедри іноземної мови романогерманського факультету Одеського державного університету. Народився 1917 р. в с. Омельник Орхівського району Запорізької області. Закінчив школу ФЗН. Працював електромонтажником в Московському метро. В 1937 р. вступив до льотної школи.

Воював на фронтах Другої світової війни з вересня 1941 р. Служив молодшим льотчиком управління 76-ї змішаної авіаційної дивізії. Учасник боїв на Південному, Південно-Західному, 1-му, 2-му та 4-му Українських фронтах. Командував ланкою управління 6-ї Донської винищувальної авіаційної дивізії 8-ї повітряної армії. Учасник визвольних боїв на території Донбасу, Мелітополя, Нікопольського плацдарму, Криму, Західної України, Польщі.

Після війни продовжував службу в лавах Радянської Армії. Закінчив Московський педагогічний інститут. Одержав освіту військового перекладача. Працював за освітою у м. Москва. З 1960 р. викладав на кафедрі іноземної мови факультету романсько-германської філології Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни I ст. (1943), Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни II ст. (1945), Вітчизняної війни I ст. (1986), медаллю «За відвагу» (1942).

Літ.:

За наукові кадри. 1974. №32. С. 2.

Пуліко П.

Пуліко П. – викладач військової кафедри, майор.

Перед війною командував батареєю важких гармат. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Командир артилерійської батареї. Воював на різних фронтах. Учасник оборони Мурманська.

Після війни викладав на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

// За більшовицькі кадри. 1947. 23 листопада (№3). С. 1

Раковський Михайло Юхимович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1944)

Вітчизняної війни I ст. (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

Раковський Михайло Юхимович – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 20 квітня (3 травня) 1916 р. в м. Єлець Липецької області, нині РФ. Закінчив семирічну школу та педагогічний технікум (1933). У 1937 р. закінчив із відзнакою історичний факультет і у 1937-1939 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі історії СРСР Московського індустріально-педагогічного інституту.

Викладав у Московському військово-політичному училищі. Друкувався у центральних виданнях: газета «Комсомольська правда», журнал «Молодий більшовик».

Перебував на фронтах Другої світової війни з 1943 р. Пройшов шляхами війни від Москви до Ельби, як редактор дивізійної газети «Бойовий стяг» в складі 238-ї стрілецької Карачевської дивізії Брянського, Західного, 1-го та 2-го Білоруських фронтів. Учасник боїв на території Німеччини, Польщі, Східної Пруссії. У 1946 р. очолював відділ пропаганди газети в складі радянських військ в Німеччині. У 1950 р. направлений до Прикарпатського військового округу. Звільнений в запас в званні полковника.

Повернувся до аспірантури при Інституті історії АН СРСР. В 1951 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Комітети бідноти в боротьбі за зміцнення тилу Червоної Армії». Працював у Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача (1952), доцента кафедри історії СРСР (1953), завідуючого кафедрою історії СРСР (з 1967 р.), професора (з 1968 р.). У 1966 р. захистив докторську дисертацію на тему «Консолідація сил революції у боротьбі за владу Рад на Півдні України (1917-1919)».

Сформував школу істориків, предметом наукового аналізу, яких стали процеси соціально-економічного і суспільного розвитку Півдня України, їх історіософське осмислення. Під його керівництвом захищено більше 25 кандидатських та докторських дисертацій. Автор 300 наукових праць.

Член багатьох наукових рад та редколегій, зокрема Проблемної наукової ради Інституту історії АН СРСР, редколегії журналу «Вопросы истории», спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій та ін. Учасник багатьох регіональних та міжнародних наукових та науково-практичних конференцій. Відповідальний редактор багатьох колективних монографій та збірників. Керівник секції «Одесика» при міському Будинку вчених та голова обласної організації «Українського товариства охорони пам'яток історії та культури», брав активну участь в організації та розвитку історичного краєзнавства на Півдні України. Редактор історико-краєзнавчого щорічника «Історична пам'ять». Очолював Раду ветеранів Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова. За його ініціативою було розпочато видання серії збірок спогадів ветеранів війни та праці університету.

Нагороджений орденами Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни I ст. (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), 11 медалями, почесним знаком «Відмінник народної освіти», багатьма почесними грамотами.

Помер 28 липня 2003 р. в Одесі. 10 вересня 2004 р. на будинку, в якому останні сорок років проживав професор, було відкрито меморіальну дошку.

Літ.:

Архів НБ, №25, спр. 976; Козюра В. // За наукові кадри. 1972. 9 травня (№17). С. 3; Одеський університет. №8. 2004. С. 8; Раковский М. Е. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 74-77; Чумак В. М. // Видные ученые Одессы. 1995. Вып. 6. С. 46-51; Щетников В. П. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 12-17; Щетников В. П., Головань В. И. // Историческая пам'ять. 2003. Вып. 5. С. 5-7;

Рижиков Петро Григорович

*Нагороджений:
бойовими та ювілейними
медалями*

Рижиков Петро Григорович – полковник, співробітник військової кафедри. Народився 1922 р.

Воював на фронтах Другої світової війни з липня 1941 р. Був призначений комендантом Летичівського укріпрайону на Західному кордоні. Учасник оборони Києва. Командував полковою мінометною батареєю 120-мм мінометів у складі 18-ї армії Південного фронту. Після поранення направлений слухачем військової академії. У грудні-липні 1944 р. продовжив службу у складі контррозвідки 1-го Українського фронту. Учасник першого Параду Перемоги у складі частин Московського гарнізону.

Після війни продовжив службу в армії. Вийшов у запас в званні полковника. Працював на військовій кафедрі Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений бойовими та ювілейними медалями.

Літ.:

За наукові кадри. 5 травня (№18). 1985. С. 2.

Романовський Олександр Іванович

*Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни I ст. (1944)
Вітчизняної війни II ст.
медаллю
«За перемогу над Німеччиною
у Великій Вітчизняній війні 1941-
1945 рр.»*

Романовський Олександр Іванович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 1 вересня 1907 р. в с. Пеньківка Кам'янець-Подільської губернії, нині Вінницька область. У 1924 р. закінчив Жмеринську середню школу. У 1924-1929 рр. працював у комсомолі, був головою комітету незаможних селян в с. Пеньківка Вінницької області. У 1929-1931 рр. служив у лавах Радянської армії (секретар партійного бюро ескадрону зв'язку 1-го кінного корпусу). У 1931-1935 рр. навчався на історичному відділенні Одеського педагогічного інституту. Після закінчення працював: заступником начальника політвідділу зернорадгоспів ім. Молотова та ім. Луначарського в Одеській області (1934-1936), інструктором і лектором Одеського обкому КПУ (1936-1937), директором та вчителем історії 2-ї залізнично-дорожньої школи Одеси (1937-1939). У 1940-1941 рр. працював старшим викладачем кафедри основ марксизму-ленінізму Львівського державного університету.

Учасник Другої світової війни з травня 1942 р. Служив в 10-му гвардійському стрілецькому полку 6-ї гвардійської стрілецької Ровенської дивізії. Учасник визвольних боїв у складі Центрального, 1-го Українського Південно-Західного фронтів. Учасник оборони Києва, звільнення Західної України, Польщі. Був демобілізований у 1945 р.

Після демобілізації працював лектором Одеського та Рівненського обкому КПУ. Працював в Інституті іноземних мов: заступник директора при заочному відділі (1948-1950), асистент кафедри марксизму-ленінізму (1950-1951). У 1948-1971 рр. працював асистентом кафедри марксизму-ленінізму, старшим викладачем, доцентом кафедри історії КПРС історичного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Захистив кандидатську дисертацію «Боротьба КПРС за ідейну та організаційну єдність своїх рядів (1925-1930 рр.)».

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни I ст. (1944), Вітчизняної війни II ст., медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер у грудні 1974 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №25, спр. 992; За наукові кадри, 1974, 13 грудня (№37), С. 4.

Ружейников Віктор Тимофійович

Нагороджений:

орденом

Червоної зірки (1944)

медалями

«За відвагу» (1943)

«За бойові заслуги» (1943)

«За оборону Кавказу»

Ружейников Віктор Тимофійович – кандидат педагогічних наук, доцент. Народився 17 (30) вересня 1908 р. на хуторі Лозкий Кагальницького, нині Цимлянський район Ростовської області.

В 1930 р. закінчив літературно-лінгвістичне відділення педагогічного факультету Ростовського державного університету. В 1936 р. закінчив аспірантуру при кафедрі педагогіки Ростовського-на-Дону державного педагогічного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 по жовтень 1945 рр. у складі 2-ї Повітряної армії 1-го Українського фронту. Службу проходив на посадах: помічника командира стройового відділу, командира аеродромної роти, помічника командира 450-го батальйону аеродромного обслуговування 77-го району авіабазування. Учасник першого Параду Перемоги 24 червня 1945 р. в Москві. Майор запасу.

В 1947 р. захистив кандидатську дисертацію «Кінофікований урок в середній школі».

Працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: доцент (1948), завідувач кафедри педагогіки (1960).

Галузь наукових досліджень – вивчення історії педагогіки. Автор більше 30 наукових робіт.

Голова обласної секції педагогіки і психології Одеського обласного відділення товариства «Знання» (1952-1965), член обласної ради Юних піонерів (1954-1967), член Ради обласного Інституту удосконалення вчителів (1956-1967).

Нагороджений орденом Червона зірка (1944), медалями: «За відвагу» (1943), «За бойові заслуги» (1943), «За оборону Кавказу», Почесною грамотою Міністерства УРСР (за відбудову Одеського педагогічного інституту іноземних мов після Другої світової війни), Почесною грамотою до 100-річчя Одеського державного університету. Відмінник освіти УРСР (1952).

Помер в 1986 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №25, спр. 1002; За наукові кадри. 5 травня (№18). 1985. С. 2; Ружейніков В. // За наукові кадри. – 1973. 9 травня (№17). С. 2; Успенів М. // За наукові кадри. 1985. 1 березня (№9). С. 4.

Савченко Микола Іванович

***Нагороджений:
орденом
Слави III ст.
бойовими медалями***

Савченко Микола Іванович – геолог, кандидат геолого-географічних наук, доцент. Народився 1918 р. у Тирасполі. У 1936 р. закінчив школу і перейшов на роботу в артіль «Новый быт». З 1937 р. працював автослюсаром у майстернях НКВС Молдови. З 1938 р. навчався на геолого-географічному факультеті Одеського державного університету. З 1941 р. проживав на території окупованих міст Миколаєва та Тираспіля.

Воював на фронтах Другої світової війни з квітня 1944 р. Служив у розвідувальних військах. Учасник боїв у Болгарії, Угорщині, Румунії в складі 3-го Українського фронту. Демобілізований у званні старшого сержанта у жовтні 1945 р.

У 1947 р. закінчив геолого-географічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Після закінчення працював на посаді: старшого лаборанта, наукового співробітника Мінералогічного музею при Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. З 1948 р. працював на посаді асистента кафедри мінералогії та палеонтології геолого-географічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1966 р. захистив кандидатську дисертацію. Після захисту дисертації працював на посаді доцента кафедри геології та палеонтології геолого-географічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденом Слави III ст., бойовими медалями.

Літ.:

Архів НБ, №26, спр. 1017; Мазур В. П. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 88-91.

Сагайдак Іван Миколайович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1944)

Вітчизняної війни I ст. (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1945)

медалями

«За відвагу» (1943)

«За звільнення Варшави» (1945)

«За взяття Берліна» (1945)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Сагайдак Іван Миколайович – біолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1918 р. в с. Червоно-Миколаївка Олександрівського району Кіровоградської області. У 1932-1936 рр. навчався у сільськогосподарському технікумі м. Олександрівськ. У 1941 р. закінчив з відзнакою Одеський сільськогосподарський інститут.

Учасник Другої світової війни. Воював на Західному, 3-му та 4-му Українських, Сталінградському, Південному, 1-му Білоруському фронтах з 1941 р. Начальник хімічної служби окремої санітарної бригади 52-ї окремої стрілецької бригади 28-ї армії (1942-1943), начальник хімічної служби 59-ї стрілецької дивізії (1943-1944), начальник хімічної служби 32-го стрілецького корпусу, 5-ї гвардійської армії (1944-1945). Учасник боїв у Варшаві. Війну закінчив у Берліні. Демобілізований у званні підполковника.

У 1947-1949 рр. навчався в аспірантурі Одеського сільсько-генетичного інституту ім. Лисенко. З 1949 р. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: асистентом, старшим викладачем, доцентом (1950) кафедри генетики і дарвінізму. У 1950 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Использование растительной наследственности для нескрещиваемости растений».

Автор близько 60 наукових робіт. Проводив велику педагогічну і громадську роботу.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни I ст. (1945), Вітчизняної війни II ст. (1945), медалями: «За відвагу» (1943), «За звільнення Варшави» (1945), «За взяття Берліна» (1945), «За перемогу над Німеччиною у Велику Вітчизняну війну 1941 – 1945 рр.» (1945).

Помер у 1966 р.

Саєнко Іван Єгорович

Нагороджений:

орденами

Вітчизняної війни I ст. (1945)

Олександра Невського (1945)

Саєнко Іван Єгорович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 1921 р. у Держинському районі Сталінської області, нині Донецька область.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. Служив у винищувальних батальйонах в Одесі. Навчався у піхотному військовому училищі. Командир парашотно-кулеметної роти 2-го стрілецького батальйону 348-го стрілецького полку 107-ї Первомайської стрілецької дивізії. Учасник боїв на Південно-Західному (червень-серпень 1941 р.), 2-му Українському (вересень 1943 – серпень 1944 рр.), 3-му Українському (лютий 1945 р.) фронтах. З боями пройшов з Харкова до Ясс. Звільняв Відень, Австрію, Чехословаччину, Угорщину. Демобілізований у званні майора.

У 1956-1962 рр. працював на посаді ректора Ізмаїльського педагогічного інституту. З початку 1960-х рр. працював на посаді доцента кафедри української літератури Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових інтересів – дослідження творчості Лесі Українки.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни I ст. (1945), Олександра Невського (1945).

Літ:

Гайдук Л. // За наукові кадри. 1979. 1 травня (№9). С. 3.

Сардарова Марія Гаврилівна

Нагороджена:
орденом
Вітчизняної війни II ст.
медалями
«За оборону Кавказу»
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.»
«За доблесну працю» (1970)
«Ветеран праці»
ЗНАКОМ
«50 років визволення України»

Сардарова Марія Гаврилівна – гідробіолог, співробітник проблемної лабораторії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Навчалась на біологічному факультеті Бакинського університету.

Учасниця Другої світової війни. У 1942 р. добровільно пішла на фронт. Служила зв'язківцем у прожекторному батальйоні 339-го зенітного артилерійського полку 2-го корпусу ППО, охороняла небо Кавказу. Звільняла Дніпропетровськ, Миколаїв, Одесу. Свій воєнний шлях закінчила в Одесі старшиною, начальником радіостанції штабу 527-го зенітного артилерійського полку малого калібру у складі 3-го Українського фронту.

У 1949 р. закінчила біологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1952-1984 рр. працювала лаборантом кафедри загальної геології і палеонтології та у 1961-1984 рр. – науковим співробітником проблемної лабораторії інженерної геології Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень – аналіз проб ґрунту, взятих із зсувних схилів узбережжя Чорного моря.

Нагороджена орденом Вітчизняної війни II ст., медалями: «За оборону Кавказу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», «За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна» (1970), «Ветеран праці», пам'ятними знаками: «Переможець соціалістичних змагань», «50 років визволення України», ювілейними медалями.

Літ.:

Сардарова М. Г. // За наукові кадри. 1975. 11 квітня (№14). С. 2; Сардарова М. Г. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 83-86.

Седлецький Дезидор Цезаревич

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1943)

Вітчизняної війни II ст. (1945)

Вітчизняної війни I ст. (1985)

медалями

«За бойові заслуги» (1943)

«За оборону Сталінграда»

Седлецький Дезидор Цезаревич – майор запасу, співробітник військової кафедри Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1916 р. в м. Бердичів Житомирської області.

Воював на фронтах Другої світової війни у складі Західного (1941), Сталінградського (1942), Південно-Західного (1943), 3-го Українського і 1-го Білоруського (1944) фронтів. Командував парковим взводом 30-ї гвардійської окремої автороти 35-ї гвардійської стрілецької дивізії. Учасник Сталінградської битви, визволення Одеси, взяття Берліна.

Працював на військовій кафедрі Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1943), Вітчизняної війни II ст. (1945), Вітчизняної війни I ст. (1985), медалями: «За бойові заслуги» (1943), «За оборону Сталінграда».

Літ:

Ольшевський М. // За наукові кадри. 1974. 9 травня (№ 17). С. 1: Пережняк Б. // За наукові кадри, 1974. 9 травня (№17). С. 3.

Сенюшкін Василь Васильович

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки
бойовими медалями*

Сенюшкін Василь Васильович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 1910 р. в м. Білорецьк Башкирської АРСР (нині РФ). Трудовий шлях розпочав у 12 років. Був комсомольцем, працював в Альшевському райкомі Башкирської АРСР.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Був заступником політрука в одному з підрозділів 270-ї стрілецької дивізії Воронежського фронту. Влітку 1942 р. поранений і контужений. Після шпиталю призначений командиром взводу управління 321-го протитанкового артдивізіону, потім – заступником командира з політчастини роти зв'язку 270-ї стрілецької дивізії. В січні 1943 р., в період проведення Росошансько-Острозької операції, поранений. З 1943 р. працював на фронтах військової контррозвідки «Смерш» як оперативний працівник, обслуговував ешелон 270-ї стрілецької дивізії. Брав участь у визволенні земель Білорусії, Прибалтики. В червні 1945 р. демобілізувався в званні старшого лейтенанта. Інвалід війни.

В 1951 р. за партійним набором направлений на роботу до органів міліції. В 1958 р. закінчив з відзнакою вищу школу МВС СРСР і працював на оперативній та політичній роботі в органах МВС Одеси. Присвоєно звання підполковника міліції. У 1967 р. закінчив заочну аспірантуру при кафедрі історії КПРС Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1968 р. після захисту кандидатської дисертації працював на посаді старшого викладача кафедри історії КПРС.

Проводив значну громадську роботу в університеті: член профкому, заступник голови групи народного контролю, декан суспільно-політичного факультету народного університету майстерності лекторів при міськкомі КПУ.

Нагороджений орденом Червоної Зірки, медалями.

Літ:

Дрьомін В. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2; Столяр П. // За наукові кадри. 1973. 9 лютого (№5). С. 3.

Сергейчик Степан Йосипович

Нагороджений:

орденами

Червоного Прапора (1975)

Червоної Зірки (1943)

Вітчизняної війни I ст. (1985)

медалями

«30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975)

«60 років Збройних Сил СРСР» (1978)

«Ветеран праці» (1980)

«40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985)

«70 років Збройних Сил СРСР» (1988)

Сергейчик Степан Йосипович – начальник відділу кадрів Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1917 р. в с. Валицьковщина Мінської області, Білорусь. До 1934 р. навчався в Самохваловицькій середній школі. У 1935-1936 рр. працював в колгоспі, в управлінні військово-будівельних робіт № 92 Мінська. У 1936-1937 рр. очолював склад 2-ї будівельної ділянки ст. Орша Вітебської області. У 1937-1938 рр. – інспектор райвідділу зв'язку. Одночасно вчився на вечірньому робітничому факультеті. Служив у лавах Радянської армії. Пройшов шлях: курсант, помічник командира взводу, ад'ютант старшого стрілецького батальйону, заступник командира стрілецького полку стройової частини, викладач тактики, старший викладач тактики (1938-1960).

Учасник Другої світової війни у 1941-1943 рр. Воював у складі стрілецького батальйону 611-го стрілецького полку 88-ї стрілецької дивізії на Західному фронті. Учасник боїв під Єльнею, Москвою. В 1944 р. закінчив Вищі стрілецько-тактичні курси.

У 1952-1956 рр. навчався у Військової академії ім. М. В. Фрунзе. Був командиром роти Одеського морехідного училища морського флоту (1962). Начальник відділу кадрів Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (1962-1965). Працював у Науковій бібліотеці університету: завідуючий сектором (1985), бібліотекар (1989).

Нагороджений орденами: Червоного прапора (1975), Червоної Зірки (1943), Вітчизняної війни I ст. (1985), медалями: «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975), «60 років Збройних Сил СРСР» (1978), «Ветеран праці» (1980), «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985), «70 років Збройних Сил СРСР» (1988).

Симоненко Михайло Кіндратович

Нагороджений:

орденами

Бойового Червоного Прапора (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

Червоної Зірки (1943)

медалями

«За відвагу» (1942)

10 ювілейними медалями

Симоненко Михайло Кіндратович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 23 травня 1915 р. у с. Домошлин Корюківського району Чернігівської області. У 1933-1934 рр. навчався у Вищій сільськогосподарській комуністичній школі ім. Кагановича. У 1934-1940 рр. працював комсоргом ЦК ВЛКСМ Одеської джутової фабрики.

Учасник Другої світової війни. З червня 1941 р. воював на Південно-Західному, 1-му та 3-му Українських та 1-му Білоруському фронтах у складі 153-ї стрілецької дивізії офіцером оперативного відділу штабу 57-ї гвардійської стрілецької дивізії 8-ї гвардійської армії. Розпочав війну в районі станиці Вещенської, на Дні. Учасник форсування Дніпра, Вісли, Одера, Ельби, визволення Одеси, Ковеля, боїв на Зеєловських висотах, на території Німеччини, штурму Берліна.

Після демобілізації у 1946 р. направлений на партійну роботу. У 1951 р. закінчив історичний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. У 1951-1958 рр. працював інструктором райкому партії, секретарем партійного комітету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1963 р. затверджений на посаді доцента кафедри політичної економії Одеського педагогічного інституту. У 1964-1972 рр. працював на посаді ректора Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. З 1976 р. перейшов на посаду доцента кафедри політичної економії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Вивчав питання історії політичних економічних теорій, історії педагогіки та проблеми програмованого навчання в загальноосвітній школі та педагогічних навчальних закладах. Автор понад 40 наукових робіт.

Був головою Одеського відділення навчальних закладів Товариства Радянсько-Угорської дружби, головою педагогічного товариства Одеської області. Виступав з лекціями перед студентами та викладачами Угорщини, Чехословаччини.

Нагороджений медаллю «За відвагу» (1942), орденами: Бойового Червоного Прапора (1945), Вітчизняної війни II ст. (1944), Вітчизняної війни II ст. (1944), Червоної Зірки (1943), Трудового Червоного Прапора, 10 ювілейними медалями.

Помер у 1989 р. в Одесі.

В Одеському педагогічному інституті була встановлена студентська стипендія його імені.

Літ:

Ануфриева И. М. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 11-14; Архів НБ, №27, спр. 1072; Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д.Ушинського в особах. 2005. С. 9-10.

Синельников Валерій Якович

Герой Радянського Союзу (1943)

Нагороджений

орденом

Леніна

медалями:

«Золота Зірка» (1943)

*«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».*

Синельников Валерій Якович – полковник запасу, викладач військової кафедри Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 22 березня 1924 р. в с. Ілек Оренбурської області в сім'ї службовця. Потім родина переїхала до м. Актюбинська (Казахстан), де закінчив восьмирічну школу. Працював помічником бухгалтера.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1942 р. Будучи сержантом, командував кулеметним розрахунком 1-ої кулеметної роти 529-го стрілецького полку 163-ї Рівненської стрілецької дивізії 38-ї армії на Воронезькому фронті. Учасник Сталінградської битви, Курської дуги. В числі перших у жовтні 1943 р. форсував Дніпро. За перехід Дніпра у Вишгородському районі Київської області та взяття плацдарму і знищення 2 вогневих точок був представлений до звання Героя Радянського Союзу. Учасник першого Параду Перемоги 1945 р. у Москві.

У 1945 р. закінчив Рязанське артилерійське училище, проходив службу в лавах Радянської Армії.

Вийшов в запас у 1971 р., працював викладачем військової кафедри Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Герой Радянського Союзу (1943). Нагороджений орденом Леніна, медаллю «Золота Зірка» (1943), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» .

Помер 2 липня 1980 р. в Одесі.

Літ.:

Закревський С. // За наукові кадри. 1974. 19 квітня (№ 15). С. 4; Дрьомін В. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2.

Сирота Іван Михайлович

Нагороджений:

орденами

Вітчизняної війни II ст. (1985)

За мужність (1999)

медалями

«30 років Радянської армії і флоту» (1949)

«За оборону Одеси» (1989)

«За доблесну працю» (1970)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1984)

«25 років перемоги у Великій Вітчизняній війні»

«50 років Збройних сил СРСР» (1985)

«60 років Збройних сил СРСР» (1985)

➤ *«30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1985)*

«40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (1985)

«40 років Збройних сил СРСР» (1986)

«Ветеран праці» (1987)

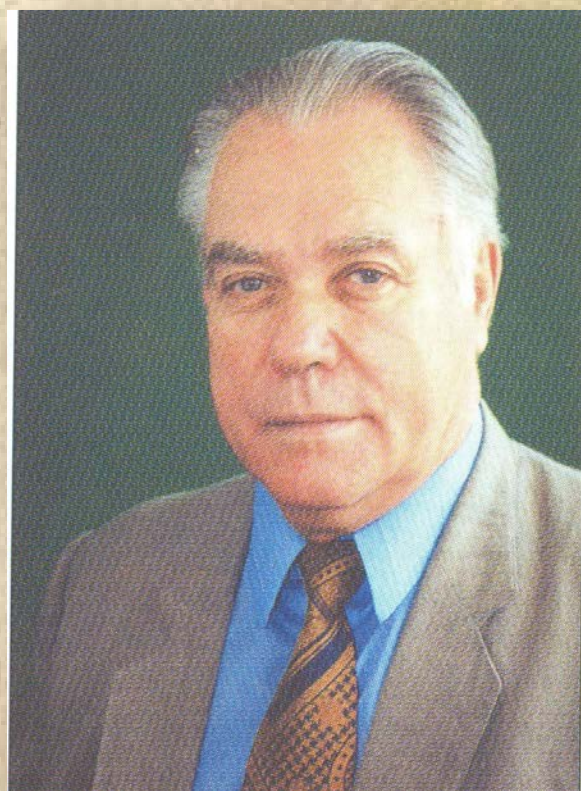
«70 років Збройних сил СРСР» (1988)

«50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні»

«60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні» (2005)

пам'ятним знаком

«60 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників» (2004)

Сирота Іван Михайлович – правознавець, доктор юридичних наук, професор. Народився 31 жовтня 1927 р. у с. Великий Дальник Біляївського району Одеської області. Неповну середню школу закінчив у рідному селі ще до початку війни.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1944 р. Приймав участь в обороні Одеси. Брав участь у бойових діях у складі винищувального батальйону, підрозділах залізничних військ. Визволяв Одеську область, Молдову, Румунію. Учасник ліквідації наслідків війни в прикордонних районах Одеського, Прикарпатського та Закавказького військових округів. Демобілізований у 1952 р.

Після служби у 1955-1960 рр. без відриву від виробництва навчався на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працював на посаді: юриста на Одеському цукрорафінадному заводі (1956-1960), заступника прокурора Ленінського району Одеси (1960-1962), координатора роботи правоохоронних органів Одеської області (1962-1967), голови Приморської районної Ради народних депутатів (1967-1973), відповідального секретаря дорожнього комітету профспілки Одесько-Кишинівської залізниці (1973-1976). За сумісництвом у 1964-1976 рр. викладав на кафедрі трудового права юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1973 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Правове регулювання соціального страхування членів колгоспів». З вересня 1976 р. працював на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача (1976-1978), доцента, заступника декана (1978-1993), професора кафедри трудового права та соціального забезпечення (1993-1997). У 1996 р. отримав вчене звання професора. У 1997-1999 рр. перебував на посаді: декана факультету післядипломної освіти, заочної та очно-заочної освіти (з 1999 р.), професора кафедри трудового права та соціального забезпечення Одеської державної юридичної академії. В 1978 - 1990 рр. очолював Одеську міську організацію з правознавства. 12 років був депутатом Одеської та Центральної районної ради народних депутатів, де очолював постійну комісію з законності та правопорядку, неодноразово обирався до складу Одеського обласного комітету профспілок вищої школи та наукових закладів.

Належав до провідної наукової школи з проблем розвитку держави і права в умовах ринкових відносин. Автор понад 150 наукових праць.

Член вченої ради Одеської державної юридичної академії (з 1998 р.), навчально-методичної ради академії, органів праці та соціального захисту населення, консультант Обласного управління Пенсійного фонду.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни II ст. (1985), За мужність (1999), медалями: «30 років Радянської армії і флоту» (1949), «За оборону Одеси» (1989), «За доблесну працю» (1970), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1984), «25 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «50 років Збройних сил СРСР» (1985), «60 років Збройних сил СРСР» (1985), «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985), «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1985), «40 років Збройних сил СРСР» (1986), «Ветеран праці» (1987), «70 років Збройних сил СРСР» (1988), «50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (2005), пам'ятним знаком «60 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників» (2004), «Відмінник освіти» (1997). Присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України» (1999).

Літ:

Архів НБ, №27, спр. 1079; Вчені-юристи України. 1998. С. 300-301; Одеська державна юридична академія : Історія і сучасність. 1999. С. 155-157, 236-237; Погрібний О. О. // Юридична енциклопедія. 2003. Т. 5. С. 486; Сирота І. М. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 87-93; Видные ученые Одессы : доктора наук и профессора. 2005. С. 256; Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту. 2010. Вип. 1. С. 182-183; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 112-113; Сирота Іван Михайлович : біобібліографічний покажчик. 2007. 52 с.

Слабій А. С.

Слабій А. С. – викладач військової кафедри.

Учасник Другої світової війни з 1941 р. В чині капітана проходив службу в складі відділу військових перевезень 15 армії 2-го Українського фронту.

Після війни викладав на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ:

Пережняк Б. // За наукові кадри. 1974. 9 травня (№17). С. 3.

Смагленко Федір Павлович

Нагороджений:

орденами

Вітчизняної війни I ст. (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1945)

Червоної Зірки (1943)

Олександра Невського

медалями

«За оборону Сталінграда» (1942),

«За взяття Белграда»

«За взяття Будапешта»

«За взяття Відня»

*«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

«Захиснику Вітчизни»

«За доблесну працю»

Смагленко Федір Павлович – філологічний, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 14 (27) лютого 1914 р. у с. Нечаєве Златопільського району Черкаського округу, нині Шполянський район Черкаської області. У 1930 р. закінчив Лип'янську семирічну школу. У 1930-1931 рр. працював у колгоспі. У 1931-1932 рр. працював у редакції районної газети Златопольського району Кіровоградської області. У червні – липні 1932 р. працював бухгалтером енергосектору «Мосхим-енергостроя» (м. Сталіногорськ). У 1932-1935 рр. працював секретарем Нечаївської сільради Кіровоградської області. У 1935-1937 рр. навчався на робітничому факультеті Одеського борошномельного інституту (нині Одеський державний аграрний університет). У 1937-1941 рр. навчався на філологічному факультеті Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни. З липня 1941 р. воював на Сталінградському (1942-1943), Південно-Західному (1943), 3-му Українському (з 1943 р.) фронтах у складі 58-го артилерійського полку та 140-го мінометного полку 23-ї окремої мінометної Запорізької бригади 26-ї армії. Навчався в Краснодарському мінометному училищі (1941-1942). Учасник боїв під Сталінградом, під час Ясько-Кишинівської операції. Визволяв Україну, Молдавію, Румунію, Болгарію, Югославію, Угорщину, Австрію. Форсував Сіверський Донець, Дністер, Дніпро, Дунай. Пройшов шлях від рядового до майора, начальника штабу дивізіону, помічника начальника штабу полка, начальника штабу полка 140-ї ордену Олександра Невського мінометного полку. Демобілізований у липні 1946 р. Майор у відставці.

Після демобілізації закінчив з відзнакою філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1946-1949 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі української мови філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1951 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Про синтаксичні функції дієприкметників в українській літературній мові». Працював завідуючим підготовчого відділення, викладачем, доцентом, завідуючим кафедрою української мови, виконуючим обов'язки декана (1951), деканом (1951-1953) філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень – вивчення творчості П. Грабовського, М. Старицького, М. Рильського та вчених-філологів.

Нагороджений орденами: Вітчизняної війни I ст. (1944), Вітчизняної війни II ст. (1944), Вітчизняної війни II ст. (1945), Червоної Зірки (1943), Олександра Невського, медалями: «За оборону Сталінграда» (1942), «За звільнення Белграда», «За взяття Будапешта», «За взяття Відня», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», ювілейними медалями: «Захиснику Вітчизни», «За доблесну працю».

Помер 20 грудня 2003 р.

Літ:

Архів НБ, №27, спр. 1091; За наукові кадри. 1985. 1 січня (№1). С. 3; Ісаєнко Л. // Чорноморські новини. 2014. 1 березня; Історія філологічного факультету. 2012. С. 6; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одеський університет (1865-1990). 1991. С. 74; Смагленко Ф. П. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 111-115; Смагленко Ф. П. // За наукові кадри. 1977. 6 травня (№16). С. 2; Смагленко Ф. П. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 94-98; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2; Школаєв В. // За наукові кадри. 1983. 4 лютого (№6). С. 3.

Смирнов Іван Федорович

*Нагороджений
15 бойовими орденами і
медалями*

Смирнов Іван Федорович – фізик.

Учасник Другої світової війни з 1942 р. Воював на різних фронтах. Командував у чині лейтенанта кулеметною ротою 832-го стрілецького полку 400-ї стрілецької дивізії. У складі 276-го стрілецького полку Закавказького фронту захищав Новоросійськ. Учасник бойових дій на Керченському перешийкові, обороняв Керч.

Після війни працював завідувачим лабораторією електричних та магнітних вимірювань при кафедрі експериментальної фізики Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Нагороджений 15 бойовими орденами і медалями.

Літ.:

За наукові кадри. 1975. 28 березня (№12). С. 2.

Соколов Іван Олександрович

Нагороджений:
*чотирма орденами Бойового Червоного
Прапора (1942, 1943)
двома орденами Червоної Зірки (1944)
Олександра Невського (1943),
Вітчизняної війни I ст. (1944)
Леніна (1945)
Кутузова II ст. (1945)
бойовими медалями*

Соколов Іван Олександрович – викладач військової кафедри Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1907 р. в с. Мельчино Новодугинського району Смоленської області. Після закінчення профтехучилища призваний до лав Радянської Армії, де прослужив 25 років. Перебував на різних командних посадах.

Учасник Другої світової війни. З 1941 р. воював на Південно-Західному, Сталінградському, Донському, 4-му та 3-му Українських, 1-му Білоруському фронтах в складі 9, 12, 21, 37, 38 армій. Був командиром 648 артилерійського полку, 44 гвардійської гарматної артилерійської Одеської бригади 5 армії, 110 гвардійського артилерійського полку 28 армії. Учасник боїв на території Німеччини, в Берліні.

З 1951 р. працював керівником учбової частини військової кафедри, а в 1954-1972 рр. – головою міськкому, головою і заступником голови профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Приймав активну участь у громадському житті університету.

Нагороджений чотирма орденами Бойового Червоного Прапора (1942, 1943), орденом Олександра Невського (1943), орденом Вітчизняної війни I ст. (1944), двома орденами Червоної Зірки (1944), орденом Леніна (1945), орденом Кутузова II ст. (1945), п'ятьма медалями.

Помер у 1976 р. в Одесі.

Літ:

За наукові кадри. 1970. 23 лютого (№6). С. 2; За наукові кадри. 1976. 2 квітня (№13). С. 4.

Соломонов В. Г.

Соломонов В. Г. – філолог, військовий перекладач.

Воював на фронтах Другої світової війни. Служив військовим перекладачем у штабі 3-го Українського фронту. Учасник бойових дій на території Австрії.

Після війни завідував кафедрою російської мови для іноземних студентів Одеського державного університету імені І. І. Мечникова..

Літ:

Євдокимова К. // За наукові кадри. 1977. 6 травня (№16). С. 1

Стависький Павло Рафаїлович

*Нагороджений
медаллю
«За оборону Москви»*

Стависький Павло Рафаїлович – юрист, доктор юридичних наук, професор. Народився 26 вересня 1922 р. в Одесі. У 1940 р. закінчив середню школу і був призваний до лав Радянської армії.

Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. У званні сержанта командував системою 25-го зенітно-прожекторного полку 2-ї зенітно-прожекторної дивізії Протиповітряної оборони. Учасник оборони Москви. Демобілізований у 1946 р. Інвалід війни.

У 1952 р. закінчив юридичний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Працював нотаріусом (1952-1955), адвокатом (1955-1960) у Роздільнянській юридичній консультації в Одеській області. У 1960-1970 рр. перебував на посаді адвоката першої юридичної консультації Жовтневого району м. Одеси. З 1962 р. працював на посаді старшого викладача кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. У 1968 р. захистив кандидатську дисертацію «Обязательства, возникающие вследствие спасения социалистического имущества, а также жизни и имущества граждан». З 1970 р. працював на юридичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача, доцента, професора, завідуючого кафедрою трудового, сільськогосподарського та земельного права. У 1981 р. захистив докторську дисертацію «Проблемы материальной ответственности субъектов трудового правоотношения». У 1983-1991 рр. працював на посаді заступника декана юридичного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. У 1991 р. емігрував до Ізраїлю. У 1993-1997 рр. був професором-дослідником Негевського університету ім. Бен-Гуріона у м. Беер-Шева.

Галузь наукових досліджень торкалась вивчення цивільного права. Автор понад 100 наукових праць.

Лектор обласного та республіканського відділення товариства «Знання».

Нагороджений медаллю «За оборону Москви», ювілейними медалями.

Літ.:

Архів НБ, № 28, спр. 1120; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 157-158.

Столяр Петро Степанович

***Нагороджений
бойовими медалями та орденами***

Столяр Петро Степанович – історик, кандидат історичних наук, доцент.

Призваний до лав Червоної Армії у 1939 р. Учасник Другої світової війни. Воював на різних фронтах у складі зенітного полку. Охороняв небо Північного Кавказу.

Після війни працював на історичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова: доцент кафедри історії КПС.

Нагороджений бойовими медалями та орденами.

Літ.:

За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2

Страутман Федір Іоганович

Нагороджений:
орденом
Трудового Червоного Прапора (1961)
медаллю
«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1946)

Страутман Федір Іоганович –біолог, доктор біологічних наук, професор. Народився 25 червня 1912 р. у Челябінську. У 1931 р. закінчив середню школу. У 1936 р. закінчив з відзнакою біологічний факультет Томського державного університету ім. В. В. Куйбишева за спеціальністю «Біолог-зоолог». У 1937-1940 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі зоології за спеціалізацією «Орнітолог». У 1940-1942 рр. працював завідуючим науковою частиною Алма-Атинського зоологічного парку. У 1941 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Орнітофауна басейну озера Чани та її господарське значення» (Алма-Ата).

Учасник Другої світової війни з листопада 1942 р. у складі музичного взводу 89 запасного стрілецького полку. У серпні 1945 р. демобілізований у званні рядового.

Працював у Львівському державному університеті ім. І. Я. Франка на посаді: доцента, завідуючого кафедрою зоології хребетних тварин (1942-1960), професора (з 1954 р.), декана біологічного факультету (1946-1960), проректора з наукової роботи університету та завідуючого кафедрою зоології хребетних тварин (1960-1965). За сумісництвом працював директором Зоологічного музею університету. У 1953 р. захистив докторську дисертацію на тему «Птахи радянських Карпат». У 1957 р. перебував у Чехословаччині у науковому відрядженні за запрошенням Словацької Академії наук. У 1965-1967 рр. – професор кафедри хребетних тварин на біологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Вивчав птахів української частини Східних Карпат, в тому числі Закарпаття. Крім орнітології його цікавили питання охорони природи та раціонального використання її ресурсів. Агітував за використання біологічних методів боротьби із шкідниками сільського господарства. Використовував один з методів експериментальної біології: за допомогою його застосування професор намагався вирішити деякі проблеми співвідношення макро- та мікроеволюції, а також деякі проблеми зоогеографії. Брав участь у написанні статей про птахів для Української радянської енциклопедії (1950-1960). З питань екології тварин, зоогеографії, фауністики та експериментальної біології було написано та опубліковано більше 100 наукових праць, серед яких 2 монографії. Під час роботи в Одеському університеті ним написано і надруковано 7 статей.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора (1961), медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946).

Помер 22 грудня 1967 р. у Києві.

Літ:

Архів НБ, №28, спр. 1136; Богачик Т. А., Дьяков В. А. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. С. 155-156; Наукові читання пам'яті професора Ф. Й. Страутмана : матеріали читань (7 березня 2013 р., м. Львів). 2013. 56 с.; Назаренко Л. Ф. // Вестник зоологии. 1968. №2. С. 92-93.

Стрельцов Лев Михайлович

Нагороджений:

орденами

Бойового Червоного Прапора (1939)

Червоної Зірки (1942)

медалями

«Халхін-Гол»

«За оборону Москви» (1941)

«За бойові заслуги» (1942)

«За участь в бойових діях в Монголії»

(1969)

Стрельцов Лев Михайлович – правознавець, доктор юридичних наук, професор.

Народився 25 жовтня 1918 р. у м. Мари, Туркменія у сім'ї робітника-залізничника. У 1932-1934 рр. навчався у фабрично-заводській школі в Ташкенті. З 17 років служив у Монголії, приймав участь у боях у районі р. Халхін-Гол (1939), був поранений. Командир полку 7-ї мотобронібригади 57-го особового корпусу. У 1941 р. закінчив Московське військово-політичне училище.

Учасник Другої світової війни. З червня 1941 р. воював у складі 32-ї танкової бригади 12-го механізованого корпусу 8-ї армії на Західному, Північно-Західному, Калінінградському фронтах. Був командиром танкового взводу, заступником командира і командиром танкової роти, командиром танкової роти розвідки, заступником командира і командиром танкового батальйону розвідки. Учасник оборони Москви, Тули, Ясної Поляни, Калуги та Калузької області. Був важко поранений. Інвалід війни II групи. Демобілізований в званні підполковника в 1954 р.

У 1954 р. вступив до Всесоюзного юридичного заочного інституту. Після закінчення працював завучем в Одеському філіалі Всесоюзного юридичного заочного інституту. У 1968 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Розширення прав союзних республік на сучасному етапі комуністичного будівництва».

Працював на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: старший викладач кафедри державно-правових дисциплін (1960-1964), доцент (1964-1972), професор (1974), завідуючий кафедрою державного та адміністративного права (1972-1979), заступник декана (1960-1977). У 1972 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Правове становище радянської соціалістичної союзної республіки у складі СРСР (на матеріалах Української РСР)».

Брав активну участь у суспільному житті університету і міста. Був членом наукових спілок юристів-державників юридичних факультетів Московського державного університету, Харківського юридичного інституту, брав активну участь у роботі цих спілок, активно залучав до роботи в них співробітників кафедри, друкував в їхніх виданнях статті. Наукові дослідження, які розроблялись на кафедрі, були різноманітними. Під його керівництвом в 1972 р. було проведено реорганізацію кафедри: розширені курси лекцій, введені нові спеціальності, відкрито багато спецкурсів, широко розгорнулася наукова робота, до якої поряд з викладачами залучалися і студенти. За короткий час були захищені дві докторські та ряд кандидатських дисертацій.

Галузь наукових досліджень – проблеми національно-державного будівництва СРСР, правового становища союзних республік. Автор понад 90 наукових праць.

Нагороджений орденами: Бойового Червоного Прапора (1939), Червоної Зірки (1942), медалями: «Халхін-Гол», «За оборону Москви» (1941), «За бойові заслуги» (1942), «За участь в бойових діях в Монголії» (1969).

Помер 29 березня 1979 р. в Одесі.

Літ:

Архів НБ, №28, спр. 1138; Пережнюк Б. // За наукові кадри. 1978. 20 жовтня (№92). С. 2; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 176-181; За наукові кадри. 1979. 30 березня (№11). С. 4; Стрельцов Е. Л. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 99-102.

Сьора Трохим Якович

Нагороджений:

орденом

Червоної Зірки (1944)

медалями

«За оборону Одеси» (1944)

«За оборону Кавказу» (1944)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945)

Сьора Трохим Якович – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 5 серпня 1910 р. у с. Рубанівка Великолепетиського району Херсонської області. З 1927 р. навчався у профшколі в с. Нововоронцовка Херсонської області. У 1930 р. вступив до Одеського фізико-математичного інституту, після реорганізації у 1933 р. переведений до Одеського державного університету, який закінчив у 1935 р. Після закінчення університету вступив до аспірантури при кафедрі експериментальної фізики. Працював в Одеському державному університеті: лаборант (1935-1938), асистент кафедри атомної фізики (1938-1941). З 1938 р. працював науковим співробітником Науково-дослідного інституту фізики. За сумісництвом продовжував працювати асистентом при кафедрі експериментальної фізики Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Служив арттехніком полку у складі 638 р. зенітно-артилерійського полку ППО (1941-1944), помічника керівника артпостачання Управління 2-ї окремої бригади ППО (1944), керівника артпостачання 1882-го зенітно-артилерійського полку малого калібру (1945). Учасник боїв за Одесу (1941), Крим (1941-1942), Північний Кавказ (1942), на Закавказькому фронті (1942-1945). Демобілізований у званні старшого техника-лейтенанта у листопаді 1945 р.

Після війни продовжив роботу на посадах старшого наукового співробітника (1945-1949) Науково-дослідного інституту фізики та старшого викладача (1945-1949), доцента (1949) фізико-математичного факультету, декана факультету (1949-1957), завідуючого кафедрою експериментальної фізики (1960-1965) Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

У 1957 р. організував першу в Одесі навчальну лабораторію з атомної фізики, згодом – лабораторію фізики напівпровідників.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1944), медалями: «За оборону Одеси» (1944), «За оборону Кавказу» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945).

Помер у 1965 р.

Літ:

Архів НБ, № 26, спр. 1063; Кафедра експериментальної фізики URL: http://experiment.onu.edu.ua/exp_ru/?page_id=28 (дата обращения: 25.03.2014); Фізичний факультет Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова (1865-2000). 2001. С. 6.

Ткаченко Григорій Володимирович

Нагороджений:

орденом

«Знак Пошани»

медалями

«За трудову відзнаку»

**«За перемогу над Німеччиною у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»**

**«За доблесну працю: на честь 100-річчя
з дня народження В. І. Леніна»**

Ткаченко Григорій Володимирович – ботанік, фізіолог рослин, доктор біологічних наук, професор. Народився 6 лютого 1903 р. у с. Синявка Чернігівської області. У 1921-1926 рр. навчався у Чернігівському сільськогосподарському інституті. У 1931 р. вступив за спеціалізацією фізіологія рослин до аспірантури Харківського державного університету. У 1936 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1934 р. працював у Криворізькому педагогічному інституті на посаді: завідуючого, доцента кафедри ботаніки (1938).

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. У 1941-1942 рр. був начальником штабу окремого саперного батальйону, інструктором Північно-Кавказького військового округу, слухачем центральних курсів комсомолу при головному управлінні продовольчого постачання Червоної Армії. У 1942-1945 рр. у званні капітана інтендантської служби працював інспектором Головного управління матеріальних резервів при Раднаркомі СРСР. Демобілізований у травні 1945 р.

Після демобілізації працював на посаді: заступника директора Львівського педагогічного інституту (1945-1948), директора Мелітопольського педагогічного інституту (1948-1949), ректора Ужгородського державного університету (1949-1956). У 1956 р. вступив до докторантури Московського державного університету. У 1959 р. захистив докторську дисертацію «Біологія цвітіння і запліднення винограду у Закарпатті». З 1959 р. очолював кафедру фізіології рослин і дарвінізму Ужгородського державного університету. У 1959-1961 рр. знаходився у науковому відрядженні для читання лекцій у Бухарестському університеті. У 1961-1979 рр. працював на посаді: завідуючого кафедрою фізіології рослин, декана біологічного факультету (з 1961 р.), наукового керівника Ботанічного саду Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (з 1962 р.).

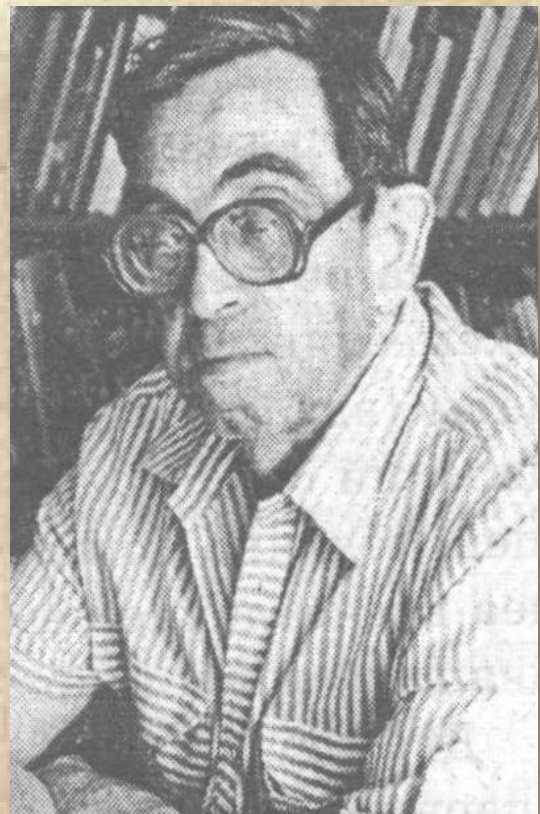
Галузь наукових досліджень – вивчення фізіолого-біохімічних реакцій рослин винограду на використання фізіолого-активних речовин, мікроелементів, фосфорних добрив. Автор близько 50 наукових праць.

Нагороджений орденом «Знак Пошани», медалями: «За трудову відзнаку», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За доблесну працю: на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна».

Помер 24 вересня 1979 р. в Одесі.

Літ:

Васильєв Т. В., Швець Г. А. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 240-243; За наукові кадри. 1963. 8 лютого (№3). С. 3; // Вчені вузів Одеси. 1999. Вип. 2, ч. 5. С. 173-175.

Фельдман Віктор Семенович

Фельдман Віктор Семенович – історик, бібліограф Наукової бібліотеки Одеського державного (національного) університету ім. І. І. Мечникова. Народився 29 жовтня 1915 р. в Одесі. Закінчив Одеську семилітню школу №28, робітничий факультет. У 1934 р. вступив на історичний факультет Одеського педагогічного інституту. Після закінчення викладав у артилерійській спеціальній школі та борошномельному технікумі.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 по лютий 1942 р. у складі окремого мотострілкового батальйону. Учасник боїв під Дніпропетровськом. Охороняв завод у Харкові. Демобілізований у лютому 1942 р. у зв'язку з пораненням і контузією. З 27 червня 1942 р. працював в евакогоспіталі на посаді голови клубу (м. Агдам Азербайджанської РСР).

У серпні 1945 р. повернувся до Одеси. У 1945-1997 рр. працював у Науковій бібліотеці Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого бібліотекаря, бібліографа, старшого бібліографа.

Був першим лауреатом премії Дерібаса європейського інтерклубу «Дом Дерібаса».

Помер у січні 2008 р. в Одесі. 4 жовтня 2010 р. у на будинку № 9 у Воронцовському провулку була відкрита меморіальна дошка.

Літ:

Одесские известия. 2006. № 177/178. С.8; Губарь О. И. // Одеський університет. 2008. № 2/3. С.7; Губарь О. И. // Времена и годы. 1999. Вып. 2.С. 51-57; Ильина А. // Одесский вестник. 2010. № 164 . С.7; Константинова И. // Тиква. № 606 (7). С. 11; Вечерняя Одесса. № 149/150. С. 5; Полторац О. // Одеський університет. 2008. № 2/3. С. 6-7; Рябой Г. // Одеський університет. 2010. № 8. С. 4; Савельева Е. В. // Вісник ОНУ. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. 2010. Т. 15, вип. 21. С. 125-128.

Фішер Йосип Залманович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1944)

Вітчизняної війни II ст. (1945)

Вітчизняної війни II ст. (1985)

Слави III ст. (1944)

Бойового Червоного Прапора

медалями

«За відвагу» (1944)

«За перемогу над Німеччиною у Великій

Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»

ювілейними медалями

Фішер Йосип Залманович – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 24 лютого 1919 р. у Мінську. У 1941 р. закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет Білоруського державного університету. Після закінчення університету працював учителем фізики у школі.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1942 р. В званні сержанта служив зв'язківцем в розвідці 2-го дивізіону 812-го артилерійського Володимиро-Волинського полку 273-ї стрілецької дивізії. Учасник боїв на Брянському, Білоруському та 1-му Українському фронтах. Учасник боїв під Брянськом, форсування Вісли та Західного Бугу. Визволяв Вроцлав. Учасник партизанського руху у Білорусії. Демобілізований у жовтні 1945 р.

Після війни у 1945-1946 рр. працював на посаді асистента кафедри теоретичної фізики Білоруського державного університету. У 1946-1948 рр. навчався в аспірантурі Інституту технічної фізики АН Білорусії. У 1948 р. захищав кандидатську дисертацію на тему: «Исследование гравитационного поля некоторых элементарных частиц». Працював на кафедрі теоретичної фізики Білоруського університету на посаді: асистента, доцента (1948-1961), професора кафедри ядерної фізики (1961-1963). У 1959 р. захистив докторську дисертацію «Исследование по теории жидкостей». У 1963-1980 рр. працював на посаді завідуючого кафедрою теоретичної фізики Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових інтересів – вивчення теорії відносності, теорії рідин, автор лагранжевої теорії, теорії теплових гідродинамічних флуктуацій. Створив одеську наукову школу теоретичної фізики рідин. Автор близько 200 наукових робіт.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1944), Вітчизняної війни II ст. (1945), Вітчизняної війни II ст. (1985), Слави III ст. (1944), Бойового Червоного прапора, медалями «За відвагу» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні у 1941 – 1945 рр.», ювілейними медалями.

Помер 25 травня 1995 р. в Одесі.

Літ:

Андрианова И. С., Реут Л. С. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 7-10; Архів НБ, №32, спр. 1240; Вернікова Б. // За наукові праці. 1985. 15 лютого (№7). С. 2; Коваленко М. // За наукові кадри. 1979. 23 лютого (№7). С. 4; Коваленко М. П., Затовський О. В. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 327-331.

Фролов Іван Михайлович

*Нагороджений:
орденом
Червоної Зірки (1941)
медалями
«За оборону Москви» (1944)
« За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941-1945
рр.» (1945)*

Фролов Іван Михайлович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 1904 р. у Брянську. У 1923 - 1928 рр. працював на заводах у якості робітника-розмітчика в м. Луганськ. У 1928-1930 рр. служив у Радянській Армії. Після демобілізації навчався на робітничому факультеті ОПІ та в Одеській Вищій комуністичній сільськогосподарській школі. У 1935-1939 рр. працював заступником директора механізованої тракторної станції Миколаївської області та в Одеському міськкомі. У 1940 р., склавши екстерном державні экзамени, закінчив історичний факультет Одеського державного університету. Працював викладачем Одеського медичного інституту. З вересня 1940 р. направлений Одеським міськкомом на роботу секретаря Ворошиловського райкому партії.

Під час Другої світової війни служив у діючій армії воєнкомом 1265-го стрілецького полку та воєнкомом штабу стрілецької дивізії на Західному та Ленінградському фронтах. Учасник оборони Москви. Поранений.

З 1946 р. працював на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: викладач, доцент кафедри історії КПРС. У 1954 р. захистив кандидатську дисертацію.

Протягом чотирьох років обирався секретарем партбюро університету.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1941), медалями: «За оборону Москви» (1944), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Літ:

Архів НБ, №32, спр. 1251.

Харлампієв Дмитро Дмитрович

Харлампієв Дмитро Дмитрович. – співробітник Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Народився 24 лютого 1919 р. в Одесі. Трудову діяльність розпочав токарем у 1933 р. Воював на фронтах Другої світової війни у 1941-1945 рр. Учасник оборони Ленінграду.

У 1950-1984 рр. працював у Одеському державному університеті.

Нагороджений бойовими медалями і орденами.

Помер у 1984 р. в Одесі.

Літ:

// За наукові кадри. – 1984. – 22 листопада (№36). – С. 4

Хмельова Ніна Іванівна

Хмельова Ніна Іванівна – історик, кандидат історичних наук, доцент.
Закінчила історичний факультет Одеського державного університету.
Учасниця Другої світової війни.

Працювала на історичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова: старший лаборант, з 1962 р. - завідувачий кафедри історії КПРС.

Літ:

Шишін В. // За наукові кадри. – 1970. – 7 березня (№8). – С. 2

Цишков Олександр Григорович

*Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1944)
Вітчизняної війни I ст.
Вітчизняної війни II ст.
бойовими медалями*

Цишков Олександр Григорович – викладач військової кафедри Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився в 1918 р. у м. Приморсько-Ахтарськ на Краснодарщині. Після закінчення школи працював у колгоспі. Навчався у Подільському артилерійському училищі. У 1939-1961 рр. перебував у лавах Радянської Армії.

Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р., був помічником командира штабу артилерії 37-го стрілецького корпусу, старшим помічником командира розвідувального відділу штабу артилерії 45-ї армії. Воював на Південно-Західному, Південному, Закавказькому, 2-му і 3-му Українському фронтах. Обороняв Дніпропетровськ, воював під Моздоком, Таганрогом, форсував Дніпро, звільняв Ростов, Нікополь, Миколаїв, Одесу, Румунію, Угорщину, Болгарію, Югославію, Австрію.

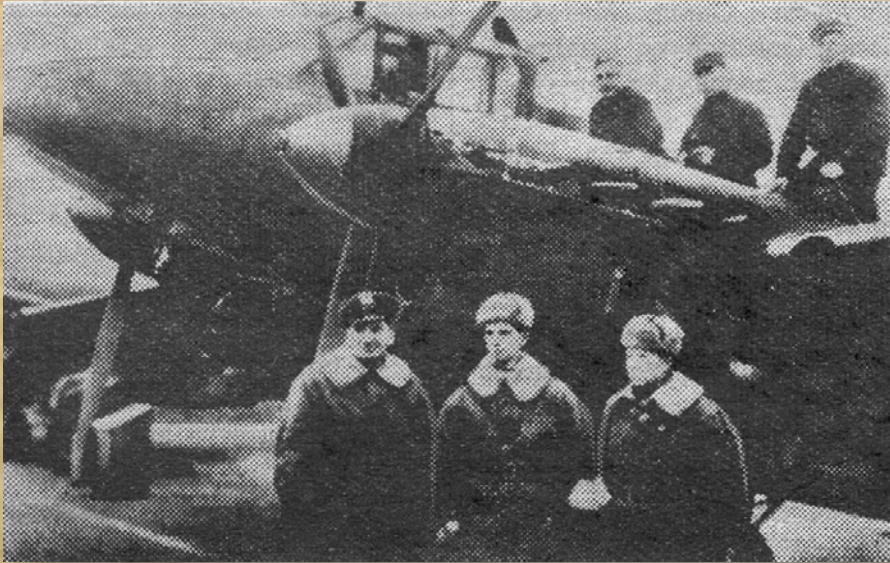
Працював у Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: старший викладач військової кафедри (1958-1961), старший інспектор учбової частини (з 1965 р.).

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1943, 1944), Вітчизняної війни II ст. (1944), Вітчизняної війни I ст. та 12 медалями.

Літ:

Цишков О. Г. // За наукові кадри. 1975. 11 квітня (№14). С. 3; За наукові кадри. 1976. 13 лютого (№6). С. 4.

Черемних Іван Федорович

*Нагороджений
орденами
Бойового Червоного
Прапору
Червоної Зірки
бойовими та
ювілейними
медалями*

*(На передньому плані
справа)*

Черемних Іван Федорович – директор учбово-експериментальних майстерень.

Учасник Другої світової війни. Воював на різних фронтах. Демобілізований у званні інженера-полковника.

Після війни завідував учбово-експериментальними майстернями Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами: Бойового Червоного Прапору, Червоної Зірки, ювілейними та бойовими медалями.

Літ.:

За наукові кадри. 1970. 8 травня (№18). С. 2

Чухрій Пантелеймон Григорович

Нагороджений:

орденом

Червоної Зірки (1943)

медалями

«За бойові заслуги» (1943)

«За оборону Кавказу» (1943)

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945)

Чухрій Пантелеймон Григорович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 1907 р. у с. Софіївка Новомиргородського району Херсонського повіту, нині Кіровоградська область. У 1920-1924 рр. працював робітником на залізничній роботі. У 1924-1927 рр. навчався в Кіровоградському педагогічному інституті. Після закінчення у 1927-1928 рр. працював учителем Комишівської середньої школи Кіровоградської області. У 1929-1931 рр. працював на посаді інспектора і завідуючого районним відділом освіти Компаніївського району. З 1931 р. працював в Кіровограді на посаді: директора та викладача школи №22, заступника і завідуючого міськвно, директора і викладача будівельного технікуму. У 1934-1939 рр. навчався на історичному факультеті Одеського державного університету. Після закінчення вступив до аспірантури при кафедрі історії СРСР. Одночасно працював старшим викладачем кафедри історії СРСР та заступником декана історичного факультету Одеського державного університету.

Учасник Другої світової війни. Воював на Південному (1941-1942), Північнокавказькому (1942-1943), 4-му Українському фронтах. Учасник оборони Одеси, Запоріжжя, Дніпропетровська, Північного Кавказу. Починав війну рядовим, закінчив майором, начальником політвідділу дивізії. Демобілізований у званні майора у квітні 1946 р.

Після демобілізації працював на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача кафедри історії СРСР, заступника декана факультету.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (1943), медалями: «За бойові заслуги» (1943), «За оборону Кавказу» (1943), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1945).

Літ:

Архів НБ, № 33, спр. 1316; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; Пережняк Б. // За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2; Самойлов Ф. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 78-82.

Шаура Іван Васильович

Нагороджений:

орденами

Леніна

*Бойового Червоного Прапора
Вітчизняної війни II ст. (1943)*

Червоної Зірки (1944)

*«Захист Вітчизни» (Румунія)
Вітчизняної війни II ст. (1985)*

медалю

«За оборону Ленінграда»

Шаура Іван Васильович – полковник у відставці, бібліотекар Наукової бібліотеки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1910 р. в с. Асенкритово Убінського району Новосибірської області. З 1930 р. проходив службу у лавах Червоної армії.

Воював на фронтах Другої світової війни з листопада 1941 р. Був старшим помічником начальника розвідвідділу штабу фронту 52-ї і 59-ї армії, начальником відділення військової розвідки розвідвідділу штабу Волховського і Карельських фронтів. Демобілізований у званні полковника.

Після війни працював у Науковій бібліотеці Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Очолював сектор.

Нагороджений орденами: Леніна, Бойового Червоного Прапора, Вітчизняної війни II ст. (1943), Червоної Зірки (1944), захист Республіки (Румунія), Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За оборону Ленінграда».

Літ.:

За наукові кадри. 1970. 23 лютого (№6). С. 2.

Шацилло С.

Шацилло С. – викладач військової кафедри.

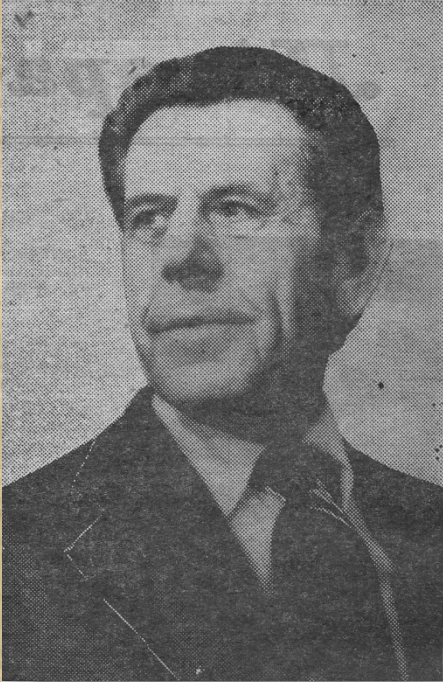
Учасник Другої світової війни. Учасник визвольних боїв на Воронезькому фронті у складі 312-го гвардійського винищувального протитанкового артилерійського полку.

Після війни викладав на військовій кафедрі Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

Шацилло С. // За наукові кадри. – 1958. – 20 лютого (№5). – С. 2

Шитковський Михайло Іванович

*Нагороджений
бойовими та ювілейними медалями*

Шитковський Михайло Іванович – інженер праці та техніки безпеки.

Воював на фронтах Другої світової війни. Учасник боїв на Курській дузі, Ясько-Кишинівської операції. Визволяв Болгарію, Югославію, Угорщину, Румунію, Австрію.

Після війни працював інженером праці і техніки безпеки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Літ.:

За наукові кадри. 1988. 19 лютого (№ 7). С. 3

Шишин Валерій Олександрович

Нагороджений:
орденами
Червоної Зірки (1946)
Вітчизняної війни I ст. (1985)
медалями
«За оборону Сталінграда»
«За відвагу» (1946)

Шишин Валерій Олександрович – завідувачий кінофотолабораторією Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився 1923 р. в Москві. У 1940 р. разом з родиною переїхав до Білгород-Дністровського.

Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Учасник боїв на Сталінградському фронті у 1942 р. Учасник Сталінградської битви. Командував стрілецьким взводом 122-го гвардійського стрілецького полку 41-ї стрілецької дивізії. Після поранення направлений в тил, зарахований до складу курсантів Московської військової академії. Був інструктором Будинку Офіцерів Південної групи військ. Учасник першого Параду Перемоги у званні гвардії лейтенанта.

Після війни очолював кінофотолабораторією Одеського державного університету.

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1946), Вітчизняної війни I ст. (1985), медалями: «За оборону Сталінграда», «За відвагу» (1946).

Літ.:

За наукові кадри. 5 травня (№18). 1985. С. 2.

Шмульян Вітольд Львович

***Нагороджений:
орденом
Вітчизняної війни II ст. (1944)
медаллю
«За відвагу» (1943)***

Шмульян Вітольд Львович – математик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 29 серпня 1914 р. в Херсоні. У 1936 р. закінчив математичний факультет та у 1939 р. – аспірантуру при Одеському державному університеті. Після захисту кандидатської дисертації працював на посаді доцента кафедри математики Одеського державного університету. У 1940-1941 рр. навчався у докторантурі Математичного інституту АН СРСР ім. В. А. Стеклова.

Воював на фронтах Другої світової війни з серпня 1941 р. Командував взводом 3-ї дивізії 969-го артилерійського полку 60-ї Севської стрілецької дивізії. Воював на Західному, Брянському, Центральному та Білоруському фронтах. Пройшов фронтними дорогами від Москви до Варшави. Учасник боїв за м. Севськ, Ковельської операції. Загинув 29 серпня 1944 р. у боях за Прагу.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1944), медаллю «За відвагу» (1943).

Галузь наукових досліджень – геометрія та топологія банахової одиничної сфери, геометрія опуклих і регулярно опуклих множин в банахових просторах. Провів дослідження топологічних лінійних просторів та просторів з конусом. Розробив загальну теорію двоїстості лінійних топологічних просторів. Став одним із перших в СРСР дослідників топологічних лінійних просторів. Автор 20 наукових робіт.

Літ.:

Крейн М. // Дерибасовская/Ришельевская. 2014. № 57. С. 108-111; Крейн М. Г. // Успехи математических наук. 1965. Т. 20, вып. 2 (122). С. 131-133; Центральная База данных имен жертв Шоа URL: <http://db.yadvashem.org/names/nameDetails.html?itemId=10601053&language=ru#!prettyPhoto>. – (дата звернення 27.03.2015).

Штернштейн Яків Миронович

Нагороджений:

орденами

Червоної Зірки (1942)

Вітчизняної війни II ст. (1949)

медалями

«За оборону Одеси»

«За оборону Севастополя»

«За оборону Кавказу»

*«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945*

рр.»

*«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні»*

Штернштейн Яків Миронович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 25 травня (7 червня) 1914 р. в с. Мала Виска Кіровоградської області. В 1932 р. закінчив механічний факультет Одеського технікуму. В 1932-1935 рр. працював на рудниках Донбасу. В 1940 р. закінчив з відзнакою історичний факультет Одеського державного університету. За сумісництвом в 1935-1937 рр. викладав історію у вечірніх школах м. Одеси і в 1937-1940 рр. очолював відділ пропаганди, культури вузів і шкіл обласної газети «Молода гвардія». З 1940 р. працював на кафедрі історії КПРС історичного факультету Одеського державного університету: аспірант, старший викладач.

Воював на фронтах Другої світової війни (червень 1941 – вересень 1942 рр.) у складі окремої 15-ї зенітно-артилерійської бригади Південного та Кавказького фронтів. Капітан, редактор газети «На боевом посту», «Сын Отечества», «Военное обучение». Учасник оборони Керчі, Одеси, Криму, Кавказу. В 1943 р. читав курс військової історії в Ризькому військово-піхотному училищі. Інвалід війни 2-ї групи. В 1944 р. демобілізований в званні капітана.

Навчався в аспірантурі при Московському державному університеті. В 1948 р. захистив кандидатську дисертацію. Працював на кафедрі історії КПРС історичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: старший викладач, доцент (1949).

Нагороджений орденами: Червоної Зірки (1942), Вітчизняної війни II ст. (1949), медалями: «За оборону Одеси», «За оборону Севастополя», «За оборону Кавказу», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні».

Помер в 1983 р.

Літ.:

Архів НБ, №34, спр. 1363; Дмитриева С. И. // Времена и годы. Воспоминания. 1998. Вып. 1. С. 27-29; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 117; За наукові кадри. 1974. 7 червня (№ 21). С. 4; На площади времени: Яков Миронович Штернштейн, Александр Васильевич Ханонкин. Воспоминания об ученых. Научное наследие. Документальные материалы. 2011. 280 с.; Незнанов В. М. // За наукові кадри. 1957. 24 травня (№17). С. 2; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одесский университет (1865-1990). 1991. С. 68; Ростунов Т. // За наукові кадри. 1980. 9 травня (№17). С. 2; Ташма Є. // За наукові кадри. 1983. 9 травня (№18). С. 2; За наукові кадри. 1983. 21 січня (№4). С. 4.

Яровий Анатолій Захарович

(на фото – третій справа)

Яровий Анатолій Захарович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився у 1918 р. в Одесі.

Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Воював Воронежському, Південно-Західному фронтах у складі морської піхоти. Був командиром взводу 330-ї мото-стрілкової розвідувальної роти 195-ї стрілецької дивізії, заступником командира штабу розвідки 573-го стрілецького полку 195-ї стрілецької дивізії. Учасник оборони Воронежа, форсування Дніпра. Визволяв Київ. Демобілізований у чині капітана.

Після війни працював на історичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Викладав історію південних і західних слов'ян. У 1975 р. працював на посаді декана історичного факультету Одеського державного факультету імені І. І. Мечникова.

Нагороджений орденами Червоної Зірки (1943), Вітчизняної війни I ст. (1986), медалями: «За відвагу» (1942), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Літ.:

За наукові кадри. 1975 р. 29 жовтня (№32). С. 3; Самойлов Ф. А. // Времена и годы. Вып. 1. 1998. С. 78-82.

Ясинський Григорій Михайлович

Нагороджений:

орденами

Бойового Червоного Прапора (1945)

Трудового Червоного Прапора

Вітчизняної війни I ст. (1985)

Вітчизняної війни II ст. (1944)

«Знак пошани»

Червоної Зірки (1943)

Червоної Зірки (1945)

медалями

«За бойові заслуги» (1943)

«За оборону Сталінграда»

ювілейними медалями

Ясинський Григорій Михайлович – правознавець, доктор юридичних наук, професор. Народився 28 березня 1923 р. в с. Вискрива Попаснянського району Луганської області.

Учасник Другої світової війни. З 1941 р. воював на Південно-Західному, Сталінградському, Донському, Південному, 3-му Українському, 1-му Білоруському фронтах. У 1941 р. навчався у піхотному училищі м. Кемерово. Солдат 6-го повітрянодесантного корпусу (1941-1942), комсорг стрілецького батальйону 40-ї стрілецької дивізії (1942-1943), комсорг 507-го армійського винищувального протитанкового артилерійського полку 5-ї ударної армії (1943-1945). Проїшов боями від Сталінграда до Берліна. Звільняв Одесу, Кишинів, Варшаву, учасник штурму Берліна.

У 1946-1948 рр. навчався в Харківській юридичній школі. У 1950 р. закінчив Харківський юридичний інститут. Працював у Ново-Світлівському районі Луганської області (1946-1950), був інструктором адміністративного відділу Луганського обкому партії (1950-1956), заступником прокурора Луганської області (1956-1957), прокурором Сумської області (1957-1965), прокурором Одеської області (1965-1983). У 1983-1997 рр. працював на посадах доцента та професора кафедри адміністративного права і управління юридичного інституту Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1997 р. працював на посаді професора кафедри організації судових та правоохоронних органів Одеської юридичної академії.

Галузь наукових досліджень – проблеми прокурорського нагляду в Україні.

Президент Асоціації детективних служб Одеської області. Брав постійну участь у роботі журналів «Государство и право» та «Законность» (Москва), «Право» (Київ), «Юридический вестник» та «Актуальні проблеми держави і права» (Одеса).

Нагороджений орденами: Бойового Червоного Прапора (1945), Трудового Червоного Прапора, Вітчизняної війни I ст. (1985), Вітчизняної війни II ст. (1944), «Знак пошани», Червоної Зірки (1943), Червоної Зірки (1945), медаллю «За бойові заслуги» (1943), 17 ювілейними медалями, знаками: «Почесний працівник прокуратури» (1981), «Відмінник освіти України» (1997), «Державний радник юстиції 3 рангу».

Помер 23 липня 2001 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №36, спр. 1413; Ясинский Г. М. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 134-138; Проф. Одес. (Новорос) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 511-512.

ПАРТИЗАНИ

Аксентьев Георгий Николаевич

*Нагороджений:
медалями*

*«За бойові заслуги»
«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941
– 1945 рр.»*

Аксентьев Георгій Миколайович – географ. кандидат географічних наук, доцент Народився 15 (28) січня 1907 р. в Одесі в родині лікаря. Закінчив 4 класи гімназії. В 1921-1923 рр. вчився в електропрофшколі. У 1932 р. закінчив меліоративне відділення Одеського інженерно-меліоративного інституту, нині Київський національний університет водного господарства і природокористування. В 1932-1935 рр. працював інженером-геодезистом Одеської протизсувної станції. В 1936-серпені 1941 рр. – асистент на кафедрі фізичної географії Одеського педагогічного інституту, нині Південноукраїнський національний університет ім. К. Д. Ушинського. За сумісництвом з 1935 р. викладав в Одеському державному університеті.

В період Другої світової війни вів підпільну роботу, в 1943-1944 рр. – боєць партизанського загону ім. Сталіна.

Після звільнення Одеси працював інженером-гідрологом Одеської протизсувної станції. В 1945-1955 рр. працював на кафедрі фізичної географії Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського на посаді: асистента, викладача, старшого викладача. В 1955 р. захистив кандидатську дисертацію «Динаміка узбережжя північно-західної частини Чорного моря». З 1956 р. викладав на кафедрі фізичної географії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді доцента.

Наукові дослідження проводив в галузі картографії і топографії. Автор близько 20 наукових праць.

В 1952 р. був обраний членом берегової секції президії АН СРСР.

Нагороджений медалями: «За бойові заслуги», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер 5 лютого 1972 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №1, спр. 18; За наукові кадри. 1972. 11 лютого (№5). С. 4.

Анастасєва Оксана Митрофанівна

Анастасєва Оксана Митрофанівна – геолог, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент.

В роки Другої світової війни була учасницею підпільно-диверсійної групи партизанського загону ім. Й. В. Сталіна, що діяла на дільниці Казатин-Попельня-Фастів (кордон Київської та Житомирської областей). З 1942 р. воювала у складі партизанських загонів 240 Дніпропетровсько-Київської дивізії 16 армії І Українського фронту. Демобілізована у 1944 р.

З 1944 р. навчалася на геологічному факультеті Київського університету. З 1967 р. працювала доцентом кафедри геології та гідрогеології геолого-географічного факультету Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Літ.:

За наукові кадри. 1976. 7 травня (№18). С. 2

Белозоров Сергей Тихонович

*Нагороджений:
медаллю
«За оборону Одеси»*

Белозоров Сергій Тихонович – географ, доктор геолого-географічних наук, професор. Народився 12 грудня 1903 р. в м. Хотин Бессарабської губернії, нині Чернівецька область. У 1926 р. закінчив агробіологічний відділ факультету професійної освіти Одеського інституту народної освіти. Під час навчання в аспірантурі при кафедрі фізичної географії та геології цього ж інституту (1926-1929) виконував обов'язки асистента кафедри фізичної географії та геології. Після закінчення аспірантури працював на посаді: доцента кафедри фізичної географії Інституту соціального виховання (1930-1933), доцента кафедри фізичної географії Одеського державного університету (1933-1941). За сумісництвом працював на посаді: викладача Піхотної школи (1930-1932) та вечірнього робітничого університету (1929-1932), наукового співробітника та заступника директора Одеської гідрологічної станції. Одночасно працював завідуючим кафедрою фізичної географії (1938-1941) та деканом географічного факультету Одеського педагогічного інституту.

Під час Другої світової війни був членом підпільної групи на чолі з викладачем університету Василем Івановичем Литовченко. В період окупації міста працював в бюро машинопису, оцінником у комісійному магазині. У 1942 р. перейшов на викладацьку діяльність в Університет Трансністрії. У 1944 р. заарештований румунською поліцією (сигуранцією), але за браком доказів відпущений. З березня 1944 р. пішов разом із загоном Хвалеби до Усатівських катакомб.

Після звільнення міста працював на посаді доцента кафедри фізичної географії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (1944-1948, 1950-1953). За сумісництвом працював на посаді: доцента (1944-1956), завідуючого кафедрою фізичної географії Одеського педагогічного інституту (1944-1950). У 1956 р., коли було ліквідовано географічний факультет Одеського педагогічного інституту, перейшов на викладацьку діяльність до Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 1963 р. працював на посаді: професора, завідуючого кафедрою фізичної географії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Був членом: Всесоюзного географічного товариства, Вченої Ради Географічного товариства УРСР, Ради Одеського обласного відділення Географічного товариства УРСР, Науково-технічної ради Міністерства вищої та спеціальної освіти УРСР, бюро секції географії товариства «Знання». Був вченим секретарем Ради геолого-географічного факультету із захисту кандидатських дисертацій при Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових інтересів – дослідження історії географії та природи України, географії материків.

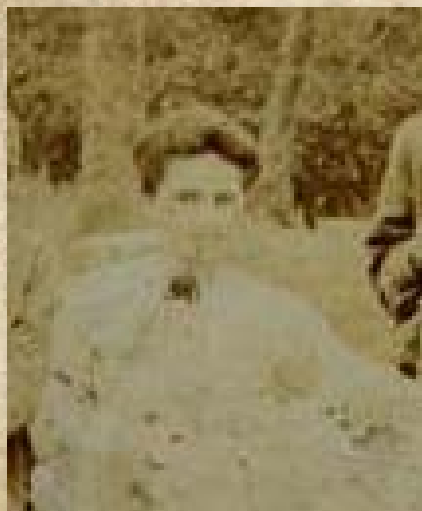
Нагороджений медаллю «За оборону Одеси».

Помер 25 квітня 1970 р. в Одесі.

Літ.:

Амброз Ю. О. Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 108-114; За наукові кадри. 1970. 19 травня (№17). С. 4.

Бориневич-Бабайцева Зоя Антонівна

***Нагороджена
медалями***

«За оборону Одеси» (1947)

«За бойові заслуги»

Бориневич-Бабайцева Зоя Антонівна – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народилася 29 грудня (11 січня) 1886 р. в м. Богодухів Харківської області. Закінчила із золотою медаллю в 1903 р. 2-гу міську жіночу гімназію Одеси. У 1904-1909 рр. навчалася на історико-філологічному факультеті Одеських вищих жіночих курсів. У 1912 р., на підставі особливого дозволу міністра народної освіти, в числі перших п'яти жінок Одеси допущена в якості екстерна до державних іспитів при Новоросійському університеті. Закінчила із дипломом 1-го ступеню історико-філологічний факультет університету. У 1912-1918 рр. викладала російську мову та літературу в одеських жіночих та чоловічих гімназіях, очолювала педагогічну раду Одеської жіночої гімназії. З 1920 р. викладала у робфаках і технікумах, Одеському інституті народної освіти (1923-1930) і Українському педагогічному інституті, нині Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського (1933-1938). У 1938-1968 рр. – викладач на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. В 1940 р. захистила кандидатську дисертацію, була затверджена у званні кандидата філологічних наук.

Під час Другої світової війни перебувала в Одесі, бо не могла виїхати з міста через хворобу батька. В період окупації викладала російську літературу в Румунському королівському університеті, отримала ступінь доцента. Брала участь у підпільній боротьбі.

Творчі інтереси пов'язані з дослідженням одеського періоду життя і творчості О. С. Пушкіна, яким присвячені її численні роботи.

Учасниця Пушкінської наукової комісії Одеського будинку вчених в 1920-их рр., а з 1949 р. її голова. Автор і організатор ряду збірок, присвячених південному періоду життя і творчості О. С. Пушкіна. Учасниця 14 об'єднаних конференцій пушкінознавців Одеси й Кишинева.

Нагороджена медалями «За оборону Одеси» (1947) та «За бойові заслуги».

Померла 2 жовтня 1972 р. в Одесі.

Літ.:

За наукові кадри. 1972. 13 жовтня (№30). С. 4; Левченко В. В. // Одеські історики : енциклопедичне видання. 2009. Т. 1. Початок ХІХ – середина ХХ ст. С. 64-66; Фабианская В. А. Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 107-111.

Васильев Микола Миколайович

Васильєв Микола Миколайович – математик, механік, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 18 квітня 1889 р. у Калузі. У 1912 р. закінчив з дипломом I ст. фізико-математичний факультет Новоросійського університету. У 1913 р. став професорським стипендіатом на кафедрі чистої математики Новоросійського університету. У 1913-1919 рр. викладав у середніх та вищих учбових закладах Одеси. Працював в Одесі: в політехнічному інституті на посаді: доцента (з 1918 р.), завідуючого, професора кафедрою вищої математики (1921-1930), проректора (1920-1923), заступника декана механічного факультету (1924-1925), завідуючого учбовою частиною (1925-1927); в індустріальному інституті (1928-1933); у вищому художньому училищі на посаді: професора кафедри математики архітектурного факультету (1918-1921) та проректора (1919-1920), голови наукової ради; у Фізико-математичному інституті на посаді професора (1920); в Інституті народної освіти на посаді професора, декана факультету професійної освіти (1923-1924). З 1928 р. очолював секцію Одеської філії Українського науково-дослідного інституту математики і механіки Харкова. У 1931-1938 рр. очолював кафедру математичного аналізу на математичному факультеті Фізико-хіміко-математичного інституту. Пізніше працював в Одеському державному університеті на посаді: завідуючого кафедрою математичного аналізу, кафедрою загальної математики (1933-1938), заступника декана фізико-математичного факультету (1934-1938). До 1938 р. працював на посаді професора, завідуючого кафедрою вищої математики Одеського інституту інженерів водного транспорту. У 1938-1941 рр. – професор, завідуючий кафедрою вищої математики Одеського інституту борошномельної промисловості та елеваторного господарства.

В роки Другої світової війни за дорученням підпільної університетської організації під час окупації Одеси займав посаду декана факультету точних наук. Це дозволило йому зберігати цінне устаткування фізичного інституту, природничого факультету, вжити заходів до врятування головного корпусу університету. Організовував саботаж розпоряджень румунської влади, сприяв ліквідації доносів на працівників фізичного інституту, які переховували цінні прилади від вивозу до Румунії.

Після визволення міста, з 1944 р., призначений завідуючим кафедрою математичного аналізу, деканом фізико-математичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень – математичний аналіз, диференціальні рівняння, аналітична геометрія.

Помер 6 квітня 1946 р. в Одесі.

Літ.:

Синюкова Т. І., Тахтарова Н. С. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 220-225; Вчені вузів Одеси. – Вип. 1., ч. 2. 1995. С. 28-30.

Глауберман Абба Юхимович

*Нагороджений:
двома орденами
п'ятьма медалями*

Глауберман Абба Юхимович – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 11 листопада 1917 р. у Варшаві. У 1934 р. закінчив середню школу. В 1939 р. закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет Одеського державного університету. У 1939-1941 рр. був аспірантом та асистентом кафедри молекулярної та теоретичної фізики Одеського державного університету.

Воював на фронтах Другої світової війни з осені 1941 р. Командував зенітною батареєю. Під час бою був важко поранений і взятий в полон. У 1943 р. втік з полону (вистрибнув з поїзда, що перевозив військових полонених до Німеччини). Після втечі увійшов до партизанського загону Костянтина Заслонова, де командував підрозділом зв'язку. Учасник визволення Білорусі.

У 1946 р. закінчив аспірантуру при кафедрі теоретичної фізики Ленінградського політехнічного інституту. У 1949 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1949 р. працював на фізичному факультеті Львівського державного університету на посаді: старшого викладача теоретичної фізики, доцента (1949-1958), декана (1953-1957), завідуючого кафедрою фізики (1958-1964) та кафедрою напівпровідників та теорії твердого тіла (1964-1966). У 1957 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Некоторые вопросы кинетической теории систем взаимодействующих частиц». У 1966-1974 рр. працював на посаді директора науково дослідного інституту фізики Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Наукові дослідження – галузь квантової механіки і квантової теорії твердого тіла. Під його керівництвом створені лабораторія теоретичної фізики та галузева науково-дослідна лабораторія структурних та теоретичних досліджень. У 1968 р. запропонував модель квазіметалевих центрів (КМЦ) в іонних кристалах – субколоїдних утворень, що виникають під впливом термо- та випромінювальної стимуляції у процесі коагуляції елементарних центрів забарвлення. У 1956 р. на замовлення Всесоюзного НДІ геофізики керував дослідженнями, спрямованими на розробку питань, пов'язаних із розвідкою та експлуатацією родовищ нафти. Автор понад 150 наукових праць.

Нагороджений двома орденами та п'ятьма медалями.

Помер 12 червня 1974 р. в Одесі.

Літ.:

Учені вузів Української РСР. 1968. С. 113; За наукові кадри. 1974. 22 червня (№ 23). С. 4; Тальянський І. І. // ЕСУ. 2006. Т. 5. С. 662; Тальянський І. І. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 311-315.

Голуб Самуїл Йосипович

Голуб Самуїл Йосипович – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 23 липня 1903 р. в Одесі. У 1922-1925 рр. навчався на фізико-математичному відділі Одеського інституту народної освіти. Після закінчення інституту працював учителем фізики в середній школі с. Черново Одеської області. У 1926 р. вступив до аспірантури Одеського Науково-дослідного фізичного інституту. За сумісництвом у 1927-1929 рр. викладав фізику в Одеському вечірньому індустріальному інституті. У 1929 р. працював на посаді старшого наукового співробітника оптичної лабораторії Науково-дослідного інституту фізики Одеського державного університету. У 1930 р. направлений на стажування до Фізико-технічного інституту АН СРСР (Ленінград). Після повернення із стажування працював на посаді доцента фізико-хіміко-математичного відділу Одеського інституту народної освіти. У 1935 р. захистив кандидатську дисертацію. За сумісництвом у 1938-1941 рр. працював в Одеському медичному інституті та Одеському індустріальному інституті. У 1939-1941 рр. очолював кафедру оптики та рентгенології Одеського державного університету.

Під час Другої світової війни залишився в Одеському державному університеті. Учасник партизанської групи, що діяла при фізичному факультеті.

Після звільнення міста у 1944 р. продовжував працювати на посаді доцента кафедри експериментальної фізики Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. За сумісництвом у 1952-1953 рр. працював в Одеському педагогічному інституті, а в 1955-1956 рр. – у Одеському інституті зв'язку. З 1960 р. очолював оптичну лабораторію сектора електронних процесів у кристалах Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1965 р. захистив докторську дисертацію «Люмінесценція галогенидов срібра». З 1968 р. працював на посаді професора кафедри загальної фізики Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

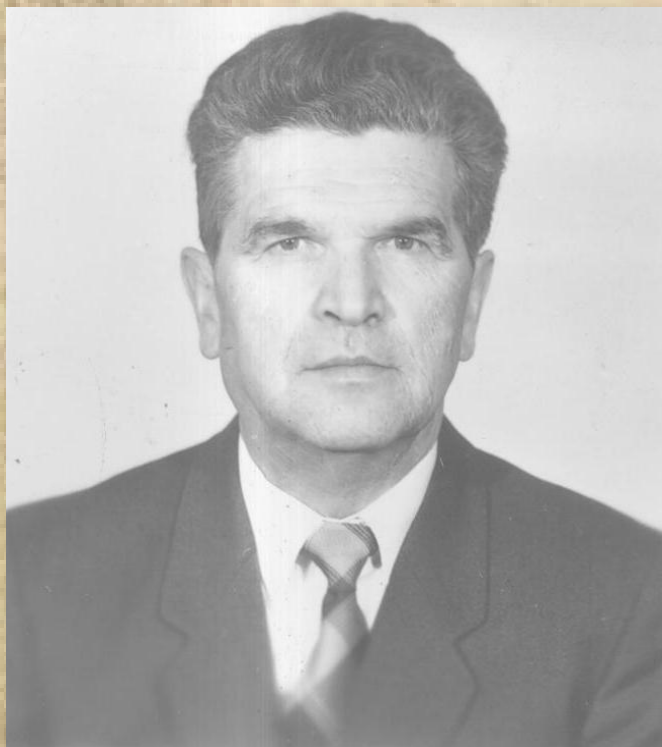
Галузь наукових інтересів – фотолюмінесценція галогенидів срібла й органічних барвників. Автор біля 40 наукових робіт.

Помер у 1976 р.

Літ.:

Вклад физиков Одесского (Новороссийского) университета в развитие науки в Одессе, 1920-1933 рр. 2010. С. 202; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 325-327; Левченко В. В. Історія Одеського інституту народної освіти (1920-1930 рр.). 2010. С. 322.

Грень Андрій Янович (Іванович)

***Нагороджений:
медаллю
«За доблесну працю» (1970)***

Грень Андрій Янович (Іванович) – хімік-органік, доктор хімічних наук, професор. Народився 10 липня 1928 р. у Віслі Тешинського повіту, Польща.

У 1942-1945 рр. брав участь у партизанському русі на території Польщі.

До вступу у вищі навчальні заклади навчався на підготовчих курсах робітничої молоді: у Катовіцах (1947-1948) та Кракові (1948-1949). У 1949 р. навчався у Ягеллонському університеті (Краків). У 1954 р. закінчив біологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1954-1963 рр. працював вчителем біології та хімії в середніх школах. У 1963 р. вступив до аспірантури при кафедрі органічної хімії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1967 р. захистив кандидатську дисертацію «Синтез деяких алкоксисполук на основі аліла-алкоксиетилмалонових та ацетооцтових естерів, вивчення їх стереохімії і властивостей». Після захисту дисертації працював на хімічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача (1966-1969), доцента кафедри органічної хімії (1969-1970), заступника декана хімічного факультету (1969-1972), старшого наукового співробітника (1970-1974), професора кафедри органічної хімії (1974-1975). Захистив докторську дисертацію «Деякі питання конфірмаційного аналізу і динамічної стереохімії гетероаналогів циклогексана».

З 1975 р. працював на посаді завідуючого відділом молекулярної структури та спектроскопії Одеської лабораторії Інституту загальної та неорганічної хімії АН УРСР. У 1977-2000 рр. – заступник директора інституту з наукової роботи. В цей час за сумісництвом працював на посаді професора кафедри органічної хімії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. З 2000 р. провідний науковий співробітник Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України.

Галузь наукових досліджень – тонкий органічний синтез, стереохімія насичених шестичленних гетероциклів, вивчення зв'язку між будовою та властивостями органічних сполук. Автор понад 200 наукових праць, 28 винаходів.

Нагороджений медаллю «За доблесний труд» (1970), знаком «За зразкові успіхи в роботі» (1974). Лауреат премії ім. Л. В. Пісаржевського АН УРСР (1979), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1991). Заслужений діяч науки і техніки України (1995).

Літ.:

Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 339-341; Видные ученые Одессы : доктора наук и профессора. 2005. -С. 69; Шабанов Є. В. // ЕСУ. Київ, 2006. Т. 6. С. 401.

Дем'яненко Василь Євстафійович

Дем'яненко Василь Євстафійович – кандидат педагогічних наук, доцент. Народився 11 серпня 1895 р. у м. Бориспіль Київської області. Закінчив Олександрійське ремісниче училище. Після закінчення працював майстром в експлуатаційному відділі Київської електростанції. У 1918-1919 рр. очолював ремісничу однокласну школу в Київській області, у 1920-1923 рр. – початкову школу у с. Новоселівці Одеської області. У 1923-1926 рр. навчався в Одеському інституті народної освіти. Після закінчення працював вчителем в Одеській трудовій школі №47, очолював школу №97. У 1927-1930 рр. навчався в аспірантурі за спеціальністю «Історія педагогіки». У 1930-1941 рр. працював викладачем педагогіки і історії педагогіки в Одеському педагогічному інституті та Інституті іноземних мов.

В роки війни був учасником партизанського підпілля. У 1943-1944 рр. працював у Науковій бібліотеці Одеського державного університету.

Після закінчення війни працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: старшого викладача (з 1944 р.), доцента (з 1945 р.). У 1944 р. захистив кандидатську дисертацію «Пирогов як педагог».

Галузь наукових досліджень – вивчення життя і творчості Н. К. Крупської, А. С. Макаренка, К. Д. Ушинського, М. І. Пирогова.

Помер 1975 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 9, спр. 348; За наукові кадри. 1975. 12 вересня (№26). С. 4.

Кір'якова Марія Павлівна

Кір'якова Марія Павлівна – фізик, науковий співробітник НДІ фізики Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Народилася 26 квітня 1919 р. в Одесі. В 1941 р. закінчила фізико-математичний факультет Одеського державного університету. Паралельно слухала курси на економічному факультеті Університету марксизму-ленінізму. У 1941 р. працювала асистентом кафедри загальної фізики фізико-математичного факультету Одеського державного університету.

Під час війни працювала телефоністкою воєнного госпіталю при 3-й міській лікарні. Була зв'язківцем партизанського загону спеціального призначення.

Після звільнення Одеси у 1944 р. працювала на фізичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: асистента, старшого викладача кафедри експериментальної фізики. Була науковим співробітником Науково-дослідного інституту фізики.

Зробила внесок у розвиток лабораторії загального фізичного практикуму.

Померла 15 лютого 1974 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 13, спр. 526; За наукові кадри. 1974. 22 лют. (№ 7). С. 4.

Козирєв Олексій Іванович

Козирєв Олексій Іванович – завідувач кафедри фізичного виховання Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Народився в Криму. У 1937 р. закінчив інститут фізичної культури ім. П. Ф. Лесгафта в Ленінград, нині Санкт-Петербург. Служив в прикордонних військах Криму, Східно-Сибірського краю, Білорусі.

В період війни брав участь у партизанському русі на території Білорусі.

В 1945-1963 рр. очолював кафедру фізичного виховання Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Літ.:

За наукові кадри. 1963. 1 березня (№6). С. 2.

Кондагурі Володимир Всеволодович

*Нагороджений:
медаллю
«За відвагу» (1967)*

Кондагурі Володимир Всеволодович – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився в 1890 р. Закінчив фізичний факультет Новоросійського університету. В 1914-1920 рр. працював у Одеському реальному училищі та Жіночому монастирі. У 1923-1930 рр. – у Одеській робітничій школі підвищеного типу ім. Леніна, у 1925-1926 рр. – в Одеській художній школі. У 1926-1929 рр. навчався в аспірантурі при фізичному інституті Одеського державного університету. З 1929 р. очолював фізико-газовий відділ Одеського хіміко-радіологічного інституту. У 1930-1931 рр. працював асистентом в Одеському водному інституті. У 1930 р. був учасником Першого Всесоюзного з'їзду фізиків.

У роки Другої світової війни працював на фізичному факультеті Одеського державного університету. Був учасником підпільно-партизанської групи фізиків, що об'єднувала 14 наукових співробітників університету. Конструював і виготовляв в лабораторії фізичного інституту запалювальні бомби, передавав їх партизанському підпіллю, яке використовувало їх для диверсії на залізниці. Направляв в катакомби акумулятори, вибухівку. Була виготовлена динамо-машина з ручним приводом для електропостачання підпільної радіоустановки, міношукач для розмінування катакомб Кривої Балки. Проводив роботу, щодо збереження обладнання і апаратури фізичного інституту. Партизан був арештований гестапо і розстріляний 30 березня 1944 р.

Нагороджений медаллю «За відвагу» (1967, посмертно).

Літ.:

Архів НБ, № 14, спр. 573; Грицай Т. Г. // За наукові кадри. 1963. 29 червня (№21). С. 3; Грицай Т., Павлюк М. // За наукові кадри. 1978. 24 лютого (№7). С. 2; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 113; Одесский университет 1865-1990. 1991. С. 69.

Литовченко Василь Іванович

Литовченко Василь Іванович – педагог, директор наукової бібліотеки Наукової бібліотеки Одеського державного університету ім.ЕНІ і. і. Мечникова. Народився 21 квітня 1902 р. у с. Святилівка Полтавської області. У 1918 р. закінчив Вище початкове училище у Градижську. В Кременчуцькій області у 1918 р. приймав участь у повстанському русі проти німецьких окупантів. У 1923-1927 рр. навчався у Харківському Інституті народної освіти. У 1928-1931 рр. навчався в аспірантурі Українського Науково-дослідного інституту педагогіки. Поряд з навчанням працював у Харківському Інституті народної освіти. У 1931-1941 рр. працював на посаді доцента в Одеському педагогічному інституті.

Учасник Другої світової війни. У 1941-1944 рр. був залишений на окупованій території. Приймав участь у партизанській партійній організації.

У 1945-1946 рр. працював на посаді директора Наукової бібліотеки Одеського державного університету. З 1946 р. працював на кафедрі психології та педагогіки в Одеському державному університеті імені І. І. Мечникова: асистент, старший викладач.

Галузь наукових досліджень торкалась вивчення основ педагогіки.

Літ.:

Архів НБ. №17, стр. 688.

Лопатто Едуард Ксаверійович

медаллю

Нагороджений:

*«Партизану Вітчизняної війни»
II ст. (1944)*

Лопатко Едуард Ксаверійович – хімік-неогранік, доктор хімічних наук, професор. Народився 26 грудня 1893 р. у м. Калуга. В 1904-1911 рр. здобув середню освіту у реальному училищі в Калугі. В 1911-1916 рр. навчався на хімічному відділенні Московського технічного училища. Отримав диплом інженера-технолога з правом виробництва.

Працював у лабораторії вибухових речовин Вінницького суперфосфатного заводу Артилерійського управління на посаді: інженера-хіміка, технічного директора, головного інженера (1920-1922). Працював на посаді: завідуючого техвідділом суперфосфатного комбінату Цукротресту (Вінниця) та завідуючого кислотно-туковою секцією Укрхімтресту (Харків) (1929); головного інженера Одеського суперфосфатного заводу (1930-1935), завідуючого лабораторією неорганічних речовин Українського хімічного дослідного інституту (Одеса); професора кафедри неорганічних речовин Одеського хіміко-технологічного інституту (з 1930 р.).

З 1935 р. працював в Одеському індустріальному інституті, нині Одеський національний політехнічний університет на посаді: завідуючого кафедрою хімічної технології неорганічних речовин, декана хіміко-технологічного факультету (1936-1941).

В 1938 р. захистив докторську дисертацію «Кинетика процесса и принципы проектирования сверхинтенсивных установок для производства серной кислоты, работающих по методу жидкой фазы».

Під час окупації Одеси був начальником цеху висаджувачів на заводі ім. Г. М. Петровського. Разом із А. М. Тарновським розробив спеціальну вибухову суміш, якою заповнювалися пляшки для боротьби з танками. Надавав консультації лінолеумному заводу «Більшовик» з випуску вибухівки для потреб фронту, налагодив виробництво гранат, використовуючи для начинки аміачну селітру (завод випустив для фронту біля трьохсот тисяч гранат). Під час окупації румунами Одеси викладав у Одеському університеті і паралельно входив до партизанського загону К. А. Тимофієва і М. А. Гефта. Використовуючи хімікати і власну лабораторію, а також лабораторію університету, розробив міни повільної дії, виготовлені на судноремонтному заводі у вигляді шматка вугілля з детонатором всередині. За допомогою цих мін були знищені есмінець «КТ-39», шукач «РВ-204», баржа «Шпрее», пошкоджено транспорт «Вексель».

Після звільнення Одеси і повернення університету із евакуації очолив кафедру неорганічної і технічної хімії (з 1944 р.). За сумісництвом працював у Будівельному інституті та Політехнічному інституті на посаді: професора, завідуючого кафедрою.

Експериментальні і теоретичні дослідження увійшли до науково-технічної і навчальної літератури з хімічної технології. В останні роки життя працював над створенням навчальних посібників для спецкурсів з технології сірчаної кислоти і виробництва суперфосфатів, склав проект науково-технічної термінології для курсу «Хімічна технологія мінеральних добрив».

Активно займався суспільною діяльністю: був головою хіміко-технологічної секції облплану, членом Одеського обкому профспілок працівників вищої школи і наукових установ, головою Одеської секції Загальносоюзного товариства ім. Д. І. Менделєєва. Ним була виконана велика робота із відновлення хімічних лабораторій Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова і Одеського політехнічного інституту, зруйнованих під час Другої світової війни.

Нагороджений медаллю «Партизану Вітчизняної війни» II ст. (1944).

Помер 15 вересня 1951 р. в м. Одеса.

Ім'я Е. К. Лопатто не було забуто: провулок Високий в Одесі був перейменований на вул. Лопатто, на фасаді будинку, де він жив (вул. М'ясоїдівська) встановлено меморіальну дошку.

Літ.:

Белоус В. М. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 20-21; Брем В. В. // Труды Одесского политехнического университета. 2008. С. 165-173; Дорофеев В. С. // Видные ученые Одессы. 1995. Вып. 6. С. 7-12; Дробязко В. Ф. За линией фронта. О действиях групп и отрядов советской военной разведки в период обороны, оккупации и освобождения города Одессы. URL: <http://svvr.odessa.gov.ua/text/sketch1.html> (дата звернення 27.03.2015); Лопатто А. Э. Лопатто Э. К. Инженер, ученый, партизан Великой Отечественной. Одесса ... Улица Лопатто. 1991. 144 с.; За наукові кадри. 1951. 19 вересня (№20). С. 1; Ніколаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Одесский университет 1865-1990 pp. 1991. С. 69; Соколов В. Н. Подвиг профессора Лопатто. 1975. 52 с.

Малярів Володимир Володимирович

Нагороджений:

орденом

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

« За відвагу »

Малярів Володимир Володимирович – фізик-теоретик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 16 січня 1914 р. в Одесі. У 1938 р. закінчив з відзнакою фізичний факультет Одеського державного університету. Працював асистентом в Одеському борошномельному інституті та Одеському індустріальному інституті. У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію з теоретичної фізики.

Учасник Другої світової війни. У 1942-1944 рр. приймав участь у діях партизанського загону ім. Сталіна при штабі Дніпрова (Гавшина), що базувався в катакомбах с. Велика Балка.

Після звільнення міста у 1944 р. очолював кафедру фізики Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Згодом перейшов на посаду завідуючого кафедрою фізики Одеського політехнічного інституту. Працював на посаді: доцента (з 1957 р.), завідуючого кафедрою фізики (1958-1986) Одеського інженерно-будівельного інституту.

Галузь наукових інтересів – теоретична, атомна та ядерна фізика. Засновник Одеської наукової школи ядерної фізики.

Учасник Теоретичних семінарів Інституту теоретичної фізики АН СРСР, Інституту фізичних проблем АН СРСР, Інституту філософії АН СРСР. Учасник конференцій, присвячених ядерній фізиці в: Дубно (1964), Новосибірську (1965), Ужгороді (1967), Чернігові (1968). Був членом методичної ради з фізики Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР. У 1973 р. на базі Одеського будівельного інституту організував роботу Республіканського семінару з підвищення кваліфікації викладачів фізики середніх спеціальних учбових закладів УРСР. У 1984 р. організував Одеську Всесоюзну школу елементарних частинок. У 1985 р. – семінар АН СРСР з ядерної спектроскопії.

Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За відвагу».

Заслужений працівник вищої школи України.

Літ.:

Архів НБ, №19, спр. 725; Попушой М. Н. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 296-298; Department of Theoretical Physics, Odessa I.I.Mechnikov National University URL: <http://www.theorphys.onu.edu.ua/ua/professors.php>. (дата звернення 27.03.2015).

Мілич Вукашин Мирашевич

Нагороджений:

орденом

«Партизанська Сломениця»

Мілич Вукашин Мирашевич – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився в серпні 1923 р. в с. Донье Крижанье (Чорногорія).

Учасник партизанського руху. З 13 червня 1944 р. до 15 травня 1945 р. приймав участь у НВАЮ (Народно-визвольній армії Югославії). У складі партизанських загонів «Марко Милянов» та «18-е октября» пройшов фронтовими дорогами Хорватії, Боснії і Чорногорії. Під час війни був рядовим, кулеметником, політкомісаром роти, батальйону. Закінчив війну дивізіонним комісаром 39-ї дивізії 5-го корпусу НОАЮ.

У 1945-1951 рр. у званні капітана другого рангу очолював політуправління дивізій III та IV морської зони (Военно-морські сили Югославії). Навчався у Вищій партійній школі м. Белград. У 1951-1956 рр. знаходився в югославських концтаборах «Билече» та «Голи Оток». У 1958-1960 рр. зі статусом політичного емігранта, проживав на території Албанії. З 1960 р. проживав на території СРСР. У 1963 р. закінчив за спеціалізацією «Філологія та історія» Ставропольський педагогічний інститут. У 1963 р. вступив до аспірантури при кафедрі історії СРСР історичного факультету Одеського державного інституту ім. І. І. Мечникова. У 1969 р. захистив кандидатську дисертацію. Працював на посаді доцента кафедри історії СРСР Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1993 р. повернувся до Чорногорії.

Нагороджений орденом «Партизанська Сломениця», урядовими нагородами Югославії.

Літ:

Щетников В. П. // *Времена и годы*. 1999. Вып. 2. С. 156-158.

Петухов Григорій Євсейович

*Нагороджений:
медаллю*

«За відвагу»

Петухов Григорій Євсейович – юрист, доктор юридичних наук, професор. Народився 12 жовтня 1930 р. у с. Суземка Брянської області.

Під час Другої світової війни воював у партизанському загоні ім. Калініна, бригади «За Батьківщину» Південної оперативної групи партизанів Брянських лісів (грудень 1941 – серпень 1943 рр.).

У 1944 р. вступив до Кліцовського ремісничого текстильного училища. У 1948-1949 рр. навчався у Московському технікумі фізкультури, але не закінчив за станом здоров'я. У 1950 р. закінчив середню школу. У 1950-1955 рр. навчався на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, був переведений до Львівського державного університету. Працював: слідчим міліції Дніпропетровська, Брянська (1955-1958), юристом-консультантом у різних організаціях Брянська (до 1962 р.). Навчався в аспірантурі при Всесоюзному інституті юридичних наук у Москві. У 1963 р. після закінчення аспірантури працював на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова: старшим викладачем, доцентом (з 1967 р.), професором кафедри теорії та історії держави і права (1988-1993). У 1964 р. захистив кандидатську дисертацію та у 1987 р. – докторську.

Галузь наукових досліджень – питання прав громадянина СРСР, теорії держави і права, судочинства, роботи органів юстиції, історії конституційного права, теорії управління.

Нагороджений медаллю «За відвагу».

Літ.:

Архів НБ, № 22, спр. 884; Ковч Ю. // За наукові кадри. 1973. 9 травня (№17). С. 2; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 462-463.

Повар Р. М.

Повар Р.М. – бібліотекар, директор Наукової бібліотеки.

Учасниця Другої світової війни. На початку окупації Одеси працювала на посаді директора Наукової бібліотеки Одеського державного університету. Воювала у партизанському загоні. У жовтня 1941 р. при обшуку румунською владою у неї був знайдений радіопередавач. Після арешту і допитів була повішана у гестапо.

Савченко Костянтин Миколайович

Савченко Костянтин Миколайович – астроном, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 27 грудня 1910 р. в Херсоні. У 1927 р. закінчив Херсонське профтехучилище. У 1931 р. закінчив Херсонський інститут народної освіти. У 1934 р. закінчив аспірантуру за спеціальністю «Небесна механіка» при Харківському державному університеті. У 1935 р. захистив кандидатську дисертацію «О движении небесных тел, масса которых меняется во времени». У 1934-1940 рр. працював на посадах: наукового співробітника Астрономічної обсерваторії та доцента Харківського державного університету. За сумісництвом у 1938-1940 рр. викладав у Херсонському педагогічному інституті. З 1940 р. перейшов на посаду доцента Херсонського педагогічного інституту.

З початком Другої світової війни був залучений разом з викладачами Херсонського інституту до копання окопів. 17 серпня 1941 р. потрапив до полону, згодом був звільнений. Після полону працював у Херсоні годинниковим майстром. З 1941 р. почав співробітництво з партизанами. Під прикриттям роботи годинникарем працював збройним майстром. У 1943 р. переїхав до Одеси, де працював на посадах годинникового майстра і співробітника Астрономічної обсерваторії Одеського державного університету. Після переїзду до Одеси продовжив співпрацю з партизанами.

Після звільнення міста у 1944 р. перейшов на роботу до Одеського державного університету. Працював на посадах: завідуючого (1944-1956), професора (1950) кафедри астрономії, завідуючого відділом теоретичної астрономії Астрономічної обсерваторії (1944-1956). У 1948 р. захистив докторську дисертацію «Опыт качественного обоснования космологической теории Канта».

Галузь наукових інтересів – вивчення руху і обертання небесних тіл, змінної маси, природи тяжіння. Автор 50 наукових статей.

Помер 29 листопада 1956 р. в Одесі.

Літ.:

Каретніков В. Г. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 52-54.

Фабіанська Віра Олександрівна

Нагороджена:

орденом

Вітчизняної війни II ст. (1985)

медаллю

«За відвагу»

Фабіанська Віра Олександрівна – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народилася 16 травня 1925 р. в Одесі.

Під час Другої світової війни була радисткою Одеського підпілля. У 1945 р. працювала радисткою газети «Большевицское знамя».

Після війни закінчила із золотою медаллю вечірню середню школу №5 м. Одеси. У 1955 р. закінчила з відзнакою філологічний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Працювала вчителем російської мови та літератури у Львівській школі. З 1959 р. працювала на філологічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова на посаді: коректора, літератора коректорської групи, лаборанта, старшого викладача, доцента кафедри російської літератури. У 1970 р. захистила кандидатську дисертацію на тему «Характери людей із народу в творчості В. Г. Короленка».

Нагороджена орденом Вітчизняної війни II ст. (1985), медаллю «За відвагу» (1967).

Літ.:

Архів НБ, № 32, спр. 1220; Добровольський В. // За наукові кадри. 1977. 6 травня (№16). С. 2; Петряєва Є. // За наукові кадри. 1975. 30 травня (№20). С. 1; Фабианская В. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 107-111.

Чернюк Олександр Купріянович

*Нагороджений:
медаллю
«За відвагу» (1967, посмертно)*

Чернюк Олександр Купріянович – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 1 січня 1905 р. в Овідіополі. Закінчив Одеський фізико-хіміко-математичний інститут.

Учасник підпільно-партизанської групи університетських фізиків, що об'єднувала 14 наукових співробітників університету. Конструював і виготовляв в лабораторії фізичного інституту запалювальні бомби, передавав їх партизанському підпіллю, яке використовувало їх для диверсії на залізниці. Направляв в катакомби акумулятори, вибухівку. Ним була виготовлена динамо-машина з ручним приводом для електропостачання підпільної радіоустановки, міношукач для розмінування катакомб Кривої Балки. Проводив роботу щодо збереження обладнання і апаратури фізичного інституту. Був арештований гестапо і розстріляний 30 березня 1944 р.

Нагороджений медаллю «За відвагу» (1967, посмертно).

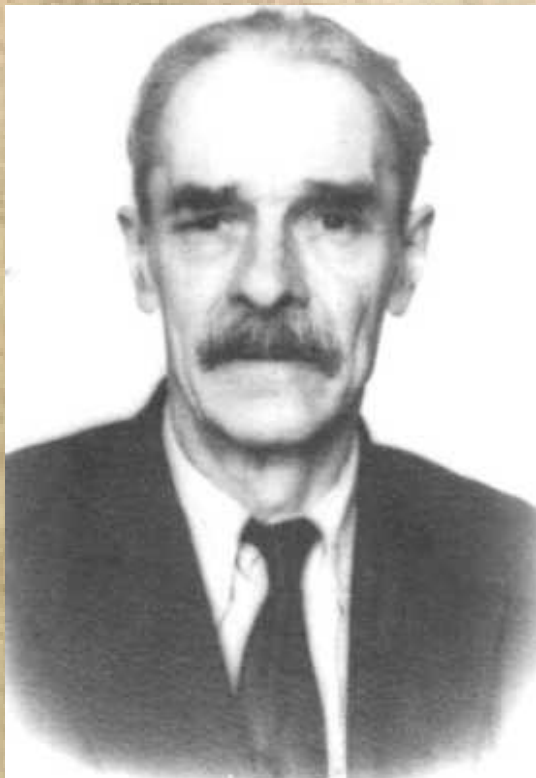
Літ.:

Грицай Т. Г. // За наукові кадри. 1963. 29 червня (№21). С. 3; Грицай Т., Павлюк М. // За наукові кадри. 1978. 24 лютого (№7). С. 2; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 113; Одесский университет 1865-1990. 1991. С. 69.

**УЧАСНИКИ
ВІЙНИ:
ПРАЦІВНИКИ
ТИЛУ**

Беляєв Михайло Васильович

Нагороджений:

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946)

Беляєв Михайло Васильович – мовознавець-славіст, доктор філологічних наук, професор. Народився 14 вересня 1885 р. в с. Єфим'євому Переяславського повіту Володимирської губернії, нині Ярославська область. Навчався в Переяславському духовно му училищі, Володимирській семінарії. Закінчив зі званням магістра світський відділ Московської духовної академії із слов'янського та загального мовознавства (1910).

Працював: викладачем російської і латинської мов Іркутської чоловічої і жіночої гімназій, викладачем Тифліських Вищих жіночих курсів на кафедрі слов'янської філології (1912), викладачем латинської мови медичного факультету у Бакинському університеті (1919), одночасно читав лекції на кафедрі слов'янської філології історико-філологічного факультету. З 15 березня 1920 р. – доцент цієї кафедри. У 1926-1927 рр. – викладач російської мови, завідуючий фабрично-заводським відділом робітфаку університету та завідуючий кафедрою загального (порівняльного) мовознавства Азербайджанського університету. Вів роботу по створенню писемності кавказьких народностей. У 1927 р. затверджений у вченому званні професора на кафедрі мовознавства. Того ж року призначений професором на кафедрі мовознавства Північнокавказького університету в Ростові-на-Дону. Паралельно працював вченим секретарем і завідуючим лінгвістичним відділом Північнокавказького гірничого науково-дослідного інституту (1929).

У зв'язку з розформуванням Північнокавказького університету перевівся на посаду професора Ростовського педагогічного університету (1930).

В Одеському університеті почав працювати з 1943 р., під час його перебування в м. Байрам-Алі (Туркменія), на посаді завідуючого кафедрою мовознавства. Після повернення університету з евакуації до Одеси, з вересня 1944 р. очолював кафедру слов'янознавства і загального мовознавства. В 1943-1948 рр. – декан філологічного факультету. За сумісництвом читав лекції в Одеському педагогічному інституті, нині Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського.

Одеський період життя вчений присвятив, головним чином, славістиці. В Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова викладав курс загального мовознавства, увесь слов'янознавчий цикл дисциплін: порівняльну граматику слов'янських мов, старослов'янську, польську, сербсько-хорватську та інші слов'янські мови; спецкурси: речення та його розвиток, розвиток дієслівно-іменних форм, а також семантика слова.

Одночасно очолював відділ рідкісних книг та рукописів Одеської державної наукової бібліотеки ім. О. М. Горького, вніс вагомий внесок у вивчення і наукове коментування старовинних рукописних матеріалів.

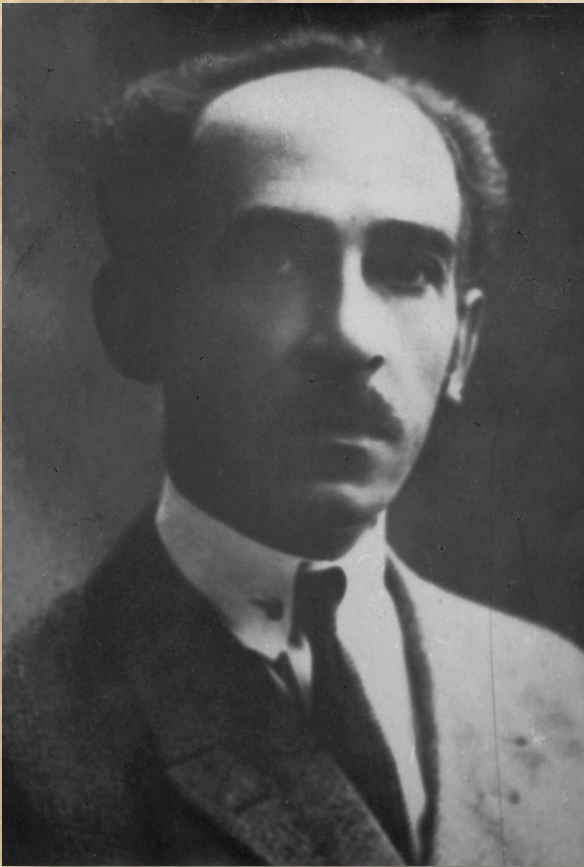
За заслуги воєнного часу нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні» (1946).

Помер 29 жовтня 1948 р. в Одесі.

Літ.:

Шишов В. Ф. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 113-117; Історія філологічного факультету. 2012 С. 41.

Богатський Всеволод Дем'янович

Нагороджений:

орденом

Трудового Червоного Прапора (1944)

медаллю

*«За доблесну працю у Великій Віт чизняній
війні т1941-1945 рр.» (1945)*

Богатський Всеволод Дем'янович - хімік-органік, доктор хімічних наук, професор. Народився 11 січня 1888 р. у с. Каменці Ольгопільського повіту Подільської губернії, нині Вінницька область, в родині службовця. Закінчив четверту одеську гімназію. В 1906-1910 рр. навчався на природничому відділенні фізико-математичного факультету Новоросійського університету.

Трудову діяльність розпочав у 1910 р. в Одесі. Працював: практикантом в Центральній хімічній лабораторії Міністерства фінансів (1910-1911), старшим спеціалістом, завідуючим хімічним відділом науково-дослідної станції Міністерства землеробства (1911-1920), доцентом Одеського медичного інституту, викладачем Вищого технікуму прикладної хімії (1920-1924), професором, завідуючим кафедрою Інституту народної освіти (1924-1932), заступником директора Науково-дослідного хіміко-радіологічного інституту УРСР (1925 -1930), директором Науково-дослідного харчового інституту (1930-1931).

Очоловав: новостворений хімічний факультет (1933), кафедри: аналітичної хімії (1933-1940) та органічної хімії (1940-1950). Перебував на посаді: декана хімічного факультету (1933-1936, 1940-1943), проректора з наукової (1936-1939) та учбової частини (1943-1950). Отримав науковий ступінь кандидата хімічних наук (1946).

В роки Другої світової війни виконував обов'язки проректора евакуйованого Одеського державного університету (Майкоп, Байрам-Алі).

Основні наукові дослідження пов'язані з органічним синтезом, аналітичною, органічною та прикладною хімією. У галузі аналітичної хімії запропонував методи визначення летючих кислот у вині. У галузі прикладної хімії розробив посібник щодо досліджень виноградного вина, спосіб усунення плямистості і роз'їдання внутрішньої поверхні консервних банок. Автор 30 наукових праць.

Уряд високо оцінив заслуги вченого, нагородивши орденом «Трудового Червоного прапора» (1944) за внесок у розвиток вітчизняної науки та медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні» за заслуги у підготовці кадрів в роки війни.

Помер 19 грудня 1950 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 4, спр. 121; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 134-137; Дремлюк Р. Л. // Праці Одес. держ. ун-ту. 1952. Т. 15 (71). С. 199-201; Одесский университет 1865-1990 рр. 1991. С. 69; Позигун Е. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 65; Развитие органической химии на Украине. 1979. С. 115; Степанова О., Камалов Г. // За наукові кадри. 1978. 27 січня (№4). С. 2; Физико-химический институт имени А. В. Богатского Национальной академии наук Украины: страницы истории. 2007. С. 51; Шабанов Є. В. // ЕСУ. 2004. Т. 3. С. 120; За більшовицькі кадри. 1948. 8 березня (№9). С. 1.

Болтенко Михайло Федорович

Нагороджений:

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Болтенко Михайло Федорович – археолог, доктор історичних наук, професор. Народився 21 серпня (2 вересня) 1888 р. у фортеці Осовець Гродненської губернії, нині Підляське воєводство, Польща. У 1907-1912 рр. навчався на історико-філологічному факультеті Новоросійського університету. Після закінчення університету у 1912-1920 рр. викладав у чоловічих гімназіях. З 1921 р. працював в Одеському археологічному інституті, пізніше – в Інституті народної освіти. За сумісництвом працював у Одеській комісії краєзнавства при ВУАН: секретар (з 1923 р.), заступник голови (з 1925 р.). У 1926 р. призначений професором Одеського державного технікуму кінематографії ВУФКУ. Працював у Одеському Археологічному музеї: завідуючий відділом, керівник аспірантури при музеї, замісник директора (1920-1930), директор (1930-1932). З 1933 р. працював завідуючим відділу археології Науково-дослідного інституту української культури ім. Д. Багалія у Харкові. У грудні 1933 р. арештований і звинувачений у контрреволюційній діяльності та українському націоналізмі.

Після оголошення у травні 1934 р. вироку, висланий на Далекий Схід. Після повернення із заслання, з 1939 р. працював у Одеському державному університеті на посаді: завідуючого кафедрою класичної філології на філологічному факультеті, старшого викладача історичного факультету. За сумісництвом (з 1939 р.) продовжував працювати в Одеському Археологічному музеї.

Під час Другої світової війни знаходився разом з університетом в евакуації (Куйбишев, Байрам-Алі). Після повернення Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова до міста продовжив роботу в університеті до 1959 р. на посаді: доцента, професора. До 1949 р. проводив археологічні дослідження при Одеському археологічному музеї.

Галузь наукових досліджень – антична археологія, епіграфіка, етнографія. Першовідкривач пізньотрипільської Усатівської археологічної культури. Учасник розкопок (1924, 1931, 1933) давньогрецького поселення на о. Березань, античних міст Ольвії та Тіри. У 1923 р. розробив спеціальну програму збирання відомостей про пам'ятки місць старожитностей.

Член-кореспондент Берлінської академії наук, дійсний член Німецького археологічного інституту (1927), дійсний член Одеського товариства історії та старожитностей (з 1913 р.), член Одеської філії Всеукраїнської асоціації сходознавства, Одеської комісії краєзнавства при ВУАН, учасник Трипільської комісії Всеукраїнського археологічного комітету. У 1929 р. делегат 2-го Українського сходознавчого з'їзду. У 1930 р. делегат 1-го Всеросійського музейного з'їзду.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер 6 травня 1959 р. в Одесі.

2 лютого 1990 р. реабілітований військовою прокуратурою Одеського військового округу.

Літ.:

Болтенко О. М. // *Времена и годы*. 1999. Вып. 2. С. 38-41; Савченко В. А. // *Одеські історики*. 2009. Т. 1. С. 59-60; *Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту*. 2010. Вип. 2. С. 33; Зленко Г. Д. // *ЕСУ*. Т. 3. С. 239; Нестуля О. О. // *Репресоване краєзнавство (20-30-ті роки)*. 1991. С. 146-154; Охотников С. Б. *Археология в Одессе. 185 лет Одесскому археологическому музею (1825-2010 рр.)*. 2010. С. 60-69; Петренко В. Г. // *150 лет Одесскому обществу истории и древностей, 1839-1989 рр.* 1989. С. 41-43; Смиронов В. *Реквием XX века*. 2007. Ч. 4. С. 59-88.

Готалов-Готліб Артемій Григорович

Нагороджений:
орденом
«Знак Пошани» (1948)
медаллю
«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні
1941 – 1945 рр.»

Готалов-Готліб Артемій Григорович – доктор педагогічних наук, професор. Народився 3 (15) січня 1866 р. у Пскові. У 1892 р. закінчив історико-філологічний факультет Новоросійського університету.

Захистив магістерську дисертацію «Римская община до 493 г.». Після закінчення університету у 1896-1903 рр. працював вчителем школи 3-го розряду в Одесі, Пскові, потім переїхав до Санкт-Петербургу, де викладав у гімназії та кадетському корпусі. У 1896 р. надрукував понад 100 статей із всесвітньої історії та з історії просвітництва в «Энциклопедический словарь» Брокгауза та Ефрона. У 1903-1916 рр. працював директором гімназій у Ялті, Кишиневі та Пскові. У 1918-1920 рр. викладав у жіночих гімназіях, реальних училищах, школах Одеси та Черкас. У 1919 р. організував та очолив в Одесі найбільше у країні «Дитяче містечко ім. Комінтерна» для безпритульних дітей, був інспектором губернського відділу народної освіти. У 1920 р. приймав участь в організації Інституту народної освіти, де очолював секцію системи народної освіти та загальної дидактики. Працював у Інституті народної освіти на посаді: викладача (1921-1925), штатного професора (1925-1927, 1929-1930). У 1927-1940 рр. викладав у інститутах педагогіки Москви, Харкова, Києва.

Після Другої світової війни працював у Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: виконуючого обов'язки декана історичного факультету, завідуючого кафедрою середніх віків та педагогіки (з 1944 р.), завідуючого кафедрою стародавнього світу та археології (з 1946 р.).

Наукові дослідження – галузі історії і теорії педагогіки, експериментальної психології, дидактики та методики викладання, зокрема вивчення системи народної освіти й розвитку педагогічних ідей Одеси.

У 1899-1915 рр. постійний член урядової комісії з реформи середньої школи.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» та орденом «Знак пошани» (1948).

Помер 28 липня 1960 р. в Одесі.

Літ.:

Бачинська О. А. // ЕСУ. 2006. Т. 6. С. 332; Записки Одесского археологического общества. 1960. Т. 1(34). С. 375-367; Гребцова І. С., Гребцов В. М. // Одеські історики. 2009. Т. 1. С. 104-107; Левченко В. В. Історія Одеського інституту народної освіти (1920-1930 рр.). 2010. С. 259, 291; Немченко І. В. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 333-335.

Добролюбський Костянтин Павлович

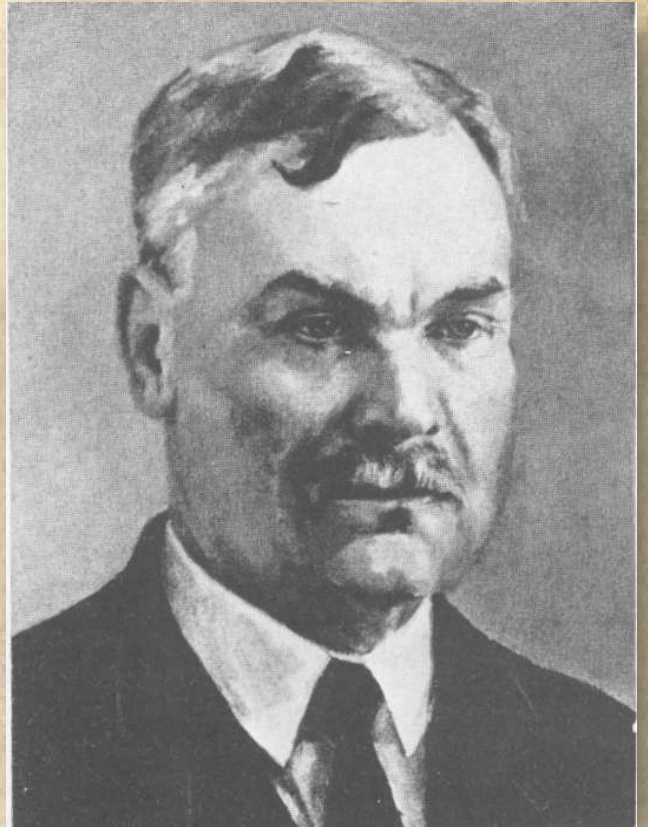
Нагороджений:

орденом

«Знак Пошани» (1948)

медаллю

«За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.» (1946)

Добролюбський Костянтин Павлович – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 17 (30) травня 1885 р. в с. Грачівка Бузулуцького повіту Самарської області. У 1906 р. вступив до Казанського університету, потім перевівся до Петербурського університету. У 1915 р. закінчив із золотою медаллю історико-філологічний факультет Новоросійського університету. У 1919 р. закінчив аспірантуру при кафедрі загальної історії та захистив кандидатську дисертацію «Холопство в Древней Руси». У 1915-1920 рр. викладав історію у жіночих та чоловічих гімназіях Одеси. У 1919 р. викладав у військово-артилерійському училищі. З 1920 р. працював на посаді приват-доцента кафедри загальної історії Інституту народної освіти та Вищих жіночих курсів. Працював на історичному факультеті Одеського державного університету на посаді: завідуючого кафедрою нової історії (1934-1941), декана факультету (1937-1938, 1940-1941).

Під час Другої світової війни знаходився в евакуації. У 1941 р. працював на посаді професора Педагогічного інституту в Краснодарі. У 1941-1944 рр. очолював кафедру історії в Самаркандському педагогічному інституті (Узбекистан).

Після звільнення Одеси продовжив працювати у 1944-1953 рр. завідуючим кафедрою нової історії та деканом історичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1946 р. очолював кафедру історії в Одеській обласній партійній школі.

У 1939-1941 рр. та у 1944-1947 рр. – депутат Одеської міської ради. У 1928-1930 рр. – член обкому Спілки наукових працівників. З 1945 р. – голова правління Будинку вчених в Одесі.

Галузь наукових досліджень – вивчення історії та історіографії Великої Французької революції. Засновник наукової школи істориків Французької революції кінця XVIII ст. в Україні. Автор близько 40 друкованих та 10 рукописних наукових праць.

Нагороджений орденом «Знак Пошани» (1948), медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.» (1946), знаком «Відмінник народної освіти» (1946).

Помер 1 лютого 1953 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 9, спр. 365; Добролюбський А. О. // Одеські історики. 2009. Т. 1. С. 127-130; Добролюбский К. П. Семейный архив. 2004. 225 с.; Хмарський В. М. // ЕСУ. 2005. Т. 8. С. 122.

Дремлюк Роман Лук'янович

Нагороджений:

медаллю

*«За доблесну працю у Великій Вітчизняній
війні 1941-1945 рр.» (1946)*

Дремлюк Роман Лук'янович – хімік, кандидат хімічних наук, доцент. Народився 2 грудня 1897 р. у с. Катащине Ободівського району Вінницької області. У 1917 р. закінчив Балтські педагогічні курси. У 1917-1923 рр. працював директором школи та вчителем у с. Кидрасівка Ольгопільського району Вінницької області. У 1926 р. закінчив Одеський інститут народної освіти. У 1927-1930 рр. проводив практичні заняття з хімії в Одеському інституті народної освіти. У 1930 р. закінчив аспірантуру при кафедрі хімії в Одеському хіміко-фізико-математичному інституті. З 1930 р. очолював кафедру хімії в Одеському інституті соціального виховання та викладав хімію в Одеському хіміко-фізико-математичному інституті. Одночасно за сумісництвом працював на посаді старшого наукового співробітника Одеського науково-дослідного інституту консервної промисловості. У 1933-1938 рр. викладав в Одеському педагогічному інституті. З 1933 р. працював на хімічному факультеті Одеського державного університету на посаді: асистента (1933) та доцента (1934) кафедри аналітичної хімії. З 1938 р. працював на біологічному факультеті в Херсоні. У 1939-1941 рр. за сумісництвом працював на посаді доцента хімії Одеського інституту радянської і кооперативної торгівлі. У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію.

В роки Другої світової війни знаходився в евакуації разом з Одеським державним університетом (Майкоп, Байрам-Алі). Приймав участь у підготовці спеціалістів-хіміків, в наданні допомоги промисловим підприємствам Туркменії. У 1943-1956 рр. очолював кафедру аналітичної хімії. У 1944-1948 рр. – заступник декана хімічного факультету. За сумісництвом працював у 1944-1945 рр. на посаді доцента кафедри хімії в Одеському сільськогосподарському інституті та у 1945-1947 рр. в Одеському політехнічному інституті.

Після закінчення війни продовжив роботу в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. У 1948-1956 рр. працював на посаді декана хімічного факультету.

Галузь наукових інтересів – дослідження нових методів аналізів металів у сплавах із застосуванням органічних реактивів та окисно-відновних процесів. Автор більше 20 наукових праць.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946).

Помер 9 березня 1956 р. в Києві.

Літ.:

Архів НБ, № 9, спр. 377; За наукові кадри. 1956. 14 березня (№9). С. 4; Історія хімічного факультету, 1865-2005 рр. 2006. С. 42.

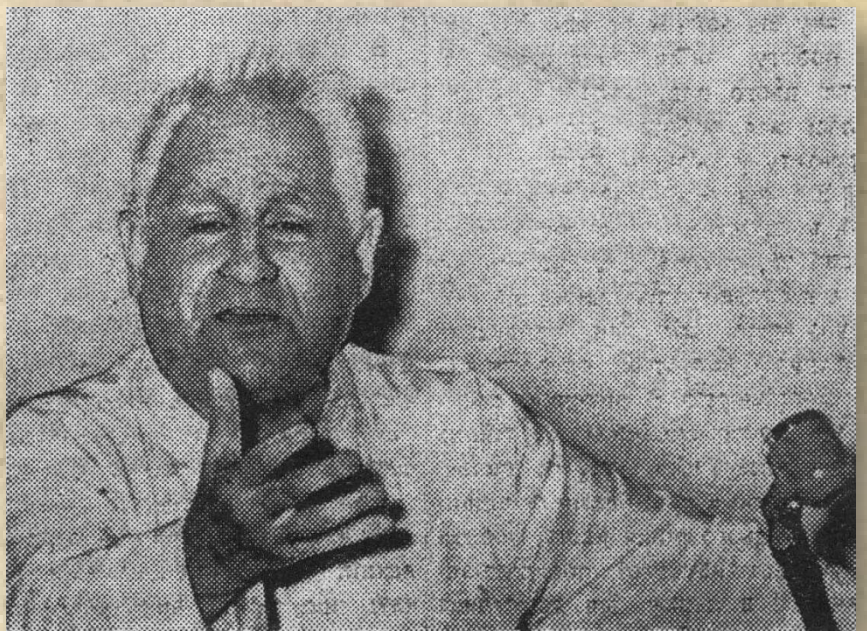
Елькін Давид Генріхович

Нагороджений:

медаллю

*«За доблесну працю у Великій Вітчизняній
війні 1941 – 1945 рр.»*

Елькін Давид Генріхович – доктор педагогічних наук, професор. Народився 30 жовтня 1895 р. у Воронежі. У 1914 р. закінчив із золотою медаллю першу класичну гімназію і вступив до Петербурзького психоневрологічного інституту. У 1915 р. перевівся на природниче відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету, який закінчив у 1921 р. З 1917 р. очолював психологічну лабораторію в Одеському міському інституті дитячої психології та експериментальної педагогіки ім. Н. В. Якуніна. З 1922 р. працював на посаді: асистента, доцента, професора (1922-1930) кафедри психології Одеського інституту народної освіти. З 1935 р. після реорганізації Одеського інституту народної освіти працював на посаді: професора та завідуючого кафедрою психології в Одеському інституті професійної освіти, Одеському фізико-хіміко-математичному інституті, Одеському педагогічному інституті, Одеському державному університеті. За сумісництвом у 1932-1938 рр. очолював психологічний відділ Одеського психоневрологічного інституту. Працював професором лабораторії із вивчення відчуттів і сприйняття Всеукраїнського науково-дослідного інституту психології.

Під час Другої світової війни знаходився разом із Одеським державним університетом в евакуації. З 1942 р. працював професором, завідуючим кафедрою психології в Байрам-Алі.

Після повернення університету з евакуації продовжив працювати на посаді професора, завідуючого кафедрою психології. У 1949-1975 рр. працював на посаді завідуючого, професора кафедри психології і педагогіки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1952 р. захистив докторську дисертацію.

З 1959 р. очолював Одеський відділ Психологічного товариства.

Галузь наукових досліджень – часові та просторові відношення у дітей, особливості побудови ними часової перспективи. Організував наукову школу з дослідницькою темою «Психологія диференціації часу». Автор більше 200 наукових робіт.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

Помер у 1983 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 36, спр. 1386; Акімова Л. Н., Цуканов Б. Й. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 2. С. 418-422; Вопросы психологии. 1983. № 6. С. 167-168; Цуканов Б. Й. // ЕСУ. 2009. Т. 9. С. 172.

Збандуто Поліна Іванівна

Нагороджена:

орденом

«Знак Пошани»

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Збандуто Поліна Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент. Народилася 12 жовтня 1902 р. у с. Темрюк Маріупольського повіту, нині Запорізька область. У 1921 р. очолювала дитячий садок, працювала вчителькою на Маріупольщині. У 1924-1928 рр. навчалася в Інституті народної освіти. У 1928-1932 рр. працювала у ФЗУ та будівничому технікумі. У 1940 р. закінчила аспірантуру при кафедрі російської літератури Одеського педагогічного інституту. У 1941 р. захистила кандидатську дисертацію «Басни И. А. Крылова и русская народная сказка о животных».

Під час Другої світової війни разом з Одеським державним університетом перебувала в евакуації (Майкоп, Байрам-Алі), очолювала кафедру російської літератури.

Після повернення продовжила працювати у Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: завідуючої кафедрою російської літератури, виконуючої обов'язки декана, декана філологічного факультету (1950-1951).

Галузь наукових досліджень – дослідження публіцистики Максима Горького і Олексія Толстого.

Нагороджена орденом «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Померла 24 лютого 1975 р.

Літ.:

Берловская Л. В. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 33-35; За наукові кадри. 1975. 28 лютого (№8). С. 4; Історія філологічного факультету. 2012. С. 4, 26.

Зубков Іван Дмитрович

Нагороджений:

медалями

*«За доблесну працю у Вітчизняній війні
1941-1945 рр.» (1945)*

«За оборону Кавказу» (1946)

Зубков Іван Дмитрович – філолог, кандидат філологічних наук, доцент. Народився 1901 р. у м. Кемберда на Полтавщині. Закінчив земську школу, гімназію Полтави. З 1920 р. служив у лавах Червоної Армії у складі 148-го головного евакопункту. У 1924 р. закінчив Інститут народної освіти. У 1931 р. викладав українську мову та літературу у школі. З 1934 р. працював заступником директора та викладачем кафедри української мови Одеського педагогічного інституту. Перейшов на роботу до Одеського державного університету на початку Другої світової війни.

У період Другої світової війни займався евакуацією Одеського державного університету (Майкоп, Байрам-Алі). Приймав участь в евакуації з Майкопу нафтового технічного устаткування. В евакуації виконував обов'язки проректора. У 1944 р. після звільнення Одеси організував повернення університету до міста.

Після закінчення війни продовжив працювати на посаді проректора та старшого викладача, доцента кафедри української мови Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Нагороджений медалями: «За доблесну працю у Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), «За оборону Кавказу» (1946).

Помер у 1977 р.

Літ.:

Архів НБ, №10, спр. 450; Берловская Л. В. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 33-35; Зубков В. И. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 32-33

Кирилов Єлпідіфор Анемподистович

Нагороджений:

орденом

Леніна (1953)

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Кирилов Єлпідіфор Анемподистович – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 26 вересня (8 жовтня) 1883 р. в с. Шибка Тираспольського повіту Херсонської губернії, нині Молдова. В 1902 р. закінчив з золотою медаллю чоловічу гімназію в Бердянську. В 1907 р. закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету.

Працював у 1908-1915 рр. на посаді асистента Вищих жіночих курсів, спостерігача Магнітно-метеорологічної обсерваторії, лаборанта кафедри фізики ІНУ (1912). В 1916 р. отримав звання магістра. Працював в ІНУ на посаді: приват-доцента кафедри фізики (1916-1919), професора (1919-1941) та завідуючого кафедрою експериментальної фізики (1921). За сумісництвом працював на посаді професора кафедри фізики Технікуму прикладної хімії (1921-1926) і директора (1926-1941) утвореного (на базі фізичного інституту ІНУ) Науково-дослідного інституту фізики, першого в Україні в цій галузі. В 1934 р. йому присуджено вчений ступінь доктора фізико-математичних наук без захисту дисертації.

Під час Другої світової війни працював на посаді професора кафедри фізики Одеського державного університету в евакуації (Майкоп (1941-1942), Байрам-Алі (1942-1944)).

Після закінчення війни повернувся разом з університетом до Одеси, де продовжив викладацьку діяльність. За сумісництвом працював на посаді професора кафедри фізики Одеського державного медичного інституту (з 1944 р.) та директора Науково-дослідного інституту фізики Одеського державного університету (1945-1960).

Засновник школи наукової фотографії. Почав систематичне дослідження явищ, які відіграють велику роль у технології виготовлення фотоматеріалів (1924). Автор 60 наукових праць.

Лауреат Державної премії СРСР (1951). Заслужений діяч науки УРСР (1958). Нагороджений орденом Леніна (1953), медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945), багатьма грамотами.

Помер в 1964 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №13, спр. 520; Белоус В. М. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 22; Броун Ж. Л. // За наукові кадри. 1963. 22 жовтня №28). С. 3; Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Вип. 1. С. 103; Кириллов Елпидифор Анемподистович 1883 - 1964: (биобібліографія). 1975. 25 с.; За наукові кадри. 1964. 4 грудня (№34). С. 4; Поліщук Д. І. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 49-53.

Коров'яков Микола Павлович

Нагороджений:

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Коров'яков Микола Павлович – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився 11 серпня 1880 р. у Херсоні. У 1901 р. закінчив із срібною медаллю Херсонську класичну гімназію. У 1906 р. знаходився у науковому відрядженні у Женеві (Швейцарія). Після закінчення історико-філологічного факультета Московського університету, у 1907-1920 рр. викладав у чоловічій гімназії м. Ананьїв Херсонської губернії, нині Одеська область. У 1910 р. знаходився у науковому відрядженні із вивчення історичної топографії стародавніх міст Риму та Помпеї (Італія). У 1920-1923 рр. очолював трудову школу. У 1923-1927 рр. викладав у професійній технічній школі. У 1933-1934 рр. – науковий співробітник 1-го розряду, завідуючий картографічним кабінетом Одеської державної наукової бібліотеки. Працював в Одеському державному університеті (1934-1941): виконуючим обов'язки доцента кафедри історії СРСР історичного факультету, завідуючим фізично-географічним кабінетом географічного факультету. У 1941 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Историческое развитие русской картографии в связи с колониальной политикой царизма в 16-18 вв.».

Під час Другої світової війни (1941-1944) перебував разом з університетом в евакуації (Майкоп, Байрам-Алі), де працював на посаді доцента кафедри історії СРСР.

Після звільнення Одеси повернувся разом з університетом до міста. Продовжив роботу на посаді доцента, завідуючого кафедрою історії СРСР (1945-1951). За сумісництвом працював на посаді доцента кафедри історії СРСР в Одеському педагогічному інституті. Працював над докторською дисертацією «Военная оборона южных границ России в 18 в.».

Галузь наукових досліджень – історична географія.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Помер 20 вересня 1951 р.

Літ.:

Архів НБ, №14, спр. 592; За більшовицькі кадри. 1951. 27 листопада (№27). С. 2.

Криштофович Африкан Миколайович

*Нагороджений:
орденами*

*Леніна
Трудового Червоного Прапора
медаллю*

*«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

Криштофович Африкан Миколайович – геолог, доктор геологічних наук, професор. Народився 27 жовтня (8 листопада) 1885 р. в с. Криштопівка Павлоградського повіту Катеринославської губернії, нині Близнюківський район Харківської області. У 1908 р. закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету. У 1909-1914 рр. працював у Новоросійському університеті: професорським стипендіатом, лаборантом, доцентом кафедри ботаніки. У 1914 р. обраний ад'ютант-геологом Географічного комітету. У 1917-1924 рр. викладав у Далекосхідному університеті та у Владивостоцькому політехнічному інституті. У 1921-1924 рр. учасник геологічної експедиції на Філіппінські острови. З 1924 р. працював у Головному ботанічному саду, нині Ботанічний сад РАН, Центральному геологорозвідувальному Науково-дослідному інституті, Всесоюзному геологічному інституті. Разом з цим викладав у ряді вузів Ленінграда. У 1926 р. захистив докторську дисертацію «Меловая флора Русского Сахалина». Виступив одним із організаторів Далекосхідного філіалу Геологічного комітету. У 1930 р. був заарештований. У 1931-1934 рр. викладав у Свердловському університеті, у Гірничому інституті.

Під час Другої світової війни знаходився в евакуації. Працював у філіалі АН СРСР, у Ташкентському університеті.

Після війни очолював відділ палеоботаніки СРСР у Ленінграді, викладав палеоботаніку в Одеському державному університеті. У 1945-1948 рр. очолював відділ палеоботаніки Інституту ботаніки АН УРСР. У 1945 р. став академіком АН УРСР. У 1953 р. – член-кореспондентом АН СРСР.

Галузь наукових досліджень – геологія та стратиграфія вугленосних третинних та мезозойських відкладів у Північно-Східній Азії. Заснував радянську палеоботанічну школу, Російське палеонтологічне товариство. Автор близько 500 наукових праць. Його ім'ям названо: види флори і фауни, гірський хребет на Курильських островах і кратер на Марсі.

Був членом Всеросійського ботанічного товариства, Всесоюзного географічного товариства, віце-президентом Міжнародного палеонтологічного союзу, почесним членом Національного географічного товариства США (з 1936 р.), членом Московського товариства дослідників природи (з 1938 р.), членом Американського, Лондонського геофізичного та геологічного товариств (з 1946 р.).

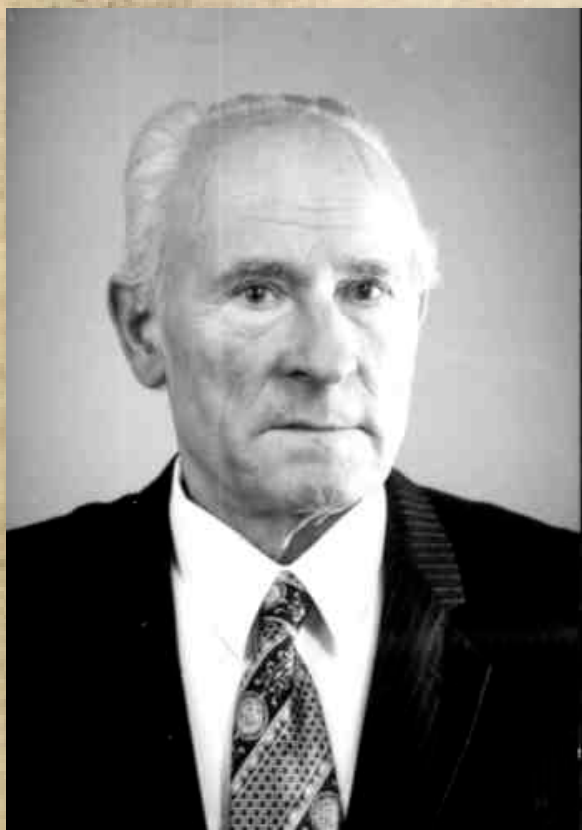
Нагороджений орденами: Леніна, Трудового Червоного Прапора; срібною медаллю ім. П. П. Семенова-Тянь-Шанського (1924); золотою медаллю ім. Ф. П. Літке (1929); медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Помер 8 листопада 1953 р. в Ленінграді. У 1967 р. реабілітований.

Літ.:

Выдающиеся ученые Геологического комитета. 1984. С. 132-149; Коваленко С. Г. Ботаніки і ботанічні дослідження в ОНУ ім. І. І. Мечникова: (1865-2005 рр.). 2005. С. 21-22; Вчені вузів Одеси. 1994. Вип. 1, ч. 1. С. 33-36; Історія АН УРСР. 1967. Т. 2. С. 310-312; Корифеї української науки : нариси про видатних діячів науки і техніки. 2000. С. 41; Українська радянська енциклопедія. 1980. Т. 5. С. 528; Ларченков Е. П. Геология в Одесском университете: времена и пространства. 2009. С. 441, 445-453.

Лобазов Петро Кузьмич

Нагороджений:

медалями

«За трудову доблесть» (1967)

«За трудову доблесть» (1970)

*«За доблесну працю. В ознаменування
100-річчя з дня народження*

В. І. Леніна» (1970)

*«50 років перемоги у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

(1995)

*«60 років перемоги у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»*

(2005)

пам'ятним знаком

«50 років визволення України» (1995)

Лобазов Петро Кузьмич – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 12 серпня 1923 р. в с. Зеленькове Могилівської області в Білорусі. Закінчив середню школу.

Під час Другої світової війни працював слюсарем-складальником авіаційних моторів для штурмових бомбардувальників ІЛ-2 на військовому заводі № 24 Куйбишева.

Навчався на історичному факультеті Куйбишевського державного педагогічного інституту (1943-1948). Працював у Далекосхідному політехнічному інституті (1948-1978) на посаді: асистента, завідуючого кафедрою історії партії. Закінчив аспірантуру Московського державного університету, отримав звання доцента (1958). Захистив докторську дисертацію з проблем державно-церковних відносин, в 1973 р. присвоєно звання професора. Працював в Одеському технологічному інституті харчової промисловості ім. М. В. Ломоносова (завідуючий кафедрою (1978-1982)) та Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова (завідуючий кафедрою атеїзму, етики і естетики (1982-1990), професор кафедри філософії і основ загальногуманітарних знань (з 1990 р.)).

Галузь наукових інтересів – дослідження релігійної ситуації на Півдні України. Створив наукову школу, яка займається дослідженням проблем релігієзнавства. Підготував 25 кандидатів наук. Автор більше 150 наукових праць.

Член правління та бюро Української асоціації релігієзнавців. Член президії Одеської обласної організації товариства «Знання». Директор Південноукраїнського центру релігієзнавства, який здійснював соціологічні дослідження релігійної ситуації на Півдні України. Очолював правління церковно-світського регіонального фонду «Злагода». Член спеціалізованої ради захисту докторських дисертацій на історичному факультеті Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, редколегії журналу «Історичні записки».

Нагороджений медалями: «За трудову доблесть» (1967), «За трудову доблесть» (1970), «За доблесну працю. В ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна» (1970). Міністерство вищої освіти СРСР нагородило вченого знаком «Відмінник вищої школи», нагрудним знаком «За відмінні успіхи в роботі» (1978). Нагороджений правлінням Всесоюзної спілки «Знання» нагрудним знаком «За активну роботу» (1983), медаллю «Ветеран праці» (1988). За участь у Великій Вітчизняній війні нагороджено медалями: «50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1995), «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (2005), відзнакою Президента – пам'ятним знаком «50 років визволення України» (1995).

Помер 10 липня 2014 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №17, спр. 691; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 257-260; Длужневская О. // Профком. 2008, жовтень. С. 35-37; Секундант С. Г. // Видные ученые Одессы.. 2002. Вып. 11. С. 61-66.

Москаленко Артемій Амвросійович

Москаленко Артемій Амвросійович – доктор філологічних наук, професор. Народився 2 листопада 1901 р. в с. Григор'ївка Катеринославської області, нині Запорізька область. У 1918-1920 рр. проходив службу у лавах Червоної армії. У 1921-1936 рр. пов'язав свою діяльність з Дніпропетровським університетом: навчався на робітничому факультеті, закінчив філологічний факультет, аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію, викладав на кафедрі української мови та літератури. У 1936-1938 рр. очолював кафедру української мови та літератури Полтавського педагогічного інституту. З 1938 р. перейшов на посаду завідуючого кафедрою української мови та літератури Одеського державного університету. У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію «Нарис української діалектології».

Під час Другої світової війни знаходився в евакуації, працював в Одеському державному університеті в Байрам-Алі.

У 1944-1949 рр. очолював кафедру української мови в Одеському педагогічному інституті та Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова. У 1949 р. звільнений з посади завідуючого за звинуваченням в націоналізмі. Викладав українську мову в Одеській вищій партійній школі. У 1958-1960 рр. очолював кафедру української мови в Одеському педагогічному інституті. У 1961-1975 рр. перейшов на посаду завідуючого, професора кафедри української мови Одеського державного університету імені І. І. Мечникова.

Галузь наукових інтересів – вивчення історії мови, діалектології, історії українського мовознавства. Автор близько 200 наукових праць.

Помер 23 жовтня 1980 р.

Літ.:

Історія філологічного факультету. 2012. С. 57; Путівник ДАОО. 2012. Вип. 1. С. 154-155; За наукові кадри, 1980, 31 жовтня (№32), С. 3.

Ноткіна Ольга Юдівна

Нагороджена:

медаллю

***«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»***

Ноткіна Ольга Юдівна - бібліограф, бібліофіл, краєзнавець. Народилась 30 червня 1923 р. в Одесі.

Учасниця Другої світової війни. Була евакуйована у м. Рубцовськ Алтайського краю, де працювала на мінометному заводі.

У 1949 р. закінчила філологічний факультет Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Працювала техніком Одеського заводу ім. Жовтневої революції. З 1950 р. працювала у Науковій бібліотеці Одеського державного університету імені І. І. Мечникова на посаді: бібліотекаря, старшого бібліотекаря, старшого бібліографа, головного бібліографа.

Галузь наукового дослідження торкалась книгознавства.

Нагороджена медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.».

Померла 9 лютого 2007 р. в Одесі.

Список л-ри:

Українські бібліографи : бібліографічні відомості, професійна діяльність, бібліографія. 2010. Вип. 2. С. 75; Лущик С. К 40-летию науч. секции Одесского Дома ученых / Сергей Зенонович Лущик. 2007. С. 275; Голяева И. // Одесские известия. 2007. 20 марта (№ 22). С. 7; Губарь О. И. // Дерибасовская-Ришельевская. 2007. № 28. С. 314-315; Кохрихт Ф. // Слово. 1998. 17 апреля (№ 16). С. 6; Губарь О. И. // Времена и годы. 1999. Вип. 2. 58-63.

Плісов Олександр Костянтинович

Нагороджений:

медалями

«За оборону Кавказа» (1943)

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945)

Плісов Олександр Костянтинович – хімік-органік, доктор хімічних наук, професор. Народився у серпні 1898 р. у Полтаві. У 1923 р. закінчив хімічне відділення Харківського інституту народної освіти. Працював на посаді: асистента кафедри органічної хімії Харківського інституту народної освіти (1924), асистента кафедри неорганічної хімії Харківського медичного інституту (1925-1928), старшого асистента Московського вищого технологічного училища (з 1928 р. до реорганізації), доцента Московського Вищого інженерно-будівельного училища; завідуючого (1932-1947), професора (1934) кафедри органічної хімії, заступника директора (1936-1942) Краснодарського хіміко-технологічного інституту. В 1936 р. захистив докторську дисертацію.

Під час Другої світової війни очолював кафедру неорганічної хімії у Тбіліському хіміко-фармацевтичному інституті та хімічний відділ Тбіліського науково-дослідного фармацевтичного інституту (1942-1943).

У 1947-1968 рр. очолював кафедру Одеського технологічного інституту харчової та холодильної промисловості. У 1951-1956 рр. працював на посаді професора, завідуючого кафедрою органічної хімії Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Галузь наукових досліджень – проблеми стереохімії і реакційної здатності, створення антиокислювальних жирів. Автор понад 70 наукових робіт.

У 1936-1947 рр. – голова Краснодарського відділення Хімічного товариства. У 1947 р. та у 1950 р. – депутат Одеської міської ради.

Нагороджений медалями: «За оборону Кавказа» (1943), «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945).

Помер у 1968 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 23, спр. 894; Дроздовська А. І., Пянкова Т. В. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 475-477.

Погребняк Іван Іванович

Нагороджений:

орденами

« Знак Пошани»

Трудового Червоного Прапора

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 - 1945 рр.»

Погребняк Іван Іванович – ботанік, доктор біологічних наук, професор. Народився 22 вересня 1908 р. у с. Добровеличківка Кіровоградської області. Закінчив в 1927 р. Добровеличківський педагогічний технікум, в 1931 р. – біологічний факультет Одеського інституту професійної освіти, в 1934 р. – аспірантуру при Ботанічному саду Одеського державного університету. Брав участь у науковій йодній експедиції академіка В. І. Липського (досліджував промислове значення червоної водорості філофори у північно-західній частині Чорного моря та в його затоках).

В 1931-1932 рр. працював учителем середньої школи № 4 м. Одеси та викладачем робітфаку Одеського ІПО. З 1933 р. працював у Одеському державному університеті на посаді: аспіранта (1933-1936), доцента (1936-1940) кафедри ботаніки, декана біологічного факультету. В 1936 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Морські водорості Одеського узбережжя та практичне їх використання». В 1940-1941 рр. тимчасово працював на посаді завідуючого кафедрою ботаніки Чернівецького державного університету.

Під час Другої світової війни знаходився в евакуації. Працював на біологічному факультеті Одеського державного університету на посаді: доцента і виконуючого обов'язки завідуючого кафедрою ботаніки (1941-1942) (Майкоп), завідуючого (1942-1943), доцента кафедри морфології і систематики рослин (1943-1944) (Байрам-Алі). В 1943 р. очолив експедицію Туркменської філії АН СРСР у верхів'я Амудар'ї (облік головних видів рослинної сировини).

Після повернення університету до Одеси продовжив працювати на біологічному факультеті на посаді: доцента (з 1946 р.), завідуючого кафедрою ботаніки, доцента (1950-1965), професора кафедри морфології та систематики рослин (1965-1978). За сумісництвом працював старшим науковим співробітником, завідуючим відділом флори і рослинності Ботанічного саду Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. В 1966 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Донна рослинність лиманів Північно-Західного Причорномор'я та суміжних акваторій Чорного моря».

Наукові інтереси – вивчення питання систематики, екології, поширення, походження бентосної альгофлори, раціонального використання рослинних ресурсів Чорного моря та лиманів Північно-Західного Причорномор'я. Свої перші дослідження розпочав у 30-ті рр. з вивчення систематики водоростей північно-західної частини Чорного моря, про які на той час існували лише фрагментарні відомості. Заклав науковий фундамент альгологічних досліджень у цьому регіоні. В результаті його багаторічної роботи були вивчені 735 видів бентосних мікро- та макроскопічних водоростей та вищих рослин. Автор близько 100 наукових праць.

Почесний член Українського ботанічного товариства.

Нагороджений орденами: «Знак Пошани», Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 - 1945 рр.». Відмінник народної освіти.

Помер 12 вересня 1982 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №23, спр. 904; Єрьоменко Т. І. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 439-443; Коваленко С. Г. Ботаніки і ботанічні дослідження в Одеському нац. університеті ім. І. І. Мечникова: (1865-2005 рр.). 2005. С. 39-40.

Позігун Катерина Антонівна

Нагороджена

медаллю

«За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.».

Позігун Катерина Антонівна – хімік, кандидат хімічних наук, доцент. Народилася 8 грудня 1911 р. у Миколаєві. У 1921 р. переїздить разом з родиною до с. Яковка Орловської губернії Ливенського повіту, нині с. Яківка Колпнянського району Орловської області. У 1931-1932 рр. навчалася на електромеханічному відділі Свердловському гірничому інституті. У 1938 р. закінчила хімічний факультет Одеського державного університету. У 1938-1941 рр. навчалася в аспірантурі при кафедрі аналітичної хімії. У 1939-1941 рр. працювала на посаді асистента кафедри аналітичної хімії Одеського державного університету.

Учасниця Великої Вітчизняної війни. У роки війни працювала завідуючою відділу пропаганди у Тамбовській області (1942-1944), у Херсонській області (1944-1946), у Одеській області (1946).

У 1946 р. захистила кандидатську дисертацію «Открытие анионов органическими реактивами». У 1947-1967 рр. працювала старшим науковим співробітником в Інституті фізики Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. У 1967 р. вийшла на пенсію.

Галузь наукових досліджень торкалась вивчення напівпровідників.

Нагороджена медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.».

Літ.:

Арзів НБ, №23, спр.912; За наукові кадри. 1985. 8 лютого (№6). С. 3; Позигун Е. А. // Времена и годы. Вып. 1. 1998. С. 66.

Породко Федір Михайлович

Нагороджений:

орденом

«Знак Пошани» (1944)

медаллю

***«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»
(1944)***

Породко Федір Михайлович – ботанік, доктор біологічних наук, професор. Народився 28 жовтня 1877 р. в посаді Лосиці Костянтинівського повіту Седлецької губернії, нині Польща. Закінчив Холмську семінарію, навчався на природничому відділенні фізико-математичного факультету Варшавського університету (1899-1903).

Після закінчення університету за дослідження «Зміна бродильної здатності дріжджів у залежності від посиленого харчування пептоном» одержав ступінь кандидата ботаніки (1902). В 1903-1904 рр. навчався у Ботанічному інституті університету м. Лейпциг (Німеччина).

Працював у Новоросійському університеті на посаді: асистента ботанічної лабораторії (1904-1916), приват-доцента ботаніки (1907). В 1907 р. направлений у наукове відрядження до Лейпцигського ботанічного інституту. Працював професором анатомії і фізіології рослин Одеських Вищих жіночих курсів (1908-1920). В 1911 р. захистив магістерську дисертацію і був направлений у наукове відрядження до Біологічного інституту м. Відень (Австрія).

У 1914 р. направлений для ознайомлення з біологічними інститутами Швеції, Норвегії, Данії, Німеччини. У 1916 р. захистив докторську дисертацію. Захищені дисертації склали двотомну працю «Хемотропізм коренів».

У 1916-1948 рр. працював на посаді професора і завідуючого кафедрою анатомії і фізіології рослин Одеського (Новоросійського) університету. В 1939 р. було перезатверджено вчене звання доктора біологічних наук без захисту дисертації.

За сумісництвом працював на посаді: професора анатомії і фізіології рослин в Одеському хіміко-фармацевтичному інституті (1921-1930), завідуючого кафедрою фізіологічної хімії у медичному інституті (1922-1926), професора біологічної та колоїдної хімії в Інституті зерна і борошна (1930-1931) та в Інституті хлібопечення (1932-1933), професора анатомії і фізіології рослин у педагогічному інституті, керівника науково-дослідної кафедри біології, завідуючого секцією анатомії і фізіології рослин зоолого-біологічного інституту (1923-1930), завідуючого відділом фізіології рослин Ботанічного саду (1931-1941), завідуючого лабораторією фізіологічної хімії Науково-дослідного інституту народного харчування (1935-1940).

В 1944-1947 рр. працював на посаді декана біологічного факультету евакуйованого університету в Майкопі та Байрам-Алі.

Галузь наукових інтересів – дослідження в галузі фізичної фізіології рослин, спостереження ростових рухів рослин-тропізмів. Був учнем Д. І. Івановського, який заклав основи вірусології.

За дослідження «Окислювальні ензими в рослинах» (1905) отримав золоту медаль Варшавського університету. Автор 54 наукових праць: 31 робота присвячена питанням росту, серед яких особливе місце займають тропізми, а 11 – проростанню насіння у зв'язку з передпосівною обробкою фізичними і хімічними факторами. Багато уваги приділяв громадській роботі: читав лекції для населення, давав консультації, брав участь у бригадних обстеженнях.

Нагороджений орденом «Знак пошани» (1944), медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1944), почесною грамотою УРСР (1940), почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1943), значком «Відмінник народної освіти» (1946).

Помер 3 липня 1948 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №24, спр. 941; Домбровская М. В. // Видные ученые Одессы. 1992. Вып. 1. С. 16-18; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 3. С. 535-538; Рудишина О. С. // Историчний архів. Вип. 4. С. 107-111.

Савчук Микола Панасович

Нагороджений:
двома орденами Трудового Червоного
Прапора (1948)

медаллю

«За доблесну працю у Великій Вітчизняній
війні 1941-1945 рр.»

Савчук Микола Панасович – біолог, доктор біологічних наук, професор. Народився 16 грудня 1899 р. в с. Зубовщина Ізяславського повіту Волинської губернії, нині Хмельницька область. Закінчив двокласне початкове училище, пізніше займався самоосвітою. У 1917 р. закінчив короткострокові педагогічні курси.

Працював на посаді: учителя сільських трудових шкіл Аннопольського району Кам'янець-Подільської області, завідуючого семирічною школою (1925), інспектора окружного Шепетівського відділу народної освіти (1926). У 1927-1930 рр. навчався на історичному факультеті Інституту народної освіти. З 1931 р. навчався в аспірантурі Одеського Науково-дослідного інституту біології. Захистив кандидатську (1935) і докторську (1937) дисертації.

Працював викладачем філософії в одеських інститутах (1930-1934): медичному, технологічному інституті консервної промисловості, сільськогосподарському. З 1934 р. працював у Одеському державному інституті на посаді: асистента, доцента, професора та завідуючого кафедрою зоології безхребетних, виконуючого обов'язки ректора та проректора з учбової частини (1937), ректора (1939-1948). За сумісництвом очолював кафедру філософії Одеського технологічного інституту консервної промисловості (1937-1939).

В 1941-1949 рр. був ректором університету і організував дві його евакуації: у Майкоп (1941-1942) та в Байрам-Алі (Туркменія) (1942-1944).

З 1948 р. – Міністр освіти України та член-кореспондент АН України. Після війни очолював Одеське відділення Українського товариства паразитологів, об'єднував зусилля біологів, ветеринарів та медиків на пошуки засобів профілактики та боротьби з паразитами людини та сільськогосподарських тварин. З цією метою у шістдесяті роки домігся відкриття під керівництвом університету біологічної наукової лабораторії.

Галузь наукових інтересів – експериментальна зоологія, ембріологія і крайова паразитологія. Виховав сотні кваліфікованих біологів. Багато його учнів стали докторами і кандидатами наук. Автор 150 наукових праць.

Удостоєний звання «Заслуженого діяча науки України» (1965). Нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора, медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та іншими медалями.

Помер 16 лютого 1976 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, №26, спр. 1018; Амброз Ю. А. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 8-12; Одесский университет 1865-1990 рр. 1991. С. 68; За наукові кадри. 1948. 10 лютого (№6). С. 1; Учені вузів Української РСР : довідник. 1968. С. 379; За наукові кадри. 1976. 20 лютого (№7). С. 4.

Федосєєв Валеріан Олександрович

*Нагороджений:
орденом
Трудового Червоного Прапора (1953)*

Федосєєв Валеріан Олександрович – фізик, доктор фізико-математичних наук, професор. Народився 25 серпня 1910 р. у с. Катеринівка Самарської губернії, нині Самарська область. У 1926 р. вступив на фізико-технічне відділення Саратовського університету. У 1927-1928 рр. очолював радіофізичну лабораторію 32-ї стрілецької дивізії Саратова. У 1929-1930 рр. працював учителем м. Мари Туркменської РСР. Працював в Ашхабадському сільськогосподарському інституті на посаді: асистента (з 1930 р.), доцента кафедри фізики (1933-1935). У 1936-1941 рр. працював доцентом кафедри фізики Ашхабадського педагогічного інституту. За сумісництвом очолював у 1932-1939 рр. Ашхабадський інститут дощу (пізніше філіал Ленінградського інституту метеорології). З 1941 р. працював у фізико-технічній лабораторії Туркменського філіалу Академії наук СРСР.

Під час Другої світової війни знаходився разом з Одеським державним університетом в евакуації і спрямував наукову діяльність на дослідження використання місцевої сировини для потреб оборони країни. У 1943 р. захистив кандидатську дисертацію «Випарювання краплин».

З 1944 р. працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: завідуючого кафедрою електроніки (з 1944 р.), завідуючого кафедрою електрофізики (з 1946 р.), доцента кафедри молекулярних та теплових процесів (1950-1961), завідуючого кафедрою загальної і молекулярної фізики (1961-1963), завідуючого кафедрою теплофізики (1963-1979), професора кафедри теплофізики (1979-1980), заступника директора НДІ фізики (1945-1954), наукового керівника Проблемної лабораторії фізики аеродисперсійних систем (1957-1980), проректора з наукової роботи (1963-1971). У 1961 р. захистив докторську дисертацію із дослідження горіння металів у дисперсному вигляді.

Галузь наукових досліджень – вивчення аеродисперсійних систем і фізики горіння. Провів одним із перших у світі експерименти із штучної взаємодії на дощові хмари та їх осадження. Автор 200 наукових праць.

Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора (1953).

Помер 16 лютого 1980 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 32, спр. 1231; Асланов С. К. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 15-18; Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 321-325; За наукові кадри. 1980. 29 лютого (№8). С. 3.

Щербаков Дмитро Миколайович

Нагороджений:

медаллю

***«За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні
1941-1945 рр.»***

почесним знаком

***«За доблесть та відвагу у Великій Вітчизняній
війні»***

Щербаков Дмитро Миколайович – історик, історик, доктор історичних наук, професор. Народився 28 червня 1921 р. у с. Троїцькому Біляївського району Одеської області. Закінчив середню школу. У 1937-1939 рр. очолював бібліотеку Будьонівської середньої школи (Роздільнянський район Одеської області). У 1939 р. вступив на історичний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. У 1941-1942 рр. викладав історію в Плеханівській середній школі Саратовської області. У 1943 р. отримав диплом викладача історії.

Воював на фронтах Другої світової війни, був заступником командира роти. Служив в Одеському військовому окрузі. Демобілізований з армії у 1942 р. Працював у закладах освіти Ворошиловградської (1943-1944) і Одеської (1944) областей.

Працював у Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського на посаді: старшого викладача (1945-1951), виконуючого обов'язки завідуючого кафедрою історії КПРС (1951-1952). У 1951 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1952-1953 рр. – доцент кафедри КПРС партшколи Одеського обкому КПУ. Працював в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова на посаді: доцента кафедри історії КПРС (1953-1964), завідуючого (1964-1985) та професора кафедри наукового комунізму (1986-1987). У 1980 р. захистив докторську дисертацію з історії соціал-демократичного руху в Росії на початку 20 ст.

Щиро ділився своїм досвідом з молоддю, підтримував багато кандидатів наук, які працюють у вищих навчальних закладах України, Росії, Чехії, Куби. Брав активну участь у суспільному житті. Автор більше 70 наукових публікацій. За час роботи в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова опублікував 3 монографії, 9 брошур, 20 наукових і науково-популярних статей.

Нагороджений медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» і почесним знаком «За доблесть та відвагу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Літ.:

Архів НБ, № 35, спр. 1379; Історія Одеського університету за 100 років. 1968. С. 314-315; Сиволга В. Ф. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Т. 4. С. 459-460; Щербаков Д. Н. // Времена и годы. 1999. Вып. 2. С. 154-155.

Якупов Назим Мухаметзянович

Герой Радянського Союзу (1956)

*Нагороджений
орденами:*

*Леніна (1956)
Вітчизняної війни I ст. (1985)
Богдана Хмельницького*

медалями:

*«Золота Зірка» (1956)
«50 років Збройних Сил СРСР»
«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.» (1970)
«30 років перемоги у Великій
Вітчизняній війні» (1975)
«60 років Збройних Сил СРСР» (1978)
«70 років Збройних Сил СРСР» (1988)*

Якупов Назим Мухаметзянович – історик, доктор історичних наук, професор. Народився 7 липня 1928 р. в с. Кагача-Єлга Кушнаревського району Башкирської АРСР, нині Башкортостан, РФ. У 1942 р. працював у колгоспі «Кумяк». Того ж року направлений на навчання у школу ФЗО. В жовтні 1944 – лютому 1945 рр. – слухач курсів бухгалтерів Башкирського навчального комбінату. У лютому-серпні 1945 р. працював техніком-постачальником, старшим техніком оборонного заводу № 628 (м. Уфа). У вересні 1946 р. – листопаді 1948 р. працював експедитором машинобудівного заводу №26 у м. Черніковськ Башкирської АРСР.

У 1948 р. був призваний до лав Радянської армії (Південно-Уральський військовий округ). У лютому – серпні 1949 р. служив у складі 3-ї танкової дивізії на території Німеччини. У березні – серпні 1949 р. – курсант роти по підготовці командирів гармат танкової школи 41-го навчального батальйону 7-го Гвардійського навчального корпусу. У 1951 р. закінчив Львівське військово-політичне училище. З листопада 1951 р. – помічник командира 3-ї танкової роти із політичної частини 105-го Гвардійського механізованого полку 33-ї Гвардійської механізованої дивізії Окремої Механізованої армії на території Румунії. З жовтня 1955 р. – заступник командира із політичної частини 1-го танкового батальйону 71-го танкового полку 33-ї Гвардійської механізованої дивізії. Восени 1956 р. у складі Південної групи радянських військ приймав участь в угорських подіях на території Будапешту. В одному із боїв на чолі штурмової групи був важко поранений. Демобілізований у 1956 р.

У 1962 р. закінчив з відзнакою історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1962-1964 рр. навчався в аспірантурі при кафедрі КПРС. У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Борьба большевиков за завоевание солдатских масс Одесского военного округа в период подготовки и проведения Великой Октябрьской социалистической революции». У 1964-2002 рр. працював у Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова: викладач кафедри історії КПРС (1964-1965), старший викладач (1965-1966), доцент (1966), професор, завідувач кафедри політичної історії (1972-1992), професор ІСН та історичного факультету (1992-2002). У 1968 р. направлений на роботу старшим науковим співробітником кафедри історії КПРС Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова. У 1970 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Борьба партии большевиков за завоевание войск прифронтовых округов в период подготовки и проведения Великой Жовтневої соціалістичної революції (березень 1917 – березень 1918 рр.)».

Галузь наукових досліджень – вивчення історії Першої світової, Громадянської, Великої Вітчизняної воєн; репресій 30-х років ХХ ст. Автор більше 250 наукових праць.

Член Науково-технічної ради із історії КПРС Міністерств СРСР і УРСР (1972), член редакційної колегії міжвідомчого збірника «Научные труды по истории КПСС» (1974), член республіканської ради із координації науково-дослідної роботи при Інституті історії партії, голова міжобласної науково-методичної ради викладачів суспільних наук Одеського вузівського центру (1975), голова спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій з історичних наук.

Отримав звання Героя Радянського Союзу (1956). Нагороджений: орденом Леніна (1956), орденом Вітчизняної війни I ст. (1985), орденом Богдана Хмельницького, медалями: «Золота Зірка» (1956), «За доблесну працю» (1970), «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1975), «50 років Збройних Сил СРСР», «60 років Збройних Сил СРСР» (1978), «70 років Збройних Сил СРСР» (1988), «Ветеран праці» (1985), знаком Міністерства СРСР «За відмінні успіхи» (1985), Почесними грамотами Міністерств СРСР, УРСР, Почесною грамотою Верховної Ради України. Заслужений діяч науки УРСР (1987).

Помер 20 лютого 2009 р. в м. Одеса.

Літ.:

Архів НБ, №36, спр. 1403; За наукові кадри. 1970. 31 березня (№11). С. 1; Давидов Д. // Профком. 2008, жовтень. С.72-73; Николаєв В. // За наукові кадри. 1985. 22 лютого (№8). С. 2; Рябой Г. // Одеський університет. 06/2008. №5/6. С. 10; Вечерняя Одесса. 10/07/2008. № 100; Щетников В. П. // Лукомор'я. 2009. Вип. 3. С. 430-441; Якупов Н. М. // Времена и годы. 1998. Вып. 1. С. 131-133; Якупов Назым Мухаметзянович. 1988. 34 с.; Якупов Назым Мухаметзянович URL: <http://yakupov-nazym.narod.ru/index.html>. (дата звернення 27.03.2015); Вечерняя Одесса. 26/02/2009. №30. С. 4.

Яцько Іван Якович

**Нагороджений:
медалями**

*«За перемогу над Німеччиною у
Великій Вітчизняній війні 1941 –
1945 рр.»*

*«За доблесну працю у Великій
Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.»*

«За трудову відзнаку»

Яцько Іван Якович – геолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор. Народився 24 липня 1896 р. в с. Новий Буг Херсонського повіту, нині Миколаївська область. У 1910 р. отримав початкову освіту у двокласній школі. У 1915 р. закінчив Новобузьку вчительську семінарію та був призваний на військову службу. Спочатку вчився у школі прапорщиків, у 1916-1917 рр. воював у діючій армії. У 1917 р. – демобілізований. Працював вчителем у с. Рождественському Дніпропетровського повіту Таврійської губернії, нині Дніпропетровська область. Під час громадянської війни перебував у Херсоні, де працював в Народній освіті (1920). Був головою комітету з ліквідації неписьменності і завідуючим культвідділом міськнаросвіти у Олешках (1921-1922), переїхав до Одеси, де працював у Губосвіті. У 1925 р. закінчив природознавчий відділ ІНО. У 1925-1926 рр. працював вчителем трудової школи. Став аспірантом науково-дослідної кафедри географії і геології ІНО (1926). З 1929 р. зарахований асистентом науково-дослідної кафедри географії і геології. Читав лекції з геології в ІНО, Одеському інституті водного транспорту та Одеському будівельному інституті. За сумісництвом у 1931 р. отримав посаду завідуючого відділом палеонтології в Зоолого-біологічному інституті, що був заснований при ІНО.

Після реорганізації ІНО в Інститут професійної освіти очолив кафедру геології (1931-1933). Кваліфікаційна комісія України затвердила його доцентом (1934). З відкриттям географічного факультету в Одеському державному університеті став доцентом кафедри геології (1934). У 1935 р. захистив дисертацію та отримав вчений ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук.

Під час Другої світової війни евакуйований до Середньої Азії, де працював на посаді: доцента (з 1941 р.), завідуючого кафедрою геології та географії (з 1942 р.) учительського інституту м. Андижана (Узбекистан). За наказом ВКВШ у 1944 р. направлений до Одеського державного університету. Після повернення університету з евакуації працював на посаді: доцента кафедри гідрогеології і палеонтології (1944-1951), завідуючого кафедрою загальної геології і гідрогеології (1952-1960), професора кафедри геології (1963), завідуючого кафедрою загальної та морської геології (1972-1977). У 1961 р. в Інституті геології АН УРСР захистив докторську дисертацію на тему: «Континентальные неогеновые отложения юга УССР и униониды этих обложений».

Наукові інтереси багатогранні. Він став продовжувачем одеської школи неогенщиків, займався питаннями стратиграфії і палеонтології неогенових відкладів Українського Причорномор'я. Під його керівництвом було захищено 10 кандидатських дисертацій і 4 докторські. Серед них дисертації університетських працівників: В. О. Горецького, І. О. Одинцова, Н. М. Ільницької, Б. Б. Мухи, В. В. Янко. Одночасно з викладацькою роботою, в 1930-1940-х рр., виконав біля 100 різнопланових геологічних досліджень у межах України з метою пошуків корисних копалин і визначення підземних вод. Особливо відзначається його участь у геологічній зйомці узбережжя Чорного моря від Сухого лиману до Дністра, де займався вивченням геологічної будови та проявами сучасних геолого-геоморфологічних процесів на узбережжі. Як співробітник Одеської стаціонарної зсувної станції Наркомату геології УРСР досліджував одеські зсуви.

Його матеріали були використані при складанні першої Генеральної схеми протизсувних заходів узбережжя Одеси (1940).

Був головою Ради із захисту дисертацій на геолого-географічному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, членом Міжнародної асоціації із вивчення четвертинного періоду, учасником міжнародних географічних колоквіумів: Тирасполь (1969), Одеса (1972), членом редколегії «Праць Одеського університету» (серія: геологія та географія), ініціатором заснування і відповідальним редактором республіканського наукового збірника «Геологія узбережжя і дна Чорного та Азовського морів у межах УРСР».

Нагороджений медалями: «За доблесну працю» (1946), «За трудову відзнаку» (1949), «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР та двома золотими медалями ВДНГ.

Помер 8 червня 1978 р. в Одесі.

Літ.:

Архів НБ, № 36, спр. 1415; Амброз Ю. О. // Проф. Одес. (Новорос.) ун-ту. 2000. Т. 4. С. 441-445; Амброз Ю. А. // Видные ученые Одессы : По воспоминаниям учеников и сотрудников. 1997. Вып. 7. С. 46-53; Очерки развития науки в Одессе. 1995. С. 236-237; Рясиков Л. В. // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. 2006. Т. 3, № 4. С. 12-20; Випускники Одес. (Новорос.) ун-ту. 2005. Вип. 1. С. 513-517.

Їм слава дарована посмертно.

1. **Адамов Іван Антонович** – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився в 1910 р. у с. Комарівка Котовського району Одеської обл. Працював на історичному факультеті Одеського державного університету: старший викладач, доцент. Учасник Другої світової війни з 23 червня 1941 р. Воював на різних фронтах. Загинув 2 липня 1942 р. в рукопашному бою з німецьким десантом біля станиці Чирській на Дону.
2. **Адлер М. Д.** – доцент, завідувач кафедри політичної економії Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з 1941 р. Загинув на фронті.
3. **Білий Г.** – співробітник Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
4. **Бровко І. Ф.** – фізик. Працював на посаді асистента кафедри загальної фізики Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Воював у складі винищувального батальйону 25-ї Чапаївської дивізії. Загинув, відбиваючи танкову атаку, біля села Іллінки.
5. **Ваніта Ф.** – біолог. Працював на посаді старшого викладача біологічного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
6. **Гандельман П. С.** – працював на посаді старшого викладача Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
7. **Гроссман А.** – біолог. Працював на посаді старшого викладача біологічного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
8. **Грудський Михайло Наумович** – історик. Народився у 1908 р. в Одесі. До війни викладав на кафедрі марксизму-ленінізму історичного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Служив старшим політруком 270 стрілецької дивізії. Загинув в грудні 1941 р. під Харковом.

9. **Дітчук Захар Гнатович** – мікробіолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1906 р. в с. Кутки Славутського району Хмельницької області. З початком війни приймав участь в оборонних роботах для захисту Одеси. Воював на фронтах з липня 1941 р. в складі мікробіологічної лабораторії 337-го окремого медико-санітарного батальйону. Загинув у 1944 р. при звільненні Західної України.
10. **Земляних П. І.** – історик, викладач кафедри марксизму-ленінізму історичного факультету Одеського державного університету. Редактор університетської газети «За більшовицькі кадри». Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
11. **Зименко В.** – співробітник Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
12. **Калібердін Іван Юхимович** – декан географічного факультету Одеського державного університету. Народився 27 січня 1898 р. в с. Баланда, нині м. Калінінськ, Саратовської області. На початку війни керував евакуацією університету. Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. в званні капітана 1-го рангу. Учасник оборони Одеси, Севастополя, Новоросійська. При відступі радянських військ з Одеси, направлений на військовому кораблі до Севастополя. Після відступу з Севастополя – направлений до Новоросійська, де загинув у травні 1942 р.
13. **Капустянський П. В.** – фізик. Працював на посаді асистента кафедри експериментальної фізики Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Воював у складі винищувального батальйону 25-ї Чапаївської дивізії. Загинув, відбиваючи танкову атаку, біля села Іллінки.
14. **Колесников Олександр Іванович** – історик, кандидат історичних наук, доцент. Народився у серпні 1904 р. у с. Нікольське Шебекинського району Курської області. Учасник Другої світової війни з 24 червня 1941 р. Служив начальником політвідділу армії. Учасник оборони Одеси, Ізмаїли, Мелітополя, форсував річки Дунай та Сіверський Донець. Учасник боїв на Південному фронті. Загинув під час наступальних дій в Ізюмо-Барвінківському напрямку в травні 1942 р. під Павлоградом (Дніпропетровська область).

15. **Кондагурі Володимир Всеволодович** – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився в 1890 р. Учасник підпільно-партизанської групи фізиків, що об'єднувала 14 наукових співробітників університету. Конструював і виготовляв в лабораторії фізичного інституту запалювальні бомби, передавав їх партизанському підпіллю, яке використовувало їх для диверсії на залізниці. Направляв в катакомби акумулятори, вибухівку. Була виготовлена динамо-машина з ручним приводом для електропостачання підпільної радіоустановки, міношукач для розмінування катакомб Кривої Балки. Проводив роботу, щодо збереження обладнання і апаратури фізичного інституту. Партизан був арештований гестапо і розстріляний 30 березня 1944 р. Нагороджений медаллю «За відвагу» (1967, посмертно).
16. **Конопльов Григорій Іванович** – гідробіолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1906 р. в Одесі. Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. у складі 241 стрілецького полку Приморської армії. Учасник оборони Одеси, Севастополя. Загинув під час оборони Севастополя у листопаді 1942 р.
17. **Коренфельд І. К.** – історик, кандидат історичних наук, доцент. Працював на історичному факультеті Одеського державного університету на посаді: старшого викладача, доцента кафедри марксизму-ленінізму. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
18. **Кримчанський І. Х.** – доцент. Працював в Одеському державному університеті на посаді: старшого викладача, доцента. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
19. **Крячун І. В.** – історик. Працював на історичному факультеті Одеського державного університету на посаді: старший викладач кафедри історії СРСР. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
20. **Лісничий П. О.** – історик, кандидат історичних наук, доцент. До війни працював на посаді доцента кафедри історії України історичного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
21. **Макаров Олексій Костянтинович** – гідробіолог, кандидат біологічних наук, доцент. Народився 1904 р. в Одесі. Воював на фронтах Другої світової війни з червня 1941 р. Учасник оборони Одеси та Севастополя. Загинув під Севастополем у 1942 р.

22. **Медведєв** – доктор наук, професор. Працював в Одеському державному університеті на посаді: викладача, професора кафедри педагогіки та психології. Учасник Другої світової війни. Приймав участь у партизанському русі. Повішаний гестапо.
23. **Молчанов Олександр Петрович** – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився у 1898 р. Під час Другої світової війни командував мінометним взводом. Учасник боїв біля сіл Татарка і Дальник. Проводив підпільну роботу на базі фізичних лабораторій. Розробив «акустичний приціл», що використовувався солдатами при обороні Одеси. У вересні 1941 р. евакуйований разом з частинами армії до Севастополя, де продовжив свою роботу. Ним було сконструйовано простий міномет із стріляних гарматних гільз, що використовувався при обороні Севастополя. Загинув у листопаді 1942 р. під Севастополем.
24. **Мохот В.** – фізик. Працював старшим викладачем фізико-математичного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
25. **Окунь А. Г.** – доцент, заступник декана фізико-математичного факультету Одеського державного університету. Воював на фронтах Другої світової війни з 1941 р. Загинув 15 березня 1944 р. під час бою.
26. **Осенко Гаврило** – історик, керівник комсомольської організації Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Кореспондент фронтової газети «За Родину». Учасник оборони Одеси, Севастополя, боїв на Керченському перешийку. В останній день оборони Севастополя у 1942 р. оточений на мисі Херсонес разом з групою солдат та матросів. Щоб не здатися в полон, застрелився останньою кулею.
27. **Переймер І. Д.** – співробітник Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
28. **Повар Р. М.** – бібліотекар, директор Наукової бібліотеки. Учасниця Другої світової війни. На початку окупації Одеси працювала на посаді директора Наукової бібліотеки Одеського державного університету. Воювала у партизанському загоні. У жовтня 1941 р. при обшуку румунською владою у неї був знайдений радіопередавач. Після арешту і допитів була повішана у гестапо.
29. **Савинков А.** – біолог. Працював на посаді старшого викладача біологічного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.

30. **Сойфер Е.** – філолог. Працював на філологічному факультеті Одеського державного університету на посаді: старший викладач, заступник декана факультету. У роки Другої світової війни воював у партизанському загоні. Загинув у гестапо.
31. **Царенко Д.** – біолог. Працював на посаді старшого викладача біологічного факультету Одеського державного університету. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Загинув на фронті.
32. **Чернюк Олександр Купріянович** – фізик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 1 січня 1905 р. в Овідіюполі. Учасник підпільно-партизанської групи університетських фізиків, що об'єднувала 14 наукових співробітників університету. Конструював і виготовляв в лабораторії фізичного інституту запалювальні бомби, передавав їх партизанському підпіллю, яке використовувало їх для диверсії на залізниці. Направляв в катакомби акумулятори, вибухівку. Ним була виготовлена динамо-машина з ручним приводом для електропостачання підпільної радіоустановки, міношукач для розмінування катакомб Кривої Балки. Проводив роботу щодо збереження обладнання і апаратури фізичного інституту. Був арештований гестапо і розстріляний 30 березня 1944 р. Нагороджений медаллю «За відвагу» (1967, посмертно).
33. **Шмульян Вітольд Львович** – математик, кандидат фізико-математичних наук, доцент. Народився 29 серпня 1914 р. в Херсоні. Учасник Другої світової війни з серпня 1941 р. Командував взводом 3-ї дивізії 969-го артилерійського полку 60-ї Севської стрілецької дивізії. Воював на Західному, Брянському, Центральному та Білоруському фронтах. Пройшов фронтовими дорогами від Москви до Варшави. Учасник звільнення м. Севськ, боїв під час Ковельської операції. Загинув 29 серпня 1944 р. у боях за Прагу.
34. **Шпаковський Г. Н.** – фізик. Працював на фізико-математичному факультеті Одеського державного університету на посаді: асистент, старший викладач кафедри експериментальної фізики. Учасник Другої світової війни з червня 1941 р. Воював у складі винищувального батальйону 25-ї Чапаївської дивізії. Загинув, відбиваючи танкову атаку, біля села Іллінки.

***Нагороди
Другої світової війни***

Звання «Герой Радянського Союзу» медаль «Золота Зірка»

Звання, встановлене постановою Центрального Виконавчого Комітету СРСР від 16 квітня 1934 р. як найвищий ступінь відзнаки, що надається за особисті або колективні заслуги перед радянською державою, пов'язані зі здійсненням героїчного подвигу. Постановою ЦВК СРСР від 29 липня 1936 р. затверджено Положення про звання Героя Радянського Союзу. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 1 серпня 1939 р. з метою особливої відзнаки громадян – Героїв Радянського Союзу та тих, що здійснюють нові героїчні подвиги, впроваджено медаль «Герой Радянського Союзу» (з 16 жовтня 1939 р. почала іменуватись медаллю «Золота Зірка»). Президія Верховної Ради СРСР Указом від 14 травня 1973 р. затвердила Положення про звання Героя Радянського Союзу в новій редакції.

Звання Героя Радянського Союзу є найвищим ступенем відзнаки та надається за особисті або колективні заслуги перед Радянською державою та суспільством, пов'язані із здійсненням героїчного подвигу.

Нагороджені:

1. Синельников Валерій Якович
2. Якупов Назим Мухаметзянович

Орден Вітчизняної війни

I ст.

II ст.

Військовий орден СРСР, заснований Указом Президії Верховної Ради СРСР «Про встановлення ордена Вітчизняної війни I та II ступеня» від 20 травня 1942 р. Надалі до опису ордена були внесені деякі зміни Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 червня 1943 р., а в статут ордена — Указом Президії Верховної Ради СРСР від 16 грудня 1947 р.

Орденом нагороджуються особи рядового і керівного складу Червоної Армії, Військово-морського флоту, військ НКВС і партизанських загонів, що проявили в боях хоробрість, стійкість і мужність, а також військовослужбовці, які своїми діями сприяли успіху бойових операцій наших військ.

Орден Вітчизняної війни мав два ступеня.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович (I ступінь)
2. Ануфрієв Лев Олександрович (I та II ступінь)
3. Багрій-Шахматов Леонід Васильович (I та II ступінь)
4. Бевзенко Степан Пилипович (I ступінь)
5. Бельтюков Опанас Григорович (II ступінь)
6. Бельфор Давид Самійлович (II ступінь)
7. Березняк Зельман (Зіновій) Якович (I ступінь)
8. Бондаренко Петро Михайлович (I ступінь)
9. Бракін Семен Самуїлович (I та II ступінь)
10. Вайсбейн Юрій Самойлович (II ступінь)

11. Валлер Володимир Ісакович (II ступінь)
12. Вінцевська Зінаїда Григорівна (II ступінь)
13. В'язовський Григорій Андрійович (II ступінь)
14. Галяс Василь Терентійович (II ступінь)
15. Гоголев Іван Миколайович (II ступінь)
16. Головка Іван Данилович (II ступінь)
17. Гребеная Галина Парфірівна (II ступінь)
18. Грінбарт Семен Борисович (II ступінь)
19. Данилко Панас Юхимович (II ступінь)
20. Доброгорський Микола Іванович (II ступінь)
21. Драгоморецький Дмитро Олександрович (I ступінь)
22. Дроздовський Володимир Петрович (II ступінь)
23. Дузь Іван Михайлович (I та II ступінь)
24. Дятлов Євгеній Іванович (II ступінь)
25. Жаборюк Анатолій Андрійович (II ступінь)
26. Замбриборщ Федір Сергійович (I ступінь)
27. Зенькова Євгенія Максимівна (I ступінь)
28. Ільянков Михайло Миколайович (II ступінь)
29. Калустян Леон Хачикович (I та II ступінь)
30. Каспарьянц Арам Асфодорович (II ступінь)
31. Корсаков Андрій Костянтинівич (II ступінь)
32. Котельников Василь Григорович (I ступінь)
33. Левченко Михайло Олександрович (I ступінь)
34. Лобунець Олексій Григорович (II ступінь)
35. Любашевський Василь Тимофійович (I та II ступінь)
36. Мазур Віра Пантеліївна (II ступінь)
37. Маляров Володимир Володимирович (II ступінь)
38. Маркушевський Петро Трохимович (I ступінь)
39. Назаренко Леонід Ферапонтівич (I ступінь)
40. Ніконов Василь Васильович (I ступінь)
41. Ольшевський Микола Трофимович (II ступінь)
42. Пахомов Іван Микитович (II ступінь)
43. Перлов Ізраїль Самойлович (I та II ступінь)
44. Петряєв Костянтин Дмитрович (I та II ступінь)
45. Поліщук Дмитро Іванович (II ступінь)
46. Потапенко Порфирій Іванович (II ступінь)
47. Проскуров Микола Іудович (I та II ступінь)
48. Раковський Михайло Юхимович (I та II ступінь)
49. Романовський Олександр Іванович (I та II ступінь)
50. Сагайдак Іван Миколайович (I та II ступінь)
51. Саєнко Іван Єгорович (I ступінь)

52. Сардарова Марія Гаврилівна (II ступінь)
53. Седлецький Дезидор Цезаревич (I та II ступінь)
54. Сергейчик Степан Йосипович (I ступінь)
55. Симоненко Михайло Кіндратович (II ступінь)
56. Сирота Іван Михайлович (I ступінь)
57. Смагленко Федір Павлович (I та II ступінь)
58. Соколов Іван Олександрович (I ступінь)
59. Фабіанська Віра Олександрівна (II ступінь)
60. Фішер Йосип Залманович (II ступінь)
61. Цишков Олександр Григорович (I та II ступінь)
62. Шаура Іван Васильович (II ступінь)
63. Шишин Валерій Олександрович (I ступінь)
64. Шмульян Вітольд Львович (II ступінь)
65. Штернштейн Яків Миронович (II ступінь)
66. Якупов Назим Мухаметзянович (I ступінь)
67. Ясинський Григорій Михайлович (I та II ступінь)

Орден За заслуги

I ст.

II ст.

III ст.

Державна нагорода України. Заснована Указом Президента України Л. Д. Кучми за №870/96 від 22 вересня 1996 р.

Орденем За заслуги нагороджуються громадяни України за видатні досягнення в економічній, науково-технічній, соціально-культурній, військовій, державній, громадській та інших сферах діяльності.

Нагороджені:

1. Дузь Іван Михайлович
2. Орзів Марко Пилипович (II та III ступінь)
3. Пахомов Іван Микитович (II та III ступінь)

Орден За мужність

I ст.

II ст.

III ст.

Державна нагорода України. Заснована Указом Президента України Л. Д. Кучми № 1329/99 від 14 жовтня 1999 р. з нагоди 55-ї річниці визволення України від фашистських загарбників, за мужність і самовідданість, виявлені в боротьбі з фашизмом у роки війни 1941-1945 рр. було постановлено нагородити відзнакою Президента України – орденом За мужність учасників бойових дій 1941-1945 рр.: осіб рядового, сержантського та старшинського складу, партизанів і підпільників; учасників бойових дій у війні 1945 р. з імперіалістичною Японією.

Орденом нагороджуються громадяни України, а також іноземні громадяни та особи без громадянства. Орден має три ступені.

Нагороджені:

1. Жаборюк Анатолій Андрійович (III ступінь)
2. Сирота Іван Михайлович

Орден «Знак Пошани»

Державна нагорода СРСР, яка була заснована Постановою ЦВК СРСР від 25 листопада 1935 р.

Орденем нагороджуються: громадяни СРСР; підприємства, об'єднання, установи, організації, райони, міста й інші населені пункти та особи, що не є громадянами СРСР, а також підприємства, установи, організації, населені пункти іноземних держав.

Нагородження орденом проводиться: за високі виробничі показники в промисловості, сільському господарстві, на транспорті, будівництві, зв'язку, торгівлі, громадському харчуванні, житлово-комунальному господарстві, побутовому обслуговуванні населення й інших галузях народного господарства; за досягнення високої продуктивності праці, поліпшення якості продукції, зниження матеріальних і трудових витрат на її виготовлення, успіхи в підвищенні ефективності суспільного виробництва; за високі результати в соціалістичному змаганні з виконання й перевиконання планових завдань; за впровадження у виробництво нової техніки, технології, передового досвіду, особливо коштовні винаходи й раціоналізаторські пропозиції; за успіхи в науково-дослідній діяльності; за творчі досягнення в області радянської культури, літератури й мистецтва, успіхи в навчанні й комуністичним вихованні підростаючого покоління, підготовці висококваліфікованих кадрів, медичним обслуговуванні населення, розвитку фізичної культури й спорту й іншій суспільно корисній діяльності;

за заслуги в зміцненні обороноздатності країни; за плідну державну й суспільну діяльність; за заслуги в розвитку економічних, науково-технічних, культурних і інших зв'язків між СРСР і іншими державами; за сміливі й спритні дії, зроблені при порятунку життя людей, охороні громадського порядку, у боротьбі зі стихійними лихами й інші прояви цивільної доблесті.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Готалов-Готліб Артемій Григорович
3. Грінбарт Семен Борисович
4. Добролюбський Костянтин Павлович
5. Домбровський Павло Іванович
6. Дузь Іван Михайлович
7. Збандуто Поліна Іванівна
8. Іванченко Прокіп Леонтійович
9. Опаловський Аркадій Анатолійович
10. Погребняк Іван Іванович
11. Породко Федір Михайлович
12. Ткаченко Григорій Володимирович
13. Ясинський Григорій Михайлович

Орден «Захист Вітчизни» (Румунія)

I ст.

II ст.

III ст.

Заснована Декретом №308 в 1949 р. в трьох ступенях і являється вищою військовою нагородою, якою, в основному, нагороджувався командний склад армії за успішне проведення військових операцій, вагомий внесок у військове будівництво, підготовки офіцерських кадрів та зміцнення боєздатності.

Орденом були нагороджені більшість командирів Радянської Армії, які приймали участь у звільненні Румунії від фашизму, ряд керівників СРСР та вищого командного складу ВС СРСР.

Нагороджені:

1. Шаура Іван Васильович

Орден Кутузова

I ст.

II ст.

III ст.

Заснований Указом Президії Верховної Ради СРСР від 29 липня 1942 р. у двох ступенях, 8 лютого 1943 р. додана 3 ступінь. Часткові зміни були внесені Постановою Президії Верховної Ради СРСР від 30 вересня 1942 р., Постановою Президії Верховної Ради СРСР від 3 травня 1943 р. і Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 червня 1943 р. В Указ Президії Верховної Ради СРСР від 8 лютого 1943 р. було внесено зміну Указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 лютого 1947 р.

Орден Кутузова нагороджувалися командири Червоної Армії за добре розроблені і проведені плани військових операцій – фронтних, армійських, внаслідок чого противникові завдано важкої поразки, а наші війська зберегли свою боєздатність.

Орден I ступеня нагороджувалися командувачі фронтами і арміями, їх заступники, начальники штабів. Орден II ступеня – командири корпусів, дивізій, бригад і начальники штабів. Орден III ступеня – командири полків, батальйонів, рот і начальники штабів полків.

Нагороджений:

1. Соколов Іван Олександрович (II ступінь)

Орден Леніна

Найвища нагорода СРСР. Установлений Постановою Президії ЦВК СРСР від 6 квітня 1930 р.

Орденом Леніна нагороджувалися: за виняткові досягнення і успіхи в області економічного, науково-технічного і соціально-культурного розвитку радянського суспільства, підвищенні ефективності і якості роботи, за видатні заслуги в зміцненні могутності Радянської держави, братської дружби народів СРСР; за особливо важливі заслуги в захисті соціалістичної Вітчизни, зміцненні обороноздатності СРСР; за видатну революційну, державну і суспільно-політичну діяльність; за особливо важливі заслуги в розвитку дружби і співпраці між народами Радянського Союзу і інших держав; за особливо видатні заслуги в зміцненні соціалістичної співдружності, розвитку міжнародного комуністичного, робочого і національно-визвольного руху, в боротьбі за мир, демократію і соціальний прогрес; за інші особливо видатні заслуги перед Радянською державою і суспільством.

Нагороджені:

1. Бочаров Леонід Миколайович
2. Кирилов Єлпідіфор Анемподистович
3. Криштофович Африкан Миколайович
4. Нікушин Павло Гнатович
5. Синельникова Валерій Якович
6. Соколов Іван Олександрович
7. Шаура Іван Васильович
8. Якупов Назим Мухаметзянович

Орден Александра Невського

Військовий орден СРСР, заснований Указом Президії Верховної Ради СРСР від 29 липня 1942 р.

Орденом нагороджуються командири дивізій, бригад, полків, батальйонів, рот і взводів:

За проявлену, відповідно до бойового завдання, ініціативу по вибору вдалого моменту для раптового, сміливого і стрімкого нападу на ворога і нанесення йому крупної поразки з малими втратами для своїх військ;

За виконання бойового завдання, наполегливу і чітку організацію взаємодії родів військ і знищення повністю або більшої частини перевершуючих сил противника;

За командування артилерійським підрозділом або частиною, що подавили артилерію ворога, яка перевершує по силі, або що знищили вогневі точки противника, що заважали просуванню наших частин, або що зруйнували групу дзотів і дотів, або що наполегливо відбили атаку крупної групи танків, нанісши їй важку втрату;

За командування танковим підрозділом або частиною, що успішно виконали бойову операцію, заподіяли велику втрату живій силі і техніці противника і що повністю зберегли свою матеріальну частину;

За командування авіапідрозділом або частиною, що наполегливо і успішно зробили ряд бойових вильотів, нанесли жорстокі втрати живій силі і техніці противника і повернулися без втрат на свою базу;

За стрімкі дії та ініціативу по розладу або знищенню інженерних споруджень противника і забезпечення розвитку успіху в наступальному пориві наших частин;

За систематичну організацію безперервного різнохарактерного зв'язку і своєчасне усунення його пошкоджень, що забезпечило успіх крупних бойових операцій військ;

Нагороджені:

1. Маркушевський Петро Трохимович
2. Сасенко Іван Єгорович
3. Смагленко Федір Павлович
4. Соколов Іван Олександрович

Орден Слави

І ст.

ІІ ст.

ІІІ ст..

Радянський військовий орден. Встановлений Указом Президії Верховної Ради СРСР від 8 листопада 1943 р. У подальшому Статут ордену був частково змінений Указами Президії Верховної Ради від 26 лютого і 16 грудня 1947 р. та від 8 серпня 1957 р.

Орденем Слави нагороджуються особи рядового і сержантського складу Червоної армії, а в авіації й особи, що мають звання молодшого лейтенанта. Орден Слави має три ступені.

Орденем Слави нагороджуються за те, що:

Увірвавшись першим в розташування противника, особистою хоробрістю сприяв успіху загальної справи;

Знаходячись в танку, що спалахнув, продовжував виконувати бойове завдання;

У хвилину небезпеки врятував прапор своєї частини від захоплення противником;

З особистої зброї влучною стрільбою знищив від 10 до 50 солдатів і офіцерів противника;

У бою вогнем протитанкової рушниці вивів з ладу не менше двох танків противника;

Знищив ручними гранатами на полі бою або в тилу противника від одного до трьох танків;

- Знищив вогнем артилерії або кулемета не менше трьох літаків противника;
- Зневажаючи небезпеку першим увірвався в ДЗОТ (ДОТ, окоп або бліндаж) противника, рішучими діями знищив його гарнізон;
- В результаті особистої розвідки встановив слабкі місця оборони противника і вивів наші війська в тил противника;
- Особисто захопив в полон ворожого офіцера;
- Вночі зняв сторожовий пост (дозор, секрет) противника або захопив його;
- Особисто, з винахідливістю і сміливістю пробравшись до позиції противника, знищив його кулемет або міномет;
- Будучи в нічній вилазці, знищив склад противника з військовим майном;
- Ризикуючи життям, врятував в бою командира від безпосередньої небезпеки, що загрожувала йому;
- Нехтуючи особистою небезпекою, в бою захопив ворожий прапор;
- Будучи пораненим, після перев'язки знову повернувся в стрій;
- З особистої зброї збив літак противника;
- Знищивши вогнем артилерії або міномета вогневі засоби противника, забезпечив успішні дії свого підрозділу;
- Під вогнем противника виконав для підрозділу, що наступає, прохід в дротяних загородженнях противника;
- Ризикуючи життям, під вогнем противника надавав допомогу пораненим протягом низки боїв;
- Знаходячись в підбитому танку, продовжував зі зброї танку виконувати бойове завдання;
- Нестримно вривавшись на своєму танку в колону противника, зім'яв її і продовжував виконувати бойове завдання;
- Своім танком зім'яв одну або кілька гармат противника, або знищив не менше двох кулеметних гнізд;
- Знаходячись в розвідці, здобув цінні відомості про противника;
- Льотчик-винищувач знищив в повітряному бою від двох до чотирьох літаків-винищувачів противника або від трьох до шести літаків-бомбардувальників;
- Льотчик-штурмовик в результаті штурмового нальоту знищив від двох до п'яти танків противника або від трьох до шести паровозів, або висадив ешелон на залізничній станції або перегоні, або знищив на аеродромі противника не менше двох літаків;
- Льотчик-штурмовик знищив в результаті сміливих ініціативних дій в повітряному бою один або два літаки противника;
- Екіпаж денного бомбардувальника знищив залізничний ешелон, висадив міст, склад боєприпасів, пального, знищив штаб якого-небудь підрозділу противника, зруйнував залізничну станцію або перегін, висадив електростанцію, підірвав греблю, знищив військове судно, транспорт, катер, знищив на аеродромі противника не менше двох літаків;

Екіпаж легкого нічного бомбардувальника висадив склад боєприпасів, пального, знищив штаб противника, висадив залізничний ешелон, підірвав міст;

Екіпаж далекого нічного бомбардувальника зруйнував залізничну станцію, висадив склад боєприпасів, пального, зруйнував портову споруду, знищив морський транспорт або залізничний ешелон, зруйнував або спалив важливий завод або фабрику;

Екіпаж денного бомбардувальника за сміливу дію в повітряному бою, внаслідок чого було збито від одного до двох літаків;

Екіпаж літака-розвідника за успішно виконану розвідку, в результаті якої отримані цінні дані про противника.

Нагороджені:

1. Дихан Михайло Дмитрович (III ступінь)
2. Драгоморецький Дмитро Олександрович (II та III ступінь)
3. Дроздовський Володимир Петрович (III ступінь)
4. Жаборюк Анатолій Андрійович (III ступінь)
5. Котов-Хроменко Віктор Омелянович (III ступінь)
6. Петряєв Костянтин Дмитрович (III ступінь)
7. Поліщук Дмитро Іванович (III ступінь)
8. Савченко Микола Іванович (III ступінь)
9. Фішер Йосип Залманович (III ступінь)

Орден Бойового Червоного Прапора

Перший з радянських орденів. Був встановлений для нагородження за особисту хоробрість, самовідданість і мужність, проявлену при бойових діях. Орденом Червоного Прапора також нагороджувалися військові частини, військові кораблі, державні і суспільні організації.

Був встановлений 16 вересня 1918 р. під час Громадянської війни декретом ВЦВК. Спочатку називався орден Червоний Прапор. Статут ордену був затверджений Постановою Президії ЦВК СРСР від 11 січня 1932 р. (19 червня 1943 р. і 16 грудня 1947 р. в Постанову вносилися зміни і доповнення Указами Президії Верховної Ради СРСР). Остання редакція статуту ордену була затверджена Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 березня 1980 р.

Нагороджені:

1. Вайсбейн Юрій Самойлович
2. Деякін Гаврило Єгорович
3. Драгоморецький Дмитро Олександрович
4. Дузь Іван Михайлович
5. Дятлов Євгеній Іванович
6. Котельников Василь Григорович
7. Любашевський Василь Тимофійович
8. Петряєв Костянтин Дмитрович
9. Симоненко Михайло Кіндратович
10. Соколов Іван Олександрович
11. Стрельцов Лев Михайлович
12. Фішер Йосип Залманович
13. Черемних Іван Федорович
14. Шаура Іван Васильович
15. Ясинський Григорій Михайлович

Орден Трудового Червоного Прапора

Заснований постановою ЦВК і РНК СРСР від 7 вересня 1928 р. Вручався за великі трудові заслуги перед СРСР і суспільством в області виробництва, науки, культури, літератури, мистецтва, народної освіти, охорони здоров'я, у державній, суспільній та іншій сферах трудової діяльності.

Орденем нагороджувалися: громадяни СРСР; підприємства, об'єднання, установи, організації; союзні й автономні республіки, краї, області, автономні області, автономні округи, райони, міста й інші населені пункти; могли бути нагороджені й особи, що не є громадянами СРСР, а також підприємства, установи, організації, населені пункти іноземних держав.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Ілліч
2. Ануфрієв Лев Олександрович
3. Богатський Всеволод Дем'янович
4. Дузь Іван Михайлович
5. Іванченко Прокіп Леонтійович
6. Калустян Леон Хачикович
7. Криштофович Африкан Миколайович
8. Погребняк Іван Іванович
9. Савчук Микола Панасович
10. Сергейчик Степан Йосипович
11. Симоненко Михайло Кіндратович
12. Страутман Федір Іоганович
13. Федосєєв Валеріан Олександрович
14. Ясинський Григорій Михайлович

Орден Червоної Зірки

Один з перших радянських військових орденів. Впроваджений наказом ВЦВК від 6 квітня 1930 р.

За статутом орденем Червоної Зірки нагороджувались військовослужбовці, співробітники органів державної безпеки та інші громадяни СРСР, а також військові частини, з'єднання та об'єднання; окрім того, особи, що не були громадянами СРСР, які особливо відзначились в боях проти ворогів Радянської влади.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Бєвзенко Степан Пилипович
3. Бельтюков Опанас Григорович
4. Бельфор Давид Самійлович
5. Богуненко Дмитро Ілліч
6. Бракін Семен Самуїлович
7. Бугаєнко Петро Олексійович
8. Вайсбейн Юрій Самойлович
9. Валлер Володимир Ісакович
10. В'язовський Григорій Андрійович
11. Гриценко Михайло Семенович
12. Грінбарт Семен Борисович
13. Деякін Гаврило Єгорович
14. Дихан Михайло Дмитрович
15. Дяченко Микола Григорович
16. Єрлих Яків Мойсейович
17. Іванченко Прокіп Леонтійович
18. Касім Юрій Федорович
19. Каспарьянц Арам Асфодорович
20. Кожунов Микита Ілліч

21. Котельников Василь Григорович
22. Котов-Хроменко Віктор Омелянович
23. Лобунець Олексій Григорович
24. Любаров Петро Єфимович
25. Любашевський Василь Тимофійович
26. Мазур Віра Пантеліївна
27. Маркушевський Петро Трохимович
28. Назаренко Леонід Ферапонтович
29. Немченко Віктор Миколайович
30. Ніконов Василь Васильович
31. Ольшевський Микола Трофимович
32. Перлов Ізраїль Самойлович
33. Петряєв Костянтин Дмитрович
34. Поліщук Дмитро Іванович
35. Потапенко Порфирій Іванович
36. Преснов Віктор Олексійович
37. Проскуров Микола Іудович
38. Раковський Михайло Юхимович
39. Ружейников Віктор Тимофійович
40. Сагайдак Іван Миколайович
41. Седлецький Дезидор Цезаревич
42. Сенюшкін Василь Васильович
43. Сергейчик Степан Йосипович
44. Симоненко Михайло Кіндратович
45. Смагленко Федір Павлович
46. Соколов Іван Олександрович
47. Стрельцов Лев Михайлович
48. Сьора Трохим Якович
49. Фішер Йосип Залманович
50. Фролов Іван Михайлович
51. Цицков Олександр Григорович
52. Черемних Іван Федорович
53. Чухрій Пантелеймон Григорович
54. Шаура Іван Васильович
55. Шишин Валерій Олександрович
56. Штернштейн Яків Миронович
57. Ясинський Григорій Михайлович

Орден Богдана Хмельницького

Державна нагорода України – орден, заснований 3 травня 1995 р. Указом Президента України Л. Д. Кучми № 344/95.

З нагоди визволення України від фашистських загарбників, за мужність і самовідданість, виявлені в боротьбі з фашизмом у 1941-1945 рр. було постановлено нагородити: Героїв Радянського Союзу; осіб, нагороджених орденом Слави трьох ступенів; осіб, нагороджених чотирма і більше медалями «За відвагу»; осіб офіцерського складу; осіб командного та керівного складу партизанських загонів, з'єднань і підпільних організацій; учасників бойових дій у війні 1945 р. з Японією.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Багрій-Шахматов Леонід Васильович
3. Якупов Назим Мухаметзянович

Орден Virtuti Militari

Орден – найвища військова нагорода Польщі за мужність перед лицем ворога, еквівалент британського Хреста Вікторії. Орден запровадив у 1792 р. король Станіслав Август Понятовський — після розгрому російських військ у битві під Жилинцям (нині село Шепетівського району Хмельницької області). Після придушення польського повстання 1831 р. орден скасував російський цар Микола I. Відзнаку поновив уряд незалежної Польщі у 1919 р. Орден має 5 ступенів: Великий Хрест (з зіркою), Командорський Хрест, Кавалерський Хрест, Золотий Хрест, Срібний Хрест.

В часи Другої Світової Війни орденом Virtuti Militari були нагороджені командувачі союзних військ, які сприяли визволенню Польщі від німецької окупації.

Нагороджений:

1. Ніконов Василь Васильович (Срібний Хрест)

Медаль «Ветеран праці»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 січня 1974 р.

Медаллю нагороджувалися трудівники народного господарства СРСР за багаторічну бездоганну працю в народному господарстві, галузі науки, культури, народної освіти, охорони здоров'я, державних установах та громадських організаціях, а також робітники, колгоспники і службовці на знак визнання їх трудових відзнак по досягненні трудового стажу, необхідного для призначення пенсії за вислугою років або за віком.

Нагороджені:

1. Грінбарт Семен Борисович
2. Замбриборщ Федір Сергійович
3. Лобазов Петро Кузьмич
4. Поліщук Дмитро Іванович
5. Сардарова Марія Гаврилівна
6. Сергейчик Степан Йосипович
7. Сирота Іван Михайлович

Медаль «За бойові заслуги»

Державна нагорода СРСР. Заснована Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 жовтня 1938 р.

Нагороджувалися воїни Червоної Армії, Військово-Морського флоту, прикордонної служби за ініціативні дії в бою, відмінні успіхи при освоєнні нової військової техніки і підтримці високої бойової готовності військових частин. Нагороджувалися представники рядового та сержантського стану.

Нагороджені:

1. Аксентьев Георгій Миколайович
2. Багрій-Шахматов Леонід Васильович
3. Березняк Зельман (Зіновій) Якович
4. Богуненко Дмитро Ілліч
5. Бондаренко Петро Михайлович
6. Бориневич-Бабайцева Зоя Антонівна
7. Бугаєнко Петро Олексійович
8. Вінцевська Зінаїда Григорівна
9. Галяс Василь Терентійович
10. Гребеная Галина Парфіровна
11. Гриценко Михайло Семенович

12. Гудимович Федір Мефодійович
13. Данилко Костянтин Юхимович
14. Десякін Гаврило Єгорович
15. Дихан Михайло Дмитрович
16. Замбриборщ Федір Сергійович
17. Зенькова Євгенія Максимівна
18. Калустян Леон Хачикович
19. Колмаков Віктор Павлович
20. Котельников Василь Григорович
21. Котов-Хроменко Віктор Омелянович
22. Крук Леонід Борисович
23. Левченко Михайло Олександрович
24. Любаров Петро Юхимович
25. Мазур Віра Пантеліївна
26. Назаренко Леонід Ферапонтович
27. Нейдорф Яків Якович
28. Некрасов Петро Андрійович
29. Ніконов Василь Васильович
30. Павлюк Микола Володимирович
31. Перлов Ізраїль Самойлович
32. Петряєв Костянтин Дмитрович
33. Ружейников Віктор Тимофійович
34. Седлецький Дезидор Цезаревич
35. Стрельцов Лев Михайлович
36. Чухрій Пантелеймон Григорович
37. Ясинський Григорій Михайлович

*Медаль «За бойові заслуги»
Монгольська Народна Республіка*

Заснована 16 травня 1941 р.

Медаллю нагороджувались військовослужбовці, що здійснили героїські вчинки в боротьбі з ворогами Монгольської Народної Республіки, з ворожими шпигунами.

Медаллю нагороджувались громадяни МНР та СРСР.

Нагороджений:

1. Стрельцов Лев Михайлович

Медаль «За взяття Берліну»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, які брали участь у штурмі і захопленні Берліна у період з 22 квітня по 2 травня 1945 р., а також організатори і керівники цієї військової операції.

Нагороджені:

1. В'язовський Григорій Андрійович
2. Перлов Ізраїль Самойлович
3. Сагайдак Іван Миколайович

Медаль «За взяття Будапешта»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, які брали участь у штурмі і захопленні Будапешта у період з 20 грудня 1944 р. по 13 лютого 1945 р., а також організатори і керівники цієї військової операції.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Богуненко Дмитро Ілліч
3. Гребеная Галина Парфірівна
4. Замбриборщ Федір Сергійович
5. Смагленко Федір Павлович

Медаль «За взяття Відня»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, які брали участь у штурмі і захопленні Відня у період з 16 березня по 13 квітня 1945 р., а також організатори і керівники цієї військової операції.

Нагороджені:

1. Богуненко Дмитро Ілліч
2. Замбриборщ Федір Сергійович
3. Корсаков Андрій Костянтинович
4. Смагленко Федір Павлович

Медаль «За взяття Кенігсбергу»

Державна нагорода СРСР. Встановлена Указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту, військ НКВС, організатори і керівники військової операції, що брали участь у штурмі та взятті Кенігсбергу у період 23 січня – 10 квітня 1945 р.

Нагороджені:

1. Іванченко Прокіп Леонтійович
2. Калустян Леон Хачикович

Медаль «За визволення Белграда»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, які брали участь у штурмі і визволенні Белграда у період з 28 вересня по 22 жовтня 1944 р., а також організатори і керівники цієї військової операції.

Нагороджений:

1. Смагленко Федір Павлович

Медаль «За визволення Варшави»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, які брали участь у визволенні Варшави у період з 14 по 17 січня 1945 р., а також організатори і керівники цієї військової операції.

Нагороджені:

1. Любаров Петро Єфимович
2. Перлов Ізраїль Самойлович
3. Сагайдак Іван Миколайович

Медаль «За визволення Праги»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-морського флоту та військ НКВС, які брали участь у визволенні Праги у період з 3 по 9 травня 1945 р., а також організатори і керівники цієї військової операції.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Левченко Михайло Олександрович
3. Поліщук Дмитро Іванович

Медаль «За відвагу»

Державна нагорода СРСР. Була заснована Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17 жовтня 1938 р. У подальшому в опис медалі і в Положення про медаль були внесені зміни Указами Президії Верховної Ради СРСР від 19 червня 1943 року і від 16 грудня 1947 р. Указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 березня 1980 р. затверджено Положення про медаль у новій редакції.

Медаллю нагороджуються військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту, прикордонних і внутрішніх військ і інші громадяни СРСР. Оскільки медаллю нагороджувалися за особистий подвиг, то нагороджувався нею, в основному, рядовий і сержантський склад, рідше – молодші офіцери.

Медаллю «За відвагу» можуть бути нагороджені і особи, що не є громадянами СРСР.

Нагородження медаллю здійснюється за особисту мужність і відвагу, проявлені: у боях з ворогами; при захисті державного кордону СРСР; при виконанні військового обов'язку в умовах, пов'язаних з ризиком для життя.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Ануфрієв Лев Олександрович
3. Бельфор Давид Самійлович
4. Березняк Зельман (Зіновій) Якович

5. Бондаренко Петро Михайлович
6. Гудимович Федір Мефодійович
7. Дихан Михайло Дмитрович
8. Доброгорський Микола Іванович
9. Драгоморецький Дмитро Олександрович
10. Дроздовський Володимир Петрович
11. Калустян Леон Хачикович
12. Касім Юрій Федорович
13. Колмаков Віктор Павлович
14. Кондагурі Володимир Всеволодович
15. Крук Леонід Борисович
16. Левченко Михайло Олександрович
17. Мазур Віра Пантеліївна
18. Маляров Володимир Володимирович
19. Ніконов Василь Васильович
20. Петряєв Костянтин Дмитрович
21. Петухов Григорій Євсейович
22. Проскуров Микола Іудович
23. Ружейников Віктор Тимофійович
24. Сагайдак Іван Миколайович
25. Симоненко Михайло Кіндратович
26. Фабіанська Віра Олександрівна
27. Фішер Йосип Залманович
28. Чернюк Олександр Купріянович
29. Шишин Валерій Олександрович
30. Шмутьян Вітольд Львович

Медаль «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР 6 липня 1945 р.

Медаллю нагороджувалися робітники та інженерно-технічний персонал промисловості і транспорту, колгоспники, спеціалісти сільського господарства, науки, техніки, митці, письменники, службовці радянських, партійних, профспілкових та інших громадських організацій, які працювали не менше року в період з червня 1941 по травень 1945 рр. і своєю працею допомогли виграти Другу світову війну.

Інвалідам війни, які повернулись на виробництво, молодим робітникам, які закінчили ремісничі училища і школи ФЗН, особам, звільненим від роботи за інвалідністю чи сімейним станом, медаль вручалася у тому випадку, коли ці особи працювали у вищевказаний період не менше шести місяців. Старим виробникам, які повернулись на роботу в період війни, медаль вручалась і у випадку, якщо вони працювали менше шести місяців.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Беляєв Михайло Васильович
3. Березняк Зельман (Зіновій) Якович
4. Богатський Всеволод Дем'янович

5. Болтенко Михайло Федорович
6. Готалов-Готліб Артемій Григорович
7. Дихан Михайло Дмитрович
8. Добролюбський Костянтин Павлович
9. Дремлюк Роман Лук'янович
10. Елькін Давид Генріхович
11. Збандуго Поліна Іванівна
12. Зубков Іван Дмитрович
13. Кирилов Єлпідіфор Анемподистович
14. Колмаков Віктор Павлович
15. Коров'яков Микола Павлович
16. Криштофович Африкан Миколайович
17. Ноткіна Ольга Юдівна
18. Петряев Костянтин Дмитрович
19. Плісов Олександр Костянтинович
20. Погребняк Іван Іванович
21. Позігун Катерина Антонівна
22. Породко Федір Михайлович
23. Савчук Микола Панасович
24. Сардарова Марія Гаврилівна
25. Сирота Іван Михайлович
26. Смагленко Федір Павлович
27. Штернштейн Яків Миронович
28. Щербаков Дмитро Миколайович
29. Якупов Назим Мухаметзянович
30. Яцько Іван Якович

Медаль «За оборону Кавказу»

Державна нагорода СРСР, заснована Указом Президії Верховної Ради СРСР від 1 травня 1944 р.

Медаллю нагороджувалися війська Червоної армії, Військово-морського флоту та НКВС, а також цивільні особи, які безпосередньо захищали Кавказ. Військовослужбовцям та вільнонайманим частинам, з'єднанням і установам армії, флоту і НКВС медаль вручалася тільки за фактичну участь в обороні Кавказу не менше трьох місяців у період з липня 1942 по жовтень 1943 рр.

Нагороджені:

1. Багрій-Шахматов Леонід Васильович
2. Бельфор Давид Самійлович
3. Богуненко Дмитро Ілліч
4. Галяс Василь Терентійович
5. Гудимович Федір Мефодійович
6. Дихан Михайло Дмитрович
7. Домбровський Павло Іванович
8. Зенькова Євгенія Максимівна
9. Зубков Іван Дмитрович
10. Любаров Петро Єфимович
11. Немченко Віктор Миколайович
12. Опаловський Аркадій Анатолійович
13. Перлов Ізраїль Самойлович
14. Плісов Олександр Костянтинівич
15. Ружейников Віктор Тимофійович
16. Сардарова Марія Гаврилівна
17. Сьора Трохим Якович
18. Чухрій Пантелеймон Григорович
19. Штернштейн Яків Миронович

Медаль «За оборону Києва»

Державна нагорода СРСР. Її засновано Указом Президії Верховної Ради СРСР від 21 червня 1961 р.

Медаллю нагороджувалися всі учасники оборони Києва – війська Червоної армії і НКВС, цивільні особи, які обороняли місто у лавах народного ополчення, будували укріплення, працювали на підприємствах, що забезпечували потреби фронту, київські підпільники і партизани, котрі вели боротьбу з ворогом під Києвом.

Нагороджений:

1. Колмаков Віктор Павлович

Медаль «За оборону Ленінграду»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 грудня 1942 р.

Медаллю нагороджувалися усі учасники оборони Ленінграда (нині Санкт-Петербург): військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, що фактично брали участь в обороні міста; робітники, службовці та інші цивільні особи, що брали участь у бойових діях із захисту міста, сприяли обороні міста своєю роботою на підприємствах, в установах, брали участь в будівництві оборонних споруд, у ППО, охороні комунального господарства, боротьбі з пожежами від бомбардувань авіації супротивника, в організації та обслуговуванні транспорту та зв'язку, в організації громадського харчування, забезпеченні та культурно-побутовому обслуговуванні населення, в догляді за хворими та пораненими, в організації догляду за дітьми та проведенні інших заходів з оборони міста.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Алексеев-Попов Вадим Сергійович
3. Бельтюков Опанас Григорович
4. Бракін Семен Самуїлович
5. Гагкаєв Костянтин (Казан) Єгорович
6. Кожунов Микита Ілліч
7. Петряєв Костянтин Дмитрович
8. Шаура Іван Васильович

Медаль «За оборону Москви»

Державна нагорода СРСР, встановлена Указом Президії Верховної Ради СРСР від 1 травня 1944 р.

Медаллю нагороджувалися всі військовослужбовці і вільнонаймані Червоної армії, війська НКВС, а також цивільні особи, які обороняли Москву не менше місяця у період з 19 жовтня 1941 по 25 січня 1942 рр.; військовослужбовці частин ППО, а також цивільні особи – найактивніші учасники оборони Москви від повітряних нальотів противника; військовослужбовці і цивільні особи, які брали активну участь у будівництві оборонних рубежів.

Нагороджені:

1. Калустян Леон Хачикович
2. Любашевський Василь Тимофійович
3. Стависький Павло Рафаїлович
4. Стрельцов Лев Михайлович
5. Фролов Іван Михайлович

Медаль «За оборону Одеси»

Державна нагорода СРСР, введена Наказом Президії Верховної Ради СРСР від 22 грудня 1942 р. Часткове доповнення положення про медаль проведено Наказом Президії Верховної Ради СРСР від 19 червня 1943 р. Окрім того, в опис медалі були внесені зміни Постановами Президії Верховної Ради СРСР від 27 березня та 3 травня 1943 р.

Медаллю нагороджуються всі учасники оборони Одеси – військовослужбовці Червоної Армії, Військово-Морських Сил та військ НКВС, а також особи із громадянського населення, що брали участь в обороні. Періодом оборони Одеси вважається 5 серпня – 16 жовтня 1941 р.

Нагороджені:

1. Березняк Зельман (Зіновій) Якович
2. Белозоров Сергій Тихонович
3. Бориневич-Бабайцева Зоя Антонівна
4. Домбровський Павло Іванович
5. Недзвідський Андрій Володимирович
6. Позігун Андрій Іванович
7. Сирота Іван Михайлович
8. Сьора Трохим Якович
9. Штернштейн Яків Миронович

Медаль «За оборону Заполяр'я»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 5 грудня 1944 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-морського флоту та військ НКВС, а також цивільні особи, які брали безпосередню участь в обороні Заполяр'я протягом червня 1941-листопада 1944 рр.

Нагороджений:

1. Вайсбейн Юрій Самойлович

Медаль «За оборону Севастополя»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 грудня 1942 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, а також цивільні особи, які брали безпосередню участь в обороні Севастополя, яка тривала 250 днів з 30 жовтня 1941 р. по 4 липня 1942 р.

Нагороджені:

1. Домбровський Павло Іванович
2. Позігун Андрій Іванович
3. Штернштейн Яків Миронович

Медаль «За оборону Сталінграда»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 грудня 1942 р.

Медаллю нагороджувалися військовослужбовці Радянської Армії, Військово-Морського флоту та військ НКВС, а також цивільні особи, які брали безпосередню участь в обороні Сталінграда протягом 12 липня – 19 листопада 1942 р. (початковий етап Сталінградської битви).

Нагороджені:

1. Деякін Гаврило Єгорович
2. Дятлов Євгеній Іванович
3. Іванченко Прокіп Леонтійович
4. Маркушевський Петро Трохимович
5. Седлецький Дезидор Цезаревич
6. Смагленко Федір Павлович
7. Шишин Валерій Олександрович

Медаль «За Одер, Нісу, Балтику»

Польська військова нагорода, заснована Постановою Ради Міністрів від 26 жовтня 1945 р. для нагородження учасників визволення території Польщі в районах річок Одер і Ніса, а також в Прибалтиці.

Медаллю нагороджувались військовослужбовці за участь в боях на Одері, Нісі та узбережжі Балтійського моря з березня по квітень 1945 р. у складі 1 і 2 армій Війська Польського, 1 танкового корпусу, повітряних підрозділів, а також окремі особи, що співпрацювали в цей час з 1 і 2 армією Війська Польського; за взаємодію з польською армією, яка сприяла перемогам на Одері, Нісі та Балтиці; за захист польського узбережжя в 1939 р.

Нагороджений:

1. Ніконов Василь Васильович

Медаль «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 9 травня 1945 р. в ознаменування перемоги СРСР.

Медаллю нагороджувалися: усі військовослужбовці та особи вільнонайманого штатного складу, які у лавах Радянської Армії, Військово-морського флоту або військ НКВС брали безпосередню участь у бойових діях на фронтах війни або забезпечували перемогу своєю роботою у військових округах; усі військовослужбовці та особи вільнонайманого штатного складу, які проходили службу в лавах Радянської Армії, Військово-морського флоту або військ НКВС у 1941-1945 рр., але вибули з них через поранення, хворобу або каліцтво, а також переведені за рішенням державних та партійних організацій на іншу роботу поза армією.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Аксентьев Георгій Миколайович
3. Алексеев-Попов Вадим Сергійович
4. Ануфрієв Лев Олександрович
5. Багрій-Шахматов Леонід Васильович
6. Бевзенко Степан Пилипович
7. Бельфор Давид Самійлович

8. Березняк Зельман (Зіновій) Якович
9. Богуненко Дмитро Ілліч
10. Бракін Семен Самуїлович
11. В'язовський Григорій Андрійович
12. Гаврилов Микола Іванович
13. Гагкаєв Костянтин (Казан) Єгорович
14. Грінбарт Семен Борисович
15. Гудимович Федір Мефодійович
16. Данилко Костянтин Юхимович
17. Дихан Михайло Дмитрович
18. Домбровський Павло Іванович
19. Дузь Іван Михайлович
20. Єрлих Яків Мойсейович
21. Замбриборщ Федір Сергійович
22. Зенькова Євгенія Максимівна
23. Іванченко Прокіп Леонтійович
24. Калустян Леон Хачикович
25. Ковальчук Олена Петрівна
26. Колмаков Віктор Павлович
27. Корсаков Андрій Костянтинович
28. Котов-Хроменко Віктор Омелянович
29. Лобунець Олексій Григорович
30. Любаров Петро Єфимович
31. Немченко Віктор Миколайович
32. Перлов Ізраїль Самойлович
33. Позігун Андрій Іванович
34. Поліщук Дмитро Іванович
35. Преснов Віктор Олексійович
36. Ромаповський Олександр Іванович
37. Сагайдак Іван Миколайович
38. Синельников Валерій Якович
39. Сардарова Марія Гаврилівна
40. Сирота Іван Михайлович
41. Смагленко Федір Павлович
42. Страутман Федір Іоганович
43. Сьора Трохим Якович
44. Ткаченко Григорій Володимирович
45. Фішер Йосип Залманович
46. Фролов Іван Михайлович
47. Чухрій Пантелеймон Григорович
48. Штернштейн Яків Миронович
49. Яцько Іван Якович

Медаль «За перемогу над Японією»

Державна нагорода СРСР для відзначення учасників війни з Японією, оголошеної 8 серпня 1945 р., і перемоги над нею – 2 вересня 1945 р. Медаль була встановлена Указом Президії Верховної Ради СРСР від 30 вересня 1945 р. Положення про медаль доповнили Постановою Президії Верховної Ради СРСР від 5 лютого 1951 р.

Медаллю нагороджуються: всі військовослужбовці і особи вільнонайманого штатного складу частин і з'єднань Червоної Армії, Військово-Морського флоту і військ НКВС, що брали безпосередню участь в бойових діях проти японських імперіалістів у складі військ 1-го Далекосхідного, 2-го Далекосхідного і Забайкальського фронтів, Тихоокеанського флоту і Амурської річкової флотилії; військовослужбовці центральних управлінь НКО, НКВМФ і НКВС, що брали участь в забезпеченні бойових дій радянських військ на Далекому Сході.

Нагороджений:

1. Багрій-Шахматов Леонід Васильович

Медаль «За трудову відзнаку»

Державна нагорода СРСР. Заснована Указом Президії Верховної Ради СРСР від 27 грудня 1938 р.

Медаллю нагороджувалися робітники, колгоспники, спеціалісти народного господарства, робітники науки, культури, народної освіти, охорони здоров'я та інші громадяни СРСР. Передбачалася можливість нагородження осіб, які не мали громадянства СРСР.

Нагородження медаллю проводилося: за ударну роботу, що сприяла зростанню продуктивності праці та покращанню якості продукції, за успіхи у соціалістичному змаганні; за трудовий внесок у будівництво та реконструкцію найважливіших об'єктів народного господарства; за цінні винаходи та раціоналізаторські пропозиції; за успішну роботу в галузі науки, культури, літератури, мистецтва, народної освіти, охорони здоров'я, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування населення та інших галузях трудової діяльності; за активну роботу з комуністичного виховання і професійної підготовки молоді, за успіхи у державній і громадській діяльності; за досягнення в галузі фізичної культури і спорту.

Нагороджені:

1. Грень Андрій Янович
2. Лобазов Петро Кузьмич
3. Ткаченко Григорій Володимирович
4. Яцько Іван Якович

Медаль «Захиснику Вітчизни»

Державна нагорода України. Заснована відзнакою Президента України – медаль «Захиснику Вітчизни» Указом Президента України Л. Д. Кучми № 1299/99 від 8 жовтня 1999 р. з нагоди 55-ї річниці визволення України від фашистських загарбників. За мужність і самовідданість, виявлені в боротьбі з фашизмом було постановлено нагородити ветеранів війни та осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», які проживають в Україні; громадян інших держав, які брали участь у визволенні України від фашистських загарбників.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Смагленко Федір Павлович

Медаль «Жукова»

Відповідно до Рішення Ради глав держав Співдружності Незалежних Держав від 26 травня 1995 р., підписаного від імені України, Указом Президента України Л. Д. Кучми № 198/98 від 18 березня 1998 р. було постановлено нагородити медаллю «Жукова» учасників бойових дій 1941-1945 рр. – громадян України.

Нагороджені:

1. Ануфрієв Лев Олександрович
2. Дихан Михайло Дмитрович

**Медаль «За доблесну працю (За військову доблесть).
В ознаменування 100-річчя з дня народження
Володимира Ілліча Леніна»**

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР 5 листопада 1969 р. в ознаменування 100-ї річниці від дня народження В. І. Леніна.

Медаллю нагороджувалися: робітники, колгоспники, спеціалісти народного господарства, працівники державних установ та громадських організацій, діячі науки та культури, які довели високі зразки праці під час підготовки до ювілею В. І. Леніна; особи, які брали активну участь у боротьбі за встановлення Радянської влади або у захисті кордонів СРСР. Також нагороджувалися: військовослужбовці Радянської армії, Військово-Морського флоту СРСР, військ Міністерства внутрішніх справ СРСР, військ та органів Комітету державної безпеки СРСР, які досягли відмінних показників у бойовій та політичній підготовці.

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Замбриборщ Федір Сергійович
3. Коновалова Ніна Іванівна
4. Лобазов Петро Кузьмич
5. Сардарова Марія Гаврилівна
6. Ткаченко Григорій Володимирович

Медаль «Партизанові Вітчизняної війни»

I ст.

II ст.

Державна нагорода СРСР. Заснована Указом Президії Верховної Ради СРСР від 2 лютого 1943 р. Має два ступені.

Медаллю нагороджувалися партизани, керівний склад партизанських загонів і організатори партизанського руху, які виявили хоробрість, стійкість і мужність у боротьбі в тилу проти фашистських загарбників. Медаллю «Партизанові Вітчизняної війни» I ступеня відзначались особливі заслуги у справі організації партизанського руху, відвага, героїзм і видатні успіхи у партизанській боротьбі. Медаль II ступеня вручалась за особистий бойовий вклад у здійснення наказів і завдань командування, за активне сприяння партизанській боротьбі проти загарбників.

Нагороджений:

1. Лопатто Едуард Ксаверійович (II ступінь)

Медаль «Перемоги і Волі»

Державна нагорода Польської Народної Республіки. Заснована Декретом Державної Ради Польської Народної Республіки від 26 жовтня 1945 р.

Медаллю нагороджувались всі військовослужбовці відродженого Народного Війська Польського; всі військовослужбовці, що приймали активну участь у визвольній війні у вересні 1939 р.; солдати і офіцери, що воювали у складі Польських військових сил на Заході після їх повернення на Батьківщину; громадяни Польщі, що воювали з німецько-фашистськими загарбниками у складі військ союзників за межами країни; учасники партизанського руху в Польщі і учасники руху Опору в Югославії та Франції. Медаллю нагороджувались і іноземні громадяни.

Нагороджений:

1. Ніконов Василь Васильович

Медаль «Халхін-Гол»

Відзнака була затверджена 16 серпня 1940 р. як відзнака для всіх учасників боїв на р. Халхін-Гол. Указом Президії Великого Народного Хурала № 181 від 29 грудня 1966 р. знакові «Халхін-Гол» було дано статус медалі.

Нагороджений:

1. Стрельцов Лев Михайлович

***Медаль «20 років перемоги
у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»***

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 7 травня 1965 р. в ознаменування 20-ї річниці перемоги СРСР у Другій світовій війні.

Медаллю нагороджувалися усі військовослужбовці та особи вільнонайманого штатного складу, які у лавах Збройних Сил СРСР брали участь у бойових діях, партизани війни, увесь особовий склад Збройних Сил СРСР, а також інші особи, нагороджені медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Дихан Михайло Дмитрович
3. Замбриборщ Федір Сергійович
4. Зенькова Євгенія Максимівна
5. Колмаков Віктор Павлович

Медаль «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 25 квітня 1975 р. в ознаменування 30-ї річниці перемоги СРСР у Другій світовій війні.

Медаллю з написом «Учаснику війни» на зворотному боці нагороджувалися військовослужбовці і вільнонаймані, які у лавах Збройних сил СРСР брали участь у бойових діях на фронтах, партизани, учасники підпілля, а також інші особи, нагороджені медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та «За перемогу над Японією». Медаллю з написом «Учаснику трудового фронту» на зворотному боці нагороджувались працівники тилу, удостоєні медалі «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.». Постановою Президії Верховної Ради СРСР від 30 січня 1976 р. нагородження медаллю «Тридцять років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» з написом «Учаснику трудового фронту» було поширено на працівників тилу, нагороджених у роки війни орденами або медалями СРСР за трудові заслуги, а також медалями: «За оборону Ленінграда»; «За оборону Одеси»; «За оборону Севастополя»; «За оборону Сталінграда»; «За оборону Москви»; «За оборону Кавказу»; «За оборону Києва»; «За оборону Радянського Заполяр'я».

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Бондаренко Петро Михайлович
3. Дихан Михайло Дмитрович
4. Замбриборщ Федір Сергійович
5. Зенькова Євгенія Максимівна
6. Петряєв Костянтин Дмитрович
7. Сергейчик Степан Йосипович
8. Сирота Іван Михайлович
9. Якупов Назим Мухаметзянович

Медаль «30 років Радянській Армії та Флоту»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 лютого 1948 р. в ознаменування 30-ї річниці від створення Робітничо-Селянської Червоної Армії та Флоту.

Медаллю нагороджувалися усі генерали, адмірала, офіцери, старшини, сержанти, солдати та матроси, які станом на 23 лютого 1948 р. знаходилися в особовому складі Збройних сил СРСР, МВС, МДБ.

Нагороджені:

1. Замбриборщ Федір Сергійович
2. Сирота Іван Михайлович

Медаль «40 років Збройних Сил СРСР»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 18 грудня 1957 р. в ознаменування 40-ї річниці від створення Робітничо-Селянської Червоної Армії та флоту.

Медаллю «40 років Збройних Сил СРСР» нагороджувалися усі маршали, генерали, адмірали, офіцери, а також старшини, сержанти, солдати та матроси понадстрокової служби, які станом на 23 лютого 1958 р. знаходилися в особовому складі Збройних сил СРСР, ВМФ СРСР, військ МВС, військ та органів КДБ.

Нагороджений:

1. Сирота Іван Михайлович

Медаль «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 12 квітня 1985 р. в ознаменування 40-ї річниці перемоги СРСР у Другій світовій війні.

Ювілейною медаллю з написом «Учаснику війни» на зворотному боці нагороджувалися військовослужбовці і вільнонаймані, які у лавах Збройних сил СРСР брали участь у бойових діях на фронтах, партизани, учасники підпілля, а також інші особи, нагороджені медалями «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та «За перемогу над Японією».

Медаллю з написом «Учаснику трудового фронту» на зворотному боці нагороджувалися працівники тилу, удостоєні медалі «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та іншими медалями СРСР, у тому числі: «За оборону Ленінграда»; «За оборону Одеси»; «За оборону Севастополя»; «За оборону Сталінграда»; «За оборону Москви»; «За оборону Кавказу»; «За оборону Києва»; «За оборону Радянського Заполяр'я».

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Бондаренко Петро Михайлович
3. Дихан Михайло Дмитрович
4. Зенькова Євгенія Максимівна
5. Петряєв Костянтин Дмитрович
6. Сергейчик Степан Йосипович
7. Сирота Іван Михайлович

Медаль «50 років Збройних Сил СРСР»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 26 грудня 1967 р. в ознаменування 50-ї річниці від створення Робітничо-Селянської Червоної Армії та флоту.

Медаллю нагороджувалися: усі маршали, генерали, адмірали, офіцери, а також старшини, сержанти, солдати та матроси понадстрокової служби, які станом на 23 лютого 1968 р. знаходилися в особовому складі Збройних сил СРСР, ВМФ СРСР, військ МВС, військ та органів КДБ; слухачі та курсанти військово-навчальних закладів Радянської армії, ВМФ, військ МВС, військ та органів КДБ; маршали, генерали, адмірали, офіцери, військовослужбовці понадстрокової служби, звільнені з військової служби до запасу або у відставку, що мали вислугу років у лавах Радянської армії, ВМФ, військ МВС, військ та органів КДБ щонайменше 20 календарних років; Герої Радянського Союзу та особи, нагороджені орденами Слави трьох ступенів. Нагородження ювілейною медаллю також розповсюджувалося: на колишніх червоногвардійців; на військовослужбовців, що брали участь у бойових діях по захисту СРСР у лавах Збройних Сил; на осіб, які протягом проходження дійсної військової служби були відзначені орденами СРСР або медалями: «За відвагу»; «Ушакова»; «За бойові заслуги»; «Нахімова»; «За відзнаку в охороні державного кордону СРСР»; «За трудову доблесть»; «За трудову відзнаку»; на партизанів громадянської війни та Другої світової війни 1941-1945 рр.

Нагороджені:

1. Замбриборщ Федір Сергійович
2. Колмаков Віктор Павлович
3. Сирота Іван Михайлович
4. Якупов Назим Мухаметзянович

***Медаль «50 років перемоги
у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»***

Ювілейна медаль заснована з нагоди 50-ї річниці Перемоги у Другій світовій війні, на відзнаку подвигу, героїзму та самовідданості синів і дочок України – ветеранів війни, схилиючи голову перед загиблими в боях за визволення народів від фашистського рабства та відповідно до Рішення Ради глав держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав, підписаного від імені України 11 травня 1994 р. Указом Президента України Л. Д. Кучми № 339/95 від 29 квітня 1995 р. було постановлено нагородити медаллю ветеранів війни — громадян України.

Нагороджені:

1. Дихан Михайло Дмитрович
2. Замбриборщ Федір Сергійович
3. Зенькова Євгенія Максимівна
4. Лобазов Петро Кузьмич
5. Сирота Іван Михайлович

Медаль «60 років Збройних Сил СРСР»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 28 січня 1978 р. в ознаменування 60-ї річниці від створення Робітничо-Селянської Червоної Армії та флоту.

Медаллю нагороджувалися: особи офіцерського складу, а також старшини, мічмани та військовослужбовці понадстрокової служби, які станом на 23 лютого 1978 р. знаходилися на дійсній військовій службі у Збройних силах СРСР, ВМФ СРСР, військах МВС, військах та органах КДБ; колишні червоногвардійці, військовослужбовці, що брали участь у бойових діях із захисту СРСР у лавах Збройних сил СРСР, партизани громадянської та Другої світових воєн; особи, звільнені з дійсної військової служби у запас або відставку, які прослужили у Радянській армії, ВМФ, військах МВС СРСР, військах та органах КДБ 20 або більше календарних років, або були нагороджені у період проходження дійсної військової служби орденами СРСР або медалями: «За відвагу»; «Ушакова»; «За бойові заслуги»; «Нахімова»; «За відзнаку в охороні державного кордону СРСР»; «За відзнаку у військовій службі».

Нагороджені:

1. Абрамов Микола Олександрович
2. Бондаренко Петро Михайлович
3. Дихан Михайло Дмитрович
4. Замбриборщ Федір Сергійович
5. Сергейчик Степан Йосипович
6. Сирота Іван Михайлович
7. Якупов Назим Мухаметзянович

***Медаль «60 років перемоги
у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»***

Ювілейна медаль заснована на відзначення 60-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр., вшанування подвигу, мужності, самовідданості, виявлених у боротьбі за свободу і незалежність Вітчизни, та відповідно до рішень Ради глав держав Співдружності Незалежних Держав, підписаних від імені України 7 жовтня 2002 р. та 19 вересня 2003 р., Указом Президента України В. А. Ющенко № 290/2005 від 21 лютого 2005 р.

Медаллю нагороджуються громадяни України, віднесені у встановленому порядку до ветеранів війни, відповідний статус яких їм надано за участь у Другій світовій війні 1941-1945 рр. і за доблесну працю в тилу у цей період.

Нагороджені:

1. Дихан Михайло Дмитрович
2. Зенькова Євгенія Максимівна
3. Лобазов Петро Кузьмич
4. Сирота Іван Михайлович

Медаль «70 років Збройних Сил СРСР»

Ювілейна медаль, державна нагорода СРСР. Введена указом Президії Верховної Ради СРСР від 24 січня 1988 р. в ознаменування 70-ї річниці від створення Робітничо-Селянської Червоної Армії та Флоту.

Нагороджувалися: особи офіцерського складу, а також старшини, мічмани та військовослужбовці понадстрокової служби, які станом на 23 лютого 1988 р. знаходилися на дійсній військовій службі у Збройних силах СРСР, ВМФ СРСР, прикордонних та внутрішніх військах, військах та органах КДБ; колишні червоногвардійці, військовослужбовці, що брали участь у бойових діях із захисту СРСР у лавах Збройних сил СРСР, партизани громадянської та Другої світової воєн; особи, звільнені з дійсної військової служби у запас або відставку, які прослужили у Радянській армії, ВМФ, прикордонних та внутрішніх військах, військах та органах КДБ 20 або більше календарних років; особи, нагороджені у період проходження дійсної військової служби орденами СРСР або медалями: «За відвагу»; «Ушакова»; «За бойові заслуги»; «Нахімова»; «За відзнаку в охороні державного кордону СРСР»; «За відмінну службу з охорони громадського порядку».

Нагороджені:

1. Бондаренко Петро Михайлович
2. Дихан Михайло Дмитрович
3. Замбриборщ Федір Сергійович
4. Сергейчик Степан Йосипович
5. Сирота Іван Михайлович
6. Якупов Назим Мухаметзянович

*Пам'ятний знак «25 років Перемоги
у Великій Вітчизняній війні»*

Нагрудним знаком за мужність і відвагу були нагороджені всі безпосередні учасники Другої світової війни, військовослужбовці соціалістичних країн, а також керівники військових делегацій країн, що прибули до СРСР на святкування Дня Перемоги 8 травня 1970 р.

Нагороджені:

1. Зенькова Євгенія Максимівна
2. Петряєв Костянтин Дмитрович
3. Сирота Іван Михайлович

Пам'ятний знак «50 років визволення України»

Державна нагорода України. Заснована Указом Президента України Л. Д. Кучми № 554/94 від 28 вересня 1994 р. Нагороджувалися ветерани війни, які приймали участь у визволенні території України від фашистських загарбників у складі Червоної Армії, Військово-Морського флоту, партизанських та підпільних загонів.

Ювілейна нагорода приурочена до 50-ліття визволення України.

Нагороджені:

1. Лобазов Петро Кузьмич
2. Сардарова Марія Гаврилівна

Пам'ятний знак «60 років визволення м. Одеси»

Ювілейна нагорода. Впроваджена розпорядженням Одеського міського голови від 19 січня 2004 р. № 19-01 р.

Пам'ятним знаком нагороджувалися: військовослужбовці Збройних Сил, Військово-Морського флоту, винищувальних батальйонів, партизани та підпільники, які безпосередньо приймали участь в обороні і визволенні міста Одеси та брали участь у партизанських діях і підпільній боротьбі в період німецько-румунської окупації.

Нагороджений:

1. Сирота Іван Михайлович

Пам'ятний знак «70 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників»

Ювілейна нагорода. Затверджена Указом Одеського міського голови за №200 від 28 березня 2014 р.

Нагороджувалися військовослужбовці Червоної Армії, винищувальних батальйонів, партизани та підпільники, які приймали участь в обороні та визволенні Одеси, а також у партизанських діях і підпільній боротьбі в період окупації.

Нагороджений:

1. Вінцевська Зінаїда Григорівна

Список використаної літератури:

1. Архів Наукової бібліотеки ОНУ ім. І. І. Мечникова
Папка №1, спр. 3, спр. 18, спр. 24.
Папка №2, спр. 46.
Папка №3, спр. 61, 241.
Папка №4, спр. 97, спр. 121, спр. 134.
Папка № 5, спр. 143.
Папка №6, спр. 238.
Папка №8, спр. 311, спр. 339.
Папка №9, спр. 348, спр. 365, спр. 370, спр. 377.
Папка №10, спр. 450, спр. 405.
Папка №11, спр. 471, спр. 777.
Папка №12, спр. 492.
Папка №13, спр. 520, спр. 526, спр. 540, спр. 551, спр. 560, спр. 564.
Папка №14, спр. 573, спр. 577, спр. 592, спр. 594.
Папка №16, спр. 670.
Папка №17, спр. 691, спр. 692, спр. 688, спр. 702.
Папка №19, спр. 713, спр. 725, спр. 736-а.
Папка №21, спр. 800, спр. 805, спр. 836.
Папка №22, спр. 854.1, спр. 875, спр. 873, спр. 884.
Папка №23, спр. 894, спр. 904, спр. 920, спр. 912.
Папка №24, спр. 941, спр. 953.
Папка №25, спр. 976, спр. 992, спр. 1002.
Папка №26, спр. 1017, спр. 1018, спр. 1063.
Папка №27, спр. 1072, спр. 1079, спр. 1091.
Папка №28, спр. 1120, спр. 1136, спр. 1138.
Папка №32, спр. 1220, спр. 1231, спр. 1240, спр. 1251.
Папка №33, спр. 1316.
Папка №34, спр. 1363.
Папка № 35, спр. 1379.
Папка №36, спр. 1386, спр. 1388, спр. 1403, спр. 1413, спр. 1415.
2. Багрий-Шахматов Леонид Васильевич / сост. Г. И. Пузанова ; Одеський нац. морський ун-т, Українська акад. наук нац. прогресса. – Одеса : ЛАТСТАР, 2002. – 55 с.
3. Безсмертя : Книга пам'яті України, 1941-1945 / П. П. Панченко [та ін.] ; гол. ред. І. О. Герасимов. – Київ : Книга Пам'яті України, 2000. – 909 с.

4. Біланчин Я. М. Професор І. М. Гоголев – видатна постать вітчизняної ґрунтознавчої науки і практики, засновник кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів Одеського університету / Я. М. Біланчин // Вісник ОНУ. – 2009. – Т. 14. Вип. 7 : Географічні та геологічні науки. – С. 11-15.
5. Богачик Т. А., Рясиков Л. В., Суворов Ю. В. Професор Семен Борисович Гринбарт – талантливий ученик академіка Д. К. Третьякова, достойний продовжувач фауністико-систематических досліджень по морській зоології в Одеському університеті / Т. А. Богачик, Л. В. Рясиков, Ю. В. Суворов // Известия Музейного Фонда ім. А. А. Браунера. – 2004. – Т. 1, № 1. – С. 14-18.
6. Бондар О. І. Степан Пилипович Бевзенко / О. І. Бондар // Записки з українського мовознавства. – 2000. – Вип. 9. – С. 3-6.
7. Брем В. В. Хіміко-технологічний факультет Одеського національного політехнічного університету / В. В. Брем, Б. В. Куншенко, В. Я. Кожухарь и др. // Труды Одесского политехнического университета. – 2008. – С. 165-173.
8. Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського в особах: (Біографічний довідник) / В. М. Букач. – Одеса : Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського, 2005. – 67 с.
9. В пользу родной библиотеки // Одесские известия. – 2006. – № 177/178. – С. 8.
10. Видные ученые Одессы: Доктора наук и профессора / ред. С. А. Андронати ; Совет ректоров вузов Одесской обл. – Одесса, 2005. – 351 с.
11. Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ОГУ им. И. И. Мечникова. – Одесса, 1992. – Вып. 1. : К 200-летию г. Одессы. – 1992. – 59 с. ; Вып. 4/5 : К 200-летию г. Одессы. – 1994. – 155 с. ; Вып. 6. – 1995. – 91 с. ; Вып. 7. – 1997. – 104 с. ; Вып. 11. – 2002. – 106 с. ; Вып. 12/13. – 2004. – 233 с.
12. Винникова М. А. Ученик Д. К. Третьякова – профессор Федор Сергеевич Замбриборщ (1913-1988) / М. А. Винникова // Развитие зоологических исследований в Одесском университете. Академик Д. К. Третьяков и его научная школа : сб. воспоминаний и науч. тр. – Одесса, 1999. – С. 23-28.
13. Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енцикл. слов. : [у 2 вип.] / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; Наук. б-ка ; відп. ред. В. А. Сминтина ; заступ. відп. ред. М. О. Подрезова ; упоряд. : М. О. Подрезова, В. П. Пружина, В. В. Самодурова. – Одеса : Астропринт, 2005. – Вип. 1. – 260 с. ; 2010. – Вип. 2. – 230 с.
14. Выдающиеся ученые Геологического комитета – ВСЕГЕИ. – Л. : Наука, 1984. – 274 с.
15. Вклад физиков Одесского (Новороссийского) университета в развитие науки в Одессе, 1920-1933 / авт.-сост. : М. А. Подрезова [и др.] ; науч. ред. : В. А. Смынтына ; библиогр. ред. : О. В. Суровцева ; ОНУ им. И. И. Мечникова. – Одесса : Астропринт, 2010. – 326 с.

16. Воспоминания об участниках войны. Семен Борисович Гринбарт (1904-1997) : автобиография // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 1-2.
17. Воспоминания об участниках войны. Захарий Игнатъевич Дитчук (1906-1944) : автобиография // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 6-7.
18. Воспоминания об участниках войны. Иван Ефимович Калибердин (1898-1942) : автобиография // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 8.
19. Воспоминания об участниках войны. Гавриил Иванович Коноплев (1906-1941) : автобиография // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 1-2.
20. Воспоминания об участниках войны. Алексей Константинович Макаров (1904-1942) : автобиография // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 1-2.
21. Времена и годы : воспоминания ветеранов войны и труда Одесского университета : [в 2 вып.] / ОГУ им. И. И. Мечникова ; гл. ред. М. Е. Раковский. – Одесса : Астропринт, 1998. – Вып. 1. – 142 с. ; 1999. – Вып. 2. – 161 с.
22. Вчені вузів Одеси : біобібліографічний покажчик / упоряд. : Л. М. Бур'ян. – Одеса : Одеська держ. наук. б-ка ім. М. Горького, 1994. – Вип. 1 : Природничі науки 1865-1945 : Ч. 1: Геологи. Географи. – 94 с. ; 1995. – Вип. 1 : Природничі науки 1865-1945 : Ч. 2 : Математики. Механіки. – 175 с. ; 1999. – Вип. 2 : Природничі науки, 1946-1997 рр. Ч. 5 : Біологи. – Б. м. Одеська держ. наук. б-ка ім. М. Горького. – 207 с. ; 2002. Вип. 1 : Природничі науки 1865-1945 : Ч. 3 : Хіміки. – 107 с. ; 2010. – Вип. 2 : Природничі науки, 1946-2010 : Ч. 2 : Математики. Механіки / упоряд. : І. Е. Рікун. – 279 с.
23. Вчені юристи України : довідник / ред. : В. Ф. Опришко. – Київ, 1998. – 609 с.
24. Галяс О. В. Війна, якою вона була (щоденникові записи В. Т. Галяса 1939-1942 років) / О. В. Галяс // Історична україністика в Одеському університеті: визначні віхи, персонажі, доробок : Матеріали конф. V Історіографічні читання (історичний ф-т ОНУ ім. І.І. Мечникова, 31 травня 2012 року). – Одеса : ТЕС, 2013. – С. 189-214.
25. Галяс А. Из сорок первого... [Електронний ресурс] / А. Галяс // Порто-франко. – 2011. – №29 (1076). – Режим доступу: http://4friends.od.ua/~porto-fr/index.php?art_num=art020&year=2011&nnumb=29 (дата звернення 27.05.2015). – Назва з екрану.
26. Глауберман Абба Юхимович // Учені вузів Української РСР : довідник. – Київ : Вид-но Київ. ун-ту, 1968. – С. 113.

27. Голяева И. Всегда смотрите на Ольгу Юдовну / Ирина Голяева // Одесские известия. – 2007. – 20 марта (№ 22). – С. 7.
28. Григорій Андрійович В'язовський : біобібліографічний покажчик / уклад. : Л. В. Арюпіна ; відп. ред. : Г. Д. Зленко. – Одеса : Одеська держ. наук. б-ка ім. М. Горького, 1986. – 42 с. – (Письменники Одеси ; вип. 4).
29. Горбатенко В. П. Орзіх Марко Пилипович / В. П. Горбатенко // Юридична енциклопедія. – Київ, 2002. – Т. 4 : Н-П. – С. 323.
30. Готалов-Готлиб Артемий Григорьевич : [некролог] // Записки Одесского археологического общества. – 1960. – Т. 1(34). – С. 367-375.
31. Гребенник Г. П. Записки обитателя Одесского истфака / Г. П. Гребенник // Дерибасовская-Ришельевская : Одесский альманах. – 2011. – № 47. – С. 96-106.
32. Гриценко Михайло Семенович // Путівник ДАОО. – Одеса, 2012. – Вип. 1 Фонди особового походження. – С. 113-114.
33. Губарь О. И. В пространстве утрат / Олег Иосифович Губарь // Дерибасовская-Ришельевская : Одесский альманах. – 2007. – № 28. – С. 314-315.
34. Губарь О. И. Картотека воспоминаний / О. И. Губарь // Времена и годы. Воспоминания ветеранов войны и труда Одесского университета. – 1999. – Вып. 2. – 58-63.
35. Губарь О. И. Памяти Фельдмана / О. И. Губарь // Одеський університет. – 2008. – № 2/3. – С. 7.
36. Давидов Д. Перехресні стежки : Назим Мухамедзянович Якупов / Д. Давидов // Профком : Щоквартальний додаток газети Одеський університет. – 10/2008. – Спец. вип. : Присвячений ювілярам ОНУ 2008 року. – С. 72-73.
37. Длужневская О. Петр Лобазов: "Я остаюсь атеистом" / О. Длужневская // Профком : Щоквартальний додаток газети Одеський університет. – 10/2008. – Спец. вип. : Присвячений ювілярам ОНУ 2008 року. – С. 35-37.
38. Доброгорський Микола Іванович // Профком : Щоквартальний додаток газети Одеський університет. – 5/2008. – Спец. вип. : Присвячений ювілярам ОНУ 2008 р. – № 2. – С. 7.
39. Добролюбский К. П. Семейный архив / К. П. Добролюбский, А. О. Добролюбский, Ю. О. Добролюбская. – Одесса : Optimum, 2004. – 225 с.
40. Дремлюк Р. Л. Памяти Всеволода Демьяновича Богатского : некролог / Р. Л. Дремлюк // Праці Одес. держ. ун-ту. – 1952. – Т. 15 (71) : зб. хім. ф-ту. – С. 199-201.
41. Дробязко В. Ф. За линией фронта. О действиях групп и отрядов советской военной разведки в период обороны, оккупации и освобождения города Одессы. [Электронный ресурс] / В. Ф. Дробязко, Р. М. Марочкин, Н. И. Царихин. – Одесса, 2010. – Режим доступа : <http://svvr.odessa.gov.ua/text/sketch1.html> (дата звернення 27.03.2015). – Назва з екрана.

42. Одеська державна юридична академія: Історія і сучасність / І. А. Дришлюк, Н. А. Мірошніченко, Б. А. Пережняк [та ін.] ; гол. ред. С. В. Ківалов. – Одеса : Юрид. літ., 1999. – 247 с.
43. Іван Михайлович Дузь / уклад. : Л. С. Скржипчак. – Одеса : Одеська держ. наук. б-ка ім. М. Горького, 1980. – 63 с. – (Письменники Одеси).
44. Жаборюк А. Пам'яті Г. А. В'язовського / А. Жаборюк // Історико-літературний журнал. – 2002. – № 7. – С. 309-311.
45. За більшовицькі кадри (газета). – 1948. – № 6, № 9; 1951. – № 7, № 20.
46. За наукові кадри (газета). – 1953-1990
 1955. – № 15; № 37;
 1956. – № 9, № 16, № 24;
 1958. – № 8, №30;
 1961. – № 21;
 1962. – № 20;
 1963. – № 3, № 6, № 21, № 28;
 1964. – № 7, № 34;
 1970. – № 5, № 6, № 10, № 11, № 17, № 18, № 24, № 28, № 31;
 1971. – № 8;
 1972. – № 5, № 17, № 24, № 30, № 32;
 1973. – № 2, № 5, № 11, № 16, № 17;
 1974. – № 1, № 7, № 17, № 19, № 23, № 30, № 32, №37;
 1975. – № 1, № 5, № 6, № 8, № 11, № 12, № 13, № 14, № 16, № 18, № 20, № 26, № 33;
 1976. – № 7, № 12, № 13, № 18, № 36;
 1977. – № 9, № 15, № 16, № 31;
 1978. – № 4, № 5, № 7, № 10, № 13, № 17, № 30, №92;
 1979. – № 9, № 11, № 15, № 16, № 19;
 1980. – № 7, № 8, № 17, № 32: № 39;
 1981. – № 25;
 1982. – № 8, № 12, № 23, № 24, № 36;
 1983. – № 3, № 6, № 8, № 12, № 14, № 37;
 1984. – № 5, № 13, № 17;
 1985. – № 1, № 6, № 7, № 8, № 9, № 18;
 1988. – № 7, №19;
 1989. – № 4, № 37;
 1990. – № 3.
47. Зайцев Ю. П. Семен Борисович Гринбарт / Ю. П. Зайцев // Морская энциклопедия Одессы. – Одесса, 2012. – С. 143.
48. Зайцев Ю. П. Замбриборщ Федор Сергеевич / Ю. П. Зайцев // Морская энциклопедия Одессы. – Одесса, 2012. – С. 196.

49. Замбриборщ Ф. С. Воспоминания об участниках войны. Федор Сергеевич Замбриборщ (1913-1998 гг.) : автобиография / Ф. С. Замбриборщ // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 1-2.
50. Збандуто С. Ф. Воспоминания о Котове / С. Ф. Збандуто // Это было недавно, это было давно... / сост. И. А. Болдырев. – Одесса : Друк, 2006. – С. 76-78.
51. Здоровше з гумором живеться. Лауреати літературної премії імені Степана Олійника / упоряд. і ред. В. М. Гаранін. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – Одеса : Астропринт, 2011. – 240 с.
52. Зенькова Євгенія Максимівна // Профком : Щоквартальний додаток газети Одеський університет. – 5/2008. – Спец. вип. : Присвячений ювілярам ОНУ 2008 р. – № 2. – С. 7.
53. Золотарев А. Е., Ильин И. И., Луки Л. Г. Биографический словарь профессоров Одесского медицинского ин-та имени Н. И. Пирогова (1900-1990) / А. Е. Золотарев, И. И. Ильин, Л. Г. Луки. – Одесса, 1992. – 325 с.
54. Енциклопедія сучасної України / гол. редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський ; НАН України, Наукове т-во ім. Шевченка, НАН України, Ін-т енциклопедичних досліджень. – Київ : Преса України, 2003. – Т. 2 : Б - Бію. – 872 с. ; Т. 3 : 2004. – Біо - Бя. – 696 с. ; 2006. – Т. 5 : Вод - Гн. – 727 с. ; 2006. – Т. 6 : Го - Гю. – 712 с. ; 2007. – Т. 7 : Г - Ді . – 708 с. ; 2008. – Т. 8 : Дл - Дя. Додаток А - Г. – 716 с. ; 2009. – Т. 9 : Е - Ж. – 711 с. ; 2010. – Т. 10 : З - Зор. – 711 с. ; 2011. – Т. 11 : Зор - Как. – 712 с.
55. Ісаєнко Л. Незгасний інтерес до філології / Л. Ісаєнко // Чорноморські новини. – 2006. – №11/12.
56. Ісаєнко Л. Наш незабутній Федір Павлович Смагленко / Л. Ісаєнко // Чорноморські новини. – 2014. – 1 березня.
57. Ісаєнко Л. М. Пам'ять і слово: Українознавча філологічна сторінка Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова / Л. М. Ісаєнко ; ред. О. Г. Шупта-В'язовська. – Одеса : Астропринт, 2004. – 246 с.
58. Історія Одеського університету за 100 років / відп. ред.: О. І. Юрженко ; ОДУ ім. І. І. Мечникова. – Київ : Вид-во Київського ун-ту, 1968. – 423 с.
59. Історія філологічного факультету : збірка документально - художніх нарисів / Одеський нац. університет ім. І. І. Мечникова ; відп. ред. С. М. Червоіваненко. – Одеса : Астропринт, 2012. – 119 с.
60. Історія хімічного факультету, 1865-2005 / Одеський нац. університет ім. І. І. Мечникова, Хімічний факультет. ; упоряд. : С. А. Андронаті [та ін.] ; відп. ред. В. В. Менчук. – Одеса : Астропринт, 2006. – 167 с.
61. Іванченко Прокофій Леонтєвич : Некролог // Знамя комунізму. – 1975. – 28 янв.

62. Ильина А. Дань уважения одесскому библиографу / А. Ильина // Одесский вестник. – 2010. – № 164. – С. 7.
63. Давид Генрихович Элькин : [некролог] // Вопросы психологии. – 1983. – № 6. – С. 167-168.
64. К 100-летию со дня рождения Константина Гакаева [Электронный ресурс] // Осетинское радио и телевидение. – 2012. – Режим доступа: <http://osradio.ru/personi/49208-k-100-letiju-so-dnja-rozhdenija-professora.html> (дата звернення 30.03.2015). – Назва з екрана.
65. Карпенко Ю. О. Дроздовський Володимир Петрович / Ю. О. Карпенко // Українська мова : енциклопедія. – Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 162.
66. Кафедра експериментальної фізики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://experiment.onu.edu.ua/exp_ru/?page_id=28 (дата звернення 25.03.2014). – Назва з екрана.
67. Кириллов Елпидифор Анемподистович 1883 - 1964: (биобиблиография) / вступ. ст. Т. А. Нечаева ; отв. ред. И. В. Чибисов . – Одесса : ОГУ им. И. И. Мечникова, 1975. – 25 с.
68. Кобилянський Іван Іванович // Вища педагогічна освіта і наука України: історія сьогодення та перспектива розвитку. Херсонська область. – 2010. – С. 193.
69. Коваленко С. Г. Ботаніки і ботанічні дослідження в Одеському нац. університеті ім. І. І. Мечникова : (1865-2005) / С. Г. Коваленко, Т. В. Васильєва, Т. А. Швець ; ОНУ ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Фенікс, 2005. – 104 с.
70. Комар С. Батько філфаку / С. Комар. – 2009 // Вечерняя Одесса : Общественно-политическая региональная газета. – 01/12/2009. – № 180.
71. Константинова И. Он прожил жизнь настоящего мужчины / И. Константинова // Тиква. – № 606 (7). – С. 11.
72. Корифеї української науки : нариси про видатних діячів науки і техніки : до 135-ї річниці створення Одеського державного університету імені І. І. Мечникова / наук. ред. В. П. Шкварець. – Миколаїв, 2000. – 267 с.
73. Корзюков А. И. Старейшина орнитологов Украины: Л.Ф. Назаренко - 85 лет / А. И. Корзюков // Вечерняя Одесса (газ.) : Общественно-политическая региональная газета . – 17/08/2006 . – N121 . – С.4 .
74. Кохрихт Ф. Возлюбившие книгу [Про О. Ю. Ноткину и В. С. Фельдмана] / Ф. Кохрихт // Слово. – 1998. – 17 апреля (№ 16 (283)). – С. 6.
75. Крейн М. Г. Витольд Львович Шмульян (к пятидесятилетию со дня рождения и двадцатилетию со дня смерти) // Успехи математических наук. – 1965. – Т. 20, вып. 2 (122). – С. 131-133.

76. Крейн М. Воин-математик / М. Крейн, Л. Гроссман // Дерибасовская/Ришельевская. – 2014. – № 57. – С. 108-111.
77. Криштофович Африкан Миколайович // Історія АН УРСР / ред. кол. : А. К. Бабко, М. П. Бажан, І. К. Білодід та ін. – Київ, 1967. – Т. 2. – С. 310-312.
78. Криштофович Африкан Миколайович // Українська радянська енциклопедія. – Вид. 2-ге. – Київ, 1980. – Т. 5 : Каєтата-Кулики. – С. 528.
79. Левченко В. В. Історія Одеського інституту народної освіти (1920-1930 рр.): позитивний досвід невдалого експерименту. До 145-річчя від дня заснування ОНУ ім. І. І. Мечникова / В. В. Левченко ; відп. ред. В. М. Хмарський ; наук. ред. : Т. М. Попова ; Одеський нац. морський ун-т. – Одеса : ТЕС, 2010. – 427 с.
80. Левченко Михайло Олександрович : Біобібліогр. покажчик / упоряд. О. І. Кравченко. – Одеса : Видавництво ОДНБ ім. М.Горького, 2000. – 43 с. – (Серія Письменники Одеси).
81. Ларченков Е. П. Геология в Одесском университете : времена и пространства (Очерки истории кафедры общей и морской геологии) / Е. П. Ларченков, О. П. Кравчук, А. О. Кравчук. – Одесса : Фенікс, 2009. – 532 с.
82. Лопатто А. Э. Лопатто Э. К. Инженер, ученый, партизан Великой Отечественной. Одесса ... Улица Лопатто / А. Э. Лопатто. – Одесса : Маяк, 1991. – 144 с.
83. Любаров П. Иначе я не мог : война : фронтовой дневник / П. Любаров. – Одесса : Маяк, 2004. – 228 с.
84. Мисечко А. І. Воїн, історик, краєзнавець, колекціонер: Галяс Василь Терентійович / А. І. Мисечко // Думська площа (газ.) : Додаток до газети Одеської міської ради "Одесский вестник" . – 04/08/2006 . – №31 . – С.2 .
85. Меліхова І. О. Декілька слів про мого батька Олексія Миколайовича Меліхова / І. О. Меліхова // Это было недавно, это было давно... / сост. И. А. Болдырев. – Одесса : Друк, 2006. – С. 55-56.
86. Мельник Степан Кирилович // Путівник ДАОО. – Одеса, 2012. – Вип. 1. Фонди особистого походження. – С. 148-149.
87. Мемориальная доска Виктору Фельдману // Вечерняя Одесса. – № 149/150. – С. 5.
88. Мемориальные чтения памяти Л. Х. Калустяна, 14-15 июня 2007 года / гл. ред. : Л. Ф. Назаренко. – Одесса : Астропринт, 2010. – 77 с. – (Времена и годы).
89. Москаленко А. А. // Путівник ДАОО. – Одеса, 2012. – Вип. 1. Фонди особистого походження. – С. 154-155.
90. Мороз В. Кілька епізодів і один вірш. Спогади про Івана Дузя / В. Мороз // Літературна Одеса. – Одеса, 2004. – №4. – С. 78-80.
91. Моя Осетия [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nslib.tmweb.ru/oset_lang/index.php?value=4 (дата звернення 30.03.2015). – Назва з екрана.

92. На площади времени : Яков Миронович Штернштейн, Александр Васильевич Ханонкин. Воспоминания об ученых. Научное наследие. Документальные материалы / авт.-сост. : А. Я. Шатагина, Е. А. Шатагина. – Одесса, 2011. – 280 с.
93. Назаренко Л. Ф. Памяти Федора Иоганновича Страутмана (1912-1967) / Л. Ф. Назаренко // Вестник зоологии. – 1968. – №2. – С. 92-93.
94. Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова : іст. нарис : до 185-річчя заснування / відп. ред. В. А.Сминтина, заст. відп. ред. М. О. Подрезова. – Одеса : Астропринт, 2002. – 248 с.
95. Наукові читання пам'яті професора Ф. Й. Страутмана : матеріали читань (7 березня 2013 р., м. Львів). – Львів : Малий видавничий центр біологічного факультету ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 56 с.
96. Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Наукова бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://library.nulau.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=item&id=558:kolmakov-viktor-pavlovych&Itemid=130. (дата звернення 29.03.2015). – Назва з екрана.
97. Недзвідський Андрій Володимирович : Бібліогр. покажчик / упоряд. Є. В. Савельєва; ОДУ. Наук. б-ка;. – Одеса, 1986. – 46 с.
98. Нестуля О. О. Реабілітація прийшла посмертно (М. Ф. Болтенко) / О. О. Нестуля // Репресоване краєзнавство (20-30-ті роки) / Ін-т історії України ; Всеукр. спілка краєзнавців. – Київ : Рідний край, 1991. – С. 146-154.
99. Німчук В. В. Бевзенко Степан Пилипович / В. В. Німчук // Українська мова : енцикл. – Київ, 2004. – С. 43.
100. Ноткіна Ольга Юдівна // Українські бібліографи : бібліографічні відомості, професійна діяльність, бібліографія / авт.-уклад. : Р. С. Жданова, Н. І. Абдуллаєва, В. О. Кононенко ; М-во культури і туризму України ; Держ. закл. «Нац. парламентська б-ка України». – Київ, 2010. – Вип. 2. – С. 75.
101. Одеський державний економічний університет: Нариси історії / В. П. Бородатий, М. О. Скрипник, В. Д. Граждан, О. С. Редькін. – Одеса, 2000. – 267 с.
102. Одесский университет 1865-1990 / Л. А. Ануфриев [и др.] ; отв. ред. И. П. Зелинский. – Киев : Лыбидь, 1991. – 160 с.
103. Орзіх Марко Пилипович // Вчені-юристи України : довідник. – Київ, 1998. – С. 23-24.
104. Марко Пилипович Орзіх : біобібліографічний покажчик / уклад. Л. А. Таран ; наук. ред. С. В. Ківалов ; Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.». – 2-ге вид., перероб. і доп. – Одеса, 2010. – 221 с. – (Вчені Нац. ун-ту «Одеська юрид. академія» ; Вип. 16).
105. Марк Филиппович Орзих : публикации о научно-педагогической и общественно-политической деятельности. Библиографический указатель. Именной указатель пользователей публикации / сост. М. А. Подрезова ; ОГУ им. И. И. Мечникова ; Научная б-ка. – Одесса, 1990. – 35 с. (Сер. : Ученые университета, вып. : Правоведы).

106. Одеські історики : енциклопедичне видання / відп. ред. В. А. Савченко ; Асоціація європейської культури, ОНУ ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Друкарський дім, 2009. – Т.1 : (початок ХІХ - середина ХХ ст.). – 478 с.
107. Осадчук П. Наука доброти і людяності / П. Осадчук // Історико-літературний журнал. – 1998. – №4. – С. 115-118.
108. Охотников С. Б. Археология в Одессе. 185 лет Одесскому археологическому музею (1825-2010) / С. Б. Охотников ; отв. ред. И. В. Брюяко ; НАН Украины, Одесский археологический музей. – Одесса : Смил, 2010. – 158 с. – (Материалы по археологии Северного Причерноморья ; № 2).
109. Очерки развития науки в Одессе / В. М. Адамян, Л. А. Алексеева, Ю. А. Амброз ; отв. ред. С. А. Андронати ; НАН Украины, Южный научный центр. – Одесса : Титул, 1995. – 576 с.
110. Памяті вчителя // Одеський університет. – №8. – 2004. – С. 8.
111. Памяти И. Н. Гоголева : [Некролог] // Вечерняя Одесса. – 1996. – май.
112. Педагогічний музей України Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pmu.in.ua/exhibitions/pedagogical-history-gricenکو/> (дата звернення 29.03.2015). – Назва з екрана.
113. Петренко В. Г. Михаил Федорович Болтенко / В. Г. Петренко // 150 лет Одесскому обществу истории и древностей, 1839-1989. – Одесса, 1989. – С. 41-43.
114. Петряев Костянтин Дмитрович // Путівник ДАОО. – Одеса, 2012. – Вип. 1. Фонди особистого походження. – С. 159-161.
115. Письменники Одещини : на межі тисячоліть : антологія - довідник / упоряд. Б. І. Сущинський. – Одеса : Альфа-омега : ОКФА, 1999. – 426 с. – (Література рідного краю).
116. Погрібний О. О. Сирота Іван Михайлович / О. О. Погрібний // Юридична енциклопедія / гол. ред. Ю. С. Шемшученко ; НАН України, [та ін.]. – Київ, 2003. – Т. 5 : П-С. – С. 486.
117. Полторак О. Библиотекарь от Бога / О. Полторак // Одеський університет. – 2008. – № 2/3. – С. 6-7.
118. Пospelов А. С. Багрий-Шахматов Леонид Васильевич / А. С. Пospelов // Белорусская юридическая энциклопедия : в 4 т. – Минск : ГИУСТ БГУ, 2007. – Т. 1. – С.92-93.
119. Почесні імена України – еліта держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=piued2&id=976> (дата звернення 26.03.2015). – Назва з екрана.
120. Професор Степан Пилипович Бевзенко / упоряд. П. Ю. Гриценко. – Київ, 1999. – 91 с.

121. Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. словн. : у 4 т. / Ю. О. Амброз, Т. В. Васильєва, І. С. Гребцова [та ін.] ; відп. ред. В. А. Сминтина ; упоряд. та бібліогр. ред. : В. В. Самодурова, І. В. Шепельська ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. – Одеса : Астропринт, 2005. – Т. 2 : А-І. – 509 с. ; Т. 3 : К-П. – 597 с. ; Т. 4 : Р-Я. – 629 с.
122. Развитие органической химии на Украине / отв. ред. А. В. Кирсанов ; АН УССР, Ин-т истории, Сектор истории естествознания и техники. – Киев : Наукова думка, 1979. – 241 с.
123. Ромм А. Ювілеї солдат, учений [Електронний ресурс] / А. Ромм // Одеські вісті. – 2005. – 27 серпня. – Режим доступу : <http://izvestiya.odessa.ua/uk/2005/08/27/yuvileyi-soldat-uchenyu> (дата звернення 29.03.2015). – Назва з екрана.
124. Рудишина О. С. Внесок фізіологів рослин Новоросійського університету в розвиток гормональної теорії тропізмів на початку ХХ ст. / О. С. Рудишина // Історичний архів. – Вип. 4. – С. 107-111.
125. Рябой Г. Назым Мухаметзянович Якупов : Герой Советского Союза, заслуженный деятель науки Украины, доктор исторических наук, профессор ОНУ им. И.И. Мечникова. Подполковник в отставке. Награжден нагрудным знаком «За отличные успехи» / Г. Рябой // Одеський університет. – 06/2008. – № 5/6. – С. 10.
126. Рябой Г. Открыта мемориальная доска Виктору Фельдману / Г. Рябой // Одеський університет. – 2010. – № 8. – С. 4.
127. Рясиков Л. В., Суворов Ю. В. Краткий биографический очерк, посвященный памяти Ивана Ефимовича Калибердина / Л. В. Рясиков, Ю. В. Суворов // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2010. – Т. 7, № 2. – С. 8.
128. Рясиков Л. В., Муха Б. Б., Суворов Ю. В. Професор Иван Яковлевич Яцко (1896 – 1978) / Л. В. Рясиков, Б. Б. Муха, Ю. В. Суворов // Известия Музейного Фонда им. А. А. Браунера. – 2006. – Т. 3, № 4. – С. 12-20.
129. Савельева Е. В. Незабываемый образ: из воспоминаний о В. С. Фельдмане / Е. В. Савельева // Вісник ОНУ. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – 2010. – Т. 15, вип. 21. – С. 125-128.
130. Савчук Микола Панасович // Учені вузів Української РСР : довідник. – Київ : Вид-во Київ. ун-ту, 1968. – С. 379.
131. Сирота Іван Михайлович : біобібліографічний покажчик / уклад. Т. М. Стефанчишена ; наук. ред. Ю. М. Оборотов. – Одеса : Юрид. л-ра, 2007. – 52 с. («Вчені Одеської національної юридичної академії» ; вип. 6).
132. Смиронов В. Раскопки цивилизации (по материалам архивно-следственного дела № 23136-П Болтенко Михаила Федоровича) / В. Смиронов // Реквием ХХ века. – Одесса, 2007. – Ч. 4. – С. 59-88.

133. Соколов В. Н. Подвиг профессора Лопатто / В. Н. Соколов. – Одесса : Маяк, 1975. – 52 с.
134. Співробітники Одеського національного університету імені І.І. Мечникова-лауреати державних нагород України: інформаційне видання / авт.-упоряд. : Г. П. Бахчиванжи, В. П. Пружина, відп. ред. М. О. Подрезова ; ОНУ ім. І. І. Мечникова, Наукова б-ка. – Одеса : Астропринт, 2010 . – 143 с.
135. Спогади про Івана Михайловича Дузя / упоряд. : Л. І. Дузь, В. Г. Полтавчук. – Одеса, 2004. – 398 с.
136. Старейшему украинскому ученому-орнитологу - 90 лет: [доц. ОНУ им. И. И. Мечникова Л. Ф. Назаренко] / А. И. Корзюков, И. Т. Русев [и др.] // Вечерняя Одесса (газ.) : Общественно-политическая региональная газета . – 17/09/2011 . – №138/139 . – С. 2.
137. Такими учеными гордится страна // Вечерняя Одесса : Общественно-политическая региональная газета. – 10/07/2008. – № 100.
138. Томский государственный университет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ff.tsu.ru/node/909> (дата звернення 29.03.2015). – Назва з екрана.
139. Тригуб В. І., Біланчин Я. М. Професор І. М. Гоголев-видатний вчений і педагог, засновник кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів Одеського державного університету : до 90-річчя від дня народження / В. І. Тригуб, Я. М. Біланчин // Вісник ОНУ. – 2010 . – Т. 15, вип.5 : Географічні та геологічні науки . – С. 47-55.
140. Учені вузів Української РСР : довідник / авт. кол. : В. М. Попов, В. І. Полурез, Ю. П. Дяченко. – Київ : Вид-но Київ. ун-ту, 1968. – 515 с.
141. Фізичний факультет Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова (1865-2000) / відп. ред. Г. Г. Чемересюк ; ОНУ ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Астропринт, 2001. – 114 с.
142. Физико-химический институт имени А. В. Богатского Национальной академии наук Украины : страницы истории / сост. : С. А. Андронати [и др.] ; отв. ред. С. А. Андронати. – Одесса : Фенікс, 2007. – 463 с.
143. Фролова В. Он жил для науки / В. Фролова // Одеський університет. – 1995. – 25 грудня.
144. Хозправо и процесс в ОНУ им. И. И. Мечникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hozpravo-odessa.com/index.php/nashi-avtory/27-abramov-na/203-abramovgeneral>. – (дата звернення 27.03.2015). – Назва з екрана.
145. Центральная База данных имен жертв Шоа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://db.yadvashem.org/names/nameDetails.html?itemId=10601053&language=ru#!prettyPhoto>. – (дата звернення 27.03.2015). – Назва з екрана.

146. Щетников В. П. Памяти профессора Якупова Назыма Мухаметзяновича / В. П. Щетников // Лукомор'я. – 2009. – Вип. 3. – С. 430-441.
147. Щетников В. П., Головань В. И. Раковський Михайло Юхимович / В. П. Щетников, В. И. Головань // Историческая пам'ять. – Одеса. - 2003. – Вып. 5. – С. 5-7.
148. Электронный банк документов «Подвиг народа в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://podvignaroda.mil.ru/?#tab=navHome> – (дата звернення 27.03.2015). – Назва з екрана.
149. Яковых А. Николай Абрамов : "Я 64 года в юриспруденции" / А. Яковых // Профком : Щоквартальний додаток газети Одеський університет. – 10/2008. – Спец.вип. : Присвячений ювілярам ОНУ 2008 року. – С. 2-4.
150. Якупов Назым Мухаметзянович [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://yakupov-nazym.narod.ru/index.html>. – (дата звернення 27.03.2015). – Назва з екрана.
151. Якупов Назым Мухаметзянович : К 60-летию со дня рождения : материалы к биобиблиографии / сост. О. Ю. Ноткина. – Одесса : Изд-во Одес. ун-та им. И. И. Мечникова, 1988. – 34 с. – (Серия : Биобиблиография ученых университета).
152. Якупов Н. М. : некролог // Вечерняя Одесса : Общественно-политическая региональная газета. – 26/02/2009. – №30.
153. Department of Theoretical Physics, Odessa I.I.Mechnikov National University [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.theorphys.onu.edu.ua/ua/professors.php>. – (дата звернення 27.03.2015). – Назва з екрана.

Іменний покажчик ветеранів:

Учасники бойових дій

1. Абрамов Микола Ілліч с. 6
2. Абрамов Микола Олександрович с. 7
3. Алексеєв-Попов Вадим Сергійович с. 10
4. Альошкін Орест Тимофійович с. 12
5. Ануфрієв Лев Олександрович с. 13
6. Ахламов Геннадій Миколайович с. 15
7. Багрій-Шахматов Леонід Васильович с. 16
8. Батюк Іван Григорович с. 19
9. Бевзенко Степан Пилипович с. 20
10. Бельтюков Афанасій Григорович с. 22
11. Бельфор Давид Самойлович с. 23
12. Березняк Зельман (Зиновій) Якович с. 25
13. Богуненко Дмитро Ілліч с. 27
14. Бойко Олександр Семенович с. 29
15. Бондаренко Петро Михайлович с. 30
16. Бочаров Леонід Миколайович с. 32
17. Бракін Семен Самуїлович с. 33
18. Бугаєнко Петро Олексійович с. 34
19. Булаєв Г. С. с. 35
20. Вайсбейн Юрій Самойлович с. 36
21. Валлер Володимир Ісакович с. 37
22. Вінцевська Зінаїда Григорівна с. 38
23. Воробйов В. Д. с. 39
24. В'язовський Григорій Андрійович с. 40
25. Гаврилов Микола Іванович с. 42
26. Гагцаєв Костянтин (Казан) Єгорович с. 44
27. Галяс Василь Терентійович с. 46
28. Гоголев Іван Миколайович с. 48
29. Головка Іван Данилович с. 51
30. Гребеная Галина Парфірівна с. 52
31. Гриценко Михайло Семенович с. 54
32. Грінбарт Семен Борисович с. 56
33. Губерник В. Л. с. 60

34. Гудимович Федір Мефодійович с. 61
35. Данилко Костянтин Юхимович с. 63
36. Данилко Панас Юхимович с. 65
37. Десякін Гаврило Єгорович с. 66
38. Дементанко Василь Корнійович с. 68
39. Дихан Михайло Дмитрович с. 70
40. Доброгорський Микола Іванович с. 72
41. Домбровський Павло Іванович с. 74
42. Драгоморецький Дмитро Олександрович с. 76
43. Дроздовський Володимир Петрович с. 78
44. Дузь Іван Михайлович с. 80
45. Дятлов Євген Іванович с. 82
46. Дяченко Микола Григорович с. 83
47. Єльчанінов М. О. с. 84
48. Єрлих Яків Мойсейович с. 85
49. Єрмаков Д. с. 87
50. Жаборюк Анатолій Андрійович с. 88
51. Замбриборщ Федір Сергійович с. 90
52. Зенькова Євгенія Максимівна с. 94
53. Іванов Аркадій Петрович с. 96
54. Іванов Микола Федорович с. 98
55. Іванченко Прокіп Леонтійович с. 99
56. Ільянков Михайло Миколайович с. 102
57. Калуст'ян Леон Хачикович с. 104
58. Касім Юрій Федорович с. 106
59. Каспар'янц Арам Асвадорович с. 107
60. Кобилянський Іван Іванович с. 109
61. Ковальчук Олена Петрівна с. 111
62. Кожунов Микита Ілліч с. 112
63. Колмаков Віктор Павлович с. 114
64. Коновалова Ніна Іванівна с. 117
65. Корсаков Андрій Костянтинович с. 119
66. Котельников Василь Григорович с. 121
67. Котов-Хроменко Віктор Омелянович с. 122
68. Крук Леонід Борисович с. 124
69. Левченко Михайло Олександрович с. 126
70. Леденьов І. В. с. 128
71. Леонов Іван Григорович с. 129

72. Лобунець Олексій Григорович с. 131
73. Любаров Петро Єфимович с. 133
74. Любашевський Василь Тимофійович с. 135
75. Мазур Віра Пантеліївна с. 136
76. Маркушевський Петро Трохимович с. 139
77. Меліхов Олексій Миколайович с. 141
78. Мельник Степан Кирилович с. 143
79. Михайлов Степан Володимирович с. 145
80. Назаренко Леонід Ферапонтович с. 147
81. Недзвінський Андрій Володимирович с. 149
82. Нейдорф Яків Якович с. 151
83. Некрасов Петро Андрійович с. 153
84. Немченко Віктор Миколайович с. 155
85. Ніконов Василь Васильович с. 157
86. Нікушин Павло Гнатович с. 159
87. Ольшевський Микола Трохимович с. 160
88. Опаловський Аркадій Анатолійович с. 161
89. Орзіх Марко Пилипович с. 163
90. Павлюк Микола Володимирович с. 168
91. Пахомов Іван Микитович с. 170
92. Перлов Ізраїль Самойлович с. 172
93. Петряєв Костянтин Дмитрович с. 174
94. Позігун Андрій Іванович с. 176
95. Поліщук Дмитро Іванович с. 178
96. Полунін Лев Миколайович с. 180
97. Потапенко Порфирій Іванович с. 181
98. Преснов Віктор Олексійович с. 182
99. Проскуров Микола Іудович с. 184
100. Пуліко П. с. 185
101. Раковський Михайло Юхимович с. 186
102. Рижиков Петро Григорович с. 189
103. Романовський Олександр Іванович с. 190
104. Ружейников Віктор Тимофійович с. 192
105. Савченко Микола Іванович с. 194
106. Сагайдак Іван Миколайович с. 195
107. Саєнко Іван Єгорович с. 197
108. Сардарова Марія Гаврилівна с. 198
109. Седлецький Дезидор Цезаревич с. 200

- 110.Сенюшкін Василь Васильович с. 201
- 111.Сергейчик Степан Йосипович с. 203
- 112.Симоненко Михайло Кіндратович с. 204
- 113.Синельников Валерій Якович с. 206
- 114.Сирота Іван Михайлович с. 208
- 115.Слабій А. С. с. 211
- 116.Смагленко Федір Павлович с. 212
- 117.Смирнов Іван Федорович с. 214
- 118.Соколов Іван Олександрович с. 215
- 119.Соломонов В. Г. с. 217
- 120.Стависький Павло Рафаїлович с. 218
- 121.Столяр Петро Степанович с. 220
- 122.Страутман Федір Іоганович с. 221
- 123.Стрельцов Лев Михайлович с. 223
- 124.Сьора Трохим Якович с. 225
- 125.Ткаченко Григорій Володимирович с. 227
- 126.Фельдман Віктор Семенович с. 229
- 127.Фішер Йосип Залманович с. 231
- 128.Фролов Іван Михайлович с. 233
- 129.Харлампієв Дмитро Дмитрович с. 235
- 130.Хмельова Ніна Іванівна с. 236
- 131.Цишков Олександр Григорович с. 237
- 132.Черемних Іван Федорович с. 239
- 133.Чухрій Пантелеймон Григорович с. 240
- 134.Шаура Іван Васильович с. 242
- 135.Шацилло С. с. 244
- 136.Шитковський Михайло Іванович с. 245
- 137.Шишин Валерій Олександрович с. 246
- 138.Шмультян Вітольд Львович с. 247
- 139.Штернштейн Яків Миронович с. 249
- 140.Яровий Анатолій Захарович с. 251
- 141.Ясинський Григорій Михайлович с. 252

Партизани

1. Аксентьев Георгій Миколайович с. 255
2. Анастасєва Оксана Митрофанівна с. 257
3. Белозоров Сергій Тихонович с. 258
4. Бориневич – Бабайцева Зоя Антонівна с. 260

5. Васильєв Микола Миколайович с. 262
6. Глауберман Абба Юхимович с. 264
7. Голуб Самуїл Йосипович с. 266
8. Грень Андрій Янович (Іванович) с. 268
9. Дем'яненко Василь Євстафійович с. 270
10. Кір'якова Марія Павлівна с. 271
11. Козирев Олексій Іванович с. 272
12. Литовченко Василь Іванович с. 275
13. Лопатто Едуард Ксаверійович с. 276
14. Маляров Володимир Володимирович с. 279
15. Мілич Вукашин Мирашевич с. 281
16. Петухов Григорій Євсейович с. 282
17. Савченко Костянтин Миколайович с. 285
18. Фабіанська Віра Олександрівна с. 287

Учасники війни: працівники тилу

1. Беляєв Михайло Васильович с. 291
2. Богатський Всеволод Дем'янович с. 293
3. Болтенко Михайло Федорович с. 295
4. Готалов-Готліб Артемій Григорович с. 297
5. Добролюбський Костянтин Павлович с. 299
6. Дремлюк Роман Лук'янович с. 301
7. Елькін Давид Генріхович с. 303
8. Збандуто Поліна Іванівна с. 305
9. Зубков Іван Дмитрович с. 306
10. Кирилов Єлпідіфор Анемподистович с. 307
11. Коров'яков Микола Павлович с. 309
12. Криштофович Африкан Миколайович с. 310
13. Лобазов Петро Кузьмич с. 312
14. Москаленко Артемій Амвросійович с. 314
15. Ноткіна Ольга Юдівна с. 316
16. Плісов Олександр Костянтинович с. 318
17. Погребняк Іван Іванович с. 320
18. Позігун Катерина Антонівна с. 322
19. Породко Федір Михайлович с. 323
20. Савчук Микола Панасович с. 325
21. Федосєєв Валеріан Олександрович с. 327

22. Щербаков Дмитро Миколайович с. 329
23. Якупов Назим Мухаметзянович с. 331
24. Яцько Іван Якович с. 334

Їх слава дарувана посмертно

1. Адамов Іван Антонович с. 337
2. Адлер М. Д. с. 9, 337
3. Білий Г. с. 337
4. Бровко І. Ф. с. 337
5. Ваніта Ф. с. 337
6. Гандельман П. С. с. 337
7. Гроссман А. с. 337
8. Грудський Михайло Наумович с. 59, 337
9. Дітчук Захар Гнатович с. 69, 338
10. Земляних П. І. с. 93, 338
11. Зименко В. с. 338
12. Калібердін Іван Юхимович с. 103, 338
13. Капустянський П. К. с. 338
14. Колесников Олександр Іванович с. 113, 338
15. Кондагурі Володимир Всеволодович с. 273, 339
16. Коноплев Григорій Іванович с. 118, 339
17. Коренфельд І. К. с. 339
18. Кримчанський І. Х. с. 339
19. Крячун І. В. с. 339
20. Лісничий П. О. с. 125, 339
21. Макаров Олексій Костянтинович с. 137, 339
22. Медведєв с. 340
23. Молчанов Олександр Петрович с. 146, 340
24. Мохот В. с. 340
25. Окунь А. Г. с. 340
26. Осенко Гаврило с. 166, 340
27. Переймер І. Д. с. 340
28. Повар Р. М. с. 284, 340
29. Савинков А. с. 340
30. Сойфер Е. с. 341
31. Царенко Д. с. 341
32. Чернюк Олександр Купріянович с. 289, 341
33. Шмутьян Вітольд Львович с. 247, 341
34. Шпаковський Н. Г. с. 341

Іменний покажчик нагород Другої світової війни:

1. Звання «Герой Радянського Союзу» с. 343
2. Медаль «Ветеран праці» с. 364
3. Медаль «За бойові заслуги» с. 365
4. Медаль «За бойові заслуги» Монгольська Народна Республіка с. 367
5. Медаль «За взяття Берліну» с. 368
6. Медаль «За взяття Будапешта» с. 369
7. Медаль «За взяття Відня» с. 370
8. Медаль «За взяття Кенігсбергу» с. 371
9. Медаль «За визволення Белграда» с. 372
10. Медаль «За визволення Варшави» с. 373
11. Медаль «За визволення Праги» с. 374
12. Медаль «За відвагу» с. 375
13. Медаль «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 377
14. Медаль «За оборону Кавказу» с. 379
15. Медаль «За оборону Києва» с. 380
16. Медаль «За оборону Ленінграду» с. 381
17. Медаль «За оборону Москви» с. 382
18. Медаль «За оборону Одеси» с. 383
19. Медаль «За оборону Радянського Заполяр'я» с. 384
20. Медаль «За оборону Севастополя» с. 385
21. Медаль «За оборону Сталінграда» с. 386
22. Медаль «За Одер, Нісу, Балтику» с. 387
23. Медаль «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 388
24. Медаль «За перемогу над Японією» с. 390
25. Медаль «За трудову відзнаку» с. 391
26. Медаль «Захиснику Вітчизни» с. 392
27. Медаль «Жукова» с. 393
28. Медаль «За доблесну працю (За військову доблесть). В ознаменування 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна» с. 394
29. Медаль «Партизанові Вітчизняної війни» с. 395
30. Медаль «Перемоги і Волі» с. 396
31. Медаль «Халхін-Гол» с. 397
32. Медаль «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 398
33. Медаль «30 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 399
34. Медаль «30 років Радянській Армії та Флоту» с. 400

35. Медаль «40 років Збройних Сил СРСР» с. 401
36. Медаль «40 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 402
37. Медаль «50 років Збройних Сил СРСР» с. 403
38. Медаль «50 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 404
39. Медаль «60 років Збройних Сил СРСР» с. 405
40. Медаль «60 років перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» с. 406
41. Медаль «70 років Збройних Сил СРСР» с. 407
42. Орден Вітчизняної війни с. 344
43. Орден За заслуги с. 347
44. Орден За мужність с. 348
45. Орден «Знак Пошани» с. 349
46. Орден «Захист Вітчизни» (Румунія) с. 351
47. Орден Кутузова с. 352
48. Орден Леніна с. 353
49. Орден Олександра Невського с. 354
50. Орден Слави с. 355
51. Орден Бойового Червоного Прапора с. 358
52. Орден Трудового Червоного Прапора с. 359
53. Орден Червоної Зірки с. 360
54. Орден Богдана Хмельницького с. 362
55. Орден *Virtuti Militari* с. 363
56. Пам'ятний знак «25 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні» с. 408
57. Пам'ятний знак «50 років визволення України» с. 409
58. Пам'ятний знак «60 років визволення м. Одеси» с. 410
59. Пам'ятний знак «70 років визволення м. Одеси від фашистських загарбників» с. 411

Список скорочень:

- АН – Академія наук
 АРСР – Автономна Радянська Соціалістична Республіка
 ВДНГ – Виставка досягнень народного господарства
 ВКВШ – Всесоюзний комітет у справах вищої школи
 ВЛКСМ – Всесоюзна ленінська комуністична спілка молоді
 ВМФ – Воєнно-морський флот
 ВСЕГЕИ – Всероссийский научно-исследовательский геологический институт им. А. П. Карпинского
 ВУАН – Всеукраїнська академія наук
 ВУФКУ – Всеукраїнське фотокіноуправління
 ВЦВК – Всеукраїнський центральний виконавчий комітет
 ДАОО – Державний архів Одеської області
 ДЗОТ – Деревоземляная огневая точка
 ДОТ – Долговременная огневая точка
 ІНУ – Імператорський Новоросійський університет
 ІСН – Інститут соціальних наук
 ІПО – Інститут післядипломної освіти
 КДБ – Комітет державної безпеки
 КМЦ – Квзіметалевий центр
 КПРС – Комуністична партія Радянського Союзу
 КПСС – Коммунистическая партия Советского Союза
 КПУ – Комуністична партія України
 ЛКСМУ – Ленінська комуністична спілка молоді України
 МВС – Міністерство внутрішніх справ
 МДБ – Міністерство державної безпеки
 МНР – Монгольська Народна Республіка
 МТС – Машинно-тракторна станція
 НАН – Національна академія наук
 НВАЮ – Народно-визвольна армія Югославії
 НДІ – Науково-дослідний інститут
 НДР – Німецька Демократична Республіка
 НКВМФ – Народний комісаріат Воєнно-морського флоту
 НКВС – Народний комісаріат внутрішніх справ
 НКО – Народний комісаріат оборони
 ОГУ – Одесский государственный университет
 ОНУ – Одеський національний університет

ОПІ – Одеський політехнічний інститут
ППО – Протиповітряна оборона
РАН – Російська академія наук
РВГК – Резерв Верховного Головнокомандування
РНК – Рада народних комісарів
РРФСР – Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
РСР – Радянська Соціалістична Республіка
РФ – Російська Федерація
СВАГ – Советская Военная Администрация Германии
СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік
ССР – Советская Социалистическая Республика
США – Сполучені Штати Америки
ТАРС – Телеграфне агентство Радянського Союзу
УРСР – Українська Радянська Соціалістична Республіка
ФЗО – Фабрично-заводское обучение
ФЗН – Фабрично-заводське навчання
ФЗУ – Фабрично-заводское ученичество
ЦВК – Центральний виконавчий комітет
ЦК – Центральний комітет

Зміст:

Від укладачів.....	3
Учасники бойових дій.....	5
Партизани.....	254
Учасники війни: працівники тилу	290
Їм слава дарована посмертно.....	337
Нагороди Другої світової війни.....	342
Список використаних джерел та літератури	412
Іменний покажчик ветеранів.....	425
Іменний покажчик нагород Другої світової війни.....	431
Список скорочень.....	433

